

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Perintöasiat>Periminen

Periminen

Kansalliset perintösäännöt vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden välillä (kuka perii, miten lakiosa määräytyy, miten pesänselvitys hoidetaan, mikä on perillisen vastuu perittävän veloista jne.).

Yleisiä tietoja

Useampaan kuin yhteen maahan liittyvien perintöasioiden käsittely helpottui huomattavasti, kun 4. heinäkuuta 2012 hyväksyttiin uudet EU:n säännöt, joiden ansiosta kansalaisten on helpompi hoitaa kansainvälisen perintöasian oikeudellinen puoli. Uusia sääntöjä sovelletaan 17. elokuuta 2015 tai sen jälkeen kuolevien perintöön.

Asetuksella varmistetaan, että useampaan kuin yhteen maahan liittyvä perintöasia käsitellään johdonmukaisesti yhtä ja samaa lainsäädäntöä noudattaen ja yhden ainoan viranomaisen toimesta. Perintöön sovellettava laki ja toimivaltainen tuomioistuin määräytyvät periaatteessa perinnönjättäjän viimeisen asuinpaikan perusteella. Perinnönjättäjä voi kuitenkin määrätä testamentissa, että hänen perintönsä sovelletaan sen maan lakia, jonka kansalainen hän on. Kun perintöön, jolla on liittymäkohtia useampaan kuin yhteen maahan, sovelletaan yhtä ja samaa lainsäädäntöä yhden ainoan viranomaisen toimesta, voidaan välttää rinnakkaiset menettelyt ja mahdollisesti ristiriitaiset tuomioistuinten päätökset. Lisäksi näin varmistetaan, että missä tahansa jäsenvaltiossa annetut päätökset tunnustetaan kaikkialla unionissa ilman erityisiä menettelyjä.

Asetuksella otetaan myös käyttöön eurooppalainen perintötodistus. Se on toimivaltaisen viranomaisen antama asiakirja, jonka avulla perilliset, testamentinsaajat, testamentin toimeenpanijat ja jäämistön hoitajat voivat osoittaa asemansa ja käyttää oikeuksiaan ja toimivaltuuksiaan muissa jäsenvaltioissa. Kun eurooppalainen perintötodistus on annettu, se hyväksytään kaikissa jäsenvaltioissa ilman muita menettelyjä.

Komissio hyväksyi 9. joulukuuta 2014 **täytäntöönpanoasetuksen**, j jossa vahvistetaan käytettävät lomakkeet.

- Word (245 Kb)

- pdf (722 Kb)

Euroopan oikeusportaaliin voi täyttää lomakkeen V (Eurooppalainen perintötodistus) ja muuntaa sen pdf-tiedostoksi [täällä](#).

Tanska ja Irlanti eivät osallistu asetuksen soveltamiseen. Näin ollen näissä kolmessa jäsenvaltiossa vireille pannut, useampaan kuin yhteen maahan liittyviä perintöasioita koskevat menettelyt käsitellään edelleen pelkästään kansallisten sääntöjen perusteella.

Perintöverolainsäädäntöä koskevat asiat eivät kuulu asetuksen soveltamisalaan.

EU:n uusista perintösäännöistä kerrotaan täällä [verkkosivustolla](#).

Voit tutustua haluamasi **jäsenvaltion perintölainsäädäntöä ja -menettelyjä** koskeviin sivuihin klikkaamalla kyseisen valtion lippua täällä sivulla. Sivut on laatinut **Euroopan oikeudellinen verkosto (siviili- ja kauppaoikeus)** yhteistyössä **Euroopan unionin notaarien liiton** (CNUE) kanssa.

Notaarien liiton ylläpitämälle sivustolle **Successions in Europe** on koottu tietoja perintöasioista 22 jäsenvaltiossa (Suomi ei ole mukana).

Tarvitsetko notaaria? Täällä Euroopan oikeusportaalin **hakutoiminnolla** voit hakea notaareja eri EU-maista. Palvelua ylläpitää Euroopan komissio yhdessä siihen osallistuvien maiden notaariorganisaatioiden kanssa.

Testamenttien rekisteröintiä koskevissa kansallisissa säännöissä on suuria eroja. Joissakin jäsenvaltioissa testamentintekijän on rekisteröitävä testamenttinsa. Osa jäsenvaltioista sen sijaan suosittelee rekisteröimistä tai edellyttää sitä ainoastaan tietyn tyyppisten testamenttien osalta. Kaikissa jäsenvaltioissa ei ole testamenttirekisteriä.

Jos etsit tietoa testamentin rekisteröinnistä jossakin jäsenvaltiossa tai haluat tarkistaa, oliko vainaja tehnyt testamentin, voit hakea tietoa **eurooppalaisen testamenttirekisterien verkoston** (ENRWA) verkkosivustosta, jossa on **maakohtaiset tietosivut** kolmella tai neljällä kielellä. Tietosivuilla selitetään testamenttien rekisteröintiä koskevat säännöt ja annetaan neuvoja testamenttien etsimisestä kussakin jäsenvaltiossa.

Linkejä

Periminen – jäsenvaltioiden ilmoitukset ja hakutoiminto toimivaltaisten tuomioistuimien tai viranomaisten etsimiseen

Kansalaisen opas : EU:n säännöt helpottavat kansainvälisiä perintöasioita

Testamenttirekisterien yhteenliittämistä koskevan hankkeen yhteydessä selvitettiin mahdollisuuksia tehostaa perintöasioihin liittyviä rajat ylittäviä menettelyjä sähköisten välineiden avulla. Hanke toteutettiin **Viron oikeusministeriön** johdolla, ja siihen osallistuivat **eurooppalainen testamenttirekisterien verkosto**, **Euroopan unionin notaarien liitto**, **Viron notaariliitto**, **Viron rekisteri- ja tietojärjestelmäkeskus** sekä Euroopan unionin jäsenvaltiot:

Toteutettavuustutkimus (755 Kb)

Loppukertomus (507 Kb)

Suositukses (153 Kb)

Päivitetty viimeksi: 01/02/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan täällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Komissio päivittää parhaillaan verkkosivujaan, joiden sisältöön Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta vaikuttaa. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Belgia

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Belgian lainsäädäntö tuntee seuraavat kolme testamenttimuotoa: **virallisesti vahvistettu testamentti** (*testament authentique, notarieel testament*) eli **notaarin vahvistama testamentti**, testamentintekijän omakätisesti laatima, päivämäärä ja allekirjoittama **holografinen testamentti** (*testament olographe, eigenhandig testament*) ja **kansainvälinen testamentti**.

Testamentintekijän on kyettävä ilmaisemaan tahtonsa pätevästi ja vapaasti (siviililain 901–904 §).

Tulevaa jäämistöä koskevat perintösopimukset on periaatteessa kielletty, eräin poikkeuksin.

Rajat ylittävässä tilanteessa testamentti on periaatteessa pätevä Belgiassa, jos se on laadittu tekopaikan lain mukaan (*locus regit actum* -sääntö) tai jonkun 5 päivänä lokakuuta 1961 tehdyssä Haagin yleissopimuksessa nimetyin kolmen muun lain mukaan.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Notaarilla, joka ottaa vastaan virallisesti vahvistetun tai kansainvälisen testamentin tai jonka haltuun holografinen testamentti talletetaan, on velvollisuus rekisteröidä se testamenttien keskusrekisteriin, jota ylläpitää Belgian kansallinen notaariliitto (*Fédération royale du Notariat belge, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat*). Holografisen testamentin tekijä voi kieltää notaaria rekisteröimästä tämän haltuun tallettamaansa testamenttia keskusrekisteriin.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Belgian lainsäädännössä lakiosa tarkoittaa, että tietty vähimmäismäärä perinnöstä (lakiosa) kuuluu automaattisesti perittävän eloonjääneelle puolisolle, lapsille, isälle ja äidille.

Jos lapsia (tai muita rintaperillisiä) on vain yksi, lakiosa on puolet perinnöstä. Jos lapsia on kaksi, lakiosa on 2/3, ja jos lapsia on kolme tai enemmän, lakiosa on 3/4.

Jos perittävällä ei ole rintaperillisiä, isällä ja äidillä on kummallakin oikeus neljäsosaan perinnöstä. Eloonjääneelle puolisolle tehdyt lahjoitukset voivat kuitenkin käsittää koko perinnön, jos rintaperillisiä ei ole.

Eloonjäänyt puoliso saa aina vähintään käyttöoikeuden joko puoleen perintöomaisuudesta tai pääasiallisena asuntona toimivaan kiinteistöön ja sen irtaimistoon, myös siinä tapauksessa että niiden arvo olisi yli puolet perinnöstä.

Jos testamentintekijä on päättänyt olla ottamatta lakiosaa huomioon testamentissaan ja perilliset hyväksyvät tämän, testamentti voidaan panna täytäntöön. Ne, joiden lakiosaa ei ole noudatettu ja jotka haluavat vaatia sitä, voivat nostaa peräyttämiskanteen.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka peri ja kuinka paljon?

Jos perittävä ei ollut naimisissa eikä hänellä ollut lapsia, ensisijaisia perillisiä ovat ylenevää polvea olevat sukulaiset ja sisarukset. Perittävän isä ja äiti saavat kumpikin neljäsosan ja sisarukset tai tilanteen mukaan näiden jälkeläiset jäljelle jäävän osan. Jos jompikumpi vanhemmista on kuollut, hänen osuutensa siirtyy sisaruksille. Jos perittävällä ei ole ylenevää polvea olevia sukulaisia eikä sisaruksia eikä näiden jälkeläisiä, puolet perinnöstä siirtyy hänen äidinpuoleisille sukulaisilleen ja toinen puoli isänpuoleisille sukulaisille (enot, sedät, tädit, serkut jne.).

Jos perittävä ei ollut naimisissa, mutta häneltä jää lapsia, nämä sulkevat pois kaikki muut perheenjäsenet. Perintö jaetaan lasten kesken yhtä suuriin osiin. Jos joku lapsista on kuollut ennen perittävää (tai luopunut perintöoikeudestaan tai menettänyt sen) ja hänellä on jälkeläisiä, nämä ovat perinnön suhteen kyseisen lapsen sijaantuloita.

Jos perittävältä jää puoliso ja lapsia, eloonjäänyt puoliso saa käyttöoikeuden kaikkeen kuolinpesän perintöomaisuuteen. Käyttöoikeus kattaa myös omaisuudesta saatavat tulot. Lapset saavat pelkän omistusoikeuden yhtä suurina osuuksina.

Jos perittävältä jää puoliso, mutta ei lapsia, eloonjäänyt puoliso on ainoa perillinen, ellei perittävällä ole ylenevää polvea olevia sukulaisia ja sivusukulaisia neljänteen asteeseen saakka. Jos tällaisia sukulaisia on, eloonjäänyt puoliso saa periaatteessa hallintaoikeuden ja muut perilliset pelkän omistusoikeuden. Eloonjääneen puolison osuus riippuu tässä tapauksessa kuitenkin myös puolisoiden aviovarallisuussuhteista: jos avioliiton aikana kertynyt varallisuus on yhteistä, eloonjäänyt puoliso saa täyden omistusoikeuden ensimmäisenä kuolleen puolison tähän omaisuuteen.

Jos perittävältä jää kumppani, jonka kanssa hän on ollut rekisteröidyssä parisuhteessa (*cohabitation légale, wettelijke samenwoning*), rekisteröidyn parisuhteen eloonjäänyt osapuoli perii elinikäisen hallintaoikeuden perheen yhteisenä asuntona olleeseen kiinteistöön ja sen irtaimistoon. Häneltä voidaan kuitenkin evätä tämä hallintaoikeus testamentilla tai muiden hyväksi elävien kesken tehdyllä lahjoituksella.

Jos perittävältä jää kumppani, jonka kanssa hän ei ole rekisteröinyt parisuhdetta vaan ainoastaan elänyt yhdessä (*cohabitation libre, union de fait / feitelijke samenwoning*), kumppani voi periä hänet vain jos perittävä on tehnyt hänen hyväkseen testamentin. Belgian lainsäädännön mukaan tällaisella kumppanilla ei ole automaattisesti mitään perintöoikeutta.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioihin liittyvät menettelyt eivät kuulu minkään tietyn viranomaisen vastuulle.

Lain mukaan holografinen tai kansainvälinen testamentti on kuitenkin toimitettava notaarille. Lisäksi tietyissä tilanteissa voi olla tarpeen kääntyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (tai rauhantuomarin) puoleen: kun perillinen on vajaavaltainen (esim. alaikäinen), kun perintö otetaan vastaan sillä ehdolla, että perillinen vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka (*succession acceptée sous bénéfice d'inventaire, nalatenschap aanvaard onder beneficie van inventaris*), kun jäämistöllä ei ole perillistä, kun testamenttisaannon pätevyys on vahvistettava tuomioistuimen päätöksellä, kun tuomioistuimen on nimettävä notaari hoitamaan pesänjako (esimerkiksi jos perilliset eivät pääse sopimukseen perinnönjaosta).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perittävän kuollessa kuolinpesään kuuluvan omaisuuden omistusoikeus siirtyy automaattisesti perillisille.

Perilliset voivat kuitenkin ottaa perinnön vastaan joko sellaisenaan tai sillä ehdolla, että he vastaavat pesän veloista vain perinnön määrään saakka, tai luopua perinnöstä.

Perinnön vastaanottaminen voi tapahtua joko nimenomaisesti tai hiljaisesti. Nimenomainen vastaanottaminen tarkoittaa, että ilmoitautuu perilliseksi virallisella tai yksityisellä asiakirjalla. Hiljainen vastaanottaminen taas tarkoittaa, että perillinen toteuttaa teon, joka edellyttää perinnön vastaanottamista ja jonka hän voi toteuttaa ainoastaan perillisen ominaisuudessa.

Perinnön voi ottaa vastaan "sillä ehdolla, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka", siviililain 793 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetyn menettelyn mukaisesti.

Jos perillinen haluaa ottaa perinnön vastaan sillä ehdolla, että hän vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka, hänen on tehtävä asiasta ilmoitus sen tuomiopiiriin **ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon**, jonka alueella perimys on alkanut, tai **notaarille**.

Perinnöstä voi myös luopua toimittamalla jäljennöksen kuolintodistuksesta perittävän kotipaikkakunnan **ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon** ja allekirjoittamalla siellä perinnöstä luopumista koskevan ilmoituksen (siviililain 784 § ja sitä seuraavat pykälät) tai hoitamalla asian **notaarin luona**.

Perinnöstä luopumista koskeva ilmoitus on kirjattava perimyksen alkamispaikan tuomioistuimen kirjaamoon.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ks. jäljempänä 7 kohta.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tätä varten ei ole erityistä menettelyä (ks. edellä 3 kohta).

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Belgian siviililain mukaan perintö siirtyy perillisille automaattisesti ilman erillistä menettelyä.

Perittävän kuollessa hänen omaisuutensa, oikeutensa ja kanneoikeutensa siirtyvät täysimääräisesti hänen perillisilleen, edellyttäen että nämä maksavat tietyt perimyksen liittyvät kulut (mm. hautauskulut, ks. siviililain 712 ja 724 §). [Tästä on kuitenkin poikkeuksia, ks. jäljempänä 7 kohta].

Kun on suoritettava perinnön jako tai ositus tai kun perilliset eivät pääse sopimukseen perinnönjaosta, perunkirjoituksen hoitaa tuomioistuimen nimeämä notaari, joka laatii menettelyn päätteeksi perukirjan. Jos perinnönjako tai ositus on riidaton, vain kiinteän omaisuuden jaosta on tehtävä notaarin asiakirja.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Belgian lainsäädännön mukaan periaatteena on, että perilliset saavat omistusoikeuden perittävän koko kuolinpesään (varat ja velat). On kuitenkin otettava huomioon seuraavat seikat:

holografisen tai kansainvälisen yleistestamentin (*legs universel, algemeen legaat*) saajan on vahvistettava testamentinsaannon pätevyys perhetuomioistuimen (*tribunal de la famille, familierechtbank*) presidentin päätöksellä (ks. siviililain 1008 §).

erityistestamentin (siviililain 1014 §), yleistestamentin (siviililain 1011 §), ja siinä tapauksessa, että perittävällä on lakiosaan oikeutettuja rintaperillisiä, myös virallisesti vahvistetun yleistestamentin (siviililain 1004 §) saajan on erikseen pyydettävä perillisiä tunnustamaan perintöoikeutensa.

tietyihin ryhmiin kuuluvien testamentinsaajien on myös saatava julkiselta viranomaiselta valtuutus vastaanottaa heille osoitettu erityistestamentti (esim. kunnalle tai yleishyödylliselle laitokselle ja joissain tapauksissa säätiölle tai voittoa tavoittelemattomalle yhdistykselle osoitettu testamenttilahjoitus).

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä, jos he ottavat perinnön vastaan sellaisenaan. Siinä tapauksessa heidän on vastattava kaikista perintöön liittyvistä kuluista ja veloista (siviililain 724 §). Perillinen voi myös vastaanottaa perinnön sillä ehdolla, että hän on vastuussa pesän veloista vain saamiensa varojen määrään asti (siviililain 802 §). Tässä tapauksessa hänen on tehtävä asiasta ilmoitus sen tuomiopiirin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon, jonka alueella perimys on alkanut, tai notaarille.

Ei, jos he luopuvat perinnöstä saman ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon tai notaarille tehtävällä ilmoituksella (siviililain 785 §).

Lisäksi erityistestamentin saaja eli legataari ei periaatteessa ole vastuussa perintöön liittyvistä veloista (siviililain 1024 §), toisin kuin yleistestamentin saaja.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinnityksistä 16 päivänä joulukuuta 1851 annetun lain (loi hypothécaire) 1 §:ssä säädetään kiinteistökauppojen julkistamisesta. Sen mukaan kaikki vastikkeettomat tai vastikkeelliset *inter vivos*-oikeustoimet, joilla siirretään muita esineoikeuksia kiinteään omaisuuteen kuin etuoikeuksia ja kiinnityksiä, kirjataan kiinnitykserekisteritoimistossa siinä tuomiopiirissä, jossa omaisuus sijaitsee.

Kyseisen lain 2 §:ssä täsmennetään lisäksi, että toimistossa on mahdollista kirjata ainoastaan sellaiset tuomiot, viralliset asiakirjat ja yksityiset sopimukset, jotka on tunnustettu tuomioistuimessa tai notaarin luona. Näitä asiakirjoja koskevat valtakirjat on laadittava samassa muodossa.

Kyseisessä laissa ei kuitenkaan säädetä omistusoikeuksien siirron julkistamisesta silloin kun siirto tapahtuu kuoleman vuoksi.

Sen sijaan laissa säädetään omistusoikeuksien jakoa koskevien sopimusten kirjaamisesta. Tällöin kaikki perilliset riippumatta siitä, ovatko he saaneet kiinteää omaisuutta vai eivät, merkitään asiakirjaan, joka tallennetaan kiinnitykserekisteritoimistoon. Näin on tehtävä myös silloin kun kiinteistö, jota ei ole jaettu perillisten kesken, myydään julkisella huutokaupalla tai yksityisellä sopimuksella (*vente de gré à gré, onderhandse verkoop*).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Belgiassa ei periaatteessa ole erityistä järjestelmää kuolinpesän hallinnointia varten.

Siviililain 803 a §:n mukaan perillinen, joka ottaa perinnön vastaan sillä ehdolla, että hän vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka, voi vapautua kuolinpesän hallinnoinnista ja realisoinnista. Tätä varten hänen on pyydettävä perhetuomioistuinta nimittämään jäämistönhoitaja, jolle kuolinpesän omaisuus siirretään realisoitavaksi tietyjen sääntöjen mukaan.

Lisäksi siviililain 804 §:ssä säädetään, että jos kuolinpesän velkojina olevien perillisten tai testamentinsaajien edut voivat vaarantua perinnön ehdollisesti vastaanottaneen perillisen (*héritier bénéficiaire, beneficiar erfgenaam*) huolimattomuuden tai varallisuustilanteen vuoksi, se, jonka etua asia koskee, voi vaatia, että tämän tilalle nimitetään jäämistönhoitaja, jonka tehtävänä on realisoida jäämistö. Jäämistönhoitaja nimitetään väliaikais määrällä, jonka antamista varten kuullaan ensin perillistä.

Testamentin tekijä voi myös nimetä testamentin toimeenpanijan huolehtimaan testamentin täytäntöönpanosta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Ks. edellinen kysymys.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Siviililain 803 a ja 804 pykälien nojalla nimitetyllä jäämistönhoitajalla on samat valtuudet kuin oli perillisellä, joka otti perinnön vastaan sillä ehdolla, että hän vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka. Jäämistönhoitajalla on myös samat velvoitteet kuin perillisellä. Hänen ei tarvitse antaa vakuutta.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perillisen asema todistetaan todistuksella tosiseikan notorisuudesta (*acte de notoriété, akte van bekendheid*) tai yleisemmin perintötodistuksella (*acte d'hérédité, akte van erfopvolging*). Perintötodistuksen antaa notaari, tai tietyissä tapauksissa sen perintöverotoimiston verottaja, jolla on toimivalta vastaanottaa perintöveroilmoitus (siviililain 1240 a).

Notaarin laatimalla asiakirjalla todistetaan tosiseikka. Kyseessä on todistusvoimainen asiakirja: asiakirjan laatijan ilmoitusta on pidettävä oikeana. Notaari voi todistaa tietyjä tosiseikkoja vahvistamalla asianomaisten henkilöllisyyden ja heidän esittämänsä tosiseikkaa koskevan väitteen. Notaarin laatiman asiakirjan sisältö on todistusvoimainen. Lisäksi virallisen asiakirjan päiväys on kiistaton. Virallisesti oikeaksi todistettu tosiseikka voidaan osoittaa virheelliseksi vain asiakirjan väärennystä koskevalla menettelyllä.

Päivitetty viimeksi: 06/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Bulgaria

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUe) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka on täydessä ymmärryksessä, voi testamentilla määrätä jäämistöstään. Testamentti voi koskea testamentintekijän koko omaisuutta. Se voi olla omakätinen (eli testamentintekijä kirjoittaa testamentin kokonaisuudessaan itse käsin ja allekirjoittaa sen), tai testamentin voi laatia notaari kahden todistajan läsnä ollessa.

Omakätisen testamentin on oltava testamentintekijän kokonaan itse käsin kirjoittama. Lisäksi testamentintekijän on päivättävä ja allekirjoitettava testamentti. Allekirjoituksen on oltava testamenttimääräysten jälkeen. Testamentti voidaan antaa notaarin talletettavaksi sinetöidyssä kirjekuoressa. Siinä tapauksessa notaari kirjoittaa talletustodistuksen suoraan kirjekuoreen. Todistuksen allekirjoittavat sekä testamentin toimittanut henkilö että notaari, minkä jälkeen se merkitään rekisteriin.

Notaarin laatima testamentti on tehtävä kahden todistajan läsnä ollessa.

Testamentintekijä ilmaisee suullisesti viimeisen tahtonsa notaarille, joka kirjaa sen ylös sellaisenaan. Sen jälkeen notaari lukee testamentin sen tekijälle todistajien läsnä ollessa. Notaari merkitsee testamenttiin, että nämä muodollisuudet on täytetty, ja mainitsee testamentin laatimipaikan ja -päivän. Sen jälkeen testamentintekijä, todistajat ja notaari allekirjoittavat testamentin. Notaari noudattaa testamentin laadinnassa siviiliprosessilain (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) 578 §:n 1 ja 2 momenttia.

Jos testamentintekijä ei kykene allekirjoittamaan testamenttia, hänen on ilmoitettava syy siihen, ja notaarin on merkittävä syy muistiin ennen testamentin lukemista.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Sen jälkeen kun rekisteröintiä koskevia sääntöjä (*Pravilnik za vpisvaniata*) muutettiin 1. tammikuuta 2001, kiinteää omaisuutta ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia koskevien virallisesti vahvistettujen testamenttien jäljennökset on rekisteröitävä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Leskellä ja rintaperillisillä (ja jälkeläisten puuttuessa vainajan vanhemmilla) on oikeus lakiosaan. Jos perittävältä jäi rintaperillisiä tai vanhemmat tai puoliso, hän ei voi testamenttimääräyksellä tai lahjoituksia tekemällä puuttua heidän lakiosansa. Lakiosat voivat olla yhteensä enintään viisi kuudesosaa koko jäämistöstä, jos perittävältä jäi leski ja vähintään kaksi lasta. Jäljelle jäävästä osuudesta testamentintekijä voi määrätä vapaasti.

Jos perittävältä ei jäänyt puolisoa, rintaperillisten (adoptiolapset mukaan luettuina) lakiosat ovat seuraavat: yhden lapsen (tai tämän jälkeläisten) lakiosa on puolet perinnöstä, ja jos lapsia on vähintään kaksi, heidän lakiosansa (tai heidän jälkeläistensä lakiosa) on kaksi kolmasosaa.

Jos perittävältä jäi sekä rintaperillisiä että puoliso, lesken lakiosa on yhtä suuri kuin kunkin lapsen lakiosa. Tällöin vapaasti määrättävä jäämistön osuus on kolmasosa, jos lapsia on yksi, neljäsosa, jos lapsi on kaksi, ja kuudesosa jäämistöstä, jos lapsia on vähintään kolme.

Jos perittävältä ei jäänyt rintaperillisiä, lesken lakiosa on puolet siinä tapauksessa, että tämä on ainoa perillinen, ja kolmasosa, jos perittävän vanhemmat ovat vielä elossa.

Perittävän vanhempien tai yhden elossa olevan vanhemman lakiosa on kolmasosa jäämistöstä.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävältä ei jäänyt testamenttia, sovelletaan seuraavia periaatteita tapauksen mukaan:

Jos vainaja oli naimaton eikä hänellä ollut lapsia, perinnönsaajia ovat hänen vanhempansa, joista kumpikin perii yhtä suuren osuuden, tai se vanhemmista, joka on edelleen elossa (perintölain (*Zakon za nasledstvo*) 6 §). Jos perittävältä jäi pelkästään vähintään toisessa ylenevässä polvessa olevia sukulaisia, heistä läheisimmät perivät yhtä suuren osuuden (perintölain 7 §). Jos perittävältä jäi pelkästään sisaruksia, nämä perivät kukin yhtä suuren osuuden (perintölain 8 §:n 1 momentti). Jos perittävältä jäi sisaruksia sekä vähintään toisessa ylenevässä polvessa olevia sukulaisia, sisarukset perivät kaksi kolmasosaa jäämistöstä ja kaukaisemmat sukulaiset kolmanneksen (perintölain 8 §:n 2 momentti).

Jos vainaja oli naimaton, mutta hänellä oli lapsia, kukin lapsi perii yhtä suuren osuuden (perintölain 5 §:n 1 momentti). Aiemmin kuolleen lapsen osuuden perivät tämän jälkeläiset perimysjärjestyksen mukaisesti.

Jos vainajalta jäi puoliso, mutta hänellä ei ollut lapsia tai jälkeläisiä ylenevässä polvessa eikä myöskään sisaruksia (tai näiden jälkeläisiä), leski saa koko jäämistön (perintölain 9 §).

Jos leski perii yhdessä vainajan ylenevää polvea olevien sukulaisten tai vainajan sisarusten tai näiden jälkeläisten kanssa, hän saa puolet jäämistöstä, mikäli avioliiton solmimisesta on perimishetkellä kulunut vähemmän kuin 10 vuotta. Jos avioliitto on solmittu vähintään 10 vuotta ennen perimishetkeä, leski saa kaksi kolmasosaa perinnöstä. Jos leski perii yhdessä vainajan ylenevää polvea olevien sukulaisten ja vainajan sisarusten tai näiden jälkeläisten kanssa, hän saa ensimmäisessä tapauksessa kolmanneksen jäämistöstä ja jälkimmäisessä tapauksessa puolet.

Jos perittävältä jäi puoliso ja lapsia, leski ja lapset perivät yhtä suuret osuudet (perintölain 9 §:n 1 momentti).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perinnön vastaanottamista varten ei ole olemassa erityistä menettelyä.

Henkilön, jolla on hallussaan omakätinen testamentti, on välittömästi testamentintekijän kuoltua pyydettävä notaaria julkistamaan testamentti.

Kukin asianosainen voi pyytää sen paikan piirituomioistuinta (*rayonen sad*), jossa perimys on alkanut, vahvistamaan määrärajan, johon mennessä testamentti on esitettävä notaarille, jotta tämä voi julkistaa sen.

Notaari julkistaa testamentin laatimalla todistuksen, jossa vahvistetaan testamentin kunto ja todetaan sen avaaminen. Todistuksen allekirjoittavat sekä testamentin toimittanut henkilö että notaari. Itse testamentti liitetään tähän todistukseen, ja edellä mainitut henkilöt parafoivat testamentin jokaisen sivun.

Jos testamentti on aiemmin annettu notaarin säilytettäväksi (perintölain 25 §:n 2 momentti), kyseinen notaari toteuttaa edellä mainitut toimenpiteet.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perintö siirtyy perilliselle silloin kun tämä vastaanottaa sen. Perinnön vastaanottamisen oikeusvaikutukset tulevat voimaan perimyksen alkaessa.

Perinnön vastaanottamisesta voi ilmoittaa kirjallisesti sen paikkakunnan piirituomioistuimelle, jolla perimys on alkanut. Perinnön vastaanottaminen kirjataan sen jälkeen rekisteriin.

Perintö katsotaan vastaanotetuksi myös siinä tapauksessa, että perillinen toimii tavalla, joka osoittaa selvästi hänen aikovan vastaanottaa perinnön, tai perillinen piilottaa jäämistöön kuuluvaa omaisuutta. Jälkimmäisessä tapauksessa perillinen menettää oikeutensa perintöosaan piilottamansa omaisuuden suhteen.

Piirituomioistuin voi kenen tahansa asianosaisen pyynnöstä kutsua perintöön oikeutetun henkilön luokseen ja asettaa tälle määrärajan, jonka kuluessa henkilön on ilmoitettava, vastaanottaako hän perinnön. Jos perillistä vastaan on nostettu kanne, määrärajan vahvistaa kannetta käsittelevä tuomioistuin.

Jos perillinen ei vastaa määrärajassa, hän menettää oikeuden perinnön vastaanottamiseen.

Ilmoitus perinnön vastaanottamisesta merkitään tuomioistuimen rekisteriin.

Perinnöstä luopumisen osalta noudatetaan samanlaista menettelyä, ja luopuminen rekisteröidään samalla tavalla.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Asiaan sovelletaan samaa menettelyä kuin perinnön vastaanottamiseen tai siitä luopumiseen.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista varten ei ole olemassa erityistä menettelyä. Lakiosaan oikeutettu perillinen, joka ei voi saada koko lakiosaansa testamenttilahjoitusten tai lahjojen takia, voi pyytää tuomioistuinta peräyttämään kyseiset testamenttilahjoitukset ja lahjat (lukuun ottamatta tavanomaisia lahjoja) kuolinpesään ja pienentämään niiden arvoa sen verran kuin on tarpeen perillisen lakiosan täydentämiseksi.

Voidakseen käyttää oikeuttaan lakiosaan sellaisia henkilöitä vastaan, jotka eivät ole lakimääräisiä perillisiä, perillisen on täytynyt ottaa perintö vastaan sen nettomäärään asti.

Jotta voidaan saada selville vapaasti määrättävä jäämistön osuus sekä perillisen lakiosa, on laadittava luettelo kaikista perittävälle kuolinhetkellä kuuluneista omaisuuseristä, joista vähennetään perintölain 12 §:n 2 momentin mukaisesti velat sekä mahdollinen jäämistön arvon korotus. Jäämistöön lisätään sen jälkeen lahjoitukset (tavanomaisia lahjoja lukuun ottamatta) ottaen huomioon niiden kunto niiden antamishetkellä ja niiden arvo perimyksen alkamishetkellä, kun on kyse kiinteästä omaisuudesta, ja niiden antamishetkellä, kun on kyse irtaimesta omaisuudesta.

Testamenttimääräyksiin perustuvia oikeuksia vähennetään samassa suhteessa tekemättä eroa perillisten ja testamentinsaajien välillä, ellei testamentintekijä ole toisin määrännyt.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Tärkeimmät menetelmät kuolinpesän jakamiseksi ovat oikeuden päätöksellä tehtävä jako ja kuolinpesän jakaminen yhteisestä sopimuksesta. Kaikilla kuolinpesän osakkailla on oikeus omaan osuuteensa sen suuruudesta riippumatta.

Jakaminen yhteisestä sopimuksesta edellyttää kaikkien osakkaiden suostumusta. Omistusoikeudesta annetun lain (*Zakon za sobstvenostta*) 35 §:n 1 momentin mukaisesti kuolinpesän jakaminen yhteisestä sopimuksesta on tehtävä kirjallisesti, ja notaarin on todistettava allekirjoitukset oikeiksi, jos kuolinpesään kuuluvan irtaimen omaisuuden arvo on enemmän kuin 50 Bulgarian leviä tai jäämistö käsittää kiinteää omaisuutta. Jakamisessa yhteisestä sopimuksesta kunkin osakkaan nimellinen osuus kuolinpesästä muunnetaan erilliseksi ja riippumattomaksi omistusoikeudeksi tiettyihin yhteisesti omistettuihin omaisuuseriin.

Oikeuden päätöksellä tehtävä jako toteutetaan erityisessä tuomioistuinmenettelyssä siviiliprosessilain 341 §:n ja sitä seuraavien pykälien mukaisesti.

Kuolinpesän jakoa koskevaan hakemukseen ei sovelleta vanhentumisaikaa. Oikeuden päätöksellä tehtävä jako on luonteeltaan riita-asian oikeudenkäynti, ja se käsittää kaksi vaihetta.

Ensimmäisessä vaiheessa todetaan, onko kuolinpesän jakaminen ylipäättään mahdollista.

Kuolinpesän osakas, joka pyytää pesän jakamista, esittää piirituomioistuimelle kirjallisen pyynnön, johon on liitettävä

1. perittävän kuolintodistus sekä perintötodistus
2. todistus tai muu kirjallinen todiste jäämistöstä
3. jäljennökset jakohakemuksesta ja sen liitteistä muille osakkaille.

Kuka tahansa muista osakkaista voi asian ensimmäisessä tuomioistuinkäsittelyssä pyytää kirjallisesti myös muiden omaisuuserien sisällyttämistä jäämistöön. Lisäksi kuka tahansa osakas voi ensimmäisessä tuomioistuinkäsittelyssä kiistää toisen osakkaan oikeuden osallistua pesän jakamiseen, toisen osakkaan perintöosuuden suuruuden tai tiettyjen omaisuuserien sisällyttämisen jäämistöön.

Tuomioistuin käsittelee jakomenettelyn yhteydessä kiistat, jotka koskevat syntyperää, adoptioita, testamentteja, kirjallisten todisteiden todenperäisyyttä tai hakemuksia, joissa pyydetään testamenttimääräysten tai lahjoitusten arvon pienentämistä.

Ensimmäisen vaiheen lopuksi tuomioistuin tekee päätöksen siitä, voidaanko kuolinpesä jakaa. Päätöksessä vahvistetaan, mitkä omaisuuserät jaetaan ja miten, sekä määritetään kaikkien perillisten osuudet. Jos tuomioistuin katsoo, että myös irtain omaisuus voidaan jakaa, se päättää, kuka perillisistä saa pitää sen.

Jos kaikki perilliset eivät voi käyttää omaisuutta omia oikeuksiaan vastaavasti, tuomioistuin voi edellä mainitussa päätöksessä tai jossakin myöhemmässä päätöksessä määrätä kenen tahansa perillisen pyynnöstä, kuka perillisistä saa käyttää mitään jäämistön osaa kuolinpesän lopulliseen jakamiseen saakka tai millaisia rahallisia korvauksia omaisuutta käyttävien perillisten on maksettava muille perillisille hyvityksenä yhteisen omaisuuden käytöstä.

Toisessa vaiheessa toteutetaan varsinainen jäämistön jako. Tällöin määritetään osuudet ja siirretään yksittäiset omaisuuserät osakkaille, jolloin niistä tulee osakkaiden yksityistä omaisuutta. Tämä tehdään laatimalla pesäluettelo ja arpomalla. Tuomioistuin laatii pesäluettelon asiantuntijalausannon perusteella perintölain mukaisesti. Kun alustava pesäluettelo on valmis, tuomioistuin kutsuu osapuolet koolle, esittää heille pesäluettelon ja kuulee heidän vastaväitteensä. Sen jälkeen tuomioistuin laatii lopullisen pesäluettelon ja vahvistaa sen päätöksessä. Kun pesäluetteloa koskeva päätös on tullut voimaan, tuomioistuin kutsuu osapuolet arvontaan. Tuomioistuin voi myös jakaa jäämistön perillisten kesken ilman arvontaa, jos osuuksien määrittäminen ja arvonta on mahdoton tai liian hankala toteuttaa.

Jos tietty omaisuuserä on jaoton eikä sitä voida kohdentaa yhteenkään osuuteen, tuomioistuin määrää sen myytäväksi huutokaupalla. Osakkaat voivat esittää tarjouksia huutokaupassa.

Jos jaoton omaisuuserä on asunto, joka on aiemmin ollut puolisoiden yhteistä omaisuutta, joka on jaettu joko toisen puolison kuollessa tai avioerossa, ja jos leski tai entinen puoliso on avioliitossa syntyneiden lasten huoltaja eikä hänellä ole omaa asuntoa, tuomioistuin voi lesken tai entisen puolison pyynnöstä määrätä, että tämä saa osuutensa asunnon muodossa ja että muut perilliset saavat puolestaan muuta omaisuutta tai rahaa.

Jos jaoton omaisuuserä on asunto, kuka tahansa osakkaista, joka asui siellä perimyksen alkamishetkellä ja jolla ei ole muuta asuntoa, voi pyytää asuntoa omana osuutenaan jäämistöstä, jolloin muut perilliset puolestaan saavat muuta omaisuutta tai rahaa. Jos useampi kuin yksi osakas täyttää nämä ehdot ja vaatii asuntoa itselleen, etusijalle asetetaan se osakas, joka tarjoaa suurinta hintaa.

Asunnon saantia koskeva hakemus on tehtävä viimeistään ensimmäisessä tuomioistuinkäsittelyssä sen jälkeen, kun jäämistön jaettavuutta koskeva tuomioistuimen päätös on tullut voimaan. Omaisuuserän osalta otetaan huomioon sen todellinen arvo.

Jos korvaus maksetaan rahana, maksu on suoritettava yhdessä lakimääräisen koron kanssa kuuden kuukauden kuluessa jakamista koskevan tuomioistuimen päätöksen voimaantulosta.

Osakas, jolle omaisuuserä on määrätty hänen osuutenaan jäämistöstä, saa omistusoikeuden maksettuaan rahallisen korvauksen, mukaan lukien lakimääräisen koron, määräajassa. Jos maksua ei suoriteta määräajassa, jakamista koskeva päätös katsotaan mitättömäksi ja omaisuuserä myydään huutokaupalla. Omaisuuserä voidaan myös osoittaa toiselle osakkaalle, joka täyttää vaatimukset ja on määräajassa pyytänyt kyseistä omaisuuserää. Tällöin ei järjestetä huutokauppaa edellyttäen, että osakas maksaa välittömästi omaisuuserän arvioidun arvon, josta on vähennetty hänen oman osuutensa arvo. Saatua rahamäärä jaetaan muiden osakkaiden kesken heidän osuuksiaan vastaavasti.

Oikeuden päätöksellä tehtävä jako voidaan keskeyttää ja jäämistö voidaan jakaa osapuolten välisellä sopimuksella, jonka tuomioistuin hyväksyy.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perintö siirtyy perilliselle silloin kun tämä vastaanottaa sen. Perillinen voi ennen perinnön vastaanottamista hoitaa jäämistöä ja nostaa hallintaoikeutta koskevia kanteita jäämistön turvaamiseksi.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Vastaanottaessaan osuutensa (jakamattoman osuuden) jäämistöstä lakimääräiset perilliset tai testamentinsaajat saavat myös nimellisen osuuden jäämistöön sisällyvistä perittävän varoista ja veloista.

Perinnön vastaanottavat perilliset ovat vastuussa jäämistöön kohdistuvista veloista kukin oman perintöosuutensa mukaisesti.

Perillinen, joka on vastaanottanut perinnön sen nettomäärään asti, on vastuussa jäämistön veloista ainoastaan vastaanottamansa jäämistöomaisuuden arvoon asti.

Perinnön vastaanottamisesta sen nettomäärään asti on ilmoitettava kirjallisesti piirituomioistuimelle kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona perillinen sai tiedon perimyksen alkamisesta. Piirituomioistuin voi pidentää määräaikaa enintään kolmella kuukaudella. Perinnön vastaanottaminen merkitään tuomioistuimen rekisteriin.

Vajaavaltaiset henkilöt, valtiot sekä kansalaisjärjestöt voivat vastaanottaa perinnön ainoastaan sen nettomäärään asti.

Jos yksi perillisistä vastaanottaa perinnön sen nettomäärään asti, muut perilliset voivat hyödyntää tätä ilman, että se vaikuttaa heidän oikeuksiinsa vastaanottaa perintö tai luopua siitä.

Perinnön vastaanottamisessa sen nettomäärään asti noudatetaan siviiliprosessilakia.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteää omaisuutta ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia koskevien virallisesti vahvistettujen testamenttien jäljennökset on rekisteröitävä. Kun on kyse yleistestamentista, kiinteän omaisuuden sijainti tietyssä tuomiopiirissä todistetaan edunsaajan allekirjoittamalla ilmoituksella, ja notaarin on todistettava allekirjoitus oikeaksi. Ilmoituksessa mainitaan kaikki sellainen kiinteä omaisuus, jonka edunsaaja tietää sijaitsevan kyseisessä tuomiopiirissä. Ilmoitus toimitetaan yhdessä testamentin kanssa rekisterituomarille kiinteän omaisuuden sijaintipaikan tuomiopiirissä.

Rekisterituomarin määräyksestä kiinteän omaisuuden sijaintipaikan kiinteistörekisteri kirjaa omaisuuden rekisteriin, ja rekisteröivät asiakirjat talletetaan rekisteriin, johon yleisöllä on pääsy.

Rekisteröintihakemukseen on liitettävä kaksi notaarin oikeaksi todistamaa jäljennöstä kiinteää omaisuutta ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia koskevista, virallisesti vahvistetuista testeistä.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajaa ei ole pakko nimittää. Testamentintekijä voi määrätä yhden tai useamman oikeustoimikelpoisen henkilön toimimaan jäämistön hoitajana.

Sen paikan piirituomioistuin, jossa perimys on alkanut, voi kenen tahansa asianosaisen pyynnöstä vahvistaa määräajan, jonka kuluessa testamentintekijän nimeämän henkilön on otettava tehtävä vastaan. Jos henkilö ei ole määräaikaan mennessä vastaanottanut tehtävää, hänen katsotaan kieltäytyneen siitä.

Piirituomioistuin voi vapauttaa jäämistön hoitajan tehtävästä, jos tämä laiminlyö velvollisuutensa tai ei kykene hoitamaan tehtävää tai toimii tavalla, joka on ristiriidassa tehtävän hoitamiseksi tarvittavan luottamuksen kanssa.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Ks. edelliseen kysymykseen annettu vastaus.

Jos perittävältä ei jäänyt testamenttia tai jos hän ei ole nimennyt jäämistön hoitajaa, kuka tahansa perillisistä voi hoitaa jäämistöä ja nostaa hallintaoikeutta koskevia kanteita jäämistön turvaamiseksi.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistön hoitajan on laadittava pesäluettelo. Hän kutsuu perilliset ja testamentinsaajat osallistumaan tähän tilaisuuteen.

Jäämistön hoitaja ottaa jäämistön haltuunsa ja hallinnoi sitä niin kauan kuin tämä on tarpeen testamenttimääräysten täytäntöön panemiseksi.

Jäämistön hoitajalla ei ole valtuuksia myydä jäämistöomaisuutta, paitsi jos tämä on välttämätöntä ja piirituomioistuin on antanut luvan myyntiin kuultuaan ensin perillisiä.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Jos perittävä oli tehnyt omakätisen testamentin, notaari julkistaa testamentin ja antaa todistuksen sen kunnosta ja avaamisesta.

Lakimääräiset perilliset saavat vainajan viimeisen vakinaisen asuinpaikan kunnanjohtajalta perintötodistuksen osoituksena perillisasemastaan.

Perintötodistus annetaan ainoastaan sellaisten perittävien osalta, jotka olivat kuolinhetkellä kirjoilla väestörekisterissä ja joista on annettu kuolintodistus.

Todistuksiin sovelletaan väestörekisteristä annetun lain (*Zakon za grazhdanskata registratsia*) 24 §:n 2 momenttia sekä todistusten antamista väestörekisterin perusteella koskevan asetuksen (*Naredbata za izdavane na udostoverenia vaz osnova na registara na naselenieto*) 9 §:ää. Todistus annetaan lakimääräiselle perilliselle, hänen lailliselle edustajalleen tai kolmannelle osapuolelle, jos tämä tarvitsee sitä käyttääkseen laillisia valtuuksiaan tai jos tällä on notaarin vahvistamaan valtakirjaan perustuva nimenomainen lupa saada perintötodistus.

Todistuksen saamiseksi on esitettävä seuraavat asiakirjat:

- hakemus, joka on tehtävä käyttäen väestörekisterin (GRAO) neuvontatoimiston lomaketta, jossa esitetään vainajan perillisten yhteystiedot; hakemuksen jättää perillinen tai hänen valtuuttamansa henkilö
- jäljennös kuolintodistuksesta (jos todistuksen on antanut jokin toinen kunta)
- hakijan henkilöllisyystodistus
- notaarin vahvistama valtakirja, jos hakemuksen tekee valtuutettu edustaja.

Päivitetty viimeksi: 15/12/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [CS](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Tšekki

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Yleiset tavat laatia testamentti

Testamentti laaditaan poikkeustilanteita lukuun ottamatta kirjallisena. Testamenttia ei välttämättä tarvitse päivätä, paitsi seuraavissa kahdessa tapauksessa:

1) perittävä laatii useampia testamentteja, jotka ovat keskenään ristiriitaisia ja epä johdonmukaisia, tai 2) testamentin oikeusvaikutukset riippuvat muulla tavoin sen laatimisaikankohdan määrittämisestä. Useampien henkilöiden yhteinen testamentti ei Tšekin lainsäädännön mukaan ole hyväksyttävä.

Testamentti voidaan Tšekin lainsäädännön mukaan laatia jollakin seuraavista tavoista:

- Perittävä laatii ja allekirjoittaa testamentin omakätisesti (holografinen testamentti).
- Perittävä voi laatia testamentin myös muutoin kuin omakätisesti, jos hän allekirjoittaa sen omakätisesti ja ilmoittaa kahden todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä, että asiakirja sisältää hänen viimeisen tahtonsa. Todistajat allekirjoittavat asiakirjan ja lisäävät lausekkeen todistajana olosta ja tunnistetietonsa.
- Jos perittävä on sokea, hän ilmaisee tahtonsa kolmen todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä asiakirjassa, jonka muu kuin testamentin laatinut todistaja lukee ääneen. Jos perittävällä on jokin muu aistivamma eikä hän voi lukea tai kirjoittaa, testamentin sisältö on tulkittava hänelle käyttämällä viestintää, jonka sekä perittävä että kaikki todistajat hallitsevat.
- Perittävä voi laatia testamentin notaariasiakirjan muodossa.

Testamentin laatiminen erityistapauksissa

Testamentin laatimiseen sovelletaan erityisiä sääntöjä äärimmäisissä olosuhteissa, kuten kuolemanvaarassa.

- Jos perittävä on äkillisesti selvässä ja välittömässä kuolemanvaarassa tai jos hän on paikassa, jossa sosiaaliset yhteydet ovat poikkeuksellisen tapahtuman (esim. sodan tai luonnonkatastrofin) vuoksi katkenneet siinä määrin, ettei hän voi laatia testamenttia muulla tavoin, hän voi laatia testamentin suullisena kolmen todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä. Mikäli perittävä jää eloon, suullisen testamentin voimassaolo päättyy kahden viikon kuluttua sen laatimispäivästä.
- Jos on olemassa aiheellinen pelko siitä, että perittävä voi kuolla ennen kuin hän voi tehdä testamentin notaarin luona, testamentin voi kirjata kahden todistajan läsnä ollessa sen kunnan kunnanjohtaja, jonka alueella perittävä on. Tässä tapauksessa testamentti on voimassa kolmen kuukauden ajan siitä, kun perittävä voi ensimmäisen kerran tehdä testamentin notaarin luona. Kyse on tällöin "kylätestamentiksi" (*vesnický testament*) kutsutusta hätätestamentista.
- Vakavasta syystä voi tšekkiläisellä ilma-aluksella tai merenkulkualuksella aluksen päällikkö tai hänen edustajansa kirjata testamentin kahden todistajan läsnä ollessa. Myös tällöin testamentin voimassaolo rajoittuu kolmeen kuukauteen.
- Sotilaan viimeisen tahdon voi aseellisen konfliktin yhteydessä kirjata yksikön komentaja tai muu upseeri kahden todistajan läsnä ollessa. Edellisten tapausten tavoin testamentin voimassaolo rajoittuu tällöin kolmeen kuukauteen.

Perintösopimus

Perintösopimuksella täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen perittävä voi nimetä perillisen tai testamentinsaajan. Tämä voi olla joko toinen sopimuspuoli tai kolmas henkilö. Perittävä ei voi yksipuolisesti peruuttaa perintösopimusta.

Perintösopimuksessa perittävä voi määrätä enintään jäämistönsä kolmesta neljäsosasta. Sen ulkopuolelle on jätettävä jäämistön yksi neljäsosa, josta perittävä voi kuitenkin määrätä laatimalla testamentin.

Aviopuolisot voivat tehdä keskinäisen perintösopimuksen. Sopimuksessa voidaan määrätä, että perintösopimuksesta johtuvat oikeudet ja velvoitteet kumoutuvat avioerossa.

Perintösopimus voidaan laatia vain virallisena eli notaarin vahvistamana asiakirjana.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamenttien keskusrekisteri on perustettu vuonna 2001. Tšekin yksityisoikeuden kattavan tarkistamisen yhteydessä tämä rekisteri korvattiin 1. tammikuuta 2014 kuolemanvaraistoimien rekisterillä. Kyseessä on sähköinen ei-julkinen rekisteri, jota ylläpitää, käyttää ja hallinnoi Tšekin notaariliitto.

Kuolemanvaraistoimien rekisteriin kootaan asiakirjat seuraavista perittävän kuolemanvaraistoimista:

- testamentti, lisätamentti ja perintösopimus,
- määräys perinnöttömäksi tekemisestä ja ilmoitus siitä, että lakimääräinen perillinen ei ota perintöä vastaan,
- määräys laskennallisesta jäämistöstä, johon on lisätty perittävän eläessään antamat lahjoitukset perittävän edunsaajille, mikäli testamentti ei sisällä tällaista määräystä,
- jäämistön hoitajan nimeäminen, jos häntä ei nimetä testamentissa,
- sopimus perintöoikeudesta luopumisesta,
- a–e kohdassa mainittujen oikeusprosessien kumoaminen.

Jos notaari laatii jonkin edellä mainituista asiakirjoista tai jos hänelle annetaan tallettavaksi tällainen asiakirja ilman notaarin vahvistusta, hän kirjaa tiedot kyseisestä asiakirjasta ja sen laatijasta sähköisen tiedonsiirron avulla edellä mainittuun rekisteriin.

Perittävän kuolemanvaraistoiimiin liittyvät asiakirjat, joita ei ole laadittu notaariasiakirjan muodossa, kirjataan rekisteriin vain, jos ne on annettu notaarin tallettavaksi.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lakiosa – yleiset tiedot

Lakiosaperillisiä ovat perittävän jälkeläiset. Lakiosaperillisellä, joka *i)* ei ole luopunut perintöoikeudestaan tai oikeudestaan lakiosaan, *ii)* joka on perintökelpoinen ja *iii)* jota ei ole tehty perinnöttömäksi, on oikeus lakiosaan ja tapauksen mukaan sen täydennykseen, vaikka hänet olisi kokonaan tai osittain ohitettu perittävän kuolemanvaraismääräyksellä eikä hän ole saanut perintö- tai testamenttisaantona lakiosaansa vastaavaa arvoa perinnöstä. Perittävän leski tai suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaiset eivät ole lakiosaperillisiä. Alaikäisten jälkeläisten on saatava vähintään kolme neljäsosaa lakimääräisestä perintöosastaan ja täysi-ikäisten jälkeläisten vähintään yksi neljäsosa lakimääräisestä perintöosastaan. Jos testamentti on ristiriidassa tämän kanssa ja jos perittävä ei ole tehnyt lakiosaperillistä laissa määritellyistä syistä perinnöttömäksi, lakiosaperillisellä on oikeus lakiosansa arvoa vastaavaan rahalliseen korvaukseen. Jos perittävä oli leski ja hänellä oli kaksi lasta, kummankin lapsen perintöosa on puolet. Jos toinen lapsista on alaikäinen, hänen lakiosansa on kolme kahdeksasosaa ja täysi-ikäisen jälkeläisen lakiosa yksi kahdeksasosa perinnöstä.

Erityistapaukset

Jos lakiosaperillinen ohitetaan (tietoisesti) testamentissa ilman, että häntä olisi tehty perinnöttömäksi, mutta hän on syllistynyt käytökseen, joka täyttää jonkin perinnöttömäksi tekemisen lakisääteistä edellytyksistä, hänen ohittamisensa testamentissa katsotaan implisiittiseksi ja lailliseksi perinnöttömäksi tekemiseksi, jolloin kyseisellä jälkeläisellä ei ole oikeutta lakiosaan.

Jos lakiosaperillinen on ohitettu testamentissa vain siksi, ettei perittävä kuolemanvaraismääräystä laatiessaan tiennyt hänestä (esim. jos perittävä luuli, että jälkeläinen oli kuollut, tai hän ei ollut tietoinen siitä, että tietty henkilö on hänen jälkeläisensä), tälle perilliselle kuuluu lakiosa, joka perilliselle kuuluu lain mukaan.

Mahdollisuus luopua oikeudesta lakiosaan

Lakiosaperillinen voi luopua oikeudestaan lakiosaan perittävän kanssa tehtävällä sopimuksella, joka on laadittava notaariasiakirjan muodossa. Samalla tavalla on mahdollista luopua perintöoikeudesta, myös jonkun muun henkilön hyväksi. Oikeudesta luopuminen tämän toisen henkilön hyväksi pätee, jos hänestä tulee perillinen.

Perintö- tai lakiosaoikeudesta luopuminen, josta sovitaan perittävän kanssa (hänen ollessaan elossa) notaarin vahvistamalla sopimuksella, on eri asia kuin perinnöstä luopuminen ja perinnön luovuttaminen (perintönsä voi luovuttaa perillinen, joka ei ole luopunut perinnöstä). Perinnöstä voidaan luopua ja perintö voidaan luovuttaa vasta perittävän kuoleman jälkeen.

Muut rajoitukset

Testamentintekijä voi sisällyttää testamenttiin ehtoja, lykkääviä lausekkeita tai määräyksiä siitä, että perillisen kuoleman jälkeen perintö siirtyy toiselle perilliselle (sijaantulumääräykset). Tällaiset ehdot eivät kuitenkaan saa johtaa siihen, että perilliselle tai testamentinsaajalle koituu selvää haittaa testamentintekijän ilmeisen mielivallan vuoksi, eivätkä ne saa olla selvästi vastoin oikeusjärjestyksen perusteita.

Perittävä ei saa vaatia, että perillinen tai testamentinsaaja avioituu, ei avioidu tai pysy avioliitossa. Perittävä voi kuitenkin määrätä, että tietty oikeus kuuluu perilliselle vain hänen avioitumiseensa saakka.

Jos kaikki perilliset (tai sijaantulijat) ovat elossa perittävän kuollessa, järjestystä, jossa nämä perilliset seuraavat toisiaan perittävän kuolemanvaraismääräyksen mukaisesti (tiettyjen ehtojen täytyessä), ei ole rajoitettu. Jos jotkut perillisistä eivät perittävän kuollessa ole enää elossa, perittävän määräämä perimysjärjestys päättyy silloin, kun perinnön saa ensimmäinen tällainen perillinen.

Sijaantulumääräykset raukeavat viimeistään sadan vuoden kuluttua perittävän kuolemasta. Jos sijaantulijan on määrä saada perintö sellaisen perillisen kuoleman jälkeen, joka on elossa perittävän kuollessa, sijaantulumääräykset raukeavat vasta sen jälkeen, kun perinnön on saanut ensimmäinen kyseisen perillisen jälkeinen sijaantuliija.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävä ei ole tehnyt testamenttia, hänen perillisensä perivät laissa säädetyllä tavalla kuudessa perillisryhmässä. Näissä ryhmissä mainitut henkilöt tulevat kysymykseen perillisinä ryhmittäin siten, että alemman ryhmän perilliset sulkevat pois ylemmän ryhmän perilliset. Esimerkiksi jos perinnön saavat ensimmäisen perillisryhmän perilliset, toisen ryhmän perilliset eivät peri mitään. Vasta jos ensimmäisestä perillisryhmästä ei löydy perillistä, perintö kuuluu toisen ryhmän perillisille. Laissa määrätyt perintöosat pätevät vain siinä tapauksessa, etteivät perilliset sovi toisin tuomioistuimessa. Jos perittävä ei ole laatinut kuolemanvaraismääräystä (testamenttia, perintösopimusta tai lisätamenttia) tai jos perittävän kuolemanvaraismääräys sallii tällaisen sopimuksen tekemisen (perittävä ei ole kieltänyt sitä), perilliset voivat tuomioistuimessa tehtävällä keskinäisellä sopimuksella jakaa jäämistön haluamallaan tavalla.

Perillisryhmät

Ensimmäisessä perillisryhmässä perittävän lapset ja puoliso perivät samansuuruisen osuuden. Jos perittävällä oli puolisonsa kanssa yhteistä omaisuutta, tuomioistuin selvittää ensin puolisoiden yhteisen omaisuuden siten, että osa tästä omaisuudesta kuuluu leskelle ja osa (pääsääntöisesti puolet) perintöön. Perintöön kuuluvan osuuden perivät puoliso ja lapset tasapuolisesti. Puolison perintöosuuteen ei lasketa mukaan sitä, minkä hän sai yhteisen omaisuuden selvityksen yhteydessä. Tšekin siviililaissa ei tehdä eroa avioliitossa ja sen ulkopuolella syntyneiden lasten eikä omien lasten (verisukulaisten) ja adoptoitujen lasten välillä.

Jos perillinen ei ole perittävän lapsi (esim. jos lapsi on luopunut perintöoikeudesta jo perittävän eläessä, luopunut perinnöstä tai kuollut ennen perittävää), tälle lapselle lankeavan perintöosan perivät tasapuolisesti hänen omat lapsensa. Samaa sääntöä sovelletaan myös myöhempiin jälkeläisiin.

Jos perittävällä ei ollut puolisoa mutta hänellä oli lapsia, perittävän koko omaisuuden perivät hänen lapsensa (tai tapauksen mukaan heidän jälkeläisensä siten kuin edellä selostetaan). Jos taas perittävällä oli puoliso mutta hän oli lapseton, perittävän puoliso ei peri koko omaisuutta yksin vaan yhdessä toisen perillisryhmän perillisten kanssa.

Toisessa perillisryhmässä perillisiä ovat perittävän puolison lisäksi hänen vanhempansa ja henkilöt, jotka asuivat perittävän kanssa samassa taloudessa vähintään yhden vuoden ajan ennen hänen kuolemaansa ja tästä syystä huolehtivat yhteisestä taloudesta perittävän kanssa tai olivat perittävän huollettavina. Kaikki nämä henkilöt puolisoa lukuun ottamatta perivät samansuuruisen osuuden, ja perittävän puoliso saa kaikissa tapauksissa vähintään puolet jäämistöstä. Jos perittävällä on puoliso ja molemmat vanhemmat elossa, puoliso perii puolet jäämistöstä ja kumpikin vanhemmista neljäsosan. Puoliso ja kumpi tahansa vanhemmista voi toisessa perillisryhmässä periä koko jäämistön. Jos perittävän kanssa asui samassa taloudessa toinen henkilö, mutta perittävällä ei ollut puolisoa eikä elossa olevia vanhempia, hänen kanssa yhdessä asunut henkilö ei saa koko jäämistöä vaan hän perii sen yhdessä kolmanteen perillisryhmään kuuluvien muiden perillisten kanssa.

Kolmannessa perillisryhmässä perittävän sisarusket ja hänen kanssaan yhdessä asunut henkilö perivät samansuuruisen osuuden. Jos sisarus ei ole perillinen, hänen osuutensa perivät hänen lapsensa eli perittävän veljen- tai sisarenpojat tai -tyttäret (niin ikään tasapuolisesti). Kuka tahansa näistä perillisistä voi periä koko jäämistön.

Jos perintö ei lankea perittävän sisaruksille tai hänen kanssa yhdessä asuneille henkilöille, perillisiä ovat neljännessä perillisryhmässä perittävän isovanhemmat samansuuruisin osuuksin.

Jos perillinen ei ole kukaan perittävän isovanhemmista, perinnön saavat viidennessä perillisryhmässä perillisen vanhempien isovanhemmat (isoisovanhemmat). Perittävän isän isovanhemmille kuuluu puolet perinnöstä ja perittävän äidin isovanhemmille toinen puolisko. Kummankin vanhemman isovanhemmat jakavat tasapuolisesti heille kuuluvan puoliskon.

Jos jonkin pariskunnan puolisoista toinen ei ole perillinen, vapautunut kahdeksasosa kuuluu toiselle puolisolalle. Jos jonkin pariskunnan puolisoista kumpikaan ei ole perillinen, kyseinen neljäsosa kuuluu saman vanhemman toisille isovanhemmille. Jos yksikään saman vanhemman isovanhemmista ei ole perillinen, kuuluu perintö toisen vanhemman isovanhemmille samassa suhteessa, jossa he jakavat heille suoraan kuuluneen puoliskon perinnöstä.

Jos mistään edellä mainitusta ryhmästä ei löydy perillistä, perintö jaetaan tasan kuudennessa perillisryhmässä perittävän sisarusten lastenlapsille (veljen- tai sisarenpoikien tai -tyttöjen lapsille) ja perittävän isovanhempien lapsille (tädeille, enoille ja sedille). Jos perillinen ei ole kukaan tädeistä, enoista tai sedistä, heille lankeavan osuuden perivät heidän lapsensa (perittävän serkut).

Jos ketään perillisistä ei löydy, omaisuus siirtyy valtiolle, jolloin valtion katsotaan olevan perillisen asemassa.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Kaikissa jäämistöön liittyvissä menettelyissä (ml. perinnön, testamenttisaannon tai lakiosan vastaanottamiseen tai niistä luopumiseen liittyvät kysymykset) on toimivaltainen piirituomioistuin (*okresní soud*). Se antaa ennakkolta määritellyn työjärjestyksen mukaisesti perintöasian käsittelyn tehtäväksi notaarille, joka tämän jälkeen toimii ja päättää asiassa tuomioistuimen nimissä. Tšekin lainsäädännön mukaan perintöasian osapuolet eivät voi itse valita notaariaan.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Tšekkiläiset tuomioistuimet käsittelevät perintöasiat, jos perittävällä oli kuolinpäivänään vakituinen asuinpaikka tai kiinteistö Tšekin alueella.

Tšekkiläiset tuomioistuimet käsittelevät siis tällaista kiinteistöä koskevat asiat myös siinä tapauksessa, ettei perittävällä ollut vakituista asuinpaikkaa Tšekissä.

Muissa tapauksissa tšekkiläiset tuomioistuimen käsittelevät perintöasiat, jos

- a) kyse on omaisuudesta, joka jäi Tšekin alueelle Tšekin kansalaiselta, jonka vakituinen asuinpaikka oli ulkomailla, ja jos perintöasian käsittelyä tšekkiläisissä tuomioistuimissa vaatii joku perillisistä, jonka vakituinen asuinpaikka oli Tšekissä, tai
- b) se valtio, jonka viranomaisella olisi muuten toimivalta käsitellä perintöasia, luopuu asian käsittelystä tai ei ota siihen mitenkään kantaa, tai
- c) sen valtion, jonka viranomaisella olisi muuten toimivalta käsitellä perintöasia, ja Tšekin välillä ei ole perintöasioissa kahdenvälisiä suhteita eli jos kyseinen valtio ei siirrä vakituisesti Tšekissä asuneiden perittävien perintöasioiden käsittelyä tšekkiläisille tuomioistuimille eikä tunnusta tšekkiläisten tuomioistuinten päätösten oikeusvaikutuksia.

Mikä tuomioistuin on toimivaltainen

Jos toimivalta on tšekkiläisellä tuomioistuimella, perintöasian käsittelyyn on toimivaltainen se piirituomioistuin, jonka toimivalta-alueella perittävällä oli vakituinen koti- tai muu asuinpaikka kirjattuna asianmukaiseen tietojärjestelmään. Jos perittävällä ei ollut kirjattuna vakituista koti- tai muuta asuinpaikkaa, toimivaltainen on tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella perittävä tosiasiallisesti asui (jossa hänellä oli asunto), ja jos tätäkään paikkaa ei voida määrittää, toimivaltainen on tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella hän viimeksi oleskeli.

Jos perittävä ei oleskellut Tšekin alueella, toimivaltainen on tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella perittävällä oli kiinteistöjä. Jos perittävällä ei ollut kiinteistöjä Tšekin alueella (ja toimivaltaista tuomioistuinta ei voida määrittää edellä mainituin perustein), toimivaltainen on tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella perittävä kuoli (jonka alueelta vainajan ruumis löydettiin).

Milloin tšekkiläinen tuomioistuin käynnistää perintöasian

Tuomioistuin käynnistää perintöasian omasta aloitteestaan heti, kun se saa tietää perittävän kuolemasta. Henkilön kuolemasta ilmoittaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle väestörekisteri. Tuomioistuin voi saada tiedon perittävän kuolemasta myös muuta kautta, esimerkiksi poliisilta, terveydenhoitolaitoksesta tai mahdollisilta perillisiltä.

Tuomioistuin käynnistää perintöasian myös silloin, kun siitä tekee sille aloitteen henkilö, joka vaatii oikeutta jäämistöön perillisinä. Jos tuomioistuin toteaa, ettei se ole alueellisesti toimivaltainen, se siirtää perintöasian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Perintöasia voidaan siirtää toisen tuomioistuimen käsiteltäväksi myös ns. soveltuvuussyistä, esimerkiksi siksi, että perittävän perillisten asuinpaikka on jonkin muun tuomioistuimen toimivalta-alueella.

Käsittelyn kulku

Ensiksi tuomioistuin selvittää esitutkinnan aikana tiedot perittävästä, hänen omaisuudestaan, veloistaan, perillisistään sekä siitä, jättikö perittävä testamentin tai muun kuolemanvaraismääräyksen. Tuomioistuin selvittää nämä tiedot yleensä julkisista rekistereistä, kuolemanvaraistoimien rekisteristä, aviovarallisuussuhteita koskevien asiakirjojen rekisteristä ja viime kädessä myös kuulemalla henkilöä, joka huolehti perittävän hautajaisista.

Tapauksissa, joissa laki niin vaatii tai joissa se on muusta syystä tarpeen, tuomioistuin ryhtyy samalla välittömiin toimiin jäämistön suojaamiseksi erityisesti tekemällä ja vahvistamalla pesänselvityksen.

Esitutkinnan päätyttyä tuomioistuin määrää istunnon ja ilmoittaa kysymykseen tuleville perillisille heidän perintöoikeudestaan ja oikeudesta pyytää pesänselvitystä. Jos joku perillisistä pyytää pesänselvitystä, tuomioistuin määrää selvityksen tehtäväksi.

Jos perittävällä oli omaisuutta puolisoiden yhteisomistuksessa, tuomioistuin laatii osapuolten ilmoituksen perusteella luettelon kyseisestä omaisuudesta ja yhteisistä veloista sekä määrittää sen arvon. Huomioon ei oteta omaisuutta, josta on kiistaa osapuolten kesken. Tämän jälkeen leskellä on mahdollisuus tehdä perillisten kanssa sopimus puolisoiden yhteisen omaisuuden selvittämisestä. Sopimuksessa määrätään, mikä omaisuus kuuluu jäämistöön ja mikä leskelle, eikä siinä tarvitse noudattaa periaatetta, jonka mukaan puolisoiden osuudet ovat yhtä suuret. On myös mahdollista tehdä sellainen sopimus, että koko yhteinen omaisuus kuuluu leskelle ja jäämistöön ei kuulu yhteisomaisuudesta mitään.

Lesken ja perillisten välillä tehtävä sopimus puolisoiden yhteisen omaisuuden selvittämisestä ei saa olla vastoin lakia tai perittävän kuolemanvaraismääräyksessään ilmaisemaa tahtoa. Muussa tapauksessa tuomioistuin ei hyväksy sopimusta.

Jos tuomioistuin ei hyväksy sopimusta puolisoiden yhteisen omaisuuden selvittämisestä tai jos tällaista sopimusta ei ole tehty, se selvittää yhteisen omaisuuden itse noudattaen seuraavia sääntöjä:

- puolisoiden osuudet selvitettävästä omaisuudesta ovat yhtä suuret,
 - kumpikin puolisoista korvaa sen, mikä yhteisestä omaisuudesta on käytetty hänen muuhun omaisuuteensa,
 - kummallakin puolisoista on oikeus pyytää, että hänelle korvataan se, minkä hän on käyttänyt muusta omaisuudestaan yhteiseen omaisuuteen,
 - huomioon otetaan huollettavina olevien henkilöiden tarpeet,
 - huomioon otetaan se, miten kumpikin puolisoista huolehti perheestä, erityisesti lapsista ja perheen taloudesta,
 - huomioon otetaan se, millainen osuus kummallakin puolisoista oli yhteiseen omaisuuteen kuuluvien omaisuusarvojen hankkimisessa ja ylläpitämisessä.
- Puolisoiden yhteisen omaisuuden mahdollisen selvityksen jälkeen tuomioistuin laatii luettelon jäämistön varoista ja vastuista. Tuomioistuin ottaa tällöin lähtökohdaksi perillisten antamat tiedot sekä pesänselvityksen, jos se on määrätty tehtäväksi. Huomioon ei oteta kiistanalaisia omaisuutta tai kiistanalaisia vastuita.

Tuomioistuin arvottaa jäämistössä olevan omaisuuden pääsääntöisesti perillisten puoltavan lausunnon mukaisesti. Vain poikkeuksellisesti arvottamiseen tarvitaan asiantuntijalausunto.

Jos perittävä ei jättänyt kuolemanvaraismääräystä, perilliset voivat sopia jäämistön jakamisesta haluamallaan tavalla. Tuomioistuin vahvistaa perillisille heidän perintönsä kyseisen sopimuksen mukaisesti. Jos perilliset eivät sovi jäämistön jaosta, tuomioistuin vahvistaa heille heidän perintönsä lakisääteisinä osuuksina. Perillisten pyynnöstä tuomioistuin jakaa jäämistön perillisten kesken itse.

Jos perittävä määräsi kuolemanvaraismääräyksessä, miten jäämistö on jaettava, tuomioistuin vahvistaa perillisille heidän perintönsä kyseisen määräyksen mukaisesti. Päinvastaisessa tapauksessa perilliset voivat sopia, miten he jakavat jäämistön keskenään. Perintöosien suuruudesta voidaan kuitenkin poiketa vain, jos perittävä on nimenomaisesti sallinut tämän.

Jos lakiosaperillinen vaatii oikeutta lakiosaan, muut perilliset voivat sopia hänen kanssaan lakiosan maksamisesta (korvauksen avulla). Muussa tapauksessa lakiosan määrittämiseksi on tarpeen määrätä tehtäväksi pesänselvitys.

Ennen kuin tuomioistuin tekee päätöksen jäämistöstä, sille on osoitettava, että suoritettavat testamenttisaannot on täytetty ja että muille testamentinsaajille on ilmoitettu heidän oikeudestaan testamenttisaantoon.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perittävän kuollessa hänen perillisensä saavat perintöoikeuden. Jos omaisuuden saamista jäämistöstä perittävän kuolemanvaraismääräyksen perusteella ei ole lykätty esimerkiksi ehdolla ("perillinen saa perinnön suoritettuaan korkeakoulututkinnon") tai lykkäävällä lausekkeella (määräajan kuluttua), perillinen tai perilliset saavat perinnön heti perittävän kuoltua. Siitä, kuka perinnön näin saa, päättää tuomioistuin perintöasian tulosten perusteella. Jos perittävä on lykännyt kuolemanvaraismääräyksessään omaisuuden saamista jäämistöstä (ehdolla tai lykkäävällä lausekkeella), perittävän kuoltua perinnön saa yksi tai useampi ensisijainen perillinen ja ehtojen täytyttyä (määräajan umpeuduttua) perinnön saa yksi tai useampi seuraavaan ryhmään kuuluva perillinen. Perinnön siirtymisestä ensisijaisilta perillisiltä seuraavalle perillisryhmälle päättää tuomioistuin erillisessä menettelyssä.

Perinnöstä tekee päätöksen tuomioistuimen nimissä notaari, jonka toimivaltainen piirituomioistuin on valtuuttanut toimimaan perintöasiassa. Notaarilla, notaariehdokkaalla ja notaariharjoittelijalla on perintöasiassa oikeuskomissaarin (*soudní komisař*) tehtäviä hoitaessaan samat valtuudet, jotka kuuluvat tuomioistuimelle oikeudenkäytön julkisviranomaisena.

Testamentinsaaja saa perittävän kuoltua oikeuden testamenttisaantoon, ja hänelle on ennen perintöasian päättämistä ilmoitettava tästä hänen oikeudestaan. Suoritettavat testamenttisaannot on maksettava ennen perintöasian päättämistä.

Luopuminen perintöoikeudesta, luopuminen perinnöstä ja perinnön luovuttaminen

Perintöoikeudesta on mahdollista luopua etukäteen perittävän kanssa tehtävällä sopimuksella, jonka notaari vahvistaa.

Perittävän kuoleman jälkeen perillinen voi luopua perinnöstä antamalla tästä nimenomaisen ilmoituksen tuomioistuimelle kuukauden kuluessa päivästä, jona perilliselle ilmoitettiin tästä oikeudesta. Jos perillinen asuu ulkomailla, hän voi luopua perinnöstä kolmen kuukauden kuluessa tämän ilmoituksen saamisesta. Tätä määräaikaa voidaan pidentää vakavista syistä, mutta sitä ei kuitenkaan voida pidentää umpeutumisen jälkeen (määräajan umpeutumista ei voi peruuttaa). Määräajan umpeuduttua katsotaan, ettei perillinen ole luopunut perinnöstä.

Lakiosaperillinen voi luopua perinnöstä lukuun ottamatta lakiosaa. Toisin sanoen hän voi esimerkiksi luopua kuolemanvaraismääräyksessä jätetystä perinnöstä menettämättä oikeutta lakiosaan. Tämä on tietynasteinen poikkeus yleisäännöstä, jonka mukaan perillinen ei voi vapautua kuolemanvaraismääräykseen perustuvasta velvoitteestaan luopumalla kuolemanvarausmääräyksellä jätetystä perinnöstä ja käyttää samalla lakisääteistä oikeuttaan perillisenä – hän voi joko periä kuolemanvarausmääräyksen mukaisesti tai luopua perinnöstä. Ilmoitusta perinnöstä luopumisesta tai luopumatta jättämisestä ei voi peruuttaa.

Perinnöstä ei voi luopua henkilö, joka käyttäytymisellään on osoittanut, ettei hän halua luopua siitä, erityisesti jos hän käsittelee jäämistöön kuuluvaa omaisuutta.

Perintö voidaan myös luovuttaa toisen perillisen hyväksi. Jos perinnön luovuttaa lakiosaperillinen, hän luopuu samalla oikeudestaan lakiosaan, jolloin kyseinen päätös on lainvoimainen myös hänen jälkeläisiinsä nähden. Perintö voidaan luovuttaa toisen perillisen hyväksi sillä ehdolla, että tämä toinen perillinen hyväksyy luovutuksen. Perinnön luovuttanut perillinen ei kuitenkaan luovutuksen myötä vapaudu velvoitteesta täyttää toimeksianto, testamenttisaantoon liittyvä ehto tai muu toimenpide, joka perittävän tahdon mukaan voidaan ja täytyy täyttää vain henkilökohtaisesti

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset voivat valita, käyttävätkö he oikeuttaan varauaan pesänselvityksen muodossa vai eivät. Jos perillinen ei vaadi pesänselvitystä, hän vastaa perittävän veloista täysimääräisesti. Jos on useampia perillisiä, jotka eivät ole vaatineet pesänselvitystä, he vastaavat veloista yhdessä ja yhteisvastuullisesti. Perillinen, joka ei ole vaatinut pesänselvitystä, vastaa kaikista veloista myös siinä tapauksessa, että tuomioistuin inventoi omaisuuden muusta syystä (esim. siksi, että selvitystä vaati joku toinen perillinen).

Jos perillinen vaatii pesänselvitystä, tuomioistuin tekee selvityksen jäämistöstä. Pesänselvitystä vaatinut perillinen vastaa perittävän veloista vain saadun perinnön arvoon saakka. Jos tällaisia perillisiä on useampia, he vastaavat veloista yhdessä ja yhteisvastuullisesti, mutta kukin vain siihen arvoon saakka, jonka hän sai perinnöstä.

Joissain tapauksissa tuomioistuin määrää pesänselvityksen siitä huolimatta, ettei kukaan perillisistä pyydä sitä, erityisesti suojellakseen alaikäisiä perillisiä, tai perillisiä, joiden kotipaikka on tuntematon, tai perittävän velkojia.

Joissain tapauksissa tuomioistuin voi päättää, että pesänselvitys korvataan jäämistöön kuuluvan omaisuuden luettelolla, jonka laatii jäämistön hoitaja, tai kaikkien perillisten laatimalla ja allekirjoittamalla yhteisellä lausunnolla jäämistöön kuuluvasta omaisuudesta.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Oikeuksien rekisteröinnistä kiinteistörekisteriin säädetään laissa 256/2013 (kiinteistörekisterilaki).

Kiinteistörekisteriin kirjataan

maaomaisuus tontteina

kiinteistöt, joilla on talon- tai rekisteröintinumero, jos ne eivät kuulu maaomaisuuteen tai rakennusoikeuden alaisuuteen

talon- tai rekisteröintinumeroittomat kiinteistöt, jotka eivät kuulu maaomaisuuteen tai rakennusoikeuden alaisuuteen, jos ne muodostavat maaomaisuuden pääkiinteistön eikä kyse ole sivukiinteistöistä

siviililain mukaisesti rajatut yksiköt

tietyistä yhteisomistussuhteista kiinteistöihin ja tietyistä omistussuhteista asuntoihin ja liikehuoneistoihin ja eräiden lakien täydentämisestä annetun lain 72 /1994, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna, (asunto-omistuslaki) mukaisesti rajatut yksiköt

rakennusoikeus

vesirakennustyöt.

Perinnön myötä saadut esineoikeudet kirjataan kiinteistörekisteriin jäsenvaltiossa annetun perintöä koskevan päätöksen tai virallisen asiakirjan perusteella alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen taikka eurooppalaisen perintötodistuksen vahvistamana.

Rekisteröintimenettelyyn on toimivaltainen maarekisterivirasto, jonka alueella kiinteä omaisuus sijaitsee.

Kiinteistörekisteriin kirjattavia oikeuksia koskevissa asiakirjoissa (perintöä koskeva päätös, virallinen asiakirja ja eurooppalainen perintötodistus) kiinteästä omaisuudesta on lain 256/2014 8 §:n mukaisesti annettava seuraavat tiedot:

Maaomaisuudesta maarekisterinumero ja tieto siitä, onko kyseessä rakennustontti, ja sen maarekisterialueen nimi, jolla omaisuus sijaitsee.

Maaomaisuudesta, joka rekisteröidään yksinkertaistetulla tavalla, maarekisterinumero aikaisemmasta maarekisteristä ja maininta siitä, onko kyseessä maarekisterin, jakamissuunnitelman (*přídělový operát*), yhdistämissuunnitelman (*scelovací operát*) vai kiinteistökirjan mukainen maarekisterinumero ja sen maarekisterialueen nimi, jolla omaisuus sijaitsee.

Kiinteistöistä, joka ei kuulu maaomaisuuteen tai rakennusoikeuden alaisuuteen, sen tontin maarekisterinumero, jolla kiinteistö sijaitsee, talon- tai

rekisteröintinumero (jos numeroa ei ole, mainitaan rakennuksen käyttötapa) ja sen kunnallishallintoalueen nimi, jolla kiinteistö sijaitsee.

Yksiköstä sen kiinteistön tiedot, jossa se on rajattu, tai maaomaisuuden tai rakennusoikeuden tiedot, mikäli kiinteistö, jossa se on rajattu, kuuluu kyseiseen maaomaisuuteen tai kyseisen rakennusoikeuden alaisuuteen, sekä yksikön numero ja yksikön nimi tai tiedot, jos kyseessä on rakenteilla oleva yksikkö.

Rakennusoikeudesta maarekisterinumero ja tieto siitä, onko kyseessä rakennustontti, sekä sen maarekisterialueen nimi, jolla rakennusoikeus on vahvistettu. Vesirakennustyöstä maarekisterinumero ja tieto siitä, onko kyseessä rakennustontti, sekä maarekisterialueen nimi ja käyttötapa.

Oikeuksien kirjaamiseksi kiinteistörekisteriin esitettävien asiakirjojen on täytettävä tällaista asiakirjaa koskevat vaatimukset: sen sisällön on oltava perusteltu rekisteriin kirjaamisen kannalta ja oikeuden kirjaamisen on kytkeydyttävä kiinteistörekisterissä jo oleviin tietoihin.

Asiakirjoissa on mainittava perillisten tai muiden oikeudenhaltijoiden nimi, asuinpaikka, henkilötunnus tai syntymäaika (oikeushenkilöistä nimi, toimipaikka ja rekisterinumero, jos sellainen on). Asiakirjasta on käytävä ilmi yksittäisten perillisten suhteelliset osuudet oikeuksista kiinteistöihin ja tapauksen mukaan esineoikeudet sekä oikeuksien ja vastuiden haltijat. Kiinteistöjen perintöasioissa voivat omistusoikeuden ohella tulla kyseeseen rakennusoikeus, rasiteoikeus, kiinnitys, lykäty kiinnitys, kiinnityksen panttaus, etuosto-oikeus, tuleva elinkorko, ns. liitännäinen yhteisomistus (*přídavné spoluvlastnictví*), erityisrahasto, kielto muuttaa omaisuutta rahaksi ja panttauskielto.

Jos oikeus, joka on asiakirjan perusteella kirjattava kiinteistörekisteriin, koskee vain osaa maa-alueesta, asiakirjaan on liitettävä piirros, jossa maa-alueen osa esitetään. Piirros katsotaan osaksi asiakirjaa.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Perittävä voi nimetä jäämistön hoitajan ja/tai testamentin toimeenpanijan kuolemanvaraismääräyksessään.

Tuomioistuin nimeää viimeisen tahdon täyttämiseksi jäämistön hoitajan, jos tätä pyytää perillinen, joka ei halua käyttää aikaa ja vaivaa viimeisen tahdon täyttämiseen. Pyyntö on täytettävä hakemusta koskevat yleiset vaatimukset eli siitä on käytävä ilmi, mille tuomioistuimelle pyyntö on osoitettu, pyynnön tekijä, mitä asiaa pyyntö koskee ja mihin sillä pyritään, ja se on allekirjoitettava ja päivättävä.

Tuomioistuin voi nimetä jäämistön hoitajan myös omasta aloitteestaan, jos

- testamentin toimeenpanijaa ei ole nimetty tai hän kieltäytyy hoitamasta jäämistöä tai hän on selvästi sopimaton hoitamaan jäämistöä ja jos perillisillä ei ole valmiuksia hoitaa jäämistöä asianmukaisesti,
- on tarpeen laatia luettelo jäämistöön kuuluvasta omaisuudesta tai
- jäämistön hoitajan nimeämiseen on muu vakava syy tai
- aiempi jäämistön hoitaja on kuollut, vapautettu tehtävästään tai eronnut tehtävästään tai hänen oikeustoimikelpoisuutensa on rajallinen ja samalla on edelleen tarpeen, että joku hoitaa kyseistä tehtävää.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perittävän viimeisen tahdon asianmukaisesta täyttämisestä huolehtii testamentin toimeenpanija (jos perittävä on hänet nimennyt). Jos jäämistön hoitajaa ei ole nimetty, testamentin toimeenpanija huolehtii myös jäämistön hoitamisesta.

Jos sekä testamentin toimeenpanija että jäämistön hoitaja on nimetty, jäämistön hoitaja hoitaa jäämistöä testamentin toimeenpanijan ohjeiden mukaisesti.

Jos on nimetty jäämistön hoitaja mutta ei testamentin toimeenpanijaa, jäämistön hoitamisesta vastaa jäämistön hoitaja. Perillisen pyynnöstä tuomioistuin antaa jäämistön hoitajalle tehtäväksi huolehtia myös perittävän viimeisen tahdon täyttämisestä.

Jos ei ole nimetty sen enempää jäämistön hoitajaa kuin testamentin toimeenpanijakaan, jäämistön hoitamisesta huolehtivat kaikki perilliset yhdessä.

Perilliset voivat myös sopia, että joku heistä huolehtii jäämistön hoitamisesta.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistöä hoitavalla on pelkästään oikeus jäämistön hoitamiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että hänen toimintansa rajoittuu siihen, mikä on tarpeen omaisuuden säilyttämiseksi. Hän voi tässä yhteydessä käyttää kaikkia hoidettavaan omaisuuteen liittyviä oikeuksia. Jäämistöä hoitava voi siirtää omaisuutta jäämistöstä tai käyttää sitä vakuutena, jos omaisuuden arvon tai materiaallisen perustan säilyttäminen sitä vaatii, tai vastikkeeksi. Samoin edellytyksin hän voi muuttaa hoidettavan omaisuuden tarkoitusta.

Jäämistön hoitaja tai testamentin toimeenpanija voi suorittaa pelkän omaisuudenhoidon ylittäviä tehtäviä, jos perilliset antavat tähän suostumuksensa. Jos perilliset eivät pääse sopuun tai jos perillinen on vajaavaltainen, tarvitaan tuomioistuimen suostumus.

Testamentin toimeenpanija huolehtii perittävän viimeisen tahdon täyttämisestä asianmukaista huolellisuutta noudattaen. Hänellä on kaikki tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat oikeudet, kuten oikeus puolustaa testamentin pätevyyttä oikeudessa, antaa vastine perillisen tai testamentinsaajan perintöoikeuden menettämisestä ja yleensä huolehtia perittävän ohjeiden täyttämisestä. Perittävä voi testamentissa määrätä toimeenpanijalle myös muita velvollisuuksia.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perintöasian käsittely päättyy perintöä koskevan päätöksen antamiseen. Siinä esitetään nimenomaisesti jäämistöön liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Osapuolella on oikeus hakea päätökseen muutosta viidentoista päivän kuluessa päivästä, jona päätös annettiin hänelle tiedoksi. Jos muutosta ei haeta määräajassa, päätös saa lainvoiman. Lainvoimainen päätös on todistus siinä esitetyistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Päätöksellä on virallisen asiakirjan asema.

Jo ennen käsittelyn lainvoimaista päättämistä tuomioistuin voi antaa virallisen vahvistuksen tosiseikoista, jotka käyvät ilmi oikeudenkäyntiasiakirjoista. Myös tämä vahvistus on virallinen asiakirja.

Päivitetty viimeksi: 11/12/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Saksa

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamentti voidaan laatia ns. omakätisenä testamenttina tai virallisesti varmennettuna testamenttina.

Omakätisen testamentin voi laatia ainoastaan henkilö, joka on täyttänyt 18 vuotta. Omakätinen testamentti on kirjoitettava kokonaan käsin ja allekirjoitettava.

Jos testamentti on kirjoitettu kirjoituskoneella tai tietokoneella tai siitä puuttuu allekirjoitus tai jos se on esimerkiksi saneltu nauhalle, testamentti on pätemätön. Tästä seuraa, että ainoastaan lakimääräiset perilliset otetaan huomioon, ellei ole toista pätevää testamenttia, jossa perimyksestä määrätään toisin. Testamentti pitäisi allekirjoittaa koko nimellä, jotta testamentin laatineesta henkilöstä ei voi erehtyä. On myös erittäin suositeltavaa kirjoittaa testamenttiin sen tekoaika ja -paikka. Tämä on tärkeää, koska uudella testamentilla voidaan osittain tai kokonaan kumota aiemmin laadittu. Jos toisesta testamentista tai jopa molemmista puuttuu päiväys, ei aina voi tietää, kumpi on uudempi ja näin ollen pätevä.

Avioparit ja parisuhteensa rekisteröineet voivat laatia yhteisen omakätisen testamentin. Tässä tapauksessa molempien on allekirjoitettava yhdessä omakätisesti kirjoittamansa tai jommankumman omakätisesti kirjoittama testamentti (lisätietoja oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön esitteessä "Erben und Vererben", s. 24 "Was ist ein gemeinschaftliches Testament?").

Jos haluaa varmistaa, että testamentin laatimisessa ei tapahdu virhettä, kannattaa laatia virallisesti varmennettu testamentti, jota kutsutaan myös notaarin vahvistamaksi testamentiksi. Tämä tapahtuu niin, että henkilö ilmoittaa viimeisen tahtonsa notaarille suullisesti ja notaari pukee sen kirjalliseen muotoon, tai niin, että henkilö ilmaisee viimeisen tahtonsa kirjallisesti ja toimittaa sen notaarille (lisätietoja oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön esitteessä ”Erben und Vererben”, s. 23 ”Das öffentliche Testament”). Tällaisen testamentin voi tehdä myös alaikäinen, joka on täyttänyt 16 vuotta.

Perintösopimus on tehtävä notaarin luona niin, että molemmat osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä (lisätietoja oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön esitteessä ”Erben und Vererben”, s. 29 ”Der Erbvertrag”).

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Jotta omakätisesti laadittua testamenttia ei sen laatijan kuoleman jälkeen sivuutettaisi, hukattaisi tai unohtettaisi, on yleensä suositeltavaa (ei kuitenkaan pakollista) antaa testamentti viralliseen säilytykseen käräjäoikeudelle (Amtsgericht) (Baden-Württembergissä vuoden 2017 loppuun asti notaarille). Notaarin laatima testamentti luovutetaan aina viralliseen säilytykseen. Sama koskee perintösopimusta, mikäli sopimuksen tekijät eivät ole kieltäneet viralliseen säilytykseen luovuttamista. Jos he ovat näin tehneet, notaari säilyttää sopimuksen. Virallisessa säilytyksessä olevat testamentit ja perintösopimukset on avattava, kun niissä kuolemanvaraismääräyksensä antanut henkilö on kuollut.

Käräjäoikeuksille (Baden-Württembergissä vuoden 2017 loppuun asti notaareille) viralliseen säilytykseen annetut omakätisesti kirjoitetut testamentit ja notaarin laatimat kuolemanvaraismääräykset (testamentit ja perintösopimukset) on 1. tammikuuta 2012 alkaen rekisteröity sähköisesti liittovaltion notaariyhdistyksen (*Bundesnotarkammer*) testamenttirekisteriin. Väestörekisteriviranomaisilla olevat säilytystiedot ennen tätä päivämäärää laadituista kuolemanvaraismääräyksistä siirretään tähän rekisteriin.

Liittovaltion notaariyhdistys saa rekisteriviranomaisena tiedon kaikista kotimaan kuolemantapauksista. Jotta viralliseen säilytykseen annettu kuolemanvaraismääräys voidaan avata, se ilmoittaa perintötuomioistuimelle (*Nachlassgericht*), onko rekisterissä kuolemanvaraismääräyksiä ja missä niitä säilytetään.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lähiomaiset voidaan tehdä testamentilla perinnöittäviksi. Tilannetta, jossa aviopuoliso, lapset, lastenlapset tai vanhemmat, jotka ilman testamenttimääräystä olisivat lakimääräisiä perillisiä, jäävät perinnöittä, on kuitenkin aina pidetty epäoikeudenmukaisena. Sama koskee myös jälkeen elävää kumppania samaa sukupuolta olevien rekisteröidyssä parisuhteessa, koska rekisteröidyssä parisuhteessa kumppaneilla on toisistaan valtion tunnustama ja lakiin perustuva vastuu. Siksi tälle tiukasti rajatulle henkilöryhmälle on laissa turvattu ns. lakiosa. Lakiosaan oikeutetuilla on oikeus vaatia perillistä tai määrättyjä perillisiä maksamaan puolet lakimääräisen perintöosan arvosta.

Esimerkki: Perittävän jälkeen elävät tytär ja puoliso, jonka kanssa aviovarallisuussuhde perustuu omaisuuden erillisyyteen ja omaisuuden tuoton jakamiseen avioliiton purkautuessa (*Zugewinngemeinschaft*). Perittävä on määrännyt puolisonsa testamentilla ainoaksi perilliseksi. Jäämistön arvo on 100 000 euroa. Tyttären lakiosa on ¼ (tyttären lakimääräinen perintöosa on ½, kuten myös puolison). Rahasumman suuruus lasketaan kertomalla lakiosa jäämistön arvolla perimyksen alkaessa. Näin ollen tytär voi esittää puolisolle 25 000 euron lakiosavaatimuksen (¼ × 100 000 €).

Perittävä ei voi estää lakiosan vaatimista testamenttaamalla lakiosaan oikeutetulle perinnön, jonka arvo on vähemmän kuin puolet tämän lakimääräisestä perintöosasta. Tässä tapauksessa lakiosaan oikeutettu voi vaatia lakiosan täydennystä (*Zusatzpflichtteil*), jolla perinnön määrä nousee puoleen lakimääräisen perintöosan arvosta.

Esimerkki: Perittävä on määrännyt testamentissaan, että puoliso, jonka kanssa aviovarallisuussuhde perustuu omaisuuden erillisyyteen ja omaisuuden tuoton jakamiseen avioliiton purkautuessa (*Zugewinngemeinschaft*), saa hänen jäämistöstään ⅙ ja tytär ⅓. Jäämistön arvo on 800 000 euroa. Tyttären lakiosa on ¼ (= 200 000 €). Koska häntä on muistettu testamentissa 100 000 eurolla (kahdeksasosa 800 000 eurosta), hän voi vaatia lakiosan täydennystä (100 000 euroa).

Lakiosavaatimukset on esitettävä kolmen vuoden kuluessa siitä, kun lakiosaan oikeutettu on saanut tiedon perimyksen alkamisesta ja häntä koskevasta kuolemanvaraismääräyksestä, kuitenkin viimeistään 30 vuoden kuluttua perimyksen alkamisesta.

Perilliset voivat pyytää lakiosavaatimuksen lykkäämistä, jos sen välitön täyttäminen olisi heille kohtuuttoman vaikeaa. Laissa mainitaan esimerkkinä tapaus, jossa perheen koti jouduttaisiin myymään. Lakiosaan oikeutetun edut on kuitenkin otettava asianmukaisesti huomioon. Lykkääminen tarkoittaa, että lakiosaa ei tarvitse maksaa heti. Tuomioistuin ratkaisee kussakin tapauksessa, kuinka kauan lakiosan maksamista voidaan lykätä, tarvitaanko lakiosan turvaamistoimia ja minkälaisia ne ovat.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia tai perintösopimusta ei ole, noudatetaan lakimääräistä perimystä.

Saksan perintöoikeuden mukaan perillisiä ovat periaatteessa vain sukulaiset eli henkilöt, joilla on yhteiset vanhemmat, isovanhemmat, isoisovanhemmat tai vielä kaukaisemmat yhteiset esivanhemmat. Lakimääräisessä perimyksessä eivät ole mukana avioliiton kautta sukulaisiksi tulleet, esim. anoppi, vävy, isäpuoli, tytärpuoli tai täti avioliiton kautta, sillä perittävällä ei ole heidän kanssaan yhteisiä esivanhempia.

Sukulaisuussuhde voi syntyä myös adoption kautta. Adoptiosta seuraa kattava oikeudellinen sukulaisuussuhde adoptiovanhempaan ja tämän sukuun, kaikkine oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Adoptiolasten asema on yleensä sama kuin biologisten lasten (täysi-ikäisten ”lasten” adoptioon voi liittyä joitakin poikkeuksia).

Myös aviopuolisot muodostavat poikkeuksen sukulaisperimyksen. Vaikka aviopuolisot eivät yleensä ole sukua keskenään eli heillä ei ole yhteisiä esivanhempia, heillä on kuitenkin oikeus periä puolisonsa. Jos puoliset ovat eronneet, perimyoikeutta ei ole. Tämä koskee tietyn edellytyksin myös asumuserossa olevia puolisoita.

Rekisteröidyssä parisuhteessa elävät rinnastetaan perintöoikeudessa aviopuolisoihin. Sen sijaan muissa liitoissa elävillä ei ole lakimääräistä perimyoikeutta.

Sukulaisten perintöoikeus:

Kaikilla sukulaisilla ei ole samanlaista perintöoikeutta. Perilliset jaetaan laissa eri ryhmiin:

Ensimmäinen ryhmä:

Ensisijaisia perillisiä ovat vain vainajan jälkeläiset eli lapset, lastenlapset, lastenlastenlapset jne.

Avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset ovat äitinsä ja isänsä sekä näiden sukulaisten lakimääräisiä perillisiä. (Poikkeuksena ovat tapaukset, joissa perittävä on kuollut ennen 29. toukokuuta 2009 ja lapsi on syntynyt avioliiton ulkopuolella ennen 1. heinäkuuta 1949, ks. oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön esite ”Erben und Vererben”, s. 11 ja s. 15 alaviitteet).

Jos perittävällä on joku tähän ryhmään kuuluva lähisukulainen, kaukaisemmat sukulaiset eivät voi saada perintöä.

Esimerkki: Perittävällä on tytär ja lukuisia sisarusten lapsia. Sisarusten lapset eivät saa perintöä.

Lastenlapset voivat yleensä saada perintöä vain, jos heidän vanhempansa ovat kuolleet tai luopuneet perinnöstä.

Esimerkki: Vainajalla oli tytär ja kolme lastenlasta, joiden isä on vainajan aiemmin kuollut poika. Tytär saa puolet perinnöstä, ja pojan lapset jakavat toisen puolen, joka olisi kuulunut heidän isälleen. Pojan lapsista kukin saa siis perinnöstä.

Toinen ryhmä

Toissijaisia perillisiä ovat vainajan vanhemmat ja heidän lapsensa ja lastenlapsensa eli perittävän sisarukset ja sisarusten lapset. Myös tässä tapauksessa perittävän vanhempien lapset perivät vain, jos perittävän vanhemmat ovat jo kuolleet. He saavat jo kuolleen isänsä tai äitinsä perintöosan.

Toisen asteen sukulaiset voivat saada perintöä vain, jos ensimmäisen asteen sukulaisia ei ole.

Esimerkki: Perittävän jälkeen ovat elossa veljenpoika ja sisarentytär. Sisarukset ja vanhemmat ovat kuolleet. Veljenpoika ja sisarentytär perivät näin ollen kumpikin ½.

Kolmas ryhmä ja sitä seuraavat ryhmät

Kolmanteen perillisryhmään kuuluvat isovanhemmat sekä heidän lapsensa ja lastenlapsensa (tädit, sedät, enot, serkut ym.), neljanteen ryhmään isoisovanhemmat sekä heidän lapsensa ja lastenlapsensa jne. Perimys määräytyy olennaisilta osin samoin säännöin kuin aiemmissa ryhmissä. Neljänneestä asteesta lukien esivanhempien kuolleiden jälkeläisten sijaan eivät enää tule heidän jälkeläisensä, vaan lähin sukulainen on ainoa perintönsaaja (siirrytään sukuhaaraperimyksestä järjestelmään, jossa perijä on sukulaisuusasteen perusteella lähin sukulainen (*Gradualsystem*)).

Periaatteena on aina, että jos yksi edelliseen ryhmään kuuluva sukulainen on vielä elossa, seuraavaan ryhmään kuuluvat sukulaiset eivät voi saada perintöä.

Aviopuoliso tai rekisteröity kumppani:

Jälkeen elävät aviopuolisot tai rekisteröidyt kumppanit perivät – aviovarallisuusrjestelmästä riippumatta – jälkeläisten eläessä neljäsosan ja vain toisen asteen sukulaisten (eli perittävän vanhempien, sisarusten tai sisarusten lasten) ja isovanhempien eläessä puolet jäämistöstä.

Jos aviopari on elänyt aviovarallisuussuhteessa, joka perustuu omaisuuden erillisyyteen ja omaisuuden tuoton jakamiseen avioliiton purkautuessa (*Zugewinnngemeinschaft*, joka on voimassa aina, ellei avioehtosopimuksessa ole muuta sovittu), kasvaa edellä mainittu perintöosa neljänneksen. Sama koskee rekisteröidyn parisuhteen osapuolia.

Jos ensimmäisen tai toisen asteen sukulaisia tai isovanhempia ei ole, jälkeen elävä aviopuoliso tai rekisteröity kumppani saa koko perinnön.

Esimerkki: Perittävän jälkeen elävät hänen vanhempansa ja puoliso, jonka kanssa aviovarallisuussuhde perustuu omaisuuden erillisyyteen ja omaisuuden tuoton jakamiseen avioliiton purkautuessa (*Zugewinnngemeinschaft*). Puoliso saa jäämistöstä ¾ (½ + ¼) ja vanhemmat toisen asteen perillisinä kumpikin ½. Lisäksi puoliso saa (vain toisen asteen sukulaisten ja isovanhempien eläessä) kaikki kotitalouteen kuuluvat esineet sekä häälahjat (*Großer Voraus*). (Ensimmäisen asteen sukulaisten eläessä saa jälkeen elävä aviopuoliso nämä esineet vain, jos hän tarvitsee niitä asianmukaiseen taloudenpitoon.)

Valtionperintö:

Jos aviopuolisoa tai rekisteröityä kumppania ei ole eikä myöskään sukulaisia, perillinen on valtio. Valtion vastuu rajoittuu jäämistön arvoon.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioissa toimivaltainen on perittävän viimeisen asuinpaikan käräjäoikeuden perintötuomioistuin (*Nachlassgericht*) (Baden-Württembergissä vuoden 2017 loppuun asti notaari).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnöstä luovutaan ilmoittamalla asiasta perintötuomioistuimeen. Ilmoitus tehdään merkityttämällä se perintötuomioistuimen pöytäkirjaan tai virallisesti todistetussa muodossa (lisätietoja jäljempänä).

Perinnön vastaanottamiseen ei liity muutoseikkoja eikä se edellytä tiedoksiantamista. Perintö katsotaan vastaanotetuksi, kun perinnöstä luopumisen määräaika on päättynyt.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskeva ilmoitus annetaan kuolinpesästä vastaavalle henkilölle. Tämän voi tehdä perillinen tai testamentinsaaja.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Saksan perintöoikeudessa ei ole säännöksiä lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevasta ilmoituksesta.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Testamentin avaaminen:

Perittävän kuoltua perintötuomioistuin avaa sille esitetyn tai virallisessa säilytyksessä olevan kuolemanvaraismääräyksen viran puolesta. Myös perillisille ilmoitetaan asiasta viran puolesta.

Perintötodistusmenettely:

Perintötodistus (*Erbschein*) on perintötuomioistuimen (Baden-Württembergissä vuoden 2017 loppuun asti notaarin) laatima todistus, jossa esitetään perillisen henkilötiedot, hänen perintöoikeutensa laajuus ja mahdollinen määräys toissijaisesta testamentinsaajasta tai testamentin toimeenpanosta.

Perintötuomioistuin antaa perintötodistuksen pyynnöstä. Pyyntöissä on osoitettava laissa vaadittujen tietojen oikeellisuus tai vakuuttava valaehdoisesti, että tietojen oikeellisuudesta ei ole epäilyksiä. Valaehdoton vakuutus voidaan antaa notaarille tai tuomioistuimelle, ellei tätä toimivaltaa ole osavaltion oikeudessa siirretty yksinomaan notaareille.

Eurooppalaisen perintötodistuksen antaminen:

Eurooppalaista perintötodistusta koskevasta menettelystä säädetään kansainvälistä perintöoikeusmenettelyä koskevassa laissa (*Internationales Erbrechtsverfahrensgesetz*, IntErbRVG). Eurooppalainen perintötodistus on pätevä lähes koko Euroopan unionissa Isoa-Britannia, Irlantia ja Tanskaa lukuun ottamatta. Perintötuomioistuin antaa sen pyynnöstä myös oikeaksi todistettuna jäljennöksenä, jonka voimassaoloaika on määritetty. Todistuksella voidaan yksinkertaistaa erityisesti kuolinpesän selvitystä EU:ssa.

Omaisuuden jakaminen:

Jos perillisillä on useampia, jäämistöstä tulee jakamattoman kuolinpesän yhteistä omaisuutta. Siksi perilliset voivat hallita jäämistöön kuuluvia yksittäisiä esineitä vain yhdessä, esim. päättää myydä perittävän auton, jota ei enää tarvita. Niiden on myös hoidettava perintöä yhdessä. Tämä on usein huomattavan vaikeaa, erityisesti jos perilliset asuvat kaukana toisistaan eivätkä pysty sopimaan asioista. Kuka tahansa perillinen voi pyytää pesän jakamista (*Auseinandersetzung*), jolloin tämä usein vaivalloinen yhteisomistussuhde päättyy. Merkittävin poikkeus tähän on tilanne, jossa perittävä on testamentissaan kieltänyt jäämistön jakamisen tietynä aikana esim. perheyriksen säilyttämiseksi.

Jos perittävä on nimennyt testamentin toimeenpanijan, pesän jakaminen on tämän tehtävä. Muussa tapauksessa perillisten on tehtävä se itse. He voivat pyytää tähän notaarin apua. Jos perilliset eivät notaarin välitykselläkään pysty sopimaan pesänjaosta, jäljelle jää vain asian vieminen tuomioistuimeen.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Lakimääräisestä perimyksestä on kerrottu edellä.

Jos vainaja on jättänyt testamentin, sen määräykset sivuuttavat lakimääräisen perimyksen. Perintöä saavat siis vain ne, jotka mainitaan testamentissa, mikäli perittävän testamentti koskee koko jäämistöä. Lakiosaan oikeutettujen tilanteesta on kerrottu edellä.

Lain mukaan perillinen tai perilliset saavat perinnön perittävän kuoltua (automaattinen perimys). Perilliset voivat myös luopua perinnöstä, kuten edellä on selostettu.

Perittävä voi myös testamentata yksittäisiä jäämistöön kuuluvia esineitä tai määrätyn rahasumman tietyille henkilöille. Tällöin testamentinsaajista ei tule perillisiä, vaan he voivat vaatia testamentissa heille määrättyä jäämistön osaa kuolinpesästä vastaavalta henkilöltä.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Vastuu veloista, kun perinnöstä luovutaan:

Perilliset eivät joudu vastaamaan perittävän veloista, jos he ovat luopuneet perinnöstä määräaikaan mennessä. Perinnöstä luopumisesta on ilmoitettava perintötuomioistuimelle kuuden viikon kuluessa siitä, kun perillinen on saanut tiedon perinnöstä ja perillisasemastaan. Ilmoitus tehdään merkityttämällä se tuomioistuimen pöytäkirjaan tai virallisesti todistetussa muodossa. Viimeksi mainittuun riittää perillisen kirjallinen ilmoitus, jonka allekirjoituksen notaari todistaa oikeaksi. Perinnöstä luopuminen tai perinnön vastaanottaminen on yleensä sitovaa.

Vastuu veloista, kun perintö vastaanotetaan:

Jos perilliset ottavat perinnön vastaan, he tulevat oikeudellisesti perittävän sijaan. Tämä tarkoittaa, että he perivät myös velat, josta heidän täytyy vastata myös omalla omaisuudellaan.

Perilliset voivat kuitenkin rajoittaa vastuunsa perityistä veloista kuolinpesän arvoon, ts. vainajan mahdolliset velkojat voivat saada vaateensa pesästä, mutta perillisten omaan omaisuuteen ei kosketa. Perilliset voivat rajoittaa vastuutaan tällä tavoin hakemalla perintötuomioistuimelta oikeutta pesänhoitoon tai hakemalla konkurssituomioistuimena toimivassa käräjäoikeudessa pesän konkurssiin.

Perillisten vastuuta voidaan rajoittaa, vaikka pesän varat eivät riittäisi edes pesänhoidon tai konkurssimenettelyn kuluihin. Velkojen vaatiessa saataviaan perilliset voivat vedota pesän heikkouteen. Perilliset voivat kieltäytyä maksamasta pesän velkoja, jos jäämistö ei riitä niiden maksamiseen. Heidän on kuitenkin luovutettava velallisille käytettävissä oleva jäämistö.

Jos perilliset haluavat vain välttää maksamasta velkoja, joihin he eivät ole varautuneet, riittää, että käynnistetään ns. kuulutusmenettely (*Aufgebotsverfahren*), jossa perilliset voivat pyytää, että perintötuomioistuin vaatii perittävän velkoja ilmoittamaan tuomioistuimelle tiettyyn määräaikaan mennessä, kuinka paljon perittävä oli heille velkaa. Jos velkoja ei ilmoita saatavistaan määräajassa, tämän on tyydyttävä siihen, mitä perinnöstä jää jäljelle. Kuulutusmenettely auttaa perillisiä saamaan selvyuden myös siitä, onko syytä antaa pesä viranomaisten hallinnoitavaksi hakemalla pesänhoitajaa tai hakemalla kuolinpesä konkurssiin.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Jotta kiinteän omaisuuden perijä voidaan merkitä kiinteistörekisteriin omistajaksi, on tehtävä kiinteistörekisterin oikaisu hakemus ja esitettävä todiste kiinteistörekisterin virheellisyydestä. Kiinteistörekisterin oikaisu rekisteriin kirjaton omistajan kuoltua edellyttää, että hakija esittää todisteen perillisasemasta. Todisteenä perillisasemasta kiinteistörekisterin oikaisu varten voidaan esittää perintötodistus (*Erbschein*) tai eurooppalainen perintötodistus.

Jos perimys perustuu kuolemanvaraismääräykseen, joka sisältyy viralliseen asiakirjaan (notaarin laatima testamentti tai perintösopimus), riittää, että kiinteistörekisterivirastolle esitetään kuolemanvaraismääräys ja pöytäkirjamerkintä sen avaamisesta.

Jos kiinteä omaisuus on testamenttisaannon kohteena, omaisuuden siirto testamentinsaajalle edellyttää (sovellettavasta perimisoikeudesta riippumatta), että esitetään notaarin laatima asiakirja, josta käy ilmi, että testamentinsaaja on saanut kiinteän omaisuuden omistusoikeuden.

Tapauksesta riippuen voidaan edellyttää lisäasiakirjojen esittämistä. Esimerkiksi liikeyrityksen merkitseminen perilliseksi edellyttää, että hakemuksen tekijä todistaa edustusvaltuutensa (esim. kaupparekisteriotteella).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Saksan perintöainsäädännön mukaan jäämistönhoidon tarkoituksena on estää perillisen omaan omaisuuteen kajoaminen perimyksen täytäntöönpanossa. Perintötuomioistuin määrää jäämistön hoitajan ainoastaan, jos sitä pyytää joku, jolla on siihen oikeus (perillinen, testamentin toimeenpanija, pesän velkoja, jäämistön ostaja tai toissijainen testamentinsaaja).

Jäämistön hoitaja (*Nachlassverwalter*) on taho, joka on virallisesti nimitetty hoitamaan vierasta omaisuutta ja joka voi olla asianosainen oikeusriidassa.

Jäämistön hoitaja toimii yksityisen edun mukaisesti vierasta omaisuutta hoitaessaan ja huolehtii kaikkien osapuolten eduista (perillisten ja velkojien).

Jäämistön hoitamisella, johon jäämistön hoitajalla on oikeus ja velvollisuus, ei pyritä ainoastaan jäämistön arvon säilyttämiseen ja lisäämiseen vaan ensisijaisesti suorittamaan pesän velkojille niiden saatavat. Jäämistön hoitajan päätehtävä on huolehtia pesän velkojen maksamisesta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perillisten, jäämistön hoitajan (ks. edellä) (tai konkurssiin julistetun kuolinpesän hoitajan) ja testamentin toimeenpanijan (ks. jäljempänä) lisäksi vastaavat valtuudet voidaan antaa väliaikaiselle pesänhoitajalle (*Nachlasspfleger*).

Perintötuomioistuin määrää väliaikaisesta pesänhoidosta viran puolesta, jos se on tarpeen sen vuoksi, että ei ole tietoa, kuka on perillinen ja ottaako hän perinnön vastaan. Väliaikaisella pesänhoidolla suojataan ja säilytetään jäämistöä tuntemattoman perillisen edun mukaisesti.

Perintötuomioistuin määrittää väliaikaisen pesänhoitajan toimintavaltuudet kussakin tapauksessa tarpeiden mukaan. Ne voivat olla hyvinkin laajat, tai ne voivat koskea vain yksittäisten jäämistöön kuuluvien esineiden hoitoa. Yleensä väliaikaiselle pesänhoitajalle annetaan tehtäväksi tuntemattomien perillisten määrittäminen ja jäämistön suojaaminen ja säilyttäminen.

Väliaikaisen pesänhoitajan tehtävänä ei ole suorittaa pesän velkojille niiden saatavia, sillä hänet on ensisijaisesti määrätty turvaamaan perillisten etuja.

Pesän velkojen maksaminen pesän varoista voi kuitenkin poikkeuksellisesti kuulua väliaikaisen pesänhoitajan tehtäviin, jos pesän asianmukainen hallinnointi ja säilyttäminen sitä edellyttää tai halutaan välttää vahinkoa, jota esim. tarpeettomien oikeudenkäyntien kustannukset voivat aiheuttaa.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Perittävä voi nimittää kuolemanvaraismääräyksessä sille yhden tai useamman toimeenpanijan (*Testamentsvollstrecker*). Hän voi myös valtuuttaa kolmannen osapuolen, testamentin toimeenpanijan tai perintötuomioistuimen nimittämään (toisenkin) testamentin toimeenpanijan. Testamentin toimeenpanijan tehtävä alkaa, kun tehtävään nimitetty ottaa sen vastaan.

Lainsäädännön mukaan testamentin toimeenpanijan tehtävänä on toteuttaa perittävän viimeinen tahto. Jos perillisiä on useita, hänen tehtävänä on kuolinpesän jakaminen näiden kesken.

Testamentin toimeenpanijan on hoidettava jäämistöä. Hänellä on oikeus ottaa jäämistö haltuunsa ja hallita jäämistöön kuuluvia esineitä. Sen sijaan perilliset eivät voi hallita testamentin toimeenpanijan hallussa olevia jäämistöön kuuluvia esineitä. Testamentin toimeenpanijalla on myös oikeus tehdä pesää koskevia sitoumuksia, jos niiden tekeminen on pesän hallinnoinnin kannalta asianmukaista. Hän saa käyttää jäämistöä korvauksetta siltä osin kuin siihen on moraalinen velvoite tai se on sopivaisuussääntöjen mukaista.

Perittävällä on myös mahdollisuus sopivaksi katsomallaan tavalla rajoittaa testamentin toimeenpanijan valtuuksia laissa säädettyihin verrattuna. Hän voi myös määrittää testamentin toimeenpanon keston. Hän voi esimerkiksi antaa testamentin toimeenpanijan tehtäväksi pelkästään pesänselvityksen ja jakamisen lyhyessä ajassa. Perittävä voi kuitenkin määrätä testamentissaan tai perintösopimuksessa myös ns. pitkäaikaisesta toimeenpanosta (*Dauervollstreckung*). Pitkäaikainen toimeenpano voidaan periaatteessa määrätä enintään 30 vuodeksi perimyksen alkamisesta. Perittävä voi kuitenkin määrätä, että hallinnointi jatkuu perillisen tai testamentin toimeenpanijan kuolemaan tai johonkin muuhun heistä jompaakumpaa koskevaan tapahtumaan asti. Tässä tapauksessa testamentin toimeenpano voi kestää jopa kauemmin kuin 30 vuotta.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perimys oikeus osoitetaan yleensä perintötodistuksella (*Erbschein*) tai eurooppalaisella perintötodistuksella, kun perillinen haluaa esim. siirtää perittävän tontin tai tilin nimiinsä. Perintötodistusta tai eurooppalaista perintötodistusta ei välttämättä tarvitse esittää, jos on tehty virallisesti varmennettu testamentti. Päivitetty viimeksi: 24/10/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Viro

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Perinnönjättäjä voi tehdä kuolemanvaraismääräyksen testamentin tai perintösopimuksen. Perittävä voi laatia testamentin itse tai notaarin avustuksella. Testamentintekijä voi milloin tahansa kumota testamentin kokonaan tai osittain uudella testamentilla tai perintösopimuksella. Tämä ei päde aviopuolisoiden keskinäiseen testamenttiin, jonka muuttamiseen ja mitätöintiin sovelletaan erityissääntöjä.

Notaarin vahvistama/säilyttämä testamentti

Notaarin vahvistama/säilyttämä testamentti on joko notaarin tai testamentintekijän itsensä laatima testamentti, joka annetaan notaarin säilytettäväksi suljetussa kirjekuoressa.

Notaari voi vahvistaa testamentintekijän pyynnöstä laatimansa testamentin tai testamentin, jonka testamentintekijä laatii itse ja antaa notaarin vahvistettavaksi. Testamentintekijän on allekirjoitettava tällainen testamentti notaarin läsnä ollessa.

Notaarin vahvistaman/säilyttämän testamentin voi tehdä vähintään 15-vuotias alaikäinen henkilö, joka ei tarvitse testamentin tekemiseksi laillisen edustajansa suostumusta.

Jos testamentti annetaan notaarin säilytettäväksi, testamentintekijä antaa viimeisen tahtonsa suljetussa kirjekuoressa henkilökohtaisesti notaarille ja vahvistaa notaarille, että kyseessä on hänen testamenttinsa. Tällöin notaari laatii testamentin säilyttämiseksi antamisesta asiakirjan, jonka testamentintekijä ja notaari allekirjoittavat. Testamentintekijä voi milloin tahansa peruuttaa notaarin säilytettäväksi antamansa testamentin. Notaari laatii peruuttamisesta asiakirjan, jonka testamentintekijä ja notaari allekirjoittavat.

Notaarin vahvistaman/säilyttämän testamentin voimassaololle ei ole mitään rajoituksia eli se on voimassa kunnes sitä muutetaan tai se kumotaan.

Itse tehty testamentti

Itse tehty testamentti on joko todistajien läsnä ollessa allekirjoitettu testamentti tai omakätinen testamentti (holografinen testamentti).

Jos itse tehty testamentti allekirjoitetaan todistajien läsnä ollessa, sen ei tarvitse olla perittävän itsensä laatima (eikä omakätisesti kirjoittama), mutta se on allekirjoitettava vähintään kahden oikeustoimikelpoisen todistajan läsnä ollessa. Testamentti on päivätävä. Molempien todistajien on oltava läsnä allekirjoittamishetkellä. Testamentintekijän on kerrottava todistajille, että nämä on kutsuttu todistamaan testamentin tekemistä ja että testamentti sisältää tekijän viimeisen tahtonsa. Todistajien ei tarvitse tietää testamentin sisältöä. Sen jälkeen kun testamentintekijä on allekirjoittanut testamenttinsa, sen allekirjoittavat todistajat. Todistajat todistavat allekirjoituksillaan, että testamentintekijä on itse allekirjoittanut testamenttinsa ja että tämä on testamentin- ja päätöksentekokelpoinen. Todistajana ei voi toimia henkilö, jonka hyväksi testamentti tehdään. Kukaan ei voi toimia todistajana myöskään, jos testamentti tehdään hänen ylenevän tai alenevan polven sukulaisensa, hänen sisaruksensa tai näiden ylenevän tai alenevan polven sukulaisten tai hänen puolisonsa tai tämän ylenevän tai alenevan polven sukulaisten hyväksi.

Itse tehdyn omakätisen testamentin on oltava alusta loppuun testamentintekijän omakätisesti kirjoittama. Toisin sanoen se ei saa olla koneella kirjoitettu, painettu tai muulla tavoin mekaanisin keinoin tuotettu. Omakätinen testamentti on myös päivätävä ja allekirjoitettava.

Testamentintekijä voi pitää testamentin omassa hallussaan tai antaa sen jonkun toisen henkilön säilytettäväksi.

Itse tehty testamentti mitätöityy kuuden kuukauden kuluttua sen tekemisestä, jos testamentintekijä on tuolloin elossa. Itse tehty testamentti on mitätön, jos sitä ei ole päivätty eikä sen tekohetkeä voida muullakaan tavoin varmistaa.

Aviopuolisoiden keskinäinen testamentti

Aviopuolisoiden keskinäinen testamentti on aviopuolisoiden yhdessä tekemä testamentti, jossa he nimeävät perilliseksi toinen toisensa tai tekevät muunlaisia kuolemanvaraismääräyksiä.

Jos aviopuolisot ovat nimenneet toinen toisensa ainoaksi perilliseksi, testamentissa voidaan määrätä siitä, kuka perii lesken omaisuuden tämän kuoltua.

Aviopuolisoiden keskinäinen testamentti on vahvistuttava notaarilla. Testamentin laatii notaari puolisoitten toiveiden mukaan, ja molempien puolisoitten on allekirjoitettava testamentti notaarin luona.

Kumpi tahansa puolisoista voi perua keskinäistä perimistä koskevan järjestelyn, kun molemmat ovat elossa. Järjestelyn perumista koskeva testamentti on vahvistuttava notaarilla. Järjestely katsotaan perutuksi, kun notaari on antanut järjestelyn perumisen toiselle puolisolle tiedoksi. Aviopuolison kuoltua keskinäisen testamentin voi kumota vain silloin kun eloonjäänyt puoliso luopuu keskinäisen testamentin nojalla hänelle tulevasta perinnöstä.

Jos avioliitto on päättynyt ennen perinnönjättäjän kuolemaa, keskinäinen testamentti on mitätön. Näin on myös silloin kun perinnönjättäjä oli ennen kuolemaansa jättänyt tuomioistuimelle avioerohakemuksen tai antanut avioliiton purkamiseksi kirjallisen suostumuksensa taikka kun perinnönjättäjällä oli oikeus vaatia avioliiton mitätöimistä ja hän oli jättänyt tuomioistuimelle sitä koskevan hakemuksen.

Perintösopimukset

Perintösopimus on perinnönjättäjän ja toisen henkilön välinen sopimus, jolla perinnönjättäjä nimeää toisen sopimuspuolen tai jonkun muun henkilön perilliseksi tai antaa tälle testamenttisaannon tai velvollisuuden tai ohjeistuksen. Perinnönjättäjä ja lakimääräinen perillinen voivat tehdä myös sellaisen perintösopimuksen, jossa lakimääräinen perillinen luopuu perinnöstä.

Perintösopimus voi sisältää perinnönjättäjän yksipuolisia järjestelyjä, joihin sovelletaan samoja säännöksiä kuin testamenttiin.

Perintösopimuksen laatii ja vahvistaa notaari, ja se allekirjoitetaan notaarin luona.

Perintösopimus tai siihen sisältyvä järjestely voidaan sopimuspuolten eläessä kumota sopimuksen tehneiden henkilöiden välisellä, notaarin vahvistamalla sopimuksella tai uudella perintösopimuksella.

Perintösopimus voidaan myös irtisanoa. Perinnönjättäjä voi irtisanoa perintösopimuksen, jos irtisanomisoikeudesta on sovittu perintösopimuksessa. Näin on myös silloin, jos perinnönsaaja on tehnyt rikoksen perinnönjättäjää tai tämän puolisoa tai ylenevän tai alenevan polven sukulaista vastaan tai jos toinen sopimuspuoli rikkoo tahallisesti elatusvelvollisuutta perinnönjättäjän suhteen. Perinnönjättäjällä on oikeus irtisanoa sopimus myös silloin kun perintösopimus on tehty ottaen huomioon toisena sopimuspuolena olevan henkilön velvoite toteuttaa perinnönjättäjälle tämän elinaikana toistuvia velvollisuuksia (ennen kaikkea elatusvelvollisuus) ja kyseinen henkilö rikkoo velvollisuutta tahallisesti ja merkittävästi. Perintösopimus irtisanotaan antamalla toiselle sopimuspuolelle tiedoksi notaarin vahvistama hakemus. Kun kyseessä on keskinäinen perintösopimus, jossa määrätään irtisanomisoikeudesta, toisen sopimuspuolen irtisanominen mitätöi koko sopimuksen, jollei perintösopimuksesta toisin johdu. Keskinäisen perintösopimuksen irtisanomisoikeus raukeaa toisen sopimuspuolen kuollessa. Sopimuspuolen kuoltua voi toinen sopimuspuoli perua oman järjestelynsä yksipuolisesti vain, jos hän luopuu hänelle perintösopimuksessa määrätystä perinnöstä.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Notaarin vahvistama/säilyttämä testamentti ja perintösopimus rekisteröidään aina testamenttirekisteriin viimeistään notaariasiakirjan vahvistamista seuraavana työpäivänä. Notaarilla on velvollisuus rekisteröidä testamenttirekisteriin myös ilmoitukset, jotka liittyvät perintösopimuksen muuttamiseen, irtisanomiseen tai perintösopimuksen purkamisesta tehtäviin sopimuksiin. Rekisteröintivelvollisuuden noudattamatta jättäminen ei vaikuta testamentin pätevyYTEEN.

Itse tehdyn testamentin voi halutessaan rekisteröidä testamenttirekisteriin. Rekisteröinnin voi tehdä testamentintekijä tai henkilö, jolla on tiedot testamentista ja jota testamentintekijä on pyytänyt rekisteröimään testamentin. Itse tehdyn testamentin rekisteröinti testamenttirekisteriin ei ole pakollista.

Notaarin vahvistaman/säilyttämän testamentin ja perintösopimuksen rekisteröi testamenttirekisteriin notaari, joka on testamentin tai perintösopimuksen vahvistanut tai jolle testamentti on annettu säilytettäväksi. Tätä varten notaari tekee testamenttirekisteriin tarvittavat merkinnät. Ennen 1.1.2015 notaari saattoi tehdä rekisteröinnin myös antamalla testamenttirekisterille ilmoituksen, mutta nykyisin notaari tekee vastaavat merkinnät itse.

Testamenttirekisteriin voi tehdä itse tehtyä testamenttia koskevia merkintöjä julkishallinnon palveluportaalin <http://www.eesti.ee/> kautta sellainen henkilö, jolle on annettu tieto testamentin tekemisestä ja jota on pyydetty tekemään vastaavat merkinnät.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosia)?

Testamentin tekemiselle ei yleisesti ottaen ole rajoituksia. Myöskään testamentintekijän määräysvaltaa oman omaisuutensa suhteen ei ole pääsääntöisesti rajoitettu.

Testamenttausvapautta rajoittaa lakiosia, joka rajoittaa perittävän vapautta jättää omaisuutensa haluamilleen perillisille. Perillisellä on oikeus vaatia lakiosaa, jos testamentintekijä on jättänyt testamentilla tai perintösopimuksella perinnöstä alenevan polven sukulaisensa, omat vanhempansa tai puolisonsa, jolla on oikeus lakimääräiseen perimyksen ja jonka suhteen hänellä oli kuollessaan perheoikeuden mukainen elatusvelvollisuus, tai jos hän on jättänyt sellaiset perintöosuudet, jotka ovat pienemmät kuin lakimääräiseen perimyksen perustuvat osuudet. Lakiosan saajalla on siis perillisiä kohtaan velvoiteoikeudellinen vaatimus. Toisin sanoen lakiosaan oikeutettu henkilö voi vaatia itselleen kuolinpesästä lakiosan suuruista rahamäärää. Lakiosaa vaativaa henkilöä ei Viron lainsäädännössä pidetä perillisenä. Lakiosaa on puolet sen perintöosan arvosta, joka lakiosan saajalle olisi tullut lakimääräisen perimisjärjestyksen mukaan, jos kaikki lakimääräiset perilliset olisivat ottaneet perinnön vastaan.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia tai perintösopimusta ei ole olemassa, perintö jaetaan laissa säädetyn mukaisesti. Jos testamenttia tai perintösopimusta ei ole tehty koko omaisuudesta, loppuosa jaetaan perillisille laissa säädetyn mukaisesti. Lakimääräisiä perillisiä ovat puoliso ja sukulaiset, jotka perivät kolmessa ryhmässä. Puoliso perii lakimääräisten perillisten kanssa.

Ensimmäisessä ryhmässä perillisiä ovat alenevan polven sukulaiset (lapset, ottolapset, lapsenlapset jne.). Puoliso perii näiden rintaperillisten kanssa saman osuuden kuin perittävän lapsi; tämä osuus ei voi kuitenkaan olla alle neljännessä perinnöstä.

Jos rintaperillisiä ei ole, perinnön saavat toiseen ryhmään kuuluvat henkilöt eli perittävän vanhemmat ja näiden alemman polven sukulaiset (perittävän sisarukset). Jos perimyksen alkaessa perittävän molemmat vanhemmat ovat elossa, he kumpikin saavat puolet perinnöstä. Jos perimyksen alkaessa perittävän isä tai äiti ei ole elossa, kuolleen vanhemman sijaansa tulevat tämän lapset, ottolapset, lapsenlapset jne. Puoliso perii toisen ryhmän perillisten kanssa puolet kuolinpesästä.

Jos toisessa ryhmässä ei ole perillisiä, perinnön saavat kolmanteen ryhmään kuuluvat henkilöt eli perittävän isovanhemmat ja näiden alemman polven sukulaiset (perittävän tädit, sedät ja enot). Jos kuolinpesän syntyessä perittävän kaikki isovanhemmat ovat elossa, he kaikki saavat samansuuruisen osuuden perinnöstä. Jos perimyksen alkaessa perittävän isän- tai äidinpuoleinen isovanhempi ei ole elossa, hänen sijaansa tulevat tämän lapset, ottolapset, lapsenlapset jne. Jos jälkimmäisiä ei ole, hänen osuutensa perii saman puolen isovanhempi. Jos myös toinen isovanhempi on kuollut, perillisiä ovat tämän lapset, ottolapset, lapsenlapset jne. Jos perimyksen alkaessa perittävän kummatkaan isän- tai äidinpuoleiset isovanhemmat eivät ole elossa eikä näillä ole alenevassa polvessa sukulaisia, perillisiä ovat toisen puolen isovanhemmat tai näiden lapset, ottolapset, lapsenlapset jne. Jos alenevan polven sukulainen tulee vanhempiensa sijaan, sovelletaan ensimmäisen ryhmän osalta vahvistettuja säännöksiä.

Jos perittävä oli avioliitossa eikä hänellä ole ensimmäisen eikä toisen polven perillisiä, koko omaisuuden perii puoliso.

Jos perittävällä ei ole lakimääräisiä perillisiä eikä aviopuolisoa, lakimääräinen perillinen on perimyksen alkamispaikan paikallisviranomaiset. Perimyksen alkamispaikka on perittävän viimeinen asuinpaikka. Jos perittävän viimeinen asuinpaikka oli ulkomailla mutta perimyksen sovelletaan Viron lainsäädäntöä, lakimääräinen perillinen on Viron valtio.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Virossa perintöasioita koskevan menettelyn hoitaa virolainen notaari, jonka luona menettely on aloitettu. Notaari tekee testamenttirekisteriin merkinnän perintöasioita koskevan menettelyn aloittamisesta.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ilmoitus perinnön vastaanottamisesta tai perinnöstä luopumisesta tulee esittää perintöasioita koskevaa menettelyä hoitavalle notaarille. Ilmoituksen voi vahvistaa myös toinen notaari, joka toimittaa ilmoituksen menettelyä hoitavalle notaarille.

Ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta tai perinnöstä luopumisesta voi vahvistaa myös Viron lähetystön palveluksessa ulkomailla oleva konsuliviranomainen, jolla on velvollisuus toimittaa vahvistamansa perinnön vastaanottamista tai perinnöstä luopumista koskevat ilmoitukset perintöasiaa hoitavalle notaarille.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Testamenttisaantoa koskevassa sääntelyssä annetaan testamenttisaajalle oikeus vaatia testamenttisaannon toimeenpanijalta testamenttisaannoksi määrätyn esineen luovuttamista. Testamenttisaajan on testamenttisaannon saamiseksi esitettävä toimeenpanijalle testamenttisaannon täyttämisaatimus. Testamentintekijä voi antaa testamenttisaannon toimeenpanon tehtäväksi perilliselle tai toiselle testamenttisaajalle. Jos testamentintekijä ei ole määrännyt testamenttisaannon toimeenpanijaa, toimeenpanosta vastaa perillinen.

Testamenttisaannon vastaanottamiseen tai siitä luopumiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin perinnön vastaanottamiseen tai siitä luopumiseen: jos testamenttisaannosta luopumista koskevaa ilmoitusta ei jätetä määräajassa, testamenttisaanto katsotaan vastaanotetuksi. Jos testamentinsaaja haluaa luopua testamenttisaannosta, luopumisilmoitus on esitettävä laissa säädetyssä määräajassa, joka on kolme kuukautta perinnönjättäjän kuolemasta ja testamenttisaannon saamisoikeuden tiedoksiantamisesta.

Perintöasioita koskevassa menettelyssä notaari ottaa yhteyttä kaikkiin testamentissa nimettyihin testamentinsaajiin ja ilmoittaa näiden oikeudesta testamenttisaantoon. Testamentinsaajalla on ennen toimeenpanovaatimuksen esittämistä oikeus saada tietoa testamenttisaannosta. Testamenttisaannon (samoin kuin perinnön) vastaanottamista tai siitä luopumista koskevaa ilmoitusta ei voi perua. Testamenttinsaaja voi oikeuksiensa todistamiseksi pyytää perintöasiasiaa hoitavalta notaarilta todistuksen testamenttisaannosta johtuvasta vaatimuksesta.

Jos testamenttisaanto on kiinteistö tai muu esine, jonka luovuttaminen pitää vahvistuttaa notaarilla, myös testamenttisaannon toimeenpanijan ja testamentinsaajan välisen luovutussopimuksen on oltava notaarin vahvistama.

Jos testamenttinsaaja on samalla perillinen, hänellä on oikeus testamenttisaantoon vaikka hän olisi luopunut perinnöstä.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosa on velvoiteoikeudellinen rahasaatava perilliseltä, ja sitä koskeva vaatimus on esitettävä perillisille. Oikeus lakiosaan syntyy perimyksen alkaessa. Lakiosan saamiseksi ei tarvitse esittää hakemusta notaarille.

Jos testamentintekijä on jättänyt testamentilla tai perintösopimuksella perinnöttä alenevan polven sukulaisensa, omat vanhempansa tai puolisonsa, jolla on oikeus lakimääräiseen perimyksen ja jonka suhteen hänellä oli kuollessaan perheoikeuden mukainen elatusvelvollisuus, tai jos hän on jättänyt sellaiset perintöosuudet, jotka ovat pienemmät kuin lakimääräiseen perimyksen perustuvat osuudet, näillä henkilöillä on oikeus vaatia lakiosaa.

Notaari vahvistaa perillisen, testamenttisaannon toimeenpanijan tai lakiosaan oikeutetun henkilön tekemän, notaarin vahvistaman hakemuksen perusteella lakiosasta johtuvaa vaatimusta koskevan todistuksen eli lakiosan saajan todistuksen. Lakiosan saajan todistukseen merkitään lakiosan saaja sekä lakiosan suuruus osuutena perinnöstä.

Oikeudesta lakiosaan voi luopua notaarin vahvistamalla perintösopimuksella, joka tehdään perinnönjättäjän ja perintöön oikeutetun henkilön välillä.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkamisen ja sen omaisuuden jakamisen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perintö siirtyy perimyksen alkaessa – eli perinnönjättäjän kuollessa – perillisille, jotka voivat olla perillisiä perintösopimuksen tai testamentin nojalla tai lakimääräisiä perillisiä.

Perintöasian ratkaisumenettelyn perillisten selvittämiseksi voi aloittaa perillinen, jäämistön velkoja, testamenttinsaaja tai muu henkilö, jolla on oikeuksia kuolinpesän suhteen. Menettelyn aloittamista haluavan henkilön on käännettävä notaarin puoleen. Notaari laatii ja vahvistaa asianomaisen hakemuksen. Menettelyä voi hoitaa vain yksi notaari. Jos perintöasian ratkaisumenettely on jo aloitettu yhdelle notaarille esitettyllä hakemuksella ja toinen notaari ottaa sen jälkeen vastaan toisen hakemuksen, hänen on toimitettava hakemus perintöasiasiaa hoitavalle notaarille.

Perillinen voi ottaa perinnön vastaan tai luopua perinnöstä. Luopuminen on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perillinen sai tietää tai hänen olisi pitänyt saada tietää perinnönjättäjän kuolemasta ja omasta oikeudestaan perintöön. Jos perillinen ei tuossa määräajassa luovu perinnöstä, perintö katsotaan vastaanotetuksi. Perillinen voi ennen määräajan päättymistä tehdä perintöasiasiaa hoitavalle notaarille hakemuksen perinnön vastaanottamiseksi.

Päätöstä ottaa perintö vastaan tai luopua siitä ei voi perua. Jos perillinen on luopunut perinnöstä, hän ei voi enää ottaa sitä vastaan. Vastaavasti, jos perillinen on jo ottanut perinnön vastaan, hän ei voi siitä enää luopua. Tämä periaate pätee myös testamenttisaannon vastaanottamiseen ja luopumiseen sillä poikkeuksella, että jos testamenttinsaaja on myös perillinen, hänellä on oikeus testamenttisaantoon vaikka hän olisi luopunut perinnöstä.

Perinnön vastaanottamista tai perinnöstä luopumista koskevan hakemuksen on oltava notaarin todistama.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamenttinsaaja?

Perimys alkaa henkilön kuollessa, ja perillinen saa oikeuden perintöön. Perimisoikeuden perusteena on lainsäädäntö tai perinnönjättäjän viimeinen tahto, joka on ilmaistu testamentissa tai perintösopimuksessa. Perintösopimuksen perustuva perimisoikeus menee testamenttiin perustuvan perimisoikeuden edelle, ja näiden molempien edelle menee lainsäädäntöön perustuva perimisoikeus.

Perinnön saamiseksi ei tarvitse tehdä hakemusta. Kun perillinen ottaa vastaan perinnön, hänelle siirtyvät kaikki perinnönjättäjän oikeudet ja velvollisuudet lukuun ottamatta niitä, jotka liittyvät olennaisesti perinnönjättäjän henkilöön tai joita ei lain mukaan voi siirtää henkilöltä toiselle. Kun perillinen ottaa perinnön vastaan, kuolinpesään sisältyvien esineiden omistusoikeuden katsotaan siirtyneen hänelle takautuvasti perimyksen alkaessa. Jos perinnön vastaanottaneita henkilöitä on useita, he omistavat kuolinpesän yhdessä kanssaperillisinä.

Jokainen oikeustoimikelpoinen henkilö voi olla perillinen: joko luonnollinen henkilö, joka oli elossa perinnönjättäjän kuollessa, tai kyseisenä ajankohtana olemassa ollut oikeushenkilö. Perimyksen alkamisen jälkeen elossa syntyneen lapsen katsotaan olleen perimyksen alkamishetkellä perillinen, jos kyseinen lapsi oli siitetty ennen perimyksen alkamista. Testamentilla tai perintösopimuksella luodun säätiön katsotaan olleen olemassa perimyksen alkaessa, jos se saa myöhemmin oikeushenkilön oikeudet.

Leskellä ei ole perimisoikeutta eikä oikeutta yhteisessä kodissa olevaan tavanmukaiseen asuntoitaimistoon, jos perinnönjättäjä oli ennen kuolemaansa jättänyt tuomioistuimelle avioerohakemuksen tai antanut avioliiton purkamiseen kirjallisen suostumuksen tai jos perinnönjättäjä oli kuollessaan oikeutettu vaatimaan avioliiton mitätöintiä ja oli jättänyt tuomioistuimelle mitätöintihakemuksen.

Vanhempi, jolta tuomioistuin on vienyt huoltajuuden kokonaan, ei voi olla lapsensa lakimääräinen perillinen.

Perinnönsaajaksi ei kelpaa henkilö, joka

tahallisesti ja lainvastaisesti aiheutti tai pyrki aiheuttamaan perinnönjättäjän kuoleman

tahallisesti ja lainvastaisesti asetti perinnönjättäjän sellaiseen tilanteeseen, jossa tällä ei ollut ennen kuolemaansa mahdollisuutta tehdä tai perua viimeisen tahdon ilmaisuaan

pakotti tai petoksella esti perinnönjättäjää tekemästä tai perumasta viimeisen tahdon ilmaisuaan tai samalla tavoin pakotti perinnönjättäjän tekemään tai perumaan viimeisen tahdon ilmaisunsa eikä tällä ollut mahdollisuutta ilmaista todellista viimeistä tahtoaan

tahallisesti ja lainvastaisesti korvasi tai häviöi testamentin tai perintösopimuksen eikä perinnönjättäjällä ollut enää mahdollisuutta tehdä uutta testamenttia tai perintösopimusta

väärensä perinnönjättäjän tekemän testamentin tai perintösopimuksen tai osan siitä.

Viron lainsäädännön mukaan lakiosan saajaa ei pidetä perillisinä, vaan lakiosan saajalla on perillisiä kohtaan velvoiteoikeudellinen vaatimus. Perillisellä on oikeus vaatia lakiosaa, jos testamentintekijä on jättänyt testamentilla tai perintösopimuksella perinnöttä alenevan polven sukulaisensa, omat vanhempansa tai puolisonsa, jolla on oikeus lakimääräiseen perimyksen ja jonka suhteen hänellä oli kuollessaan perheoikeuden mukainen elatusvelvollisuus, tai jos hän on jättänyt sellaiset perintöosuudet, jotka ovat pienemmät kuin lakimääräiseen perimyksen perustuvat osuudet. Lakiosa on puolet sen perintöosan arvosta, joka lakiosan saajalle olisi tullut lakimääräisen perimisjärjestyksen mukaan, jos kaikki lakimääräiset perilliset olisivat ottaneet perinnön vastaan.

Perintöasian ratkaisumenettelyn aloittamiseksi perillinen, jäämistön velkoja, testamenttinsaaja tai muu henkilö, jolla on oikeuksia jäämistön suhteen, jättää notaarille notaarin vahvistaman hakemuksen. Perintöasioita koskevan menettelyn hoitaa notaari, jonka luona menettely on aloitettu ja joka on merkitty

testamenttirekisteriin perintöasian hoitajaksi. Jos testamenttirekisterin tietojen mukaan perintöasian ratkaisumenettely on jo aloitettu yhdelle notaarille esitetyllä hakemuksella ja toinen notaari ottaa sen jälkeen vastaan toisen hakemuksen, hänen on toimitettava hakemus perintöasiaa jo hoitavalle notaarille. Notaari vahvistaa perintötodistuksen, jos perillisen perimisoikeus ja sen laajuus on riittävällä tavalla todistettu. Jos perillisiä on useita, notaari kirjaa perintötodistukseen kullekin perilliselle tulevan perintöosan suuruuden.

Perillinen voi ottaa perinnön vastaan tai luopua perinnöstä. Jos perintöön oikeutettu henkilö ei luovu perinnöstä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hän sai tietää tai hänen olisi pitänyt saada tietää oikeudestaan perintöön, perintö katsotaan vastaanotetuksi. Jos henkilö luopuu perinnöstä, hän välttyy perintöön liittyviltä oikeusvaikutuksilta.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perillinen on velvoitettu täyttämään kaikki perinnönjättäjän velvoitteet. Jos jäämistö ei ole riittävä, perillisen on täytettävä velvoitteet omalla kustannuksellaan, paitsi jos perillinen on pesänselvityksen tekemisen jälkeen täyttänyt velvoitteet laissa säädetyn mukaisesti, jos kuolinpesä on julistettu konkurssiin tai jos konkurssimenettely on rauennut ilman konkurssiin asettamista.

Jos perillinen vaatii pesänselvitystä, jäämistön velkoja ei voi kuitata perilliselle osoittamaansa vaatimusta jäämistöstä ennen kuin selvitys on tehty; pesänselvitykselle on kuitenkin vahvistettu tietty määräaika. Pesänselvityksen jälkeen perillisellä on vastuu jäämistöön liittyvistä velvoitteista jäämistön arvoon asti.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Jos perinnönjättäjällä oli kiinteistö, hänen kuollessaan kiinteistörekisterissä oleva omistajaa koskeva tieto muuttuu virheelliseksi, koska rekisteriin esineoikeuden haltijaksi merkitty henkilö eli perinnönjättäjä ei ole se henkilö, jolle esineoikeus tosiasiallisesti (aineellisoikeudellisesti) kuuluu, sillä perimyksen alkaessa perinnönjättäjän koko omaisuus siirtyy toiselle henkilölle eli perilliselle.

Perillisen tai perillisten merkitsemiseksi kiinteistörekisteriin on esitettävä esineoikeuden uuden haltijan rekisteröintihakemus, jonka liitteenä on oikeusseuraannon todistava asiakirja eli perintötodistus.

Jos esineoikeus on siirtynyt usealle perilliselle, merkinnän korjaamiseksi riittää yhden perillisen hakemus. Kuolinpesän muita osakkaita ei katsota asianomaisiksi eli heidän suostumustaan merkinnän tekemiseksi ei tarvita, sillä perillinen ei voi kieltää sitä, että hänelle siirtynyt oikeus tulee näkyviin kiinteistörekisteriin. Samaa periaatetta sovelletaan myös silloin kun siirto koskee vain osaa kuolinpesän osakkaiden yhteisomistuksesta.

Lainsäädännössä säädetään erityisvaatimuksista silloin kun perintötodistuksen mukaan aviopuolisoiden varallisuussuhteen tyyppi oli yhteisomistussuhde. Tällöin voi jokainen konkreettinen esine kuulua niin yhteisomaisuuteen kuin henkilökohtaiseen omaisuuteen eikä kysymystä voida ratkaista perintötodistuksen vahvistamisen yhteydessä.

Lisäksi lainsäädännössä säädetään poikkeuksista sellaisissa tilanteissa, joissa perilliset ovat jakaneet jäämistön sen yhteisomistuksen lopettamiseksi ja määränneet siitä, millaiset kuolinpesään kuuluvat esineet tai niiden osat sekä oikeudet ja velvollisuudet kullekin kanssaperilliselle kuuluvat ja siitä, että kuolinpesään kuuluva kiinteistö jää tietyille kanssaperilliselle.

Jos perinnönjättäjä ei ole koskaan ollut avioliitossa, kiinteistörekisterin tietojen korjaamiseksi on esitettävä

perintötodistus

rekisteröintihakemus, joka on notaarin vahvistama tai digitaalisesti allekirjoittama digitaalisesti allekirjoitettava rekisteröintihakemus on laadittava ja toimitettava kiinteistörekisteriasastolle kiinteistörekisteriportaalin (<https://kinnistuportaal.rik.ee>) kautta. Portaaliin voi kirjautua Viron **henkilökortilla**, **mobiliihenkilökortilla**, joillakin ulkomaalaisilla henkilökorteilla ja julkishallinnon palveluportaalin (www.eesti.ee) kautta.

Kiinteistörekisterin tietojen korjaamisesta ei peritä valtion käsittelymaksua.

Kiinteistörekisteriin kirjataan yhteisomistajina kaikki perintötodistuksessa mainitut perilliset.

Jos kuolinpesä on jaettu kanssaperillisten kesken niin, että kiinteistö jää tietyille kanssaperilliselle, kiinteistörekisterin tietojen muuttamiseksi on esitettävä

kuolinpesän omaisuuden jakamista koskeva sopimus, jonka virolainen notaari on vahvistanut

rekisteröintihakemus (joka voi sisältyä edellä mainittuun kuolinpesän omaisuuden jakamista koskevaan notaarin vahvistamaan todistukseen).

Kiinteistörekisterin tietojen muuttamisesta peritään valtion käsittelymaksu.

Tällöin kiinteistörekisteriin merkitään kiinteistön omistajaksi kuolinpesän jakamista koskevassa sopimuksessa mainittu henkilö, jolle kiinteistön omistus sopimuksen nojalla annetaan.

Notaarille on esitettävä kuolinpesän omaisuuden jakamista koskevan sopimuksen vahvistamista varten myös perintötodistus.

Jos perinnönjättäjän avioliitto oli perimyksen alkaessa päättynyt tai päättyi perinnönjättäjän kuollessa eikä kuolinpesään sisältyvä kiinteistö kuuluu entisten aviopuolisoiden yhteisomaisuuteen, kiinteistörekisterin tietojen korjaamiseksi on esitettävä

perintötodistus

omistusoikeutta koskeva todistus, jossa todistetaan että kyseessä oli perinnönjättäjän henkilökohtainen omaisuus

rekisteröintihakemus, joka on notaarin vahvistama tai digitaalisesti allekirjoittama digitaalisesti allekirjoitettava rekisteröintihakemus on laadittava ja toimitettava kiinteistörekisteriasastolle kiinteistörekisteriportaalin (<https://kinnistuportaal.rik.ee>) kautta. Portaaliin voi kirjautua Viron **henkilökortilla**, **mobiliihenkilökortilla**, joillakin ulkomaalaisilla henkilökorteilla ja julkishallinnon palveluportaalin (www.eesti.ee) kautta.

Kiinteistörekisterin tietojen korjaamisesta ei peritä valtion käsittelymaksua.

Kiinteistörekisteriin kirjataan kaikki perintötodistuksessa mainitut perilliset.

Kun omistusoikeutta koskeva todistus vahvistetaan notaarilla, on osoitettava että kyseessä oli ainoastaan aviopuolisolle kuuluva (henkilökohtainen) omaisuus. Notaarille on esitettävä omaisuuden hankkimista koskevat asiakirjat (jos notaari ei itse ole pystynyt niitä hankkimaan) tai asiakirjat, jotka todistavat aviopuolisoiden jakaneen omaisuuden tai määränneen sen kuulumisesta henkilökohtaiseen omaisuuteen (esim. avioehtosopimus, yhteisomaisuuden jakamista koskeva sopimus, jokin muu hankinta-asiakirja, joka todistaa että kyseessä oli henkilökohtainen asiakirja, kuten lahjoitussopimus tms.).

Jos perinnönjättäjän avioliitto oli perimyksen alkaessa päättynyt tai päättyi perinnönjättäjän kuollessa ja kuolinpesään sisältyvä kiinteistö kuului entisten aviopuolisoiden yhteisomaisuuteen, kiinteistörekisterin tietojen korjaamiseksi on esitettävä

perintötodistus

omistusoikeutta koskeva todistus, jossa todistetaan että kyseessä oli perinnönjättäjän ja entisen aviopuolison yhteisomaisuus

rekisteröintihakemus, joka on notaarin vahvistama tai digitaalisesti allekirjoittama digitaalisesti allekirjoitettava rekisteröintihakemus on laadittava ja toimitettava kiinteistörekisteriasastolle kiinteistörekisteriportaalin (<https://kinnistuportaal.rik.ee>) kautta. Portaaliin voi kirjautua Viron **henkilökortilla**, **mobiliihenkilökortilla**, joillakin ulkomaalaisilla henkilökorteilla ja julkishallinnon palveluportaalin (www.eesti.ee) kautta.

Kiinteistörekisterin tietojen korjaamisesta ei peritä valtion käsittelymaksua.

Kiinteistörekisteriin kirjataan kaikki perintötodistuksessa mainitut perilliset sekä eloonjäänyt tai entinen aviopuoliso riippumatta siitä, onko tämä perillinen vai ei.

Kun omistusoikeutta koskeva todistus vahvistetaan notaarilla, on osoitettava että kyseessä oli yhteisomaisuus. Notaarille on esitettävä omaisuuden hankkimista koskevat asiakirjat (jos notaari ei itse ole pystynyt niitä hankkimaan), esim. yhteisomaisuuden jakamista koskeva sopimus tai avioehtosopimus.

Jos perinnönjättäjän avioliitto oli perimyksen alkaessa päättynyt tai päättyi perinnönjättäjän kuollessa ja kuolinpesään sisältyvä kiinteistö kuului entisten aviopuolisoiden yhteisomaisuuteen, aviopuolisoiden yhteisomaisuus on jaettu ja kuolinpesä on jaettu kanssaperillisten kesken niin, että kiinteistö jää tietyille kanssaperilliselle, kiinteistörekisterin tietojen muuttamiseksi on esitettävä

virolaisen notaarin vahvistamat todistus omistusoikeudesta ja aviopuolisoiden yhteisomaisuuden jakamista koskeva sopimus rekisteröintihakemus (joka voi sisältyä edellä mainittuun aviopuolisoiden yhteisomaisuutta ja kuolinpesän omaisuuden jakamista koskevaan notaarin vahvistamaan todistukseen).

Kiinteistörekisterin tietojen muuttamisesta peritään valtion käsittelymaksu.

Kun aviopuolisoiden yhteisomaisuus on jaettu, kiinteistörekisteriin merkitään omistajiksi perinnönjättäjä ja eloonjäänyt puoliso sekä näiden omistusosuudet. Perinnönjättäjän osuuden omistajiksi merkitään kiinteistörekisteriin ne perintötodistuksessa mainitut perilliset, joille kiinteistön omistajuus on sopimuksella siirretty. Jos perillisille kuuluva osuus jaetaan perillisten kesken, jokaisen perillisen osuus mainitaan erikseen.

Kun omistusoikeutta koskeva todistus tai kuolinpesän omaisuuden jakamista koskeva todistus vahvistutetaan notaarilla, on osoitettava että kyseessä oli yhteisomaisuus.

Tällöin on myös mahdollista, että kiinteistörekisterin tietojen muuttamiseksi esitetään

virolaisen notaarin vahvistamat entisten aviopuolisoiden yhteisomaisuuden jakamista koskeva sopimus ja kuolinpesän omaisuuden jakamista koskeva sopimus

rekisteröintihakemus (joka voi sisältyä edellä mainittuun aviopuolisoiden yhteisomaisuutta ja kuolinpesän omaisuuden jakamista koskevaan notaarin vahvistamaan todistukseen).

Kiinteistörekisterin tietojen muuttamisesta peritään valtion käsittelymaksu.

Kiinteistörekisteriin merkitään kiinteistön omistajiksi kuolinpesän jakamista koskevassa sopimuksessa mainittu henkilö, jolle kiinteistön omistus sopimuksen nojalla annetaan.

Kun entisten aviopuolisoiden yhteisomaisuutta koskeva todistus tai kuolinpesän omaisuuden jakamista koskeva todistus vahvistutetaan notaarilla, on osoitettava että kyseessä oli yhteisomaisuus.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Perinnönjättäjän kuollessa tuomioistuin soveltaa jäämistöön turvaamistoimia, jos

perillinen ei ole tiedossa

perillinen ei asu jäämistön sijaintipaikassa

ei ole tiedossa, onko perillinen ottanut perinnön vastaan

perillinen on vajaavaltainen henkilö, jolle ei ole määrätty holhoojaa

muut laissa säädetyt perusteet täytyvät.

Jäämistön turvaamistoimia ovat jäämistön hallinnoinnin järjestäminen ja siviiliprosessilaissa säädettyjen turvaamistoimien soveltaminen. Tuomioistuin määrää jäämistön hallinnoimiseksi jäämistön hoitajan.

Tuomioistuin soveltaa jäämistön turvaamistoimia omasta aloitteestaan, jollei laissa toisin säädetä. Tuomioistuin voi päättää jäämistön turvaamistoimien soveltamisesta myös jäämistön velkojan, testamentinsaajan tai muun henkilön, jolla on oikeuksia jäämistön suhteen, pyynnöstä, jos turvaamistoimien soveltamatta jättäminen voisi vaarantaa nimetylle henkilölle kuuluvien saatavien perimisen jäämistöomaisuudesta. Jos syntyy riita siitä, kuka on oikeutettu perintöön, tuomioistuin voi päättää jäämistön turvaamistoimien soveltamisesta myös perimisoikeutta vaativan henkilön pyynnöstä.

Jos testamentilla määrättyä ohjeistusta ei noudateta, tuomioistuin voi sellaisen henkilön, jota asia koskee, pyynnöstä määrätä testamentin noudattamiseksi jäämistön hoitajan. Tällä on ohjeistuksen noudattamisen kohteena olevan omaisuuden suhteen testamentin toimeenpanijan oikeudet ja velvollisuudet.

Valtion- tai paikallishallinnon yksiköiden, notaarien ja haastemiesten on ilmoitettava tuomioistuimelle tietoonsa tulleista turvaamistoimien soveltamistarpeista.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvarais määräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jos jäämistöön ei ole sovellettu turvaamistoimia, jäämistöä hallinnoivat perilliset yhdessä. Perillisten on toteutettava kaikki testamentissa määrätty järjestelyt, muun muassa luovutettava jäämistöön kuuluvaa omaisuutta testamentissa määrätyn mukaisesti.

Jos jäämistöön on sovellettu turvaamistoimia, tuomioistuin valitsee jäämistön hoitajan, jolle se voi antaa omaisuuden hallussapitoa, käyttämistä ja myymistä koskevia määräyksiä. Jäämistön hoitaja voi luovuttaa jäämistöä vain velvollisuuksiensa täyttämiseksi ja jäämistön hallinnoimiseen liittyvien kulujen kattamiseksi. Jäämistön hoitaja täyttää laista johtuvia jäämistön hoitajan velvollisuuksia.

Jos testamentilla on määrätty testamentin toimeenpanija, perillinen ei voi luovuttaa jäämistöön kuuluvia esineitä, jotka testamentin toimeenpanija tarvitsee omien tehtäviensä hoitamiseksi. Testamentin toimeenpanijan on hallinnoitava jäämistöä harkiten ja annettava perillisille ne esineet, joita ei tarvita testamentin toimeenpanemiseksi. Testamentin toimeenpanijan on täytettävä jäämistön hoitajan velvollisuudet tai haettava jäämistön hallinnointia kunnes perillinen ottaa vastaan perinnön.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistön hoitajan oikeudet, velvollisuudet ja valtuudet

Jäämistön hoitajan on hallinnoitava jäämistöä harkiten ja varmistettava sen säilyminen.

Jäämistön hoitajan on varmistettava jäämistöstä elatus perinnönjättäjän perheenjäsenille, jotka asuivat samassa taloudessa perinnönjättäjän kanssa ja joita tämä elätti.

Jäämistön hoitajan on täytettävä jäämistöön liittyvät veloitteet jäämistöstä ja annettava jäämistön hallinnoinnista selvitys tuomioistuimelle ja perillisille.

Jäämistön hoitajan on otettava perillisen tai kolmannen henkilön hallussa oleva jäämistöomaisuus omaan haltuunsa tai taattava muulla tavoin sen erottaminen perillisen omaisuudesta, jos se on tarpeen jäämistön säilyttämisen varmistamiseksi.

Jäämistön hoitajan on käynnistettävä perintöasioita koskeva menettely virolaisen notaarin luona esittämällä tälle sitä koskeva hakemus tai, jos virolaisella notaarilla ei ole toimivaltaa hoitaa perintöasioita koskevaa menettelyä, toteutettava muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sen selvittämiseksi, keitä perilliset ovat.

Jäämistön hoitajan on pesänselvityksen jälkeen täytettävä perukirjaan kirjatut vaatimukset, jotka ovat erääntyneet. Ne vaatimukset, jotka eivät ole erääntyneet, jäämistön hoitaja täyttää perillisen suostumuksella. Jos jäämistölle on määrätty jäämistön velkojan, testamentinsaajan tai muun henkilön, jolla on oikeuksia jäämistön suhteen, hakemuksesta hoitaja sen vuoksi, että turvatoimien soveltamatta jättäminen voisi vaarantaa nimetylle henkilölle kuuluvien saatavien kuittaamisen jäämistöomaisuudesta, jäämistön hoitajan on perukirjan laatimisen jälkeen täytettävä kaikki jäämistöön liittyvät vaatimukset laissa säädetyssä järjestyksessä. Jäämistöä ei voi luovuttaa perilliselle ennen kuin vaatimukset on täytetty.

Jos jäämistö ei riitä kaikkien vaatimusten täyttämiseksi eikä perillinen suostu niiden täyttämiseen omasta omaisuudestaan, jäämistön hoitajan on välittömästi esitettävä hakemus kuolinpesän julistamiseksi konkurssiin. Jäämistön hoitaja voi luovuttaa jäämistöä vain velvollisuuksiensa täyttämiseksi ja jäämistön hallinnoimiseen liittyvien kulujen kattamiseksi. Jäämistön hoitajalla ei ole oikeutta luovuttaa kuolinpesään kuuluvaa kiinteistöä. Tätä sääntöä ei sovelleta silloin kun perillistä ei ole saatu selville kuuden kuukauden kuluessa perimyksen alkamisesta tai kun perinnön vastaanottanut perillinen ei ole kuuden

kuukauden kuluessa perinnön vastaanottamisesta ryhtynyt hallinnoimaan jäämistöä. Tällöin jäämistön hoitaja voi pesänselvityksen jälkeen myydä jäämistön ja tallettaa myynnistä saadut tulot.

Perillisellä ei ole oikeutta luovuttaa jäämistöä, joka on annettu jäämistön hoitajan hallinnoitavaksi.

Jäämistön hoitajalla on oikeus saada tehtäviensä hoidosta korvaus, jonka suuruuden määrää tuomioistuin.

Testamentin toimeenpanijan oikeudet, velvollisuudet ja valtuudet

Testamentin toimeenpanija toteuttaa lakimääräisiä tehtäviä, jollei testamentista toisin johdu. Testamentin toimeenpanija voi poiketa testamentissa määrätyistä tehtävistä niiden henkilöiden suostumuksella, joita asia koskee, jos se on tarpeen testamentintekijän viimeisen tahdon täyttämiseksi.

Testamentin toimeenpanijan on välittömästi tehtävänsä vastaanottamisen jälkeen esitettävä perilliselle luettelo jäämistöön sisällyvistä esineistä, jotka hän tarvitsee velvollisuuksiensa täyttämiseksi.

Testamentin toimeenpanijan on täytettävä jäämistön hoitajan velvollisuudet tai haettava jäämistön hallinnointia kunnes perillinen ottaa vastaan perinnön.

Toimeenpanijan on täytettävä testamentisaannot, velvoitteet, ohjeistukset ja muut testamentista tai perintösopimuksesta johtuvat velvollisuudet.

Jäämistön hoitajan on hallinnoitava jäämistöä harkiten ja varmistettava sen säilyminen.

Toimeenpanijan on otettava jäämistöön kuuluva esine omaan haltuunsa tai varmistettava muulla tavoin sen erottaminen perillisen omaisuudesta, jos se on tarpeen jäämistön säilyttämisen varmistamiseksi.

Toimeenpanijalla on oikeus ottaa jäämistön suhteen velvoitteita ja luovuttaa jäämistöön kuuluvia esineitä, jos se on tarpeen jäämistön säilyttämisen varmistamiseksi.

Jos perinnönjättäjä on tehnyt järjestelyjä kuolinpesän omaisuuden jakamisen suhteen, testamentin toimeenpanijan on jaettava jäämistö perillisten kesken.

Toimeenpanijalla on tehtäviensä suorittamiseksi oikeus edustaa perillistä tai testamentinsaajaa.

Hänen on luovutettava perilliselle hallussaan olevat jäämistöön kuuluvat esineet, joita hän ei tarvitse velvollisuuksiensa täyttämiseksi.

Jos testamentin toimeenpanijan ei tarvitse panna järjestelyä täytäntöön henkilökohtaisesti, hän voi vaatia että perillinen panee sen täytäntöön.

Perillisellä ei ole oikeutta myydä jäämistöön kuuluvia esineitä, jotka toimeenpanija tarvitsee omien velvollisuuksiensa täyttämiseksi.

Testamentin toimeenpanija vastaa velvollisuuksiensa rikkomisesta perilliselle tai testamentinsaajalle oikeudettomasti aiheuttamastaan vahingosta.

Testamentin toimeenpanijan on annettava perillisille ja testamentinsaajille selvitys tekemisistään.

Toimeenpanijalle hänen tehtäviensä hoidossa aiheutuneet aiheelliset kustannukset korvataan kuolinpesästä.

Toimeenpanija voi vaatia tehtävistään kohtuullisen korvauksen, jollei testamentista toisin johdu.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Jos perillisen perimisoikeus ja sen laajuus on todistettu, notaari vahvistaa perintötodistuksen, johon merkitään jokaisen perillisen perintöosan suuruus mutta ei sitä, mistä kuolinpesä koostuu.

Päivitetty viimeksi: 29/10/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Kreikka

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

A. Tahdonvaltainen omaisuuden siirtäminen perintönä on mahdollista ainoastaan testamentilla (siviililain 1710 ja 1712 §).

Kreikassa erotetaan toisistaan seuraavanlaiset testamentit:

a) Yleistestamentit

Holografinen testamentti: Testamentintekijä kirjoittaa, päivää ja allekirjoittaa testamentin kokonaisuudessaan käsin (siviililain 1721–1723 §). Testamenttia ei tarvitse toimittaa millekään viranomaiselle. Testamentintekijän kuoleman jälkeen *henkilön, jonka hallussa holografinen testamentti on, on viipymättä sen jälkeen, kun hänelle on ilmoitettu testamentintekijän kuolemasta, toimitettava kyseinen testamentti joko sen tekijän viimeisen koti- tai asuinpaikan tai oman asuinpaikkansa rauhantuomarille julkistamista varten* tai Kreikan konsuliviranomaiselle, jos hän asuu ulkomailla (siviililain 1774–1775 §).

Salainen testamentti: Testamentintekijä laatii testamentin ja antaa sen suljetussa kirjekuoressa notaarin säilytettäväksi kolmen todistajan tai kahden notaarin ja yhden todistajan läsnä ollessa. Notaarin on testamentintekijän kuoltua *viipymättä toimitettava alkuperäinen testamentti henkilökohtaisesti toimialueensa rauhantuomarille*, (siviililain 1738–1748 ja 1769 §).

Julkinen testamentti: Testamentintekijä sanelee testamenttinsa notaarille kolmen todistajan läsnä ollessa tai kahdelle notaarille yhden todistajan läsnä ollessa. Notaari laatii asiakirjan, joka käsittää testamentin, ja sen säilyttää notaari, *jonka on viipymättä sen jälkeen, kun hänelle on ilmoitettu testamentintekijän kuolemasta, toimitettava testamentin jäljennös toimialueensa rauhantuomarille* (siviililain 1724–1737 ja 1769 §).

b) Hätätilatestamentit:

Poikkeuksellisissa olosuhteissa hätätilatestamentin voi laatia laivalla (siviililain 1749–1752 §), sotilaat voivat laatia hätätilatestamentin sotatoimien aikana (siviililain 1753–1756 §) ja eristyksissä olevat henkilöt asuinpaikassaan (siviililain 1757 §). Hätätilatestamentti toimitetaan viipymättä lähimmälle Kreikan konsuliviranomaiselle tai notaarille Kreikassa, ja siitä ilmoitetaan toimivaltaiselle esimiehensä toimivalle viranomaiselle (siviililain 1761–1762 §).

Hätätilatestamentti raukeaa automaattisesti kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun ne poikkeukselliset olosuhteet, joiden vallitessa hätätilatestamentti laadittiin, eivät enää vaikuta sen tekijään, joka on yhä elossa (siviililain 1758–1760 §).

Kaikki testamentit ovat samanarvoisia. Myöhempi testamentti kumoaa aikaisemman, jos testamentintekijä nimenomaan peruuttaa aikaisemman testamentin tai kun viimeisimmässä testamentissa viimeinen tahto ilmaistaan edelliseen nähden ristiriitaisin tai erilaisin määräyksin. Jälkimmäisessä tapauksessa viimeisin testamentti kumoaa ainoastaan aikaisemman testamentin kanssa ristiriidassa olevat kohdat (siviililain 1763–1768 §).

Kaikissa tapauksissa vaaditaan, että testamentintekijällä on siihen tarvittava kelpoisuus ja että hän tekee sen omasta vapaasta tahdostaan ja noudattaa kuhunkin testamenttityyppiin sovellettavia lain säännöksiä.

B. On myös mahdollista tehdä kuolemanvaraislahja (siviililain 2032–2035 §). Lahjansaajaa ei kuitenkaan katsota lahjanantajan perilliseksi eikä yleistestamentin saajaksi.

C. Laissa kielletään yhteisen testamentin tekeminen (eli useamman henkilön testamentin laatiminen yhtenä asiakirjana) (siviililain 1717 §).

D. Laissa kielletään myös perintösopimukset (siviililain 368 §).

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

A. Holografista testamenttia ei tarvitse jättää minkään viranomaisen haltuun. Testamentintekijä voi kuitenkin varmuuden vuoksi jättää testamentin notaarin haltuun (siviililain 1722 §).

B. Salainen testamentti ja julkinen testamentti on pakko jättää notaarin haltuun, ja niistä laaditaan notaarin asiakirja (siviililain 1743 ja 1732 §).

C. Hätätilatestamentit on pakko antaa tiedoksi esimiehenä toimivalle viranomaiselle ja toimittaa viipymättä lähimmälle Kreikan konsuliviranomaiselle tai notaarille Kreikassa (siviililain 1761–1762 §).

D. Testamentintekijän kuoltua *notaarin, jonka hallussa testamentti on, on toimitettava jäljennös testamentista toimialueensa rauhantuomarille, kun on kyse julkisesta testamentista, ja alkuperäinen testamentti henkilökohtaisesti toimialueensa rauhantuomarille, kun on kyse salaisesta testamentista tai hätätilatestamentista*, julkaisemista varten (siviililain 1769–1780 § ja siviiliprosessilain 807–811 §). *Henkilön, jonka hallussa on holografinen testamentti, on viipymättä sen jälkeen, kun hänelle on ilmoitettu testamentintekijän kuolemasta, toimitettava kyseinen testamentti joko sen tekijän viimeisen koti- tai asuinpaikan tai oman asuinpaikkansa rauhantuomarille julkistamista varten (siviililain 1774–1775 § ja siviiliprosessilain 807–811 §).* Jos henkilö, jonka hallussa holografinen testamentti on, asuu ulkomailla, hän voi toimittaa sen Kreikan konsuliviranomaiselle.

E. Henkilöön, joka löytää holografisen testamentin tai jolla on sellainen hallussaan mutta joka ei toimita sitä viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle, sovelletaan siviili- ja rikosoikeudellisia seuraamuksia. Jos kyseinen henkilö on perillinen, hän menettää perintöoikeutensa (siviililain 914, 902, 903 ja 1860 §, siviiliprosessilain 811 § ja rikoslain 222 ja 242 §).

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

A. Perittävän jälkeläisillä ja vanhemmilla sekä jälkeen jääneellä puolisoilla tai henkilöillä, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää, eli henkilöillä, joita kutsutaan lakimääräisiksi perillisiksi, on oikeus lakiosaan perinnöstä (siviililain 1825 § ja lain 3719/2008 11 §).

B. Lakiosa on puolet lakimääräisestä perintöosasta. Lakimääräiset perilliset saavat kukin lakiosansa perintöosasta (siviililain 1825 §).

C. Laskutapa on monimutkainen. Siinä otetaan huomioon lahjat, jotka perijä on saanut perittävaltä, ja arvio perinnön kokonaisarvosta (nettoperintö) (siviililain 1830–1834 §).

D. Jos testamentissa on lakiosaa koskevia rajoituksia, niitä ei oteta huomioon (siviililain 1829 §). Lakiosaan oikeutettu perillinen voi nostaa tuomioistuimessa kanteen, jolla pyydetään sellaisen lahjan kumoamista, jonka perittävä on antanut elossa ollessaan, silloin kun jäämistö ei hänen kuolemansa jälkeen riitä kattamaan lakiosaa. Oikeus tällaisen kanteen nostamiseen on kahden vuoden aikana perittävän kuolemasta (siviililain 1835–1838 §).

E. Lakiosaan oikeutettu perillinen ei peri lakiosaa, jos perittävä on tehnyt hänet perinnöttömäksi (1839–1845 §) tai perillinen on menettänyt perintöoikeutensa (1860–1864 §). Lakiosaan oikeutettu perillinen voi luopua perinnöstä (siviililain 1847–1859 §) tai oikeudesta lakiosaan (siviililain 1826 §).

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaisia perillisryhmiä on kuusi. Mikäli ylemmästä perillisryhmästä löytyy perillinen, seuraaviin ryhmiin kuuluvat henkilöt eivät peri (siviililain 1819 §):

A. Lakimääräisen perimysjärjestyksen ensimmäiseen perillisryhmään kuuluvat perittävän jälkeläiset. Perimysjärjestys perustuu sukulaisuussuhteeseen. Perittävän suoraan alenevassa polvessa olevat jälkeläiset perivät ennen seuraavassa polvessa olevia jälkeläisiä. Lapset saavat kukin yhtä suuren osan perinnöstä (siviililain 1813 §).

Ensimmäiseen ryhmään kuuluu myös jälkeen jäänyt puoliso, joka saa neljäsosan perinnöstä (siviililain 1820 §).

Ensimmäiseen ryhmään kuuluu myös henkilö, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää. Hän saa kuudesosan perinnöstä (lain 3719/2008 11 §).

B. Lakimääräisen perimysjärjestyksen toiseen ryhmään kuuluvat vainajan vanhemmat, sisarukset sekä ennen perittävää kuolleiden, perinnöstä luopuneiden tai perintöoikeutensa menettäneiden sisarusten lapset ja lapsenlapset. Vanhemmat ja sisarukset perivät kukin yhtä suuren osan, kun taas ennen perittävää kuolleiden, perinnöstä luopuneiden tai perintöoikeutensa menettäneiden sisarusten lapset tai lapsenlapset perivät sukupolven yli (siviililain 1814 §).

Silloin kun puolisisarukset perivät vanhempien tai täyssisarusten tai täyssisarusten lasten tai lapsenlasten rinnalla, he saavat puolet siitä, mitä täyssisarukset saavat. Myös ennen perittävää kuolleiden, perinnöstä luopuneiden tai perintöoikeutensa menettäneiden puolisisarusten lapset tai lapsenlapset saavat puolet täyssisarusten osuudesta (siviililain 1815 §).

Toiseen ryhmään kuuluu myös jälkeen jäänyt puoliso, joka saa puolet perinnöstä (siviililain 1820 §).

Toiseen ryhmään kuuluu lisäksi henkilö, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää. Hän saa kolmasosan perinnöstä (lain 3719/2008 11 §).

C. Lakimääräisen perimysjärjestyksen kolmanteen ryhmään kuuluvat vainajan isovanhemmat sekä näiden jälkeläiset eli lapset ja lapsenlapset.

Jos sekä vainajan isän- että äidinpuoleiset isovanhemmat ovat elossa perittävän kuolinhetkellä eivätkä he ole luopuneet perinnöstä eivätkä menettäneet perintöoikeuttaan, he ovat ainoita perillisiä ja perivät yhtä suuret osuudet.

Jos vainajan isän- tai äidinpuoleinen isoisä tai isoäiti ei ole elossa perittävän kuolinhetkellä tai on luopunut perinnöstä tai menettänyt perintöoikeutensa, hänen sijaansa tulevat hänen lapsensa tai lapsenlapsensa. Jos ei ole lapsia eikä lapsenlapsia tai nämä ovat luopuneet perinnöstä tai menettäneet perintöoikeutensa, sen henkilön osuus, joka on kuollut tai luopunut perinnöstä tai menettänyt perintöoikeutensa, menee saman sukuhaaran puoleiselle isoisälle tai isoäidille, ja jos tämä ei ole elossa tai on luopunut perinnöstä tai menettänyt perintöoikeutensa, tämän lapsille ja lapsenlapsille.

Jos joko isän- tai äidinpuoleisen sukuhaaran isoisä ja isoäiti eivätkä he ole elossa perittävän kuolinhetkellä tai ovat luopuneet perinnöstä tai menettäneet perintöoikeutensa eikä heillä ole lapsia eikä lapsenlapsia tai nämä ovat luopuneet perinnöstä tai menettäneet perintöoikeutensa, toisen sukuhaaran puoleinen isoisä tai isoäiti tai näiden lapset ja lapsenlapset ovat ainoita perillisiä.

Lapset saavat kukin yhtä suuren osan ja syrjäyttävät saman sukuhaaran lapsenlapset. Lapsenlapset voivat periä sukupolven yli (siviililain 1816 §).

Kolmanteen ryhmään kuuluu myös jälkeen jäänyt puoliso, joka saa puolet perinnöstä (siviililain 1820 §).

Kolmanteen ryhmään kuuluu lisäksi henkilö, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää. Hän saa kolmasosan perinnöstä (lain 3719/2008 11 §).

D. Perimysjärjestyksen mukaan neljänteen ryhmään kuuluvat perittävän isovanhemmat, jotka saavat kukin yhä suuren osan sukuhaarasta riippumatta (siviililain 1817 §).

Neljänteen ryhmään kuuluu myös jälkeen jäänyt puoliso, joka saa puolet perinnöstä (siviililain 1820 §).

Neljänteen ryhmään kuuluu lisäksi henkilö, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää. Hän saa kolmasosan perinnöstä (lain 3719/2008 11 §).

E. Perimysjärjestyksen mukaan viidenteen ryhmään kuuluu jälkeen jäänyt puoliso tai henkilö, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää. Hän saa koko perinnön (siviililain 1821 § ja lain 3719/2008 11 §).

Eronnut puoliso ja henkilö, jonka kanssa perittävä eli avioliitonomaista yhdyselämää, joka oli purettu perittävän ollessa vielä elossa, eivät ole mukana lakimääräisessä perimysjärjestyksessä.

Lakimääräiseen perimysjärjestykseen ei kuulu jälkeen jäänyt puoliso, jota vastaan perittävä oli pannut vireille avioeromenettelyn pätevin perustein (siviililain 1822 §).

F. Lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaan kuudenteen ryhmään kuuluu Kreikan valtio, joka vastaanottaa koko perinnön siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka (siviililain 1824 § ja siviililain täytäntöönpanosta annetun lain 118 §).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioissa yleinen toimivalta on perintöasioita käsittelevällä tuomioistuimella, joka on sen alueen *rauhantuomioistuimien* (Ειρηνοδικείο), jossa perittävällä oli kuolinhetkellään kotipaikka tai kotipaikan puuttuessa asuinpaikka tai asuinpaikan puuttuessa *valtion pääkaupungin rauhantuomioistuimien* (siviiliprosessilain 30 ja 810 §).

Toimivaltuudet tehdä ja säilyttää testamentteja ovat notaareilla ja Kreikan konsuliviranomaisilla.

Kreikan veroviranomaisilla on valtuudet ottaa vastaan perintöveroilmoituksia ja periä perintövero.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Kohdat 5. b–d: Perintöasioita käsittelevän tuomioistuimen kanslia ottaa vastaan seuraavat ilmoitukset:

Testamentissa mainitun tai lakimääräisen tai lakiosaan oikeutetun perijän ilmoitus perinnöstä tai testamenttisaannosta luopumisesta. Luopuminen on tehtävä neljän kuukauden kuluessa siitä, kun luopuja sai tiedon perimyksen alkamisesta ja perimyksen alkamisen syystä. Jos perittävä tai perillinen asui ulkomailla, luopumiseen sovelletaan yhden vuoden määräaikaa (siviiliprosessilain 812 § ja siviililain 1847–1859 §).

Ilmoitus perinnön vastaanottamisesta siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka (siviiliprosessilain 812 § ja siviililain 1902–1912 §).

Ilmoitus siitä, että perijä hyväksyy testamentin toimeenpanijan toiminnan tai ei hyväksy sitä (siviiliprosessilain 812 § ja siviililain 2017–2031 §).

Ilmoitus ilman perillisiä kuolleen jäämistön pesänhoitajan tehtävän vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta (siviiliprosessilain 812 § ja siviililain 1865–1870 §).

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

A. Perillinen voi ilmoittaa perintöasioita käsittelevän tuomioistuimen kansliaan ennen kuin perinnöstä luopumisen määräaika päättyy (neljä kuukautta, tai vuosi jos perittävä tai perillinen asui ulkomailla perimyksen alkamisen aikaan – siviililain 1847 §) (*perintöasioita käsittelevä tuomioistuin määräytyy siviiliprosessilain 810 §:n nojalla*), että hän ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka. Tällöin kyseinen perillinen ottaa perinnön vastaan mutta vastaa kuolinpesän veloista vain perinnön määrään saakka (siviililain 1902 ja 1904 §).

Perillisen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, on toimitettava perunkirjoitus neljän kuukauden kuluessa. Kuolinpesä on perillisen yksityisomaisuudesta täysin erillinen kokonaisuus. Perillisen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, on maksettava velat ennen perinnönjakoa. Kuolinpesän omaisuuden myyntiä varten perillisen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, on pyydettävä lupaa perintöasioita käsittelevältä tuomioistuimelta (siviililain 1902–1912 ja siviiliprosessilain 812 § ja 838–841 §).

B. Velkojat tai perilliset voivat hakea perintöasioita käsittelevältä tuomioistuimelta kuolinpesän konkurssiin asettamista (siviililain 1913 §). Tuomioistuimen on asetettava kuolinpesä konkurssiin, jos perillinen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, sitä hakee. Tällöin kyseinen perillinen luovuttaa kuolinpesän omaisuuden velkojille ja vapautuu kaikista velvoitteista. (siviililain 1909 §).

Perintöasioita käsittelevä tuomioistuin määrää konkurssiin haetulle kuolinpesälle pesänselvittäjän, joka pyytää velkoja ilmoittautumaan. Kuolinpesän velat maksetaan ennen perinnönjakoa (siviililain 1913–1922 §).

C. Jos perillinen on tuntematon (jäämistö ilman perillistä), perintöasioita käsittelevä tuomioistuin määrää pesänhoitajan, joka vastaa jäämistön hoitamisesta ja velkojen maksusta, kunnes perillinen löytyy (siviililain 1865–1870 §).

D. Jos perittävä oli jo asetettu konkurssiin, konkurssimenettelyä jatketaan kuolinpesän konkurssimenettelynä.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

A. Jäämistö siirtyy automaattisesti perilliselle perittävän kuolinhetkellä. Näin ollen perinnön vastaanottaminen ei periaatteessa edellytä erityistä jäämistöä koskevaa toimea (siviililain 1846 §).

B. Jos perillinen osoittaa jollakin tavalla halukkuutensa tulla perilliseksi, katsotaan, että hän on ottanut perinnön vastaan (siviililain 1849 §).

C. Silloin kun perillinen ei ole käyttänyt oikeutta luopua perinnöstä määräajassa (neljä kuukautta tai vuosi jos perittävä tai perillinen asui ulkomailla perimyksen alkamisen aikaan – siviililain 1847 §), hänen katsotaan ottaneen perinnön vastaan (siviililain 1850 §).

D. Lainsäädännössä on poikkeus periaatteeseen, jonka mukaan jäämistö siirtyy automaattisesti perilliselle, silloin kun kyseessä on kiinteistö tai muu kiinteää omaisuutta koskeva esineoikeus. Tällöin toimi perinnön vastaanottamiseksi tai perintötodistus on rekisteröitävä kiinnitys- tai kiinteistörekisteriin ja perijä saa esineoikeuden takautuvasti perillisen kuolinhetkeen (siviililain 1846, 1193, 1195 ja 1198 §).

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

A. Perillinen, joka on jäämistön yleistestamentin saaja, vastaa myös henkilökohtaisella omaisuudellaan kuolinpesän veloista toisin kuin perilliset, jotka ovat erityistestamentin saajia eli legataareja (siviililain 1901 §).

B. Perillinen voi ilmoittaa perintöasioita käsittelevän tuomioistuimen kansliaan ennen kuin perinnöstä luopumisen määräaika päättyy (neljä kuukautta tai vuosi jos perittävä tai perillinen asui ulkomailla perimyksen alkamisen aikaan – siviililain 1847 §), että hän ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka. Tällöin perillinen vastaa kuolinpesän veloista perinnön määrään saakka (siviililain 1902 ja 1904 §).

C. Perillisen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, on toimitettava perunkirjoitus neljän kuukauden kuluessa. Kuolinpesä on perillisen yksityisomaisuudesta täysin erillinen kokonaisuus. Perillisen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, on maksettava velat ennen perinnönjakoa. Kuolinpesän omaisuuden myyntiä varten perillisen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, on pyydettävä lupaa perintöasioita käsittelevältä tuomioistuimelta (siviililain 1902–1912 ja siviiliprosessilain 812 § ja 838–841 §).

D. Velkojat voivat kuolinpesän inventaarion aikana hakea perintöasioita käsittelevältä tuomioistuimelta kuolinpesän konkurssiin asettamista (siviililain 1913 §). Tuomioistuimen on asetettava kuolinpesä konkurssiin, jos perillinen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, sitä hakee. Tällöin kyseinen perillinen luovuttaa kuolinpesän omaisuuden velkojille ja vapautuu kaikista velvoitteista (siviililain 1909 §).

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Perintönä saadun kiinteän omaisuuden rekisteröinti edellyttää virallisen asiakirjan laatimista (yleensä notaarin laatimaa asiakirjaa perinnön vastaanottamisesta tai perintötodistusta). Se toimitetaan sen alueen toimivaltaiselle viranomaiselle (kiinnitys- tai kiinteistörekisteriin), jossa kiinteistö sijaitsee.

Lisätietoja saa osoitteesta: <http://www.ktimatologio.gr/>

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Kreikan perintöoikeuden mukaisesti kuolinpesä siirtyy perilliselle välittömästi perittävän kuoltua ilman minkään edustajan tai hoitajan puuttumista asiaan (siviililain 983 ja 1846 §).

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvarais määräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perillinen hoitaa jäämistöä tämän vuoksi itse. Jos perillisiä on useita, he hoitavat jäämistöä yhdessä, kunnes se jaetaan (siviililain 1884–1894 §).

Perittävä voi määrätä testamentissaan tai perilliset voivat määrätä yhteisellä sopimuksella tai hakea perintöasioita käsittelevältä tuomioistuimelta testamentin toimeenpanijan, joka vastaa perinnönjaosta (siviililain 2017–2031 §).

Jos perillinen on tuntematon (jäämistö ilman perillistä), perintöasioita käsittelevä tuomioistuin määrää kuolinpesälle hoitajan, joka vastaa jäämistön hoitamisesta, kunnes perillinen löytyy (siviililain 1865–1870 §).

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Perillinen, joka ottaa perinnön vastaan siten, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka, hoitaa kuolinpesää ja maksaa sen velat (siviililain 1902–1912 §).

Kuolinpesän konkurssia voi hakea velkoja tai perillinen perintöasioita käsittelevältä tuomioistuimelta, joka määrää kuolinpesälle pesänselvittäjän (siviililain 1913–1922 §).

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

A. Jokainen asianosainen (perillinen, testamentinsaaja, uskottu mies, testamentin toimeenpanija, velkoja ja luovutuksensaaja) voi pyytää perintöasiaa käsittelevän tuomioistuimen rauhantuomaria antamaan perintötodistuksen (siviiliprosessilain 819 §).

B. Perintötodistus on asiakirja, jonka antaa perintöasiaa käsittelevän tuomioistuimen rauhantuomari ja jossa annetaan perimystä koskevia tietoja (kelpoisuudet, oikeudet ja osuudet) (siviililain 1961 § ja siviiliprosessilain 820 §). Perintötodistus voi olla henkilökohtainen (jolla todistetaan vain yhden henkilön kelpoisuus ja osuus) tai yhteinen (joka annetaan myötäperillisille tai useille henkilöille) (siviililain 1960 §).

C. Perillisen, testamentinsaajan, uskotun miehen tai testamentin toimeenpanijan, joka mainitaan perintötodistuksessa, oletetaan omaavan perintötodistuksessa mainittu kelpoisuus ja siihen liittyvät oikeudet. Tällainen oletus voidaan kiistää (siviiliprosessilain 821 § ja siviililain 1962 §).

D. Perintötodistus on julkisesti todistusvoimainen. Laki suojaa kolmansia, jotka tekevät vilpittömässä mielessä sopimuksen perintötodistuksessa mainitun oikeudenomistajan kanssa (siviiliprosessilain 822 § ja siviililain 1963 §).

E. Jos annettu perintötodistus on virheellinen, se peruutetaan, sitä muutetaan, se kumotaan tai se mitätöidään samoin kuin kaikki varsinaiset ja ylimääräiset muutoksenhau, jotka kohdistuvat perintötodistuksen antamista koskevaan päätökseen (siviililain 1964–1966 § ja siviiliprosessilain 823–824 §).

F. Kun perinnön kohteena on kiinteää omaisuutta koskeva esineoikeus, perillinen voi rekisteröidä perintötodistuksen (siviililain 1846, 1193, 1195 ja 1198 §).

G. Perintötodistuksen lisäksi on muita asiakirjoja, joilla todistetaan perillisen henkilöllisyys ja oikeudet (esim. jäljennös testamentista, ote väestörekisterijärjestelmästä tai vahvistuskanne).

Päivitetty viimeksi: 15/10/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Espanja

Sivu on laadittu yhteistyössä [E](#) Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Espanjassa on seitsemän erillistä perintöoikeusjärjestelmää. Niitä sovelletaan suoraan Espanjassa asuviin muiden maiden kansalaisiin kaikilla alueilla, joilla on oma – ei espanjalainen – lainsäädäntönsä. Espanjalaisien kohdalla sovellettavana perusteena on alueen kansalaisuus (liittymä alueeseen määritellään Espanjan sisäisen oikeusjärjestyksen perusteella) – 4. heinäkuuta 2012 annetun asetuksen (EU) N:o 650/2012 36 artikla.

On erotettava toisistaan yleisen siviilioikeuden, josta säädetään vuoden 1889 siviililaissa (jota on muutettu usein ja varsinkin vuonna 1978 annetulla Espanjan perustuslailla), mukaiset testamenttimääräykset, sekä itsehallintoalueista Galician, Baskimaan, Navarran, Aragonian, Katalonian ja Baleaarien aluelainsäädännön (*Derecho foral*) tai erityislainsäädännön mukaiset testamenttimääräykset. Mainituilla itsehallintoalueilla on siviilioikeudellista toimivaltaa. Yleisen siviilioikeuden mukaisesti omaisuuden siirtymisestä määrätään testamentilla, mutta siinä ei yleensä hyväksytty perintösopimusta eikä yhteistä testamenttia. Testamentteja voi olla eri muotoisia:

Julkinen testamentti, joka on tehty notaarin luona, on tavallinen tapa testamentata omaisuus. Notari laatii testamentin ja tuntee sen sisällön. Testamentti sisältyy notaarin pöytäkirjaan ja se ilmoitetaan oikeusministeriön ylläpitämään testamentirekisteriin (*Registro General de Actos de Ultima Voluntad*) rekisteri- ja notariaattihallituksen (*Dirección General de los Registros y del Notariado*) kautta.

Salainen testamentti (ei ole enää käytössä) on tehty notaarin luona, mutta tämä ei tunne sen sisältöä.

Holografinen testamentti on testamentin tekijän omakätisesti laatima testamentti, jonka jokainen sivu on tämän allekirjoittama ja päiväämä. Sitä käytetään harvoin. Siihen sovelletaan joitakin muotovaatimuksia.

Yleinen siviilioikeus on saatavilla Espanjan virallisen lehden verkkosivulla <http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>. Joitakin englannin- ja ranskankielisiä käännöksiä yleisestä siviilioikeudesta löytyy verkkosivulta <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>.

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädännössä on omia testamenttimääräyksiä, ja niillä on kullakin oma erillinen ja erityinen oikeusjärjestyksensä. Joissakin niistä tunnustetaan yhteinen testamentti ja perintösopimus (*pacto sucesorio* tai *sucesión contractual*).

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädäntö on saatavilla verkkosivulla <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>.

2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?

Notaarin luona laaditut kuolemanvaraismääräykset rekisteröidään aina ilman, että testamentin tekijä sitä pyytää. Testamentin vahvistaneen notaarin on rekisteröitävä testamentti oikeusministeriön ylläpitämään testamenttirekisteriin rekisteri- ja notariaattihallituksen kautta. Siinä tapauksessa, että kuolemanvaraismääräyksiä on annettu, rekisteri ilmoittaa viimeisimmän testamentin päivämäärän, sitä edellisten testamenttien päivämäärät ja notaarin pöytäkirjan, johon kyseinen testamentti sisältyy. Jos testamentin vahvistanut notaari ei enää harjoita ammattiaan, notaariliitot (*Cologios Notariales*) antavat ajantasaisista tiedoista asianomaisesta notaarista tai arkistosta, josta testamentti löytyy (<http://www.notariado.org>).

Rekisteri ei ole julkinen. Rekisteriin on pääsy henkilöillä, jotka todistavat, että heillä on oikeutettu etu perintöön perittävän kuoltua. Pääsy rekisteriin on myös testamentin tekijällä (elinaikanaan), hänen valtuuttamallaan henkilöillä tai, jos on kyse oikeustoimikelvottomaksi julistamisesta, oikeuden päätöksellä valtuutetulla henkilöillä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Espanjan yleisen siviilioikeuden mukaisesti tietyille sukulaisille varataan osuus perinnöstä lakiosan muodossa. Siviililaissa todetaan, että lakiosa on sellainen osa omaisuudesta, josta testamentin tekijä ei voi määrätä, koska se kuuluu tietyille perijöille, joita kutsutaan lakiosaperillisiksi.

Lakiosaperimysjärjestys on seuraava:

Lapset ja näiden jälkeläiset perivät vanhempansa ja suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaisensa.

Jos edellä mainittuja ei ole, vanhemmat ja suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaiset perivät lapsensa ja näiden jälkeläiset.

Leski laissa säädettyllä tavalla.

Lasten ja suoraan alenevassa polvessa olevien jälkeläisten lakiosa on kaksi kolmasosaa isän ja äidin jäämistöstä. Vanhemmat voivat kuitenkin määrätä näistä kahdesta lakiosasta yhdestä ja antaa sen erityislahjoituksena (*mejora*) lapsilleen tai näiden jälkeläisille. Jäljelle jäävä kolmasosa on jäämistön määrättävissä oleva osa. Sille on luonteeltaan omaista, että siihen myönnetään koko omaisuutta koskeva oikeus, koska kyseessä on yleensä osuus velattomasta kuolinpesästä (*pars bonorum*) muutamin poikkeuksin.

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädännössä on monenlaisia lakiosaa koskevia erityismääräyksiä. Niistä voidaan mainita esimerkiksi *pars bonorum* lakiosa, *pars valorum* lakiosa eli perillisellä on oikeus osaan omaisuuden arvosta ja se maksetaan rahamääräisenä ja se yksinkertaisesti luo oikeuden, kuten Kataloniassa. Se voi myös olla symbolinen lakiosa, kuten Navarrassa, mikä tarkoittaa pelkästään, että testamentissa on vakiosanamuoto, joka takaa lakiosan maksamisen.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

On syytä muistuttaa, että Espanjassa on seitsemän eri perimysjärjestelmää. Jos testamenttiperillisiiä ei ole, yleisen siviilioikeuden mukaisesti lakimääräinen perimysjärjestys on seuraava: lapset, vanhemmat (molemmissa tapauksissa leskellä on käyttöoikeus joko kolmasosaan tai puoleen omaisuudesta, joka kuuluu käyttöoikeuden piiriin); leski; vainajan sukulaiset; ja valtio. Sukulaisista vielä neljännen asteen sukulaisilla (eli serkuilla) on oikeus perintöön lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaisesti.

Aluelainsäädännössä on omaisuutta koskevia yksityiskohtaisia säännöksiä. Niiden nojalla suoraan alenevassa polvessa olevien jälkeläisten ja suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten, lesken ja sivusukulaisten lisäksi vainajan voi periä itsehallintoalue, myös jotkut tietyt instituutiot.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Notaarit, sukulaissuhteesta riippuen, ja tuomioistuimet ovat toimivaltaisia päättämään perimyksistä ja oikeudesta perintöön.

Silloin kun perillinen saa perinnön Espanjasta – siitä riippumatta, onko hän Espanjan kansalainen – hän voi tehdä ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta, myös sen vastaanottamisesta siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon (*beneficio de inventario*), Espanjan konsulille tai konsulitehtäviä hoitavalle diplomaattisessa palvelussuhteessa olevalle espanjalaiselle virkamiehelle. Jälkimmäisillä ei maan rajojen ulkopuolella olevien tehtäviensä vuoksi kuitenkaan ole toimivaltaa käsitellä asiakirjoja, jotka liittyvät riidattomaan siviilioikeudelliseen asiaan ja joita Espanjan alueella käsittelevät notaarit (kuten lakimääräiseen perimysjärjestykseen liittyviä perillisten ilmoituksia).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottaminen ja siitä luopuminen tapahtuu yleensä notaarin läsnä ollessa. Joissakin tapauksissa kuitenkin perinnön vastaanottaminen ja siitä luopuminen tapahtuu tuomioistuimessa. Perinnön nimenomainen hyväksyminen voidaan ilmoittaa myös yksityisellä asiakirjalla. Jos kuitenkin tarvitaan todiste ja jos kyse on omaisuuden käyttöoikeudesta, tarvitaan julkinen notaarin asiakirja. Perinnöstä luopuminen taas voidaan tehdä sellaisen viranomaisen läsnä ollessa, joka käyttää toimivaltaa jossakin perintöön liittyvässä asiassa. Kuten edellä todettiin, joissakin tilanteissa näitä tehtäviä voi hoitaa myös Espanjan konsuli tai konsulitehtäviä hoitava diplomaattisessa palvelussuhteessa oleva espanjalainen virkamies.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Yleensä notaarit edellä mainituin poikkeuksin.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosasta sinänsä ei voi luopua eikä sitä voi vastaanottaa, vaan sen saa testamenttisaantona tai käyttöoikeutena, paitsi jos oikeustoimella määrätään, että perinnöstä on suoritettava maksu tai luovutettava omaisuutta.

Silloin kun kyseessä ei ole oikeustoimi, notaarit yleensä vastaanottavat kaikenlaiset perintöön liittyvät ilmoitukset edellä mainituin poikkeuksin.

On syytä täsmentää, että Espanjan oikeuteen kuuluu itsehallintoalueiden alue- ja erityislainsäädäntöjen erityispiirteitä, jotka liittyvät perinnön vastaanottamiseen ja siitä luopumiseen. Yleislainsäädännön mukaan pääsääntö on, että jakamattomasta pesästä täytettävän erityisjälkimmäisäädöksen saaja (*prelegatario*), joka on yhtä aikaa sekä perillinen että testamentinsaaja (joissakin tapauksissa voi olla kyse useista testamenttisaannoista), ei voi ottaa perintöä vastaan eikä luopua siitä osittain.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perintöasiat ratkaisee notaari silloin, kun perintöön oikeutettujen henkilöiden välillä on sopimus, tai tuomioistuin, jos he eivät pääse sopimukseen. Kaikki toimet toteutetaan yhden asianosaisen pyynnöstä.

Perinnönjakoa koskeva tuomioistuinmenettely käsittää seuraavat tapahtumat:

kuolinpesän luettelointi ja arviointi

omaisuuden jako ja käyttöoikeudet.

Jos osapuolet sitä pyytävät, tuomioistuin voi myös määrätä kuolinpesää koskevista toimista ja sen hallinnasta.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perillisen tai testamentinsaajan asema edellyttää perinnön tai erityisjälkimmäisäädöksen vastaanottamista. Perintö voidaan ottaa vastaan sellaisenaan tai se voidaan ottaa vastaan siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon. Perinnön vastaanottaminen sellaisenaan voidaan ilmaista julkisella tai yksityisellä asiakirjalla tai toteuttamalla toimia, joista käy yksiselitteisesti ilmi halukkuus perinnön vastaanottamiseen tai joita voi toteuttaa ainoastaan perillinen. Jos kuitenkin tarvitaan todiste ja jos kyse on omaisuuden käyttöoikeudesta, tarvitaan julkinen notaarin asiakirja.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Silloin kun perintö otetaan vastaan sellaisenaan, perillinen on vastuussa kaikista perintöön liittyvistä veloista, ei pelkästään jäämistöomaisuudella vaan myös omalla omaisuudellaan.

Silloin kun henkilö ottaa perinnön vastaan siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon, perillisen vastuu perintöön liittyvistä veloista rajoittuu hänen saamansa perinnön määrään.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteän omaisuuden rekisteröinti edellyttää notaarin antamaa julkista asiakirjaa perinnön vastaanottamisesta tai tuomioistuimen päätöstä. Tuomioistuimen päätöksen on sisällettävä (tai siihen on liitettävä) täydentävinä asiakirjoina mahdollinen jälkikäädös (testamentti, perintösopimus) ja perillisten ilmoitus kirjallisen kuolintodistuksen ja testamenttirekisteristä saadun todistuksen lisäksi.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Espanjan lainsäädännössä ei edellytetä, että nimitetään jäämistön hoitaja. Pesänhoitajan nimittämisestä voidaan kuitenkin päättää perinnönjaossa tietyissä tilanteissa.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jos testamentissa on nimetty (yleislain nojalla) testamentin toimeenpanija (*albacea*), tämä toteuttaa jäämistön hallintoa koskevat toimet.

Perittävä voi myös nimittää testamentissa pesänselvittäjän, joka arvioi kuolinpesän ja vastaa sen jaosta (*contador partidor*).

Yleensä erotetaan toisistaan kolme jäämistön hoitajaa eli testamentin toimeenpanija, pesänselvittäjä ja pesänhoitaja. Heillä kaikilla on jäämistön hallintaa koskevat valtuudet, joita perittävä tai tuomioistuin tai joissakin tapauksissa perilliset voivat muuttaa.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Pesänhoitajan keskeisiin valtuuksiin kuuluvat

kuolinpesän edustaminen

määräaikainen selontekovelvollisuus

pesän omaisuuden säilyttäminen ja muut tarvittavat hallintotoimet.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Jos perintöasiat ratkaisee notaari, tämä myös antaa asiasta virallisen todistusvoimaisen asiakirjan.

Jos perintöasiat ratkaistaan tuomioistuimessa, riita-asiat ratkaistaan tuomioistuimen täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä perillisten oikeuksista. Päätös on vahvistettava notaarin luona laissa säädetyllä tavalla.

Päivitetty viimeksi: 31/10/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Ranska

[Sivu on laadittu yhteistyössä !\[\]\(23a2e9ddc7bb0ef55393d38b772a848d_img.jpg\) Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\) kanssa.](#)

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Rajat ylittävässä tilanteessa testamentti katsotaan päteväksi, jos se on laadittu alkuperävaltion lain mukaisesti.

Ominaisuusvaatimukset Ranskassa

• Testamentintekijällä on oltava asiasta riittävä ymmärrys (siviililain 901 §).

• Testamentintekijän on oltava testamentintekokelpoinen (siviililain 902 §).

• Vajaavaltaisiin henkilöihin sovelletaan erityisiä säännöksiä, joiden nojalla esimerkiksi alle 16-vuotias ei voi laatia testamenttia (siviililain 903 §) ja holhouksenalaisilla aikuisilla on oltava tuomarin tai holhouslautakunnan lupa (siviililain 476 §). Sen sijaan edunvalvonnan alaiset henkilöt voivat laatia testamentin (siviililain 470 §), ellei 901 §:n säännöksistä muuta johdu.

Muodolliset edellytykset

Ranskassa hyväksytään neljä testamenttityyppiä:

• Holografinen testamentti, joka on testamentintekijän omakätisesti laatima, päiväämä ja allekirjoittama (siviililain 970 §).

• Virallinen testamentti, joka on kahden notaarin tai yhden notaarin ja kahden todistajan vahvistama (siviililain 971 §). Testamentintekijä sanelee testamentin notaarille tai notaareille, minkä jälkeen testamentti luetaan hänelle (siviililain 972 §). Testamentintekijä allekirjoittaa testamentin notaarin ja kahden todistajan läsnä ollessa (siviililain 973 §), minkä jälkeen myös notaari ja todistajat allekirjoittavat testamentin (siviililain 974 §).

• Salatestamentti, jonka testamentintekijä tai joku muu laatii joko käsin tai koneella ja jonka testamentintekijä allekirjoittaa ja toimittaa sitten notaarille suljetussa ja sinetöidyssä kuoressa kahden todistajan läsnä ollessa (siviililain 976 §).

• Kansainvälinen testamentti, jonka testamentintekijä esittää notaarille ja kahdelle todistajalle, minkä jälkeen kaikki allekirjoittavat testamentin ja siihen liitetään notaarin laatima todistus, jonka notaari tallettaa yhdessä testamentin kanssa (Washingtonissa 26 päivänä lokakuuta 1973 tehty yleissopimus). Siviililain 895 §:n nojalla testamentintekijä voi milloin tahansa peruuttaa testamentin.

Perintösopimukset

Tulevaa jäämistöä koskevat sopimukset ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä (siviililain 722 §).

Tammikuusta 2007 alkaen rintaperillinen on kuitenkin voinut etukäteen luopua oikeudestaan perintöön yhden tai useamman muun henkilön hyväksi, riippumatta siitä, ovatko nämä hänen perillisistään (luopujan sisarusia tai jälkeläisiä). Tällöin henkilö siis luopuu ennalta oikeudestaan nostaa palauttamiskanne (siviililain 929 §). Jotta tällainen luopuminen olisi pätevä, se on tehtävä kahden notaarin vahvistamalla virallisella asiakirjalla.

Sopimuksessa on myös nimettävä perinnön sijaantulijat (ks. myös kohta 3).

Lisäksi rintaperillinen voi tehdä sukupolven ylittävän jaetun lahjoituksen antamalla luvan siihen, että hänen jälkeläisensä saavat hänen sijastaan hänen perintöosansa tai osan siitä (siviililain 1078-4 §).

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Kaikenlaiset testamentit, erityisesti holografinen testamentti, on mahdollista rekisteröidä. Notari toimittaa testamentin rekisteröinnin testamenttien keskusrekisteriin (*Fichier central des dispositions de dernières volontés*). Rekisteriin kirjatusta tiedoista ei ilmene testamentin sisältö, vaan niihin sisältyvät ainoastaan rekisteröidyn henkilötiedot ja tiedot notaarista, jonka hallussa testamentti on. Keskusrekisterin tehtävänä on siis ohjata testamentista tietoa hakevat henkilöt sen notaarin luo, joka säilyttää asianomaista asiakirjaa, eikä paljastaa testamentin sisältöä.

Kuka tahansa voi päästä tutustumaan rekisterin tietoihin esittämällä otteen kuolintodistuksesta tai minkä tahansa muun asiakirjan todisteena sen henkilön kuolemasta, jonka testamenttia haetaan. Sen jälkeen asianosaisen on otettava yhteyttä siihen notaariin, jonka haltuun testamentti on rekisteröity. Pyyntö tehdään verkossa osoitteessa <https://www.adsn.notaires.fr/fcddvPublic/profileChoice.htm>.

Notaari ei voi ilmoittaa testamentin sisältöä muille kuin perillisille ja testamentinsaajille paitsi alioikeuden puheenjohtajan antamalla määräyksellä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Ranskan lainsäädännön mukaan perinnöstä on varattu lakiosa (*part réservataire*) yksinomaan perittävän jälkeläisille (lapset, lapsenlapset jne. lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaan), ja jos jälkeläisiä ei ole, eloonjääneelle puolisolle.

Ylenevää polvea olevilla sukulaisilla ja sivusukulaisilla ei ole lakiosaoikeutta.

Lakiosaoikeudet rajoittavat testamenttivapautta. Niiden suuruus riippuu perittävän lasten lukumäärästä ja lakiosaperillisen asemasta (lapsi tai puoliso), ja niiden osuus voi olla enintään 3/4 perinnöstä. Lakiosaperilliset eivät voi luopua lakiosastaan (paitsi luopumalla perinnöstä). Sen sijaan he voivat luopua ennalta oikeudestaan nostaa kanne liiallisten lahjoitusten palauttamiseksi kuolinpesään (ks. kohta 1, jossa mainitaan perintösopimusten yhteydessä mahdollisuus luopua ennalta palauttamiskanteen nostamisoikeudesta).

Nämä perilliset voivat siis vaatia oikeuttaan lakiosaan (siviililain 721 ja 912 §).

- Lasten lakiosa: lakiosa on puolet perinnöstä, jos perittävältä jää vain yksi lapsi. Jos lapsia on kaksi, lakiosa on 2/3 perinnöstä, ja jos lapsia on kolme tai useampia, se on 3/4 perinnöstä (siviililain 913 §).

- Eloonjääneen puolison lakiosa: lakiosa on neljäsosa perinnöstä (siviililain 914-1 §). Tämä pätee vain siinä tapauksessa, että perittävällä ei ole jälkeläisiä eikä ylenevää polvea olevia sukulaisia, ja vasta 1. heinäkuuta 2002 jälkeen alkaneiden perimysten osalta.

Lakiosan vaatiminen

Perilliset voivat vaatia oikeuttaan lakiosaan palauttamiskanteella. Jos lahja on suoraan tai epäsuorasti loukannut yhden tai useamman perillisen lakiosaa, lahjan määrää voidaan jälkikäteen supistaa käytettävissä olevaan vapaosaan (*quotité disponible*) (siviililain 920 §).

Palauttamiskanteen voivat nostaa ainoastaan lakiosaperilliset viiden vuoden kuluessa perimyksen alkamisesta tai kahden vuoden kuluessa siitä, kun lahjan vaikutus on todettu (siviililain 921 §).

Täysi-ikäinen lakiosaperillinen voi luopua ennalta oikeudestaan nostaa palauttamiskanne (siviililain 929 §). Luopuminen on tehtävä kahden notaarin vahvistamalla virallisella asiakirjalla. Kunkin oikeudestaan luopuvan lakiosaperillisen on allekirjoitettava asiakirja notaarien läsnä ollessa. Asiakirjassa täsmennetään sen oikeusvaikutukset kunkin luopujan osalta erikseen.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole, perinnönjako tapahtuu Ranskan lainsäädännön mukaan seuraavasti:

- Jos perittävältä ei jää puolisoa vaan ainoastaan lapsia, perintö jaetaan näiden kesken yhtä suuriin osiin (siviililain 734 ja 735 §).

- Jos perittävä on naimaton eikä hänellä ole lapsia, perintö jaetaan hänen vanhempiansa ja sisarustensa ja sisarusten jälkeläisten kesken (siviililain 738 §).

Jos perittävältä ei jää sisaruksia eikä näiden jälkeläisiä, mutta vanhemmat ovat elossa, nämä saavat kumpikin puolet perinnöstä (siviililain 736 §).

Jos vanhemmat ovat kuolleet ennen perittävää, perillisiä ovat perittävän sisarukset ja näiden jälkeläiset mutta eivät muut ylenevää polvea olevat sukulaiset eivätkä sivusukulaiset (siviililain 737 §).

- Jos perittävältä jää puoliso, on ennen varsinaisen perinnön jakamista selvitettävä puolisoitten aviovarallisuussuhteet. Tämän jälkeen sovelletaan seuraavia periaatteita:

- Jos perittävältä jää sekä puoliso että lapsia, puoliso voi valita joko käyttöoikeuden koko omaisuuteen tai omistusoikeuden neljäsosaan omaisuudesta, jos lapset ovat puolisoitten yhteisiä, taikka omistusoikeuden neljäsosaan omaisuudesta, jos yksi tai useampi lapsista ei ole puolisoitten yhteinen (siviililain 757 §). Jos puoliso kuolee tekemättä valintaa, hänen katsotaan nauttineen käyttöoikeudesta.

- Jos perittävältä jää puoliso ja ylenevää polvea olevia sukulaisia, perinnöstä puolet kuuluu puolisolle ja yksi neljäsosa kummallekin vanhemmalle. Jos toinen vanhemmista on kuollut, tälle kuuluvan neljäsosan saa puoliso (siviililain 757-1 §).

- Jos perittävältä ei jää ylenevää polvea olevia sukulaisia eikä jälkeläisiä, eloonjäänyt puoliso saa koko perinnön (siviililain 757-2 §). Siviililain 757-2 §:stä poiketen tilanteessa, jossa perittävällä ei ole ylenevää polvea olevia sukulaisia, hänen sisaruksensa tai näiden jälkeläiset saavat puolet siitä aineellisesta omaisuudesta, jonka perittävä on saanut ylenevää polvea olevilta sukulaisiltaan perintönä tai lahjana ja joka nyt on osa hänen jäämistöään. Tämä on ns. palautusoikeus (*droit de retour*) (siviililain 757-3 §). Koko muun omaisuuden saa eloonjäänyt puoliso.

Rekisteröity parisuhde

Rekisteröidyn parisuhteen eloonjääneellä osapuolella ei lain mukaan ole perintöoikeutta. Sen sijaan hän voi olla erityistestamentin saaja.

Rekisteröidyn parisuhteen eloonjäänyttä osapuolta ei siis katsota vainajan perilliseksi. Kumppanin kuoltua hänellä on ainoastaan vuoden pituinen tilapäinen oikeus käyttää maksutta perheen yhteistä asuntoa (sekä asunnon irtaimistoa) siviililain 515-6 §:n mukaisesti sillä edellytyksellä, että asunto on tosiasiallisesti ollut hänen pääasiallinen asuinpaikkansa kumppanin kuolinhetkellä. Hän perii omaisuutta vain, jos asiasta on määrätty testamentilla.

Jos parilla on lapsia, riippumatta siitä, ovatko nämä yhteisiä vai eivät, testamentilla on mahdollista määrätä ainoastaan siitä osasta, joka on määrättävissä eloonjääneen kumppanin hyväksi. Tämän vapaaosan (*quotité disponible*) suuruus vaihtelee lasten lukumäärän mukaan: jos lapsia on kaksi, osa on yksi kolmasosa, ja jos lapsia on kolme tai enemmän, osa on yksi neljäsosa jäämistöstä (ks. edellä oleva selostus).

Jos lapsia ei ole, koko omaisuus on mahdollista testamentata joko eloonjääneelle kumppanille tai kolmannelle osapuolelle, koska lakiosaperillisiä ei ole. Jos perittävän vanhemmat ovat elossa, he voivat vaatia saada takaisin edesmenneelle lapselleen antamaansa omaisuutta enintään neljäsosan jäämistön määrästä kumpaakin elossa olevaa vanhempaa kohti (siviililain 738-2 §).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Ranskassa perimysasioissa toimivaltainen viranomainen on notaari. Jos jäämistöön kuuluu kiinteää omaisuutta, notaarin osallistuminen menettelyihin on pakollista. Jos kiinteää omaisuutta ei ole, notaarin käyttö on valinnaista.

Notaari toteaa perimyksen tosiseikan notorisuutta koskevalla todistuksella (*acte de notoriété*) ja laatii todistukset kiinteistöomaisuuden siirtämisestä kuoleman johdosta. Lisäksi hän avustaa perillisiä näille kuuluvien verovelvollisuuksien täyttämässä (perintöveroilmoituksen laatiminen ja jättäminen vaaditussa määräajassa sekä perintöveron maksaminen). Notaari myös hoitaa perinnönjaon perillisten kesken, jos se on mahdollista jäämistön koostumuksen ja perillisten lukumäärän ja heidän tahtonsa mukaan, ja laatii perinnönjakokirjan (*acte de partage*).

Jos perinnönjaosta ei päästä sopimukseen, aineellinen ja alueellinen toimivalta on sen paikkakunnan alioikeudella (*Tribunal de Grande Instance*), missä perimys on alkanut. Tällä tuomioistuimella on asiassa yksinomainen toimivalta.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Sen paikkakunnan alioikeuden kirjaamo, missä perimys on alkanut, on toimivaltainen vastaanottamaan ilmoituksen perinnöstä luopumisesta tai siitä, että perintö vastaanotetaan sen nettomäärään asti.

Jos perintö vastaanotetaan sellaisenaan, ei tarvita mitään erityisiä muodollisuuksia.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Sen paikkakunnan alioikeuden kirjaamo, missä perimys on alkanut, on toimivaltainen vastaanottamaan ilmoituksen koko omaisuutta tai sen osaa koskevasta yleistestamenttisaannosta (*legs universel / à titre universel*) luopumisesta. Erityistestamenttisaannosta (*legs à titre particulier*) luopumisesta ei Ranskan lainsäädännön mukaan tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perillinen voi valita joko koko perinnön vastaanottamisen tai koko perinnöstä luopumisen. Valinta koskee koko perintöä, eikä sitä voida rajata vain lakiosaan.

Perillinen voi kuitenkin luopua oikeudestaan vaatia lakiosansa loukanneiden lahjojen palauttamista.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomaisen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perimys alkaa perittävän kuoleman seurauksena hänen viimeisellä kotipaikkakunnallaan.

Perillisillä on perittävän kuoltua kolme vaihtoehtoa: he voivat vastaanottaa perinnön sellaisenaan (*purement et simplement*) tai sen nettomäärään asti (velkojen vähentämisen jälkeen) tai luopua koko perinnöstä.

Perinnön vastaanottaminen sellaisenaan voi tapahtua joko nimenomaisesti tai hiljaisesti (siviililain 782 §). Hiljainen vastaanottaminen tarkoittaa, että perillinen toteuttaa teon, joka edellyttää perinnön vastaanottamista ja jonka hän voi toteuttaa ainoastaan perillisen ominaisuudessa (siviililain 783 §).

Perinnön vastaanottaminen nettomäärään asti edellyttää ilmoitusta sen paikkakunnan alioikeuden kirjaamoon, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut (siviililain 787 ja 788 §). Perukirja voidaan joko toimittaa ilmoituksen yhteydessä tai laatia ilmoituksen jälkeen viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

Perukirjan on oltava notaarin, huutokaupanpitäjän tai ulosottomiehen laatima (siviililain 789 §). Jos perukirjaa ei toimiteta, katsotaan, että perintö on otettu vastaan sellaisenaan (siviililain 790 §). Perukirjassa on lueteltava koko jäämistöomaisuus, sekä varat että velat.

Vastaanottamalla perinnön nettomäärään asti perillinen voi välttää henkilökohtaisen omaisuutensa ja perintöomaisuuden sekoittumisen, säilyttää oikeudet perittävältä aiemmin saamaansa omaisuuteen erillään perintöomaisuudesta ja vastata perintöön liittyvistä veloista vain vastaanottamansa omaisuuden arvoon asti. Tämä tarkoittaa, että perillisen on vastattava perintöön sisällyvistä veloista mutta ainoastaan vastaanottamansa omaisuuden arvoon asti.

Perinnöstä luopumista ei voida perustaa olettamukseen, vaan luopumisesta on ilmoitettava nimenomaisesti. Jotta luopuminen olisi sivullisiin nähden tehokas, asiasta on tehtävä ilmoitus siihen alioikeuteen, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut (siviililain 804 §). Luopuessaan perinnöstä perillinen menettää perillisen asemansa ikään kuin hänellä ei koskaan olisi sitä ollut.

Perintöä koskeva valinta on tehtävä 10 vuoden kuluessa. Tämän määräajan umpeuduttua perillisen oletetaan luopuvan perinnöstä. Perillistä voidaan kuitenkin vaatia tekemään valinta (siviililain 771 §), jolloin hänellä on kaksi kuukautta aikaa ilmoittaa päätöksestään. Jos perillinen ei ole tehnyt valintaansa tämän harkinta-ajan päätyttyä, hänen katsotaan ottaneen perinnön vastaan sellaisenaan.

Ranskan lainsäädännössä perusperiaatteena on, että perintö jaetaan sovinnolla, ilman tuomaria. Tuomaria voidaan pyytää ratkaisemaan perinnönjako vain, jos perilliset eivät pääse siitä yhteisymmärrykseen.

Valtaosa perinnöstä jaetaan sovussa notaarin avustuksella. Notaariakaan ei tarvitse välttämättä käyttää, varsinkaan jos perittävän jäämistöön ei kuulu kiinteää omaisuutta. Jos perilliset päättävät käyttää notaaria, he voivat valita tämän vapaasti. Jos perilliset eivät pääse yhteisymmärrykseen notaarin valinnasta, jokainen heistä voi myös valita oman notaarin edustamaan itseään.

Kun notaari on valittu, määritellään jäämistö ottaen huomioon perittävän aviovarallisuussuhteet ja hänen aiemmin tekemänsä lahjoitukset jne. Notaari selvittää jäämistön koostumuksen ottamalla yhteyttä eri laitoksiin (vakuutusyhtiöihin, pankkeihin jne.) ja pyytämällä perillisiä arvioimaan kiinteistöomaisuuden ja muun pörssissä noteeraamattoman varallisuuden arvon. Lisäksi saattaa olla tarpeen luetteloida irtain omaisuus. Vastaavalla tavalla selvitetään jäämistöön sisältyvät velat, jotka voivat olla esimerkiksi perittävän maksettavaksi kuuluvia laskuja, maksamattomia veroja, takaisin perittäviä sosiaalietuuksia, vakuusitoumuksia tai entiselle puolisolle maksettava hyvitysluonteinen korvaus.

Perittävän kuollessa jäämistö siirtyy perillisten jakamattomaan yhteisomistukseen (kuolinpesä) siihen asti, että perinnönjako suoritetaan. Kuolinpesän osakkaat vastaavat yhteisvastuullisesti myös kuolinpesän veloista. Osakkaiden on sovittava kuolinpesään kuuluvan omaisuuden myynnistä (*actes de disposition*) yksimielisesti. Kuolinpesän hallinnointiin liittyvistä toimista (*actes d'administration*) päättämiseen sen sijaan riittää osakkaiden kahden kolmasosan enemmistö. Lisäksi kukin osakas voi toteuttaa kuolinpesän omaisuserien säilyttämiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Jos asioista ei pystytty sopimaan, tuomarin päätöksellä asiassa voidaan edetä ilman vähemmistönä olevien osakkaiden hyväksyntää.

Jaoton yhteisomistussuhde päättyy perinnönjakoon perillisten kesken. Jakaminen tapahtuu joko sovinnossa, jos perinnönsaajat ovat asioista yhtä mieltä (siviililain 835 §:ssä esitetty perusperiaate), tai riitatapauksessa oikeudellisessa menettelyssä notaarin johdolla (siviililain 840 §:ssä esitetty poikkeus). Lisäksi perintö voidaan jakaa joko kokonaan tai vain osaksi, jolloin tietty osa jäämistöstä (esim. käyttöoikeuden piiriin kuuluva omaisuus) jää jaottomaan yhteisomistukseen. Kuka tahansa perillisistä voi vaatia perinnönjakoa (siviililain 815 §). Myös kuolinpesän osakkaan velkoja voi vaatia perinnönjakoa (siviililain 815-17 §).

Tässä perinnönjaon viimeisessä vaiheessa tehtävät omaisuuden siirrot perillisten nimiin on vahvistettava virallisesti. Omistusoikeutta koskevilla todistuksilla osoitetaan, että omaisuus on siirtynyt perillisten omistukseen, olipa kyse sitten kiinteästä omaisuudesta, osuuksista yrityksissä, ajoneuvoista tai arvopapereista. Kiinteän omaisuuden osalta perillisten on julkistettava todistus omistusoikeudesta kiinteistörekisterissä. Vastaavasti osakkuudet yrityksissä on julkistettava kauppa- ja yritysrekisterissä.

Jos perintöä ei jaeta, omaisuus jää perillisten jaottomaan yhteisomistukseen.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Ranskan lainsäädännön mukaan henkilön kuolema käynnistää perimyksen ja synnyttää laissa määriteltyjen perillisten välille jaottoman yhteisomistussuhteen. Perillisillä on suoraan lain nojalla oikeus saada haltuunsa vainajan omaisuus, oikeudet ja osakkuudet ilman eri toimenpiteitä (*saisine*) (siviililain 720 ja 724 §), joten he voivat periaatteessa ottaa perintöomaisuuden haltuunsa välittömästi. Perillisten on kuitenkin valittava, ottavatko he perinnön vastaan sellaisenaan vai sen nettomäärään asti vai luopuvatko he siitä kokonaan (ks. selostus kohdassa 6).

Yleistestamenttiin perustuvan testamenttisaannon ja lahjan saajat (*légataires et donataires universels*) voivat saada perinnön ilman eri toimenpiteitä vain silloin, jos perittävällä ei ole lakiosaperillisiä (siviililain 1006 §). Muussa tapauksessa tällaisten henkilöiden on pyydettävä, että lakiosaperilliset tunnustavat heidän perintöoikeutensa (*délivrance du legs*) (siviililain 1004 §).

Yleis- ja erityistestamentin saajien (*légataires à titre universel et particulier*) on perinnön saadakseen käännyttävä lakimääräisten perillisten (*héritiers saisis*) puoleen (siviililain 1011 ja 1014 §) ja pyydettävä, että nämä tunnustavat heidän perintöoikeutensa.

Jos perillisillä tai testamentinsaajilla ei ole ja perintö menee valtiolle (*déshérence*), valtion perintöoikeudelle on saatava tuomioistuimen vahvistus. Valtion edustajana toimii tällöin valtion maaomaisuuden hallinto (*Administration des domaines*).

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Yleistestamentin saaja (*héritier universel ou à titre universel*), joka ottaa perinnön vastaan sellaisenaan, vastaa perintöön liittyvistä veloista ja maksuista ilman rajaa. Rahasummia koskevista testamenttimääräyksistä hän vastaa kuitenkin ainoastaan niiden varojen puitteissa, jotka perinnöstä jäävät jäljelle velkojen vähentämisen jälkeen (siviililain 785 §).

Jos perijöitä on useita, kukin heistä on henkilökohtaisesti vastuussa perintöön sisältyvistä veloista ja maksuista omalta osaltaan (siviililain 873 §).

Jos perillinen on ottanut perinnön vastaan sellaisenaan, hän vastaa perittävän veloista ja maksuista ilman rajaa. Hän voi kuitenkin pyytää vapautusta perintövelkoja koskevasta velvoitteestaan joko kokonaan tai osittain, jos hän ei perimyksen ajankohtana ollut tietoinen vastattavan olemassaolosta ja jos näiden velkojen maksaminen voisi vakavasti vaikuttaa hänen henkilökohtaiseen omaisuuteensa.

• Jos perillinen on ottanut perinnön vastaan nettomäärään asti, hän vastaa siihen sisältyvistä veloista vain saamansa omaisuuden arvoon asti.

• Jos perillinen on luopunut perinnöstä, hän ei joudu vastaamaan siihen liittyvistä veloista.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Siviililain 710-1 §:n mukaan kiinteistörekisteriin voidaan tehdä merkintöjä ainoastaan Ranskassa toimivan notaarin vastaanottamien virallisten asiakirjojen, tuomioistuimen päätösten ja hallintoviranomaisen antamien virallisten asiakirjojen perusteella.

Jos jäämistöön kuuluu kiinteää omaisuutta, notaari laatii kiinteistöomaisuudesta todistuksen (*attestation immobilière*). Tällä virallisella asiakirjalla vahvistetaan, että kiinteä omaisuus siirtyy perillisten nimiin. Asiakirja on julkaistava kiinteistörekisterissä. Perillisten on ilmoitettava omaisuuden arvo, ja se merkitään asianomaiseen asiakirjaan. Arvon on vastattava markkinahintaa.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Ranskan lainsäädännössä ei säädetä jäämistönhoitajan käyttämisestä, eikä se ole pakollista. Tuomioistuin voi kuitenkin tarvittaessa nimetä jäämistölle hoitajan. Kiinteistörekisterien päivittäminen on perillisten tehtävä, ja notaarit avustavat heitä. Perittävä voi nimetä testamentin toimeenpanijan, jonka toimivalta määritellään siviililain 1025 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Kuolemanvaraismääräysten täytäntöönpano ja jäämistöomaisuuden hallinnointi on perillisten tehtävä. Jos perinnönjaosta syntyy riitaa, toimivalta kuuluu sen paikkakunnan alioikeudelle, missä perimys on alkanut.

Tuomari voi nimetä jäämistönhoitajan edustamaan kaikkia perillisiä toimivaltansa puitteissa (siviililain 813-1 §).

Ranskan lainsäädännön nojalla jäämistöä on mahdollista hallinnoida myös muunlaisten toimivaltuuksien perusteella. Perittävä voi jo eläessään laatia toimeksiannon (*mandat à effet posthume*) (siviililain 812 §), jonka nojalla jäämistönhoitaja hallinnoi tai hoitaa jäämistöä tai sen osaa perillisten puolesta.

Lisäksi on olemassa yleislainsäädännön mukainen tavanomainen toimeksianto (siviililain 813 §) ja edellä mainittu tuomioistuimen antama toimeksianto.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Lakimääräisillä perillisillä on täydet valtuudet. Jos perinnönjaossa ilmenee vaikeuksia tai asioista ei päästä yhteisymmärrykseen, asia voidaan viedä käsiteltäväksi tuomarille, joka nimeää jäämistönhoitajan. Tällaisessa tapauksessa jäämistönhoitajan tehtävänä on hoitaa jäämistöä väliaikaisesti, jos yksi tai useampi perillisistä ei syystä tai toisesta pysty sitä tekemään. Toimeksiantonsa nojalla jäämistönhoitaja toteuttaa ainoastaan jäämistön säilyttämiseen, valvontaan ja hallinnointiin tähtäviä toimia (siviililain 813-4 §). Toimivaltuuksiensa puitteissa jäämistönhoitaja myös edustaa perillisiä käytännön ja oikeusasioiden hoitamisessa (siviililain 813-5 §).

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Ranskan lainsäädännön mukaan notaari laatii tavallisesti todistuksen tosiseikan notorisuudesta (*acte de notoriété*) perillisten aseman osoittamiseksi (siviililain 730-1 §), joskin todistuksia voidaan esittää vapaasti. Kyseessä on virallinen asiakirja, jossa todetaan perilliset ja määritetään kunkin osuus perinnöstä. Tätä varten vainajan läheisten on toimitettava notaarille tarvittavat asiakirjat (esim. perhekirja, avioehtosopimus, avioerotuomio), jotta voidaan yksilöidä ne perheenjäsenet, joita perintöasia koskee. Todistus tosiseikan notorisuudesta on todistusvoimainen, kunnes toisin todistetaan. Pienten perintöjen yhteydessä tämä asiakirja voidaan korvata yksinkertaisesti perillisten allekirjoittamalla todistuksella perintöoikeudesta (*attestation dévolutive*).

Tarvittaessa notaari voi laatia asiakirjan perintöä koskevasta valinnasta (*acte d'option successorale*) sekä todistuksen kiinteistöomaisuuden siirtämisestä (*attestation immobilière*).

Perinnönjako päättyy jäämistöomaisuuden jakoon, josta laaditaan yleensä notaarin vahvistama perinnönjakokirja (*acte de partage*).

Päivitetty viimeksi: 23/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Kroatia

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Perintöoikeutta ja sääntöjä, joita tuomioistuimet, muut viranomaiset ja valtuutetut henkilöt noudattavat perintöasioissa, säännellään perintölailla (*Zakon o nasljeđivanju*) (Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nrot 48/03, 163/03, 35/05 ja 127/13).

Kuolemanvaraismääräys voidaan laatia testamentilla. Sen voi tehdä kuka tahansa vähintään 16-vuotias mieleltään terve henkilö.

Ainoastaan laissa säädettyyn muotoon laadittu ja laissa asetetut vaatimukset täyttävä testamentti on pätevä. Tavanomaisissa olosuhteissa voidaan laatia joko yksityinen tai julkinen testamentti, kun taas poikkeuksellisissa olosuhteissa suullinen testamentti on mahdollinen.

Yksityinen testamentti on holografinen testamentti, joka laaditaan todistajien läsnä ollessa. Se kirjoitetaan käsin, ja testamentintekijä allekirjoittaa sen.

Todistajien läsnä ollessa laadittavan testamentin voi tehdä luku- ja kirjoitustaitoinen henkilö ilmoittamalla kahdelle saman-aikaisesti läsnä olevalle todistajalle, että testamentti on tekijän oman tahdon ilmaus riippumatta siitä, kuka sen on tosiasiallisesti laatinut, ja allekirjoittamalla sen todistajien läsnä ollessa. Myös todistajien on allekirjoitettava testamentti.

Julkinen testamentti laaditaan yhteistyössä viranomaisten kanssa. Kuka tahansa voi laatia julkisen testamentin. Lukutaidottomalle henkilölle, joka ei pysty antamaan allekirjoitusta, julkinen testamentti on tavanomaisissa olosuhteissa ainoa vaihtoehto. Julkisen testamentin voi testamentintekijän pyynnöstä laatia jokin seuraavista laillisesti valtuutetuista henkilöistä: kunnallisen tuomioistuimen tuomari tai neuvonantaja, notaari tai Kroatian ulkopuolella lähetystön tai konsulaatin edustaja. Valtuutetun henkilön on noudatettava laissa säädettyjä vaatimuksia julkisen testamentin laadintamenettelyistä ja -toimista.

Kansainvälisen testamentin laatimiseksi on tehtävä asiaa koskeva hakemus henkilölle, joka on valtuutettu laatimaan julkisia testamentteja. Kansainvälisen testamentin tarkoituksena on varmistaa, että testamentti tunnustetaan muotoseikkojen osalta niissä valtioissa, jotka ovat kansainvälisen testamentin muotoa koskevasta yhtäläisestä laista vuonna 1973 tehdyn yleissopimuksen osapuolia, ja valtioissa, jotka ovat sisällyttäneet kansainvälistä testamenttia koskevat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa, jotka estävät testamentin laatimisen missään muussa pätevässä muodossa, testamentti voidaan laatia suullisesti kahden todistajan saman-aikaisesti läsnä ollessa. Suullisen testamentin voimassaolo päättyy 30 päivän kuluttua siitä, kun sen tekemiseen johtaneet poikkeukselliset olosuhteet lakkaavat.

Seuraavat sopimukset eivät ole Kroatian laissa sallittuja, eli ne ovat mitättömiä: perintö-sopimus (sopimus, jolla henkilö testamenttaa jäämistönsä tai osan siitä toiselle sopimus-puolelle tai kolmannelle henkilölle), tulevaa perintöä tai testamenttisaantoa koskevat sopimukset (sopimus, jolla henkilö luopuu odottamastaan perinnöstä; sopimus elossa olevan kolmannen henkilön perimisestä; sopimus testamenttisaannosta tai muusta etuudesta, jonka sopimuspuoli odottaa saavansa perimyksessä, joka ei ole vielä alkanut) sekä sopimus testamentin sisällöstä (sopimus, jolla henkilö sitoutuu sisällyttämään / jättämään sisällyttämättä tietyn määräyksen testamenttiinsa ja/tai peruuttamaan / jättämään peruuttamatta tietyn määräyksen testamentistaan).

Kroatian laki sallii omaisuuden siirtymistä tai jakoa koskevan sopimuksen tekemisen henkilön elinaikana. Kyseessä on sopimus, jolla henkilö (siirtäjä) jakaa tai siirtää jälkeläisilleen koko sopimuksentekohetkellä hallussaan olevan omaisuutensa tai osan siitä. Sopimus on pätevä vain, jos kaikki lapset ja muut testamentinsaajina olevat jälkeläiset hyväksyvät sen. Sopimus on laadittava kirjallisesti (toimivaltainen tuomioistuin todistaa sen oikeaksi) tai notaarin asiakirjalla. Sopimus voi käsittää myös siirtäjän aviopuolison, missä tapauksessa sille tarvitaan myös aviopuolison hyväksyntä. Tällaisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluva omaisuus ei sisälly jäämistöön, eikä sitä oteta huomioon jäämistön arvoa määritettäessä.

Kroatian laki ei salli sopimuksen tekemistä perinnöstä luopumisesta, jos perimys ei ole vielä alkanut. Poikkeuksellisesti jälkeläinen, joka voi vapaasti päättää oikeuksiensa käytöstä, voi tehdä perittävän kanssa sopimuksen, jolla hän luopuu ennakoon perinnöstä, jonka hän saisi perittävän kuollessa. Tällaisen sopimuksen voi tehdä myös perittävän aviopuoliso perinnöstä, jonka hän saisi perittävän kuollessa. Sopimus on laadittava kirjallisesti (toimivaltainen tuomioistuin todistaa sen oikeaksi) tai notaarin asiakirjalla.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamenttirekisteriin tulee merkintä testamentin laatimisesta, tallettamisesta ja kuuluttamisesta. Rekisterinpitäjänä toimii Kroatian notaarikamari.

Toimivaltainen tuomio-istuin, notaari, asianajaja tai testamentin laatinut henkilö toimittaa edellä mainitut tiedot rekisteriin testamentintekijän pyynnöstä.

Testamentin rekisteröinti ei ole pakollista, eikä se, ettei testamenttia ole rekisteröity tai talletettu erityiseen paikkaan, vaikuta sen pätevytyteen.

Rekisterissä olevia tietoja luovutetaan ennen testamentintekijän kuolemaa ainoastaan hänelle itselleen tai hänen nimenomaisesti valtuuttamalleen henkilölle.

Perintäasioita koskevasta menettelystä vastaavan tuomioistuimen tai notaarin on pyydettävä testamenttirekisteristä kaikki tiedot vainajan mahdollisista testeista.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lakiosaperillisten oikeus lakiosaan rajoittaa testamentintekijän vapautta määrätä omaisuudestaan.

Lakiosaperillisiä ovat vainajan

jälkeläiset, adoptiolapset, huollettavana olevat kumppanin lapset ja heidän jälkeläisensä, avio- tai avopuoliso, virallinen tai epävirallinen elinkumppani: lakiosa on puolet siitä, minkä he lain mukaan perisivät, jos vainajalla ei ole testamenttia;

vanhemmat, adoptiovanhemmat ja muut sukulaiset ylenevässä polvessa: oikeus lakiosaan on vain henkilöillä, jotka ovat pysyvästi työkyvyttömiä ja vähävaraisia; lakiosa on tällöin kolmasosa siitä, minkä he lain mukaan perisivät, jos vainajalla ei ole testamenttia.

Lakiosaperilliset voivat vaatia lakiosuutta vain, jos he ovat lakimääräisiä perillisiä.

Laissa säädetään tapauksista, joissa testamentintekijä voi jättää lakiosaan oikeutetun perillisen kokonaan tai osittain perinnöstä. Tällaisia tapauksia ovat seuraavat: perillinen on rikkonut vakavalla tavalla sukulaisuussuhteestaan testamentintekijään johtuvaa laillista tai moraalista velvoitetta; perillinen on tahallisesti tehnyt vakavan rikoksen testamentintekijää tai hänen aviopuolisoaan, lastaan tai vanhempaansa vastaan; perillinen on tehnyt rikoksen Kroatiaa tai kansainvälisellä oikeudella suojattuja arvoja vastaan; perillinen on omaksunut joutilaan tai epärehellisen elämäntavan. Jos testamentintekijä haluaa jättää perillisen perinnöttömäksi, testamentissa on oltava asiasta nimenomainen maininta ja perustelut. Syyn perinnöttömäksi jättämiselle on oltava olemassa testamentin tekohetkellä. Perinnöstä jättämisen myötä perillinen menettää perimisoikeuden testamentissa määrättyssä laajuudessa, ja muiden perillisten oikeudet määritetään ikään kuin perinnöstä jätetty perillinen olisi kuollut ennen testamentintekijää.

Sen lisäksi, että testamentintekijä voi jättää lakiosaperilliset ilman perintöä, hän voi nimen-omaisesti riistää jälkeläiseltään tälle kuuluvan lakiosan kokonaan tai osittain, jos tämä on pahoin velkaantunut tai tuhlavainen. Lakiosa menee tällöin kyseisen jälkeläisen sijaan hänen jälkeläisilleen. Tällainen oikeudenriisto on pätevä vain, jos testamentintekijän kuolinhetkellä henkilöllä, jolta perimisoikeus on riistetty, on alaikäinen lapsi tai aiemmin kuolleelta lapselta jäänyt alaikäinen lapsenlapsi taikka täysi-ikäinen lapsi tai aiemmin kuolleelta lapselta jäänyt täysi-ikäinen lapsi, joka on työkyvytön ja vähävarainen. Perinnöttömäksi jätetty perillinen perii vainajan sen määrän osalta, jota oikeudenriisto ei koske, sekä siinä tapauksessa, että riiston edellytykset eivät testamentintekijän kuolinhetkellä enää täyty.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos vainaja ei ole tehnyt testamenttia, perilliset perivät hänet lakimääräisen perimis-järjestyksen mukaan. Tällöin noudatetaan periaatetta, jonka mukaan lähempänä perimis-järjestyksessä olevat jälkeläiset syrjäyttävät järjestyksessä kauempana olevat jälkeläiset.

Lakimääräisiä perillisiä ovat vainajan

jälkeläiset, adoptiolapset, huollettavana olevat kumppanin lapset ja heidän jälkeläisensä,

aviopuoliso,

avopuoliso,

virallinen elinkumppani,

epävirallinen elinkumppani,

vanhemmat,

adoptiovanhemmat,

sisarukset ja heidän jälkeläisensä,

isovanhemmat ja heidän jälkeläisensä,

muut sukulaiset ylenevässä polvessa.

Perimisoikeudessa avopuoliso rinnastetaan aviopuolisoon ja avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset ja heidän jälkeläisensä rinnastetaan avioliitossa

syntyneisiin lapsiin ja heidän jälkeläisiinsä. Lakimääräiseen perimykseseen oikeuttavaksi avioliitoksi katsotaan tilanne, jossa naimattomat nainen ja mies ovat asuneet yhdessä vähintään kolme vuotta tai vähemmän aikaa, jos liitosta on syntynyt yhteinen lapsi, ja joka on päättynyt perittävän kuolemaan.

Edellytyksenä on, että avioliiton kelpoisuusehdot täytyvät.

Perimysoikeudessa virallinen elinkumppani rinnastetaan aviopuolisoon ja lapset, jotka perittävällä on kumppanin ominaisuudessa huollettavanaan, rinnastetaan perittävän omiin lapsiin. Virallinen elinkumppanuus on kahden samaa sukupuolta olevan henkilön liitto, jonka osapuolet ovat rekisteröineet toimivaltaisessa viranomaisessa asiassa annetun lain mukaisesti (*Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola*).

Perimysoikeudessa epävirallinen elinkumppani rinnastetaan avopuolisoon. Epävirallinen elinkumppanuus on kahden samaa sukupuolta olevan henkilön liitto, jota osapuolet eivät ole rekisteröineet toimivaltaisessa viranomaisessa. Edellytyksenä on, että liitto on kestänyt vähintään kolme vuotta ja täyttänyt alusta alkaen elinkumppanuuden kelpoisuusehdot.

Perimysjärjestyksessä ensimmäisenä ovat perittävän jälkeläiset ja aviopuoliso. He saavat yhtä suuren osuuden jäämistöstä. Tässä perimysjärjestyksessä noudatetaan parenteelia: se jäämistön osa, joka olisi mennyt aiemmin kuolleelle lapselle, menee hänen lapsilleen eli vainajan lapsenlapsille (yhtä suuri osa jokaiselle). Jos joku lapsenlapsista on kuollut ennen perittävää, hänelle kuuluva osa menee hänen lapsilleen eli vainajan lapsenlapsenlapsille (yhtä suuri osa jokaiselle). Näin jatketaan, kunnes jälkeläiset on käyty läpi.

Jos vainajalla ei ole lapsia, hänet perivät perimysjärjestyksessä toisella sijalla olevat perilliset eli vanhemmat ja aviopuoliso. Puolet perinnöstä menee vanhemmille ja toinen puoli avio-puolisolle. Jos molemmat vanhemmat ovat kuolleet, aviopuoliso perii kaiken. Jos aviopuoliso on kuollut, vanhemmat perivät kaiken (yhtä suuri osa kummallekin), ja jos toinen vanhemmista on kuollut, hänen perintöosansa menee elossa olevalle vanhemmalle. Jos aviopuoliso on kuollut ja toinen vanhemmista on kuollut tai molemmat vanhemmat ovat kuolleet, perittävän sisarukset ja heidän jälkeläisensä ovat perimysjärjestyksessä toisella sijalla. Tällöin kummallekin vanhemmalle kuuluva perintöosa, mikäli he olisivat eläneet pidempään kuin perittävä, menee heidän lapsilleen (eli vainajan sisaruksille), lapsenlapsilleen, lapsenlapsenlapsilleen ja kaukaisemmille jälkeläisille niiden sääntöjen mukaisesti, joita sovelletaan tapauksissa, joissa lapset ja muut jälkeläiset perivät vainajan. Jos toinen vanhemmista ja aviopuoliso ovat kuolleet eikä vainajalla ole lapsia, elossa oleva vanhempi perii kuolleelle vanhemmalle kuuluvan perintöosan. Jos toinenkin vanhempi ja aviopuoliso ovat kuolleet, kyseisen vanhemman jälkeläiset perivät osuuden, joka olisi mennyt molemmille vanhemmille.

Vainajan, jolla ei ole jälkeläisiä, aviopuolisoa eikä vanhempia ja jonka vanhemmilla ei ole muita jälkeläisiä, perivät perimysjärjestyksessä kolmannella sijalla olevat henkilöt. Siihen kuuluvat isovanhemmat: puolet perinnöstä menee isänpuoleisille isovanhemmille ja toinen puoli äidinpuoleisille isovanhemmille. Samaan sukuhaaraan kuuluvat isovanhemmat perivät kumpikin yhtä suuren osan. Jos toinen saman sukuhaaran isovanhemmista on kuollut, hänelle kuuluva perintöosa menee hänen jälkeläisilleen (lapsille, lapsenlapsille ja kaukaisemmille jälkeläisille) niiden sääntöjen mukaisesti, joita sovelletaan tapauksissa, joissa lapset ja muut jälkeläiset perivät vainajan. Jos saman sukuhaaran molemmat isovanhemmat ovat kuolleet eikä heillä ole jälkeläisiä, heille kuuluva perintöosa menee toisen sukuhaaran isovanhemmille tai heidän jälkeläisilleen.

Vainajan, jolla ei ole jälkeläisiä, vanhempia eikä vanhemmilla jälkeläisiä, aviopuolisoa, isovanhempia eikä isovanhemmilla jälkeläisiä, perivät perimysjärjestyksessä neljännellä sijalla olevat henkilöt. Heitä ovat vainajan isovanhemmat. Puolet perinnöstä menee isänpuoleisille isovanhemmille (yhtä suuri osa isänpuoleisen isoisän vanhemmille ja isänpuoleisen isoäidin vanhemmille) ja toinen puoli äidinpuoleisille isovanhemmille (yhtä suuri osa äidinpuoleisen isoisän vanhemmille ja äidinpuoleisen isoäidin vanhemmille). Jos joku heistä on kuollut, hänelle kuuluva perintöosa menee hänen puolisoilleen. Jos molemmat puoliset ovat kuolleet, heille kuuluva perintöosa menee toiselle saman sukuhaaran paris-kunnalle. Jos saman sukuhaaran kaikki isovanhemmat ovat kuolleet, heille kuuluva perintöosa menee toisen sukuhaaran isovanhemmille.

Jos perimysjärjestyksessä neljännellä sijalle olevia perillisiä ei ole, kaukaisemmat sukulaiset ylenevässä polvessa perivät vainajan isovanhempiin sovellettavien perimyssääntöjen mukaan.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevassa ensimmäisen asteen menettelyssä on kunnallinen tuomioistuin tai tuomioistuimen valtuuttama notaari.

Kunnallisen tuomioistuimen alueellinen toimivalta perintöasioita koskevassa menettelyssä määräytyy vainajan kotipaikan perusteella (kotipaikka kuolinajankohtana). Kotipaikan puuttuessa toimivalta määräytyy asuinpaikan (paikka, missä valtaosa Kroatiaassa olevasta jäämistöstä sijaitsee) tai sen paikan perusteella, missä vainaja oli kirjoilla. Tuomioistuin antaa perintöasioita koskevan menettelyn notaarin hoidettavaksi. Jos tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvalla alueella toimii useita notaareja, tapaukset jaetaan heille tasapuolisesti notaarinen sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta (perintöilmoitus) voi tehdä suullisesti mihin tahansa kunnalliseen tuomioistuimeen, perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille. Vaihtoehtoisesti voi toimittaa perintöilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille.

Perintöilmoitusta ei voi peruuttaa.

Perintöilmoituksen tekeminen ei ole pakollista. Henkilön, joka ei ole tehnyt ilmoitusta perinnöstä luopumisesta, oletetaan haluavan olla perillinen. Vastaavasti henkilö, joka on tehnyt pätevästi ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta, ei voi myöhemmin luopua perinnöstä.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen voi tehdä suullisesti perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille. Vaihtoehtoisesti voi toimittaa kyseisen ilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan perintötuomio-istuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Oikeus lakiosaan syntyy perittävän kuolinhetkellä. Lakiosaperillinen voi tehdä suullisesti ilmoituksen lakiosan vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta mihin tahansa kunnalliseen tuomioistuimeen, perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille. Vaihto-ehdoisesti voi toimittaa kyseisen ilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan perintö-tuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille.

Oikeus lakiosaan määritetään perintöasioita koskevassa menettelyssä ainoastaan lakiosa-perillisen vaatimuksesta. Jos lakiosaperillinen ei menettelyn kuluessa vaadi hänelle kuuluvaa osuutta, tuomioistuin tai notaari ei ole velvoitettu määrittämään sitä.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perintöasioita koskeva menettely on riidaton menettely, jonka tarkoituksena on määrittää perilliset, kuolinpesän omaisuus sekä perillisten, testamentinsaajien ja muiden henkilöiden oikeudet.

Perintöasioita koskevasta menettelystä vastaa kunnallinen tuomioistuin tai tuomioistuimen valtuuttama notaari. Kunnallista tuomioistuinta, jolla on alueellinen toimivalta perintöasioita koskevassa menettelyssä, kutsutaan myös perintötuomioistuimeksi. Kunnallisen tuomio-istuimen alueellinen toimivalta perintöasioita koskevassa menettelyssä määräytyy vainajan kotipaikan perusteella (kotipaikka kuolinajankohtana). Kotipaikan puuttuessa toimivalta määräytyy asuinpaikan (paikka, missä valtaosa Kroatiaassa olevasta jäämistöstä sijaitsee) tai sen paikan perusteella, missä vainaja oli kirjoilla.

Tuomioistuin aloittaa perintöasioita koskevan menettelyn oma-aloitteisesti otettuaan vastaan kuolintodistuksen, otteen kuolemantapausrekisteristä tai vastaavan asiakirjan. Tuomioistuin antaa menettelyn sen toimialueella toimivan notaarin hoidettavaksi, toimittaa tälle kuolin-todistuksen ja asettaa

määräajan menettely loppuun saattamiselle. Notari vastaa menettelystä tuomioistuimen valtuuttamana tuomioistuimen asiaa koskevan päätöksen ja perintölain säännösten mukaisesti. Perintöasioita koskevasta menettelystä vastaa pää-sääntöisesti tuomioistuimen valtuuttama notari ja vain poikkeustapauksissa tuomioistuin itse.

Tuomioistuimen tuomarin tai neuvonantajan tavoin notaarilla on perintöasioita koskevaa menettelyä tuomioistuimen valtuuttamana hoitaessaan valtuudet toteuttaa kaikki menettely edellyttämät toimet ja tehdä kaikki tarvittavat päätökset, ellei perintölaista muuta johdu. Jos osapuolilla on notaarin toimittamassa menettelyssä eriäviä näkemyksiä seikoista, joilla voi olla vaikutusta heidän oikeuksiinsa (esim. perimysoikeuteen tai perinnön suuruuteen), kuolin-pesään tai testamentattuun omaisuuteen, notaarin on palautettava asia tuomioistuimeen, joka tekee päätöksen menettelyn keskeyttämisestä ja kehottaa osapuolia nostamaan yksityis- oikeudellisen tai hallinnollisen kanteen. Jos taas osapuolilla on notaarin toimittamassa menettelyssä eriäviä näkemyksiä seikoista, joilla voi olla vaikutusta testamentin vahvistettuihin tai muihin oikeuksiin, notaarin on palautettava asia tuomioistuimeen, joka kehottaa osapuolia aloittamaan riita-asiaa koskevan tai hallinnollisen menettelyn mutta ei keskeytä menettelyä. Tietyissä laissa säädettyissä tapauksissa (päättös perinnön erottamisesta perillisen omaisuudesta; päätös sellaisten kanssaperillisten oikeuksista, jotka ovat eläneet tai ansainneet liitossa vainajan kanssa; päätös koti-irtaimiston jakamisesta) notari voi tehdä päätöksiä ainoastaan kaikkien menettelyn osapuolten suostumuksella. Muussa tapauksessa hänen on palautettava asia tuomioistuimeen. Tuomioistuin, joka on antanut perintöasioita koskevan menettelyn notaarin hoidettavaksi, valvoo kyseisen notaarin työtä koko ajan.

Kuuleminen on olennainen osa perintöasioita koskevaa menettelyä; kuulemistilaisuuksia voi olla useampia.

Kuulemista ei järjestetä, jos vainajalla ei ole omaisuutta tai häneltä on jäänyt vain irtainta omaisuutta ja siihen rinnastettavia oikeuksia, eikä yksikään perillinen vaadi perintöasioita koskevan menettelyn aloittamista.

Kutsu kuulemiseen lähetetään asianosaisille (perilliset, testamentinsaajat ja muut henkilöt, joilla on jäämistöön kohdistuvia oikeuksia), henkilöille, joilla on laillisia perintövaatimuksia (jos vainajalla on testamentti), testamentin toimeenpanijalle (jos sellainen on nimetty) ja muille asianomaisille. Kutsussa tuomioistuin tai notari ilmoittaa menettelyn aloittamisesta ja siitä, onko sille/hänelle esitetty testamentti. Kutsun vastaanottajia pyydetään viipymättä esittämään joko kirjallinen testamentti tai todiste suullisesta testamentista, mikäli heillä on sellainen halussaan, taikka nimeämään suullisen testamentin todistajat. Kutsun saajille kerrotaan, että he voivat antaa ilmoituksen perinnöstä luopumisesta joko suullisesti kuulemisen aikana tai oikeaksi todistetulla asiakirjalla ennen kuin päätös perintöasiassa on tehty ensimmäisessä oikeusasteessa. Jos he eivät saavu kuulemiseen tai anna tällaista ilmoitusta, heidän katsotaan ottavan perinnön vastaan.

Kuulemisessa keskustellaan kaikista menettelyssä päätöksenteon kannalta merkittävistä asioista, kuten oikeudesta perintöön, perintöosien suuruudesta ja testamenttisaantoon liittyvistä oikeuksista. Tuomioistuin tai notari perustaa päätöksensä kuulemisen tuloksiin. Sillä/hänellä on valtuudet vahvistaa tietoja, joita menettelyn osapuolet eivät ole esittäneet, ja esittää todisteita, joita osapuolet eivät ole toimittaneet, jos se/hän pitää kyseisiä tietoja ja todisteita päätöksen kannalta olennaisina. Yleensä tuomioistuin tai notari päättää oikeuksista annettuaan asianomaisille ensin mahdollisuuden antaa tarvittavat ilmoitukset. Päätöksen sellaisten henkilöiden oikeuksista, jotka on asianmukaisesti kutsuttu kuulemiseen mutta eivät ole siihen osallistuneet, tuomioistuin /notari tekee käytettävissä olevien tietojen perusteella ottaen huomioon kyseisten henkilöiden ilmoitukset, jotka on toimitettava tuomio-istuimelle/notaarille ennen päätöksentekoa.

Perintöilmoituksella perinnönsaaja joko vastaanottaa perinnön tai luopuu siitä. Kuka tahansa voi tehdä perintöilmoituksen, mutta se ei ole pakollista.

Henkilön, joka ei ole tehnyt ilmoitusta perinnöstä luopumisesta, katsotaan haluavan periä. Vastaavasti henkilö, joka on tehnyt pätevän ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta, ei voi myöhemmin luopua perinnöstä. Tuomioistuin tai notari ei vaadi keneltäkään perintöilmoituksen tekemistä, mutta halutessaan perillinen voi tehdä sen joko suullisesti perintötuomioistuimelle, menettelystä vastaavalle notaarille tai mille tahansa kunnalliselle tuomioistuimelle tai kirjallisesti esittämällä perintötuomioistuimelle tai menettelystä vastaavalle notaarille perintöilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan. Perinnöstä luopumista koskevaa ilmoitusta tehtäessä tuomioistuimen tai notaarin on kerrottava tekijälle ilmoituksen seurauksista eli siitä, että tämä voi luopua perinnöstä vain omilla nimissään tai omilla ja jälkeläistensä nimissä.

Tuomioistuin keskeyttää perintöasioita koskevan menettelyn ja kehottaa osapuolia nostamaan yksityisoikeudellisen tai hallinnollisen kanteen, jos he riitauttavat seikat, joilla on vaikutusta heidän oikeuksiinsa, kuolinpesään tai testamentattuun omaisuuteen. Tuomioistuin kehottaa osapuolta, jonka oikeuksia se pitää vähemmän uskottavina, nostamaan kanteen. Vastaavasti tilanteessa, jossa osapuolilla on eriäviä näkemyksiä seikoista, joilla on vaikutusta testamentin vahvistettuihin tai muihin oikeuksiin, tuomioistuin kehottaa osapuolia nostamaan kanteen mutta ei keskeytä perintöasioita koskevaa menettelyä. Perintöasioita koskevan menettelyn päätteeksi tuomioistuin tai notari tekee asiassa päätöksen. Koska perimys tulee Kroatiassa voimaan suoraan lain nojalla (*ipso iure*) perittävän kuolinhetkellä, perintöpäätös on luonteeltaan toteava. Päätöksessä nimetään henkilöt, joista on tullut perillisiä perittävän kuolinhetkellä, ja määrittään muiden henkilöiden oikeudet. Päätös, jonka sisällöstä säädetään perintölailla, sisältää seuraavat tiedot: perittävä (suku- ja etunimi, henkilötunnus, toisen vanhemman nimi, syntymäaika, kansalaisuus ja avioliittoa edeltänyt sukunimi, jos henkilö oli kuollessaan avioliitossa); kuolinpesä (kiinteä omaisuus ja sitä koskevat kiinteistörekisterin tiedot; irtain omaisuus ja muut oikeudet, jotka tuomioistuin on katsonut osaksi perintöä); perilliset (suku- ja etunimi, henkilötunnus, kotipaikka, suhde perittävään, onko kyseessä lakimääräinen perillinen vai testamenttiperillinen, ja jos perillisiä on useampi, kunkin perillisen perintöosa); perillisen oikeuksia koskevat rajoitukset tai rasitukset (sovelletaanko perimysoikeuteen jotakin ehtoa, aikarajoitusta tai ohjetta ja miten ja kenen hyväksi); henkilöt, joilla on oikeus testamenttisaantoon tai muuhun perintösaantoon (suku- ja etunimi, henkilötunnus ja kotipaikka), ja saannon tarkka kuvaus. Perintöpäätös toimitetaan kaikille perillisille ja testamentinsaajille sekä henkilöille, jotka ovat perintöasioita koskevan menettelyn aikana vedonneet oikeuksiinsa. Lainvoiman saatuaan päätös toimitetaan myös toimivaltaiselle veroviranomaiselle. Perintöpäätöksessä tuomari tai notari ilmoittaa, että lainvoimaisen päätöksen sisältämät asiaankuuluvat tiedot on vietävä kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain mukaisesti ja että tuomioistuimen, notaarin tai näiden määräyksestä kolmannen henkilön säilytettävänä ollut irtain omaisuus luovutetaan valtuutetuille henkilöille.

Tuomioistuin tai notari voi ennen perintöpäätöksen tekemistä tehdä testamentinsaajan pyynnöstä erillisen päätöksen testamenttisaannosta edellyttäen, että perilliset eivät ole riitauttaneet sitä. Jos kuolinpesä on vain osittain riidaton, perinnöstä voidaan tehdä osittainen päätös, jossa vahvistetaan perilliset ja testamentinsaajat sekä se osa kuolinpesää, jota ei ole riitautettu.

Tuomioistuimen valtuuttamana notaarin perintöasiassa tekemään päätökseen voi hakea muutosta. Muutoshakemus toimitetaan notaarille kahdeksan päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi osapuolille, ja notaarin on toimitettava hakemus ja asiakirja-aineisto viipymättä toimivaltaiselle kunnalliselle tuomioistuimelle. Päätöksen muutoksenhafluasiassa tekee yksi ainoa tuomari. Tuomioistuin hylkää hakemukset, jotka on toimitettu määräajan umpeuduttua, jotka ovat epätäydellisiä tai joilta puuttuu käsiteltäväksi ottamisen edellytykset. Tehdessään päätöstä hakemuksesta, jolla haetaan muutosta notaarin tekemään päätökseen, tuomioistuin voi pitää päätöksen voimassa tai kumota sen kokonaan tai osittain. Jos päätös kumotaan (kokonaan tai osittain), tuomioistuin antaa itse ratkaisun päätöksen kumotusta osasta. Notaarin päätöksen kokonaan tai osittain kumoavasta tuomioistuimen päätöksestä ei voi valittaa. Muutoksenhafluasiassa tehty päätös annetaan tiedoksi osapuolille ja notaarille.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perintöasiassa tekemään päätökseen voi hakea muutosta, ellei perintölaista muuta johdu. Muutosta on haettava 15 päivän kuluessa ensimmäisen oikeusasteen päätöksen tiedoksiannosta. Hakemus toimitetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, joka voi käsitellä riitautetun päätöksen uudestaan ja antaa uuden päätöksen edellyttäen, että hakemus on tehty määräajassa ja että uusi päätös ei loukkaa muiden henkilöiden päätökseen perustuvia oikeuksia. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomio-istuin ei käsittele päätöstä uudelleen, se lähettää muutoshakemuksen toisen asteen tuomio-istuimeen riippumatta siitä, onko hakemus tehty määräajassa. Yleensä toisen asteen tuomio-istuin käsittelee vain määräajassa

toimitetut muutoshakemukset, mutta se voi ottaa käsiteltäväksi myös määräajan umpeuduttua toimitetun hakemuksen, kunhan riitautettuun päätökseen perustuvia muiden henkilöiden oikeuksia ei loukata.

Ylimääräiset muutoksenhakukeinot eivät ole sallittuja perintöasioita koskevassa menettelyssä.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Lakimääräiseksi tai testamentiperilliseksi tulo tapahtuu lain nojalla perittävän kuolinhetkellä. Tuolloin perillinen saa perimys oikeuden ja vainajan jäämistö siirtyy lain nojalla hänelle, jolloin siitä tulee hänen perintönsä. Perinnön vastaanottamista koskevaa ilmoitusta ei vaadita. Perillisellä, joka ei halua perintöä, on oikeus luopua siitä ennen kuin päätös perintöasiassa on tehty ensimmäisessä oikeusasteessa.

Oikeus testamenttisaantoon syntyy sekin perittävän kuolinhetkellä.

Perintöasioita koskeva menettely, jossa määritetään vainajan perilliset, kuolinpesä sekä muut perillisille, testamenttinsaajille ja muille henkilöille tulevat oikeudet, on kuvattu kysymykseen 6 annetussa vastauksessa.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset, jotka eivät ole luopuneet perinnöstä, ovat yhteisesti vastuussa perittävän veloista kukin oman perintöosuutensa arvoon asti.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistörekisteriin merkitsemistä varten on toimitettava seuraavat asiakirjat sen kunnallisen tuomioistuimen kiinteistörekisteriosastolle, jonka toimialueella kiinteä omaisuus sijaitsee:

rekisteriin merkintää koskeva hakemus;

omistusoikeuden siirtävä asiakirja (eli omistusoikeuden oikeusperusta – myynti–sopimus, lahjoitusilmoitus, elatusapusopimus, perintöpäätös tms.) tai sen oikeaksi todistettu jäljennös;

todistus siirron saajan kansalaisuudesta (oikeaksi todistettu jäljennös passista tms.) tai todistus oikeussubjektin asemasta (ote yrityrekisteristä), jos siirron saaja on ulko–mainen oikeushenkilö;

valtakirja tai sen oikeaksi todistettu jäljennös, jos hakijalla on laillinen edustaja;

jos ulkomailla olevalla hakijalla ei ole laillista edustajaa, hänen on nimettävä itselleen Kroatiaassa asuva laillinen edustaja asiakirjojen vastaanottamista varten; maksutosite oikeudenkäyntikuluista (200 kunaa, otsake nro 16) ja leimaverosta (50 kunaa, otsake nro 15) oikeudenkäyntikuluista annetun lain (*Zakon o sudskim pristojbama*) mukaisesti (virallisen lehden nrot 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 ja 157/13).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Kroatian lain mukaan jäämistölle ei ole pakko nimittää hoitajaa. Tämä johtuu siitä, että perimyksen alkaessa (eli silloin, kun perittävä kuolee tai julistetaan kuolleeksi) jäämistö siirtyy lain nojalla perillisille.

Lain mukaan perintötuomioistuin voi kuitenkin tietyissä tapauksissa nimittää jäämistölle väliaikaisen hoitajan. Näin toimitaan silloin, kun perilliset eivät ole tiedossa, perillisten olinpaikka ei ole tiedossa tai heihin ei muista syistä saada yhteyttä, sekä tarvittaessa muissa tilanteissa. Väliaikaisella jäämistön hoitajalla on valtuudet esiintyä oikeudessa kantajana tai vastaajana taikka periä tai maksaa velkoja perillisten nimissä sekä edustaa perillisiä. Tuomio–istuin voi tarvittaessa antaa jäämistön hoitajalle erityisiä oikeuksia ja velvollisuuksia. Se voi myös nimetä hoitajan jäämistölle, joka on vainajan velkojen pyynnöstä erotettu perillisten omaisuudesta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perilliset hallinnoivat jäämistöä lukuun ottamatta sen sitä osaa, joka on uskottu testamentin toimeenpanijalle tai jäämistön hoitajalle.

Testamentintekijä voi nimetä testamentissa yhden tai useamman testamentin toimeenpanijan. Testamentin toimeenpanijaksi nimetyn henkilön ei ole pakko ottaa tehtävää hoitaakseen. Toimeenpanijan tehtävät määritellään testamentissa. Jos testamentintekijän antamista ohjeista ei muuta johdu, testamentin toimeenpanija

hoitaa kuolinpesää ja toteuttaa sen säilyttämiseksi tarvittavat toimet perillisten nimissä ja lukuun, hallinnoi kuolinpesää,

toteuttaa perillisten nimissä ja lukuun tarvittavat toimet velkojen ja testamenttisaantojen maksamiseksi.

Toimeenpanijan tehtävänä on myös huolehtia siitä, että testamentti pannaan toimeen sen tekijän tahdon mukaisesti.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Kroatian laissa jäämistölle ei yleensä nimetä hoitajaa. Tämä johtuu siitä, että perimyksen alkaessa (eli silloin, kun perittävä kuolee tai julistetaan kuolleeksi) jäämistö siirtyy lain nojalla perillisille. Perillisellä on hallinta- ja käyttöoikeus koko kuolinpesään. Jos perillisillä on useampi, heillä kaikilla on yhteisomistajina hallinta- ja käyttöoikeus koko kuolinpesään, kunnes päätös kunkin perillisen perintöosasta on tehty. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista kuolinpesän osaa, joka on uskottu testamentin toimeenpanijan tai jäämistön hoitajan hallintaan.

Sen jälkeen kun päätös kunkin perillisen perintöosasta on saanut lainvoiman ja siihen asti kun pesä on selvitetty, perillisillä on yhdessä hallinta- ja käyttöoikeus yhteiseen omaisuuteen asiassa sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista kuolinpesän osaa, joka on uskottu testamentin toimeenpanijan tai jäämistön hoitajan hallintaan.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Jos testamentille on nimetty toimeenpanija, tuomioistuin antaa hänelle tämän pyynnöstä viipymättä todistuksen toimeenpanijan asemasta ja valtuuksista.

Todistuksen mukaan toimeenpanijan lausuntoihin on suhtauduttava ikään kuin ne olisivat testamentintekijän lausuntoja. Henkilö, joka on hyvässä uskossa toiminut tuomioistuimen todistuksella testamentin toimeenpanijaksi esittäytyneen henkilön lausuntojen mukaisesti, ei ole vastuussa perillisille mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta. Jos tuomioistuin erottaa testamentin toimeenpanijan, tämän on viipymättä palautettava tuomioistuimelle asemaansa ja valtuuksiaan koskeva todistus. Muussa tapauksessa hän on vastuussa mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta.

Perintöasioita koskevan menettelyn päätteeksi asiassa annetaan päätös. Päätöksessä nimetään henkilöt, joista on tullut perillisiä perittävän kuolinhetkellä, ja määritellään muiden henkilöiden oikeudet. Koska Kroatiaassa perilliseksi tullaan lain nojalla, perillis(t)en määrittämisessä ei ole kysymys perimys oikeuden tai itse perinnön saamisesta (koska molemmat tapahtuivat jo perittävän kuolinhetkellä). Tarkoituksena on ainoastaan mahdollistaa perinnöstä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien täytäntöönpano ja helpottaa sitä.

Lainvoimaisella perintöpäätöksellä vahvistetaan kuolinpesän omaisuus, perilliset, kunkin perillisen perintöosuus, perimys oikeuteen mahdollisesti kohdistuvat rajoitukset ja rasitukset ja niiden vaikutukset sekä mahdolliset oikeudet testamenttisaantoihin.

Lainvoimaisen perintöpäätöksen sisällön voi riitauttaa henkilö, jota päätöksen lainvoimaisuus ei perintö lain nojalla sido. Tämä tapahtuu nostamalla siviilikanne niitä henkilöitä vastaan, joille aiheutuu etua sellaisen seikan perusteella, jonka todenperäisyyden kantaja kiistää.

Lainvoimainen perintöpäätös ei sido henkilöä, joka vetoaa oikeuteensa johonkin sellaiseen, joka on vahvistettu osaksi kuolinpesää, jos henkilö ei ole osallistunut perinnöstä järjestettyyn kuulemiseen osapuolena eikä häntä ole siihen henkilökohtaisesti ja asianmukaisesti kutsuttu. Päätös ei myöskään sido henkilöä, joka vetoaa perimys oikeuteen testamentin tai lain nojalla tai testamenttisaantoa koskevaan oikeuteen, jos henkilö ei ole osallistunut perinnöstä järjestettyyn kuulemiseen osapuolena eikä häntä ole siihen henkilökohtaisesti ja asian–mukaisesti kutsuttu.

Lainvoimainen päätös ei poikkeuksellisesti sido henkilöitä, jotka ovat osallistuneet perinnöstä järjestettyyn kuulemiseen osapuolena ja jotka on siihen asianmukaisesti kutsuttu, sellaisten oikeuksien osalta, jotka he saavat mahdollisesti myöhemmin löydetyn testamentin nojalla tai jotka vahvistetaan yksityisoikeudellisessa tai hallinnollisen kanteen (jonka vireillepanoa on heille suositeltu) käsittelyssä, sen jälkeen kun perintöasiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Edellytyksenä tällöin on, että ehdot riita-asian uudelleen käsittelemiselle täytyvät.

Päivitetty viimeksi: 18/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Italia

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kuolemanvarais määräyksiä voi antaa ainoastaan testamentilla. Useamman henkilön yhteiset testamentit ja perintösopimukset eivät ole sallittuja.

Testamenttimääräykset voidaan jakaa seuraavasti:

perillisen nimeämistä koskeva määräys, jolla testamentintekijä määrää perillisen koko jäämistölleen tai sen osalle, perintöomaisuutta sen tarkemmin erittelemättä;

testamenttisaanto, jolla testamentintekijä määrää, kenelle hän haluaa antaa yhden tai useamman yksilöidyn omaisuuserän.

2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?

Testamenttia ei tarvitse rekisteröidä, oli se laadittu missä muodossa hyvänsä.

Jos kyseessä on julkinen testamentti eli notaarin asiakirjalla vahvistettu testamentti, notaari siirtää testamentin perittävän kuoleman jälkeen testamenttirekisteristä elossa olevien kesken tehtyjen oikeustoimien rekisteriin ja rekisteröi siirrosta tehdyn pöytäkirjan.

Holografinen testamentti eli testamentintekijän yksityisesti laatima asiakirja on esitettävä hänen kuolemansa jälkeen notaarille, jotta tämä voi vahvistaa sen päteväksi rekisteröimällä asiakirjan julkistamista koskevan pöytäkirjan.

3 Sovelletaanko kuolemanvarais määräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosaa)?

Testamentintekijä voi määrätä pätevästi koko omaisuudestaan. Puolisolle, lapsille ja näiden jälkeläisille sekä (jos lapsia ei ole) perittävän vanhemmille kuuluu ns. lakiosaa (*quota di legittima*). Tämä tarkoittaa, että näille perillisille on varattu perinnöstä tietty vähimmäismäärä. Jos lakiosaa ei ole otettu huomioon testamentissa, testamentti on silti pätevä ja tehokas, elleivät lakiosaperilliset vaadi oikeuksiaan. Jos lakiosaa ei vaadita tai jos vaatimukset osoittautuvat perusteettomiksi, testamentti pysyy voimassa sellaisenaan.

4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävä ei ole tehnyt testamenttia, perimys määräytyy siviililain (Codice civile) säännösten mukaan. On myös mahdollista, että testamentti on laadittu, mutta siinä määrätään vain tietyistä jäämistön osasta. Tällöin jäljelle jäävään osaan sovelletaan lain säännöksiä yhdessä testamenttimääräysten kanssa. Lakimääräisiä perillisiä ovat perittävän puoliso, lapset, vanhemmat, sisarukset ja muut sukulaiset kuudenteen asteeseen saakka. Perintöosuuden suuruus riippuu siitä, kuinka monta tällaista perillistä perittävällä on. Jos perittävältä jää lapsia, perittävän vanhemmat ja sisarukset ja kaukaisemmat sukulaiset suljetaan perimyksen ulkopuolelle.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnönsaajan on hyväksyttävä perintö. Testamenttisaannon vastaanottaminen ei sen sijaan edellytä erityistä toimenpidettä, mutta siitä kieltäytyminen kyllä.

Perintöä ei voi hyväksyä vain osittain. Hyväksyminen on tehtävä joko erillisellä ilmoituksella tai hiljaisesti (hiljainen hyväksyntä tarkoittaa, että perillinen toteuttaa jonkin toimen, jonka hän voi toteuttaa ainoastaan perillisen ominaisuudessa, esimerkiksi myymällä jäämistöomaisuutta). Perinnön hyväksymistä tai perinnöstä kieltäytymistä koskeva ilmoitus voidaan tehdä notaarin asiakirjalla tai kirjaamalla ilmoitus sen alioikeuden kirjaamossa, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut. Samoja sääntöjä sovelletaan myös lakiosaperilliseen, joka voi hyväksyä pelkästään lakiosan tai kieltäytyä pelkästään siitä.

Lakiosaperillinen voi kuitenkin kieltäytyä oikeudestaan lakiosaan siinä tapauksessa, että sitä on loukattu. Jos lakiosaperillinen on tehty perinnöttömäksi tai hänelle on osoitettu lakiosaa pienempi osa perinnöstä, hän voi vaatia itselleen ainoastaan lakiosaa.

6 Esitelläkö lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuimien tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Laissa ei ole säädetty mitään erityistä menettelyä.

Perimys alkaa perittävän kuollessa. Perilliset tai testamenttinsaajat määritetään kyseisen ajankohdan perusteella joko testamentin tai lainsäädännön nojalla. Näiden henkilöiden on toteutettava perinnön hyväksymistä tai siitä kieltäytymistä ilmentävät toimet, ja sen mukaan määräytyvät lopulliset perijät ja heidän perintöosuutensa suuruus.

Jos jäämistöomaisuus on yhteisomistuksessa, kullakin omistajalla on oikeus vaatia yhteisomistuksen purkua. Se voidaan tehdä joko sopimalla tai pyytämällä tuomioistuinta ratkaisemaan asia tavanomaisessa riita-asian käsittelyssä.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamenttinsaaja?

Testamenttinsaaja saa testamenttisaannon ilman eri toimenpiteitä, ellei hän kieltäydy siitä. Perintö on hyväksyttävä joko nimenomaisesti tai toteuttamalla toimi, joka ilmaisee sen hiljaista hyväksymistä. Perintöön oikeutetut, joilla on hallussaan jäämistöomaisuutta, tulevat perillisiksi ilman eri toimenpiteitä kolmen kuukauden kuluttua perimyksen alkamisesta.

Perinnön nimenomainen hyväksyminen on tehtävä viimeistään kymmenen vuoden kuluttua perimyksen alkamisesta. Perintö voidaan hyväksyä joko sellaisenaan (*accettazione pura e semplice*) tai siten, että perillinen hyväksyy perinnön saamiensa varojen määrään asti (*con beneficio di inventario*). Näin hän voi rajoittaa vastuutaan perinnönjättäjän veloista.

Alaikäisten ja muiden vajaavaltainen on esitettävä hyväksyntänsä nimenomaisesti ja ainoastaan saamiensa varojen määrään asti.

Perinnön tai testamenttisaannon hyväksymisen oikeusvaikutukset ovat voimassa takautuvasti perimyksen alkamisesta.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset vastaavat kaikista perinnönjättäjän veloista suhteessa perintöosuutensa suuruuteen. Testamenttinsaajat sen sijaan eivät ole vastuussa veloista.

Jos perillinen on hyväksynyt perinnön sellaisenaan, hän vastaa perinnönjättäjän kaikista veloista rajoituksetta, myös omalla henkilökohtaisella omaisuudellaan ja myös siinä tapauksessa, että velat ovat perintövaroja suuremmat.

Jos sen sijaan perillinen on hyväksynyt perinnön vain saamiensa varojen määrään asti, hän vastaa veloista vain tähän määrään asti.

Tämän vuoksi tällaisessa tapauksessa on laadittava asiakirja, jossa luetellaan koko jäämistöomaisuus eli sekä varat että velat. Perillisen on saatava tuomioistuimelta lupa jäämistöomaisuuden luovutukseen. Lupa myönnetään vain jos toimet ovat perintöomaisuuden velkojien etujen mukaisia.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Perillisten ja testamentinsaajien on toimitettava veroviranomaisille perukirja (*dichiarazione di successione*), jossa luetellaan koko jäämistöomaisuus, myös kiinteistöt ja niitä koskevat rekisteritiedot. Yksi kappale perukirjasta on toimitettava katasteriin, jotta kiinteistö voidaan kirjata perillisten tai testamentinsaajien eli uusien omistajien nimiin.

Omistusoikeuden merkitsemisessä kiinteistörekisteriin noudatetaan eri menettelyjä sen mukaan, onko kyseessä perillinen vai testamentinsaaja.

Testamentinsaajan omistusoikeutta koskeva merkintä tehdään testamenttijäljennöksen perusteella. Perillisen omistusoikeuden merkitsemistä varten tarvitaan perinnön nimenomaista hyväksymistä koskeva asiakirja tai asiakirja, jonka perusteella perintö katsotaan hiljaisesti hyväksytyksi.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajan nimeäminen ei ole pakollista.

Testamentintekijä voi nimetä testamentille toimeenpanijan, joka hallinnoi jäämistöä vain siltä osin kuin se on tarpeen hänen tehtävänsä täyttämiseksi.

Laissa säädetään, kenelle jäämistön hallinnointi kuuluu siinä tapauksessa, että perilliset ovat vajaavaltaisia.

Jos kukaan perillisistä ei suostu ottamaan tehtävää vastaan, on mahdollista pyytää tuomioistuinta nimeämään pesänhoitaja (*curatore*), joka hallinnoi jäämistöä siihen asti että ensimmäinen hyväksymisasiakirja vastaanotetaan, jolloin pesänhoitajan tehtävä päättyy automaattisesti.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvarais määräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jos testamentissa määrätään, että perillisten on toteutettava jokin toimi, on näiden tehtävä panna määräys täytäntöön.

Testamentintekijä voi nimetä testamentille toimeenpanijan, jonka tehtävänä on panna hänen viimeinen tahtonsa täytäntöön.

Jäämistön hallinnoinnista vastaavat ne henkilöt, joiden on pantava testamentimääräykset täytäntöön, siihen asti että tämä tehtävä on täytetty.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistön hoitajilla on yleensä vain tavanomaiset hallinnointioikeudet, joiden tarkoituksena on turvata jäämistön arvon säilyttäminen. Jäämistön luovutusta tai muita erityistoimenpiteitä varten tarvitaan tuomioistuimen valtuutus.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Vainajan synnyin- tai asuinkunta antaa todistuksen kuolemantapauksesta (*certificato di morte*), jäljennöksen kuolintodistuksesta (*estratto dell'atto di morte*) ja todistuksen perhe tilanteesta (*certificato di stato di famiglia*), joista käyvät ilmi vainajan henkilötiedot ja perhesuhteet ja hänen kuolemaansa liittyvät tiedot.

Henkilön asemaa perillisinä tai testamentinsaajana ei voi todistaa millään viranomaisen antamalla todistuksella.

Sitä varten on hankittava notaarin vahvistama asiakirja, joka laaditaan notaarille annetun ja kahden todistajan vahvistaman ilmoituksen perusteella.

Todistajilla ei saa olla mitään liittymäkohtia perintöön rikosoikeudellisen vastuun uhalla. Viranomaiset voivat hyväksyä notaarin vahvistaman asiakirjan sijasta korvaavan ilmoituksen, jonka asianomainen laatii itse, edelleen rikosoikeudellisen vastuun uhalla.

Päivitetty viimeksi: 28/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Kypros

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kyproksen lainsäädäntö ei periaatteessa tunne yhteistä testamenttia. Käytännössä pariskunnan kumpikin osapuoli voi kuitenkin tehdä oman testamentin ja määrätä toisen ainoaksi perijäksi.

Testamentin laatimisessa ja toimeenpanossa noudatetaan Kyproksen testamenteista ja jäämistöoikeudesta annetun lain luvussa 195 olevan 23 §:n määräyksiä.

Testamentin on oltava kirjallisessa muodossa, minkä lisäksi testamentin tekijän on allekirjoitettava testamentti tai toisen henkilön on allekirjoitettava se testamentintekijän pyynnöstä ja tämän läsnä ollessa. Allekirjoitushetkellä paikalla on oltava yhtä aikaa myös vähintään kaksi todistajaa, jotka vahvistavat testamentin ja varmentavat allekirjoitukset omilla allekirjoituksillaan testamentintekijän läsnä ollessa. Jos testamentissa on useita sivuja, kaikki sivut on joko allekirjoitettava tai merkittävä nimikirjaimilla.

2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?

Testamentti voidaan

a) rekisteröidä testamentintekijän asuinalueen rekisteriin, jossa se säilytetään, luvussa 189 olevan 9 §:n mukaisesti

b) säilyttää testamentintekijän asianajajan asianajotoimistossa

c) säilyttää testamentintekijän omassa hallussa, tai testamentintekijä voi päättää, kenelle hän uskoo testamenttinsa säilytyksen.

3 Sovelletaanko kuolemanvarais määräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Kyproksen lainsäädäntö tuntee lakiosan; siitä säädetään luvussa 195 olevassa 41 §:ssä. Siitä säädetään myös luvussa 195 olevan 51 §:n määräyksessä.

Silloin kun vainajalta jää lapsi, perinnön käytettävissä oleva osa ei voi ylittää 25 prosenttia perinnön nettoarvosta. Jos lapsen sijaan jälkeen jää puoliso tai isä tai äiti, perinnön käytettävissä oleva osa ei voi ylittää 50 prosenttia, mutta kaikissa muissa tapauksissa koko perintö on käytettävissä.

4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos kuolemanvarais määräystä ei ole, perimyksen sovelletaan luvussa 195 olevaa 44 §:ää ja sitä seuraavia pykäläiä.

Jos jäljelle jää puoliso ja lapsia, perinnön nettoarvo jaetaan näiden kesken yhtä suurina määrinä. Jos lapsia tai jälkeläisiä ei ole, puolison osa kasvaa siitä riippuen, onko jäljellä muita sukulaisia neljännen asteen sukulaisuuteen asti. Jos vainajalta ei jäänyt sisaruksia tai vanhempia, puolison osa nousee 50 prosenttiin perinnön nettoarvosta, ja jos vainajalta jäi vain neljännen asteen sukulaisuutta kaukaisempia sukulaisia, puoliso saa kolme neljäsosaa perinnöstä. Muussa tapauksessa puoliso saa koko perinnön.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Toimivaltainen viranomainen kaikissa edellä mainituissa tapauksissa on testamentintekijän/vainajan viimeisen asuinpaikan tuomioistuin.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Rekisteröidään hakemus

toimitetaan verottajalta saatu väliaikainen vapautus verosta

esitetään lainhuutotodistus

tehdään perunkirjoitus

maksetaan perinnöstä mahdolliset velat sekä perintöverot

jaetaan perintö

tehdään loppuselvyitys.

Kyproksen lainsäädännössä ei säädetä, että toimivaltainen tuomioistuin aloittaa perintöasioita koskevan menettelyn viran puolesta.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Henkilöstä voi tulla perillinen, jos hän on vainajan sukulainen kuudennen asteen sukulaisuuteen asti. Asiaa koskevat lain määräykset ovat luvussa 195 olevassa 44 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä sekä luvun 195 ensimmäisessä ja toisessa liitteessä.

Henkilöstä tulee testamentinsaaja, jos hän saa testamentintekijän hänelle testamentissaan jättämän testamenttisaannon.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyproksen lainsäädännön mukaan perilliset eivät ole vastuussa vainajan veloista. Kuolinpesä vastaa vainajan veloista. Vasta kun velat (ja perintöverot) on maksettu, jäljelle jäävä omaisuus jaetaan perillisille/testamentinsaajille. Asiasta säädetään luvussa 189 olevassa 41(b) ja 42 §:ssä.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Jos kiinteän omaisuuden "rekisteröinnillä" tarkoitetaan vainajan kiinteän omaisuuden siirtämistä perillisille ja/tai testamentinsaajille, tarvitaan seuraavat asiakirjat:

lainhuutotodistus

verottajan todistus verovelvoitteiden hoitamisesta ja lupa kiinteän omaisuuden siirtämiseen

todistus kiinteään omaisuuteen tai pääomatuloihin liittyvien verovelvoitteiden hoitamisesta

kuitti ja todistus kunnallisten ja jätevesimaksujen suorittamisesta sekä jäämistön hoitajan tai testamentin toimeenpanijan kunnian ja omantunnon kautta antama vakuutus perinnönjaon suorittamisesta

mikä tahansa muu asiakirja, jota kiinteistörekisteri tai verottaja vaatii.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajan nimittäminen on pakollista perinnönjakoa varten. Tuomioistuin nimittää pyynnöstä jäämistön hoitajan. Hakemus jäämistön hoitamiseksi tehdään luvun 198 (muun muassa 18, 19, 20, 29 ja 49 §) ja luvun 192 perusteella. Hakemukseen liitetään edellä mainitun jäämistön hoitajan tai testamentin toimeenpanijan valahtoinen vakuutus, tarvittaessa takaajan valahtoinen vakuutus ja takaustodistus. Siihen liitetään myös kuolintodistus ja perintötodistus, jotka antaa vainajan asuinalueen kunnanjohtaja, ja perijöiden suostumus jäämistön hoitajan nimittämiseksi. Muuten noudatetaan 6 kohdassa kuvattua menettelyä.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys on testamentin toimeenpanijaksi nimitetyllä henkilöllä tai, jos tämä on kuollut tai ei ole kiinnostunut tehtävästä, oikeus on henkilöllä, jolla on oikeutettu etu perintöön, esimerkiksi perijällä tai testamentinsaajalla.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistön hoitajan valtuudet kuvataan luvussa 189 olevassa 41 §:ssä.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Tällaisia asiakirjoja ovat lainhuutotodistus, jossa mainitaan nimeltä jäämistön hoitaja ja/tai testamentin toimeenpanija. Oikeudenomistajien nimet mainitaan jäämistön hoitamista koskevassa hakemuksessa ja/tai lainvoimaisuustodistuksessa sekä kuolintodistuksessa ja perintötodistuksessa, jotka antaa vainajan asuinalueen kunnanjohtaja.

Päivitetty viimeksi: 17/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Latvia

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Siviililain (*Civillikums*) 418 §:n mukaan testamentti on henkilön kuolemansa varalta laatima yksipuolinen määräys, joka koskee hänen koko omaisuuttaan, sen osaa tai yksittäisiä esineitä tai oikeuksia. Siviililain 420 §:n mukaan kuka tahansa täysi-ikäinen henkilö voi laatia testamentin. Sen lisäksi 16 vuotta täyttänyt alaikäinen voi siviililain 195 §:n mukaan tehdä itsenäisesti hankkimaansa omaisuutta koskevan testamentin. Myös holhouksenalainen voi tehdä testamentin. Testamenttia ei kuitenkaan voi siviililain 421 §:n mukaan tehdä henkilö, joka ei pysty ilmaisemaan tahtoaan.

Siviililain säädetään, että testamentit ovat muodoltaan joko julkisia tai yksityisiä.

Julkisen testamentin laaditaan joko notaarin luona tai perhetuomioistuimessa. Testamentintekijän on oltava läsnä. Testamentin alkuperäiskappaleeksi katsotaan notaarin tai konsulin asiakirjarekisteriin tai perhetuomioistuimen testamenttirekisteriin kirjattu asiakirja. Alkuperäisasiakirjan allekirjoittamisen jälkeen testamentintekijälle annetaan yksi kopio testamentista.

Jotta yksityinen testamentti olisi pätevä, sen on siviililain 445 ja 446 §:n mukaan oltava testamentintekijän laatima ja sen on totuudenmukaisesti ilmentävä hänen viimeistä tahtoaan. Yksityinen testamentti on laadittava kirjallisena. Koko asiakirjan on oltava testamentintekijän laatima ja omakätisesti allekirjoitettava.

Siviililain 604 §:ssä määritellään yhteiseksi testamentiksi (*savstarpējs testaments*) sellainen tahdonilmaisu, jossa kaksi tai useampia henkilöitä nimeää toisensa vastavuoroisesti toistensa perillisiksi samalla asiakirjalla. Jos yhden testamentintekijän perilliseksi nimeämisen ehtona on se, että myös toinen testamentintekijä on pätevästi nimetty perilliseksi, tahdonilmaisu kutsutaan keskinäiseksi testamentiksi (*korrespektīvs testaments*).

Siviililain 639 §:n mukaan sopimukseen perustuva perimys vahvistetaan sopimuksella, jossa perittävä myöntää oikeuksia tulevaan perintöönsä tai sen osaan sopimuksen toiselle osapuolelle tai useat osapuolet myöntävät tällaisia oikeuksia toisilleen. Tällaista sopimusta kutsutaan perintösopimukseksi.

Perintösopimuksessa perittävä voi myös myöntää testamenttilahjoituksen sopimuksen toisen osapuolen tai ulkopuolisen osapuolen hyväksi.

Perintösopimuksessa ei saa määrätä perinnöttömäksi tekemisestä.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Jos kuolemanvaraismääräys laaditaan julkisen testamentin muodossa (notaarin tai perhetuomioistuimen vahvistama asiakirja), se rekisteröidään julkiseen testamentirekisteriin. Yksityisesti laadittua testamenttia ei rekisteröidä, ellei sitä ole annettu notaarille tai perhetuomioistuimelle säilytettäväksi.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Testamentintekijä voi vapaasti määrätä koko jäämistönsä jakamisesta, kunhan lakimääräiset perilliset saavat lakiosansa. Lakimääräisillä perillisillä on oikeus vaatia ainoastaan lakiosan suorittamista rahana.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Siviililain mukaan oikeus perintöön on puolisoilla, lähisukulaisilla ja adopti lapsilla.

Adopti lapsi ja hänen jälkeläisensä ovat adoptiovanhempien tai heidän sukulaistensa perillisiä. Vastaavasti adopti lapsen perivät sekä hänen jälkeläisensä että hänen adoptiovanhempansa tai näiden sukulaiset. Alempana perimysjärjestyksessä oleva perillinen ei voi periä, jos ylempänä perimysjärjestyksessä oleva perillinen on ilmoittanut aikovansa ottaa perinnön vastaan.

Eloonjäänyt puoliso perii yhdessä perimysjärjestyksessä ensimmäiseen, toiseen tai kolmanteen ryhmään kuuluvien perillisten kanssa. Jos eloonjäänyt puoliso perii ensisijaisten eli rintaperillisten kanssa ja jos vainajan sellaisten rintaperillisten määrä, jotka ovat ilmoittaneet aikovansa ottaa perinnön vastaan, on pienempi kuin neljä, puoliso saa samansuuruisen perintöosuuden kuin rintaperilliset. Jos tällaisia rintaperillisiä on neljä tai useampia, puolison perintöosuus on neljäsosa. Jos leski perii yhdessä toiseen tai kolmanteen ryhmään kuuluvien perillisten kanssa, hän saa puolet perinnöstä. Jos ensimmäiseen, toiseen tai kolmanteen ryhmään kuuluvia perillisiä ei ole tai jos he eivät ilmoita aikovansa ottaa vastaan perintöään, puoliso saa koko perinnön.

Vainajan lähisukulaiset perivät tietyssä järjestyksessä, joka perustuu osaksi sukulaisuuden lajiin ja osaksi sen asteeseen. Lakiosaperilliset jaetaan perimysjärjestyksessä neljään ryhmään:

Ensimmäiseen perillisryhmään kuuluvat sukulaisuusasteeseen katsomatta kaikki vainajan jälkeläiset, kuitenkin niin, että lapsenlapsi ei peri isovanhempaansa, jos välisukupolvi on vielä elossa.

Toiseen ryhmään kuuluvat lähimpänä ylenevässä polvessa olevat sukulaiset, vainajan täyssisarukset ja ennen vainajaa kuolleiden täyssisarusten lapset.

Kolmanteen ryhmään kuuluvat vainajan puolisisarukset sekä ennen vainajaa kuolleiden puolisisarusten lapset.

Neljänteen ryhmään kuuluvat muut sukulaisuusasteessa lähimpänä olevat sivuperilliset; tällöin ei tehdä eroa täyden tai osittaisen verisukulaisuuden välillä.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Notaari (*zvērināts notārs*).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Notaari.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Notaari.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Notaari.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkamisen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Kun perimys on alkanut, perillisen on ilmaistava aikomuksensa ottaa perintö vastaan. Tätä varten hänen on tehtävä hakemus notaarille. Notaari aloittaa perimysmenettelyn ja tekee perimyksen alkamista koskevan ilmoituksen, selvittää kuolinpesän osakkaat ja antaa perintötodistuksen.

Jos kuolemanvaraismääräys on olemassa, se on annettava notaarille, joka lukee määräyksen ääneen ja toteaa sen lainvoimaiseksi. Tässäkin tapauksessa perillisen on ilmoitettava, aikooko hän ottaa perinnön vastaan. Jos kuolemanvaraismääräyksessä on nimetty testamentinsaaja, myös hänen nimensä merkitään perintötodistukseen.

Latvian lainsäädännössä ei säädetä kuolinpesän selvityksestä tai osituksesta. Niistä voidaan tosin määrätä testamentissa, mutta tämä on epätavallista. Kun notaari on vahvistanut kuolinpesän osakkaiden nimet, kuolinpesä voi jäädä jakamattomana osakkaiden yhteisomistukseen tai jako voidaan toimittaa perinnönjakosopimuksella. Jos perillisistä yksi tai useampi haluaa perinnönjaon toimittamista, mutta muut kieltäytyvät siitä, perinnönjakoa haluavat voivat saattaa asian vireille tuomioistuimessa.

Laiassa säädetään vainajan omaisuuden myynnistä ainoastaan siinä tapauksessa, että perillisillä ei ole ja perinnön on todettu menevän valtiolle. Jos on velkojia, ulosottomies myy omaisuuden huutokaupassa. Jos velkojia ei ole, verohallinto tekee päätöksen perinnön siirtämisestä valtiolle.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Siviililain 500 §:ssä olevan määritelmän mukaisesti kuolemanvaraismääräystä, jolla saajalle annetaan koko jäämistön tai määräosan sijasta vain kuolinpesään kuuluva yksittäinen esine, kutsutaan legaatiiksi (*legāts*). Legaatinsaajasta käytetään nimitystä *legatārs*.

Legaatinsaajan on tehtävä perintöä koskeva hakemus notaarille. Jos legaattia koskeva kuolemanvaraismääräys on olemassa, myös se on annettava notaarille, joka lukee sen ääneen. Kun notaarin asettama tai siviililaissa säädetty määräaika (edellisessä tapauksessa vähintään kolme kuukautta ja jälkimmäisessä vuosi perimyksen alkamisesta tai sen alkamisen tiedoksisaannista) on kulunut umpeen, notaari antaa perillisille ja legaatinsaajille perintötodistuksen.

8 Ovatto perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Siviililain mukaan perittävän kaikki sellaiset oikeudet ja velvollisuudet, jotka eivät lakkaa hänen kuollessaan, siirtyvät perillisille perinnön vastaanottamisen ja haltuun saamisen myötä. Kuolinpesän osakkaat vastaavat perittävän veloista muun muassa omalla omaisuudellaan, jos kuolinpesän varat eivät riitä. Jos perillinen on ottanut vastaan perinnön sen jälkeen, kun perunkirjoitus on toimitettu, hän vastaa kuolinpesän veloista ja muista siihen kohdistuvista vaateista vain perintöosuutensa arvoon saakka.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Perintötodistus ja rekisteröintihakemus toimitetaan kiinteistörekisteriin.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Perimyksen alkamisen jälkeen voidaan nimittää uskottu mies.

Perillisten pyynnöstä tai eräissä laissa säädetyissä tapauksissa (esim. jos kuolinpesä on vakavasti velkaantunut tai jos perillisiä ei ole tai heihin ei saada yhteyttä) notaari antaa uskotun miehen nimittämistä erillisen päätöksen, joka toimitetaan perhetuomioistuimelle vahvistettavaksi.

Perittävä voi nimittää testamentin toimeenpanijan testamentin laatimisen yhteydessä.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Lainvoimaisen testamentin toimeenpanosta huolehtii tätä varten itse testamentissa tai erillisellä lisäyksellä määrätty testamentin toimeenpanija. Jos toimeenpanijaa ei ole määrätty, testamentin toimeenpanosta huolehtii testamentissa nimetty perillinen. Jos testamentissa ei kuitenkaan erikseen nimetä perillistä, perhetuomioistuin nimittää tehtävään uskotun miehen notaarin päätöksen perusteella.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Testamentin toimeenpanijan oikeudellinen asema ja hänen oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa laajuus määritellään testamentissa ilmaistun perittävän tahdon mukaisesti. Ellei perittävä ole testamentissa muuta määrännyt, testamentin toimeenpanijan tehtävänä on huolehtia ainoastaan siitä, että perittävän viimeinen tahto toteutuu. Tätä varten hänen on tarpeen mukaan huolehdittava myös siitä, että kuolinpesä selvitetään ja perintö jaetaan asianmukaisesti perillisten ja legaatinsaajien kesken.

Uskottu mies toimii kuolinpesän hoitoon ja edustamiseen liittyviä tehtäviä hoitaessaan riippumattomasti kuolinpesän nimissä. Uskotun miehen on noudatettava kuolinpesän hoidossa samaa huolellisuutta kuin hän noudattaisi omia asioitaan hoitaessaan. Uskottu mies antaa toimikautensa aikana vuotuisen selvityksen perhetuomioistuimelle. Lisäksi hän antaa loppulauseen sen jälkeen, kun perinnönjako on toimitettu tai kun hänet on vapautettu tehtävistään muista syistä. Uskotun miehen tehtävät ja hänen oikeutensa toimia kuolinpesän nimissä päättyvät, kun notaari antaa perintötodistuksen.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Notaari antaa perintötodistuksen. Koska perintötodistus on muodoltaan notaarin vahvistama asiakirja, sen todistusvoimaisuutta ei voida riitauttaa.

Perintötodistusta voidaan kuitenkin moittia erillisellä kanteella.

Päivitetty viimeksi: 07/02/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Liettua

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUe) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kuolemanvaraismääräys laaditaan testamentin muodossa Liettuan siviilain (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*) mukaisesti.

Testamenteja on kahdenlaisia. Virallinen testamentti on notaarin tai ulkomailla sijaitsevan Liettuan konsulaatin virkailijan vahvistama, kahtena kappaleena laadittu asiakirja. Yksityinen testamentti on testamentintekijän omakätisesti laatima ja allekirjoittama eli holografinen testamentti, jossa on mainittava testamentintekijän etu- ja sukunimi, laatimisaikakohta (vuosi, kuukausi ja päivä) ja -paikka. Tällainen testamentti voidaan laatia millä tahansa kielellä. Puolisot voivat tehdä yhteisen keskinäisen testamentin, jossa he nimeävät toisensa perilliseksi. Tällöin toisen puolison kuollessa eloonjäänyt puoliso perii vainajan koko omaisuuden (mihin sisältyy heidän yhteinen omaisuutensa) lakiosaa lukuun ottamatta.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Virallinen testamentti vahvistetaan ja rekisteröidään notaarirekisteriin testamentintekijän läsnä ollessa. Yksi kappale testamentista annetaan testamentintekijälle ja toinen jää sen vahvistaneen viranomaisen haltuun. Testamentintekijä voi antaa yksityisen testamentin notaarille tai ulkomailla Liettuan konsulaatin virkailijalle säilytettäväksi.

Liettuan testamenttirekisteriä hallinnoi kiinnitysasioiden keskusvirasto (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Kun notaari tai konsulivirkailija on vahvistanut tai mitätöinyt testamentin tai ottanut sen säilytettäväksi, hänen on ilmoitettava asiasta kyseiselle virastolle kolmen työpäivän kuluessa. Ilmoituksessa on mainittava testamentintekijän etu- ja sukunimi, henkilötunnus ja asuinpaikka, testamentin laatimisaikakohta ja -paikka, testamentin laji sekä sen säilytyspaikka. Testamentin sisältöä ei tarvitse selostaa.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Siviililaissa säädetään lakiosasta seuraavaa: vainajan lapset (adoptiolapset), puoliso ja vanhemmat (adoptiovanhemmat), jotka olivat vainajasta taloudellisesti riippuvaisia hänen kuolinpäivänään, saavat testamentin sisällöstä riippumatta kukin lakiosan eli puolet lakimääräisestä perintöosastaan, ellei heille ole testamentissa määrätty suurempaa perintöä. Lakiosa määritetään jäämistön arvon perusteella, mukaan lukien tavanomainen koti-irtaimisto.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole, perinnönjaossa noudatetaan lakimääräistä perimystä. Tällöin seuraavat henkilöt saavat kuolinpesän osakkaina kukin samansuuruisen perintöosan: ensimmäisen asteen perilliset – vainajan lapset (myös adoptiolapset ja vanhempansa kuoleman jälkeen syntyneet lapset); toisen asteen perilliset – vainajan vanhemmat (myös adoptiovanhemmat) ja lapsenlapset; kolmannen asteen perilliset – vainajan isän ja äidin vanhemmat ja lapsenlapsenlapset; neljännen asteen perilliset – vainajan sisarukset sekä isän ja äidin isovanhemmat; viidennen asteen perilliset – vainajan sisarusten lapset ja vainajan vanhempien sisarukset (sedät ja tädit); kuudennen asteen perilliset – vainajan vanhempien sisarusten lapset (serkut).

Toisen asteen perilliset perivät vainajan lakimääräisessä perimyksessä vain siinä tapauksessa, että ensimmäisen asteen sukulaisia ei ole tai nämä eivät ole ottaneet vastaan perintöosaansa tai ovat luopuneet siitä tai kaikki ensimmäisen asteen perilliset ovat menettäneet oikeutensa perintöön. Kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen asteen perilliset perivät vain, jos heidän edelläan perimysjärjestyksessä olevia sukulaisia ei ole tai jos nämä ovat luopuneet perintöosastaan tai menettäneet oikeutensa perintöön.

Adoptiolapset ja heidän jälkeläisensä rinnastetaan adoptiovanhemman tai tämän sukulaisen perimyksessä vainajan biologisiin lapsiin ja näiden jälkeläisiin. Sen sijaan he eivät peri biologisia vanhempiaan tai muita suoraan ylenevässä polvessa olevia verisukulaisiaan eivätkä biologisia sisarusiaan lakimääräisessä perimyksessä. Adoptiovanhemmat ja näiden sukulaiset rinnastetaan adoptiolapsen tai tämän jälkeläisen perimyksessä biologisiin vanhempiin ja muihin verisukulaisiin. Adoptiolapsen biologiset vanhemmat ja näiden sukulaiset suoraan ylenevässä polvessa eivät peri adoptiolasta tai tämän jälkeläistä lakimääräisessä perimyksessä.

Avioliitossa, myös myöhemmin mitätöidyssä avioliitossa, syntyneillä lapsilla on oikeus lakiosaan, kuten myös avioliiton ulkopuolella syntyneillä lapsilla, jos isyys on vahvistettu laissa säädetyllä tavalla.

Jos vainajan lastenlasten tai lastenlastenlasten vanhempi, jolla olisi ollut oikeus lakiosaan, on kuollut ennen perimyksen alkamista, lastenlapsilla tai lastenlastenlapsilla on samanlainen oikeus lakiosaan kuin ensimmäisen ja toisen asteen perillisillä. He saavat kukin samansuuruisen osan lakiosasta, jonka heidän isänsä tai äitinsä olisi saanut lakimääräisessä perimyksessä.

Vainajan eloonjäänyt puoliso perii joko testamentin perusteella tai lakimääräisesti yhdessä ensimmäisen tai toisen asteen perillisten kanssa. Jos puoliso perii yhdessä ensimmäisen asteen perillisten kanssa ja näitä on enintään kolme, puoliso saa neljäsosan perinnöstä. Jos ensimmäisen asteen perillisiä on enemmän kuin kolme, puoliso saa samansuuruisen osuuden kuin muut perilliset. Jos puoliso perii yhdessä toisen asteen sukulaisten kanssa, hänellä on oikeus saada puolet perinnöstä. Jos ensimmäisen tai toisen asteen perillisiä ei ole, puoliso saa koko perinnön.

Tavanomainen koti-irtaimisto jaetaan perillisten kesken lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaisesti riippumatta näiden sukulaisuuden asteesta ja perintöosasta, jos he asuivat vainajan kanssa samassa taloudessa vähintään vuoden ajan hänen kuolemaansa asti.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perimyksen alkamispaikan notaari ja tuomioistuin.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perimyksen alkamispaikan notaari.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perimyksen alkamispaikan notaari.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perimyksen alkamispaikan notaari.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Siviililain mukaan perillisen on otettava vastaan perintönsä, jotta hän voisi saada sen. Vastaanottaminen ei voi olla osittaista tai ehdollista.

Perillisen katsotaan vastaanottaneen perintönsä, jos hän on ottanut kuolinpesän haltuunsa tai jättänyt perinnön vastaanottamista koskevan hakemuksen perimyksen alkamispaikan notaarille. Kuolinpesän haltuun ottamisella tarkoitetaan, että perillinen hoitaa sen omaisuutta samalla tavoin kuin omaansa (hallitsee, käyttää ja valvoo pesän omaisuutta ja maksaa sen veroja, tekee tuomioistuimelle perinnön vastaanottamista ja pesänhoitajan määräämistä koskevan hakemuksen jne.).

Kuolinpesän osan tai jopa yksittäisen esineen haltuun ottaminen katsotaan koko perinnön vastaanottamiseksi. Alettuaan hoitaa kuolinpesää perillisellä on kuitenkin oikeus perinnön vastaanottamiselle asetetun määräajan kuluessa luopua perinnöstään jättämällä luopumishakemus perimyksen alkamispaikan notaarille. Tällöin perillisen katsotaan ottaneen kuolinpesän haltuun muiden osakkaiden hyväksi.

Nämä toimet on toteutettava kolmen kuukauden kuluessa perimyksen alkamisesta. Henkilö, jolla on oikeus perintöön vain siinä tapauksessa, että joku muu perillinen luopuu perintöosuudestaan, voi ilmoittaa ottavansa vastaan perintönsä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun oikeus perintöön syntyi. Tuomioistuin voi pidentää vastaanottoilmoituksen määräaikaa, jos se katsoo, että määräajan ylittämiseen oli painavia syitä.

Perintö voidaan ottaa vastaan myös määräajan päättymisen jälkeen ilman hakemusta tuomioistuimelle, jos kaikki muut perinnön vastaanottaneet perilliset suostuvat tähän.

Notaarin on ilmoitettava perinnön vastaanottamisesta kiinnitysasioiden keskusvirastolle kolmen työpäivän kuluessa.

Perillisellä tai testamentinsaajalla on oikeus luopua perinnöstä kolmen kuukauden kuluessa perimyksen alkamisesta. Luopuminen ei voi olla osittaista tai ehdollista. Perinnöstä luopumisella on sama vaikutus kuin sen vastaanottamatta jättämisellä.

Perillinen luopuu perinnöstä jättämällä asiaa koskevan hakemuksen perimyksen alkamispaikan notaarille. Luopuminen ei ole mahdollista, jos perillinen on aikaisemmin jättänyt perinnön vastaanottamista tai perintötodistuksen antamista koskevan hakemuksen perimyksen alkamispaikan notaarille.

Jos perillisillä tai testamentinsaajilla on kaksi tai enemmän, pesä kuuluu näiden kaikkien yhteishallintoon, ellei testamentissa toisin määrätä. Ketään ei saa pakottaa luopumaan oikeudestaan siihen, että kuolinpesästä erotetaan hänelle kuuluva osuus.

Pesän omaisuus jaetaan perillisten yhteisestä sopimuksesta. Pesää ei saa jakaa ennen vielä syntymättömän perillisen tai testamentinsaajan syntymää. Sitä ei myöskään saa jakaa, jos perittävän testamentissa määrätään tietyn pituisesta yhteishallintojaksosta. Tällaisen jakson kesto saa yleensä olla enintään viisi vuotta perimyksen alkamisesta. Jos perillisten joukossa on alaikäisiä, testamentintekijä voi kuitenkin kieltää pesän omaisuuden jakamisen siihen asti, kun nämä ovat täyttäneet 18 vuotta.

Perilliset voivat jakaa perinnön yhteisestä sopimuksesta ennen kuin perillisten omistusoikeudet on kirjattu julkiseen rekisteriin. Kiinteän omaisuuden jako vahvistetaan notaarin asiakirjalla, joka on kirjattava julkiseen rekisteriin. Jos perilliset eivät pääse sopimukseen perinnönjaosta, siitä päättää tuomioistuin kunkin perillisen esittämien vaateiden perusteella.

Kuolinpesän jaettavissa oleva omaisuus jaetaan osiin. Omaisuus, jota ei voida jakaa, menee yhdelle saajalle. Tällöin otetaan huomioon omaisuuden luonne ja perillisen tarpeet. Muut perilliset saavat korvauksen tällaisen omaisuuden arvosta siten, että he saavat joko muuta omaisuutta tai rahaa.

Kuolinpesän koko omaisuus tai siihen kuuluvia yksittäisiä esineitä voidaan myydä kuolinpesän osakkaiden yhteisestä sopimuksesta huutokaupalla, jonka tuotto jaetaan osakkaiden kesken. Perilliset voivat myös tehdä keskenään tarjouksia yksittäisistä esineistä, jolloin esineen saa korkeimman tarjouksen tehnyt. Yksittäisen esineen siirrosta tietyille perillisille voidaan päättää yhteisestä sopimuksesta tai arpomalla.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perimyksen katsotaan alkaneen perittävän kuollessa tai, jos hänet on julistettu kuolleeksi, joko sinä päivänä, jona tuomioistuin on antanut kuolleeksijulistamista koskevan päätöksen, tai tuomioistuimen päätöksessä mainittuna kuolinpäivänä.

Perinnön saadakseen perillisen on otettava se vastaan (joko ottamalla kuolinpesä haltuunsa tai jättämällä perinnön vastaanottamista koskeva hakemus perimyksen alkamispaikan notaarille).

Testamentinsaajan on ilmoitettava perinnön vastaanottamisesta testamentin toimeenpanijalle tai pesänselvittäjälle, perintöosuutensa vastaanottaneelle perilliselle, jolla on testamentin toimeenpanijan valtuudet, tai perimyksen alkamispaikan notaarille. Aina silloin, kun testamenttisaantoon kuuluu oikeus kiinteään omaisuuteen, sen vastaanottamisesta on tehtävä hakemus notaarille.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Jos perillinen on ottanut vastaan perinnön ottamalla kuolinpesän haltuunsa tai jättämällä hakemuksen notaarille, hän vastaa perittävän veloista koko omaisuudellaan. Jos useampi kuin yksi perillinen on ottanut vastaan perinnön tällä tavalla, he vastaavat yhteisesti vainajan veloista koko omaisuudellaan.

Perillisellä on oikeus ilmoittaa notaarille tehtävässä perinnön vastaanottamista koskevassa hakemuksessaan, että hän haluaa ottaa vastaan perintönsä perukirjan perusteella. Tällöin hän vastaa vainajan veloista ainoastaan perintöosuudellaan. Jos vähintään yksi perillisistä on ottanut vastaan perintönsä perukirjan perusteella, kaikkien muidenkin perillisten katsotaan ottaneen vastaan perintönsä samalla perusteella.

Perunkirjoitusta voivat vaatia myös vainajan velkojat. Jos perillinen on perunkirjoituksen laatimisen aikaan omasta syystä jättänyt ilmoittamatta kuolinpesään kuuluvaa omaisuutta tai salannut vainajan velkoja, jos perukirjaan on perillisen aloitteesta sisällytetty olemattomia velkoja tai jos perillinen on laiminlyönyt velvollisuutensa antaa kaikki perunkirjoituksen toimittamiseksi tarvittavat tiedot, hän vastaa vainajan veloista koko omaisuudellaan.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Seuraavat kiinteän omaisuuden lajit kirjataan kiinteistörekisteriin (*Nekilnojamojo turto registras*), jos ne on luokiteltu rekisteriyksiköiksi ja niille on annettu yksilöllinen tunnistenumero Liettuan kiinteistörekisterilaissa (*nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*) säädetyn menettelyn mukaisesti: tontit, rakennukset, asunto-osakkeet ja toimitilat.

Kiinteän omaisuuden rekisteröimistä kiinteistörekisteriin koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

kiinteistön omistus- tai hallintaoikeuden rekisteröintiä tai näitä oikeuksia koskevien tietojen muuttamista koskeva hakemus

asiakirjat, joissa kiinteistökatasteriin kirjataan kiinteistörekisteriyksikön tiedot tai muutetaan näitä tietoja (viranomaisen tai hallintoelimen päätös, tuomioistuimen tuomio, päätös tai määräys, kirjallinen oikeustoimi, muista valtion rekistereistä saadut asiakirjat, muut lainsäädännön tai hallituksen edellyttämät viralliset asiakirjat)

asiakirjat, jotka koskevat kiinteistön omistusoikeuden hankkimista tai syntymistä, omistusoikeutta koskevia rajoituksia, oikeustositteita tai yrityksen lahjoittamista, myyntiä, ostamista tai vuokraamista; notaarin vahvistamat ja paikalliselle rekisteriviranomaiselle sähköisessä muodossa toimittamat asiakirjat, joilla todistetaan omistusoikeuden syntyminen ja sitä koskevat rajoitukset ja oikeustositteet

hakijan henkilöllisyyden todentavat asiakirjat, paitsi jos hakemus on toimitettu postitse tai sähköisesti tai notaarin kautta.

Jos omistusoikeudet on jo kirjattu kiinteistörekisteriin, ainoa asiakirja, joka perillisen on toimitettava rekisteriin, on hänen notaarilta saamansa perintötodistus (tai lainhuutotodistus siinä tapauksessa, että toinen puoliso on kuollut ja eloonjäänyt puoliso perii koko kiinteistön). Kiinteistörekisteriin voidaan myös tehdä notaarin ilmoituksen perusteella merkintä perintötodistuksen antamisesta, kun perintöön kuuluu kiinteää omaisuutta, tai lainhuutotodistuksen antamisesta, kun toinen puolisoista on kuollut.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jos perillinen perii yhden henkilön yrityksen tai maatilaa tai jos vainajan velat ylittävät kiinteistön arvon, perillinen voi perintöä vastaanottaessaan pyytää perimyksen alkamispaikan tuomioistuinta määräämään pesänselvittäjän ja lisäksi tarvittaessa päättämään pakkohuutokaupan järjestämisestä tai konkurssiin asettamisesta. Tällöin vainajan veloista vastataan vain kuolinpesän arvoon saakka.

Jos kuolinpesään kuuluu hoitamista vaativaa omaisuutta (yhden henkilön yritys, maatila, arvopapereita tms.) eikä testamentin toimeenpanija tai perillinen voi ryhtyä hoitamaan sitä tai jos vainajan velkojat nostavat kanteen ennen kuin perilliset ottavat perinnön vastaan, piiri oikeus määrää pesänselvittäjän.

Pesänselvittäjän määrääminen vahvistetaan perimyksen alkamispaikan piiri oikeuden päätöksellä, jossa määritetään myös hänelle maksettava palkkio.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Testamentin panee toimeen perittävän testamentissaan määräämä toimeenpanija tai perillinen tai tuomioistuimen määräämä pesänselvittäjä. Jos perittävä ei määrännyt toimeenpanijaa tai perillistä tai jos kyseinen henkilö ei pysty täyttämään tehtävänsä, perimyksen alkamispaikan piirituomioistuin määrää pesänselvittäjän.

Testamentin toimeenpanija ottaa hoitaakseen kaikki testamentin toimeenpanon kuuluvat tehtävät. Siihen asti, kun pesänselvittäjä on määrätty, testamentin toimeenpanija hoitaa perillisen tehtäviä (pesän hallinto, perunkirjoitus, pesän velkojen maksaminen, saamisten periminen vainajan velallisilta, erääntyneiden elatusmaksujen suorittaminen, sen selvittäminen, ketkä ovat perillisiä ja ottavat he perinnön vastaan, jne.).

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Pesänselvittäjällä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin testamentin toimeenpanijalla, ja häneen sovelletaan soveltuvin osin siviililain säännöksiä omaisuuden tai toiminnan hoitamisesta toisen henkilön lukuun.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Kun perimyksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta, perilliset tai testamentinsaajat voivat pyytää perimyksen alkamispaikan notaaria antamaan perintötodistuksen.

Perintötodistus on määrämuotoinen virallinen asiakirja, jossa vahvistetaan, että perillinen on vastaanottanut perinnön ja että hän on näin saanut omistusoikeuden siihen. On syytä huomata, että siviililain mukaan omistusoikeus perintöön syntyy, kun perintö otetaan vastaan, ei perintötodistuksen myöntämisen myötä. Perintötodistuksen saaminen on perinnönsaajan oikeus, mutta todistusta ei ole pakko hankkia.

Perintötodistuksessa vahvistetaan perinnön vastaanottaminen ja esitetään oikeudelliset perustelut kiinteistön omistusoikeuden rekisteröimiseksi.

Perintötodistusta pidetään siviiliprosessilain mukaisesti todistusvoimaltaan suurempana virallisena kirjallisena todistuksena omistusoikeudesta, jos se on notaarin laatima. Virallisessa kirjallisessa todistuksessa esitetyt seikat (todistajanlausuntoja lukuun ottamatta) katsotaan täysin toteen näytetyiksi, elleivät muut todisteet kumoa niitä.

Päivitetty viimeksi: 22/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Luxemburg

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kuolemanvaraismääräyksiä laadittaessa on noudatettava ainakin seuraavia sääntöjä.

Ensinnäkin testamentintekijällä on oltava asiasta riittävä ymmärrys. Lain nojalla vajaavaltaisiksi todetut henkilöt eivät ole testamentintekokelpoisia. Alaikäisiin sovelletaan erityissääntöjä, joiden tarkoituksena on erityisesti suojata heidän omaisuuttaan.

Lisäksi tietynlaiset kuolemanvaraismääräykset, kuten useamman henkilön yhdessä laatimat testamentit, on kielletty, samoin tulevaa jäämistöä koskevat perintösopimukset.

Luxemburgin perintöoikeudessa tunnetaan seuraavantyyppiset testamentit:

holografinen testamentti

julkisella asiakirjalla vahvistettu testamentti eli virallinen testamentti

salatestamenti.

Menettelyt ja yksityiskohtaiset säännöt riippuvat siitä, minkätyyppisestä testamentista on kyse.

Holografinen testamentti

Holografinen testamentti on testamentintekijän kokonaan omakätisesti laatima, päiväämä ja allekirjoittama asiakirja.

Sen etuna on yksinkertaisuus. Haittapuolena taas on se, että testamentintekijä voi laatia holografisen testamentin kertomatta siitä kenellekään. Niinpä testamenttia ei välttämättä löydetä tekijän kuoltua.

Lisäksi on olemassa väärentämisen ja hävittämisen riski. Testamentti voidaan myös katsoa pätemättömäksi, jos sitä ei pystytä lukemaan tai jos se on monitulkintainen tai epätäydellinen. Jo pelkkä väärä päiväys voi johtaa holografisen testamentin mitätöintiin. Holografinen testamentti voidaan todeta mitättömäksi myös aineellisoikeudellisen virheen vuoksi.

Testamentintekijän onkin syytä tehdä tiettäväksi paitsi se, että hän on laatinut testamentin, myös sen talletuspaikka, ja huolehtia siitä, että testamentti on pätevä.

Testamentintekijä voi varmistaa, että holografisen testamentin olemassaolo on tiedossa, esimerkiksi kertomalla siitä luotettavalle henkilölle tai tallettamalla testamentin keskeiset tiedot (testamentintekijän nimi, osoite ja testamentin talletuspaikka) maksua vastaan testamenttien keskusrekisteriin (*registre central des dispositions de dernières volontés*). Rekisteri on tietopankki, jota pitää yllä erilaisista rekistereistä vastaava viranomainen *Administration de l'Enregistrement et des Domaines* (ks. lisätietoja jäljempänä).

Testamentin pätevyuden kannalta on olennaista, että testamentti on testamentintekijän kokonaan omakätisesti laatima ja että siinä on päiväys ja allekirjoitus. Edellä esitetyn perusteella on suositeltavaa antaa testamentin laatiminen perintöoikeuden asiantuntijan, esimerkiksi notaarin, tehtäväksi, sillä hän voi varmistaa kuolemanvaraismääräysten pätevyuden.

Virallinen testamentti

Virallinen eli julkinen testamentti on kahden notaarin tai yhden notaarin ja kahden todistajan vahvistama.

Siihen liittyy holografiseen testamenttiin verrattuna merkittäviä etuja.

Ensinnäkin notaari voi antaa testamentintekijälle arvokkaita oikeudellisia neuvoja. Niiden ansiosta testamentintekijän viimeinen tahto ei jää toteutumatta oikeudellisten muoto- tai sisältövirheiden vuoksi, vaan testamentti on pätevä.

Toisaalta, koska notaari tallettaa virallisen testamentin, sen olemassaolo pysyy salaisuutena testamentintekijän kuolemaan saakka, mutta hänen viimeinen tahtonsa tulee silti tietoon. On myös huomattava, että notaarin velvollisuutena on kirjata virallisen testamentin keskeiset määräykset testamenttien keskusrekisteriin.

Salatestamenti

Salatestamenti (*testament mystique*) on testamentintekijän tai muun henkilön laatima asiakirja, jonka testamentintekijä antaa notaarin talletettavaksi suljetussa, leimatussa ja sinetöidyssä kuoressa kahden todistajan tai toisen notaarin läsnä ollessa. Salatestamentin tallettava notaari laatii siitä alkuperäisasiakirjan, mutta ei välttämättä rekisteröi sitä.

Notaari tallettaa salatestamentin, niin että sitä ei voida korvata toisella asiakirjalla tai väärentää.

Samoin kuin virallinen testamentti, salatestamenti mahdollistaa testamentintekijän antamien määräysten salassapitämisen hänen kuolemaansa saakka.

Koska testamentti on annettu notaarin haltuun, se löydetään testamentintekijän kuoltua.

Vaikka testamentin tallettava notaari laatii siitä tallettamisen yhteydessä alkuperäisasiakirjan, tämä ei takaa, että salatestamenti olisi varmasti pätevä. Päinvastoin, vaikka salatestamenti olisi laadittu ja talletettu sovellettavien sääntöjen mukaisesti, se voidaan silti katsoa pätemättömäksi sisältövirheen vuoksi. Koska salatestamenti toimitetaan notaarille suljetussa, leimatussa ja sinetöidyssä kuoressa, hän ei voi varmistaa siihen sisältyvien kuolemanvaraismääräysten pätevyyttä.

Luxemburgissa salatestamenteja laaditaan harvoin.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Luxemburgissa testamentin keskeiset tiedot on rekisteröitävä tai ne voidaan rekisteröidä testamenttien keskusrekisteriin testamenttityypistä riippuen (ks. vastaus edelliseen kysymykseen). Julkisella asiakirjalla vahvistettujen testamenttien, salatestamenttien ja notaarin huostaan talletettujen holografisten testamenttien rekisteröinti on pakollista. Rekisteröintivaatimus koskee myös tällaisten testamenttien poistamista ja peruuttamista ja muita niihin tehtäviä muutoksia. Yksityishenkilön hallussa olevan holografisen testamentin rekisteröinti edellä mainittuun keskusrekisteriin on vapaaehtoista.

Rekisteriin ei talleteta varsinaista testamenttia eikä tietoa sen sisällöstä. Rekisteröintitiedoissa mainitaan ainoastaan testamentintekijän ja tarvittaessa hänen puolisonsa nimi ja etunimi, testamentintekijän syntymäaika ja -paikka, henkilötunnus, ammatti, osoite tai kotipaikka, rekisteröitävän asiakirjan luonne ja päiväys, sen notaarin nimi ja osoite, joka on vahvistanut asiakirjan tai ottanut sen tallettaakseen, tai holografisen testamentin osalta mahdollisen muun henkilön tai laitoksen nimi ja osoite, jonka haltuun testamentti on annettu tallettavaksi.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Kyllä, Luxemburgin lainsäädännössä on rajoitettu kuolemanvaraismääräysten sisältöä.

Koska käytössä on ns. lakiosa, perittävä ei voi tehdä tiettyjä lakimääräisiä perillisiä perinnöittäviksi antamalla lahjoituksen tai kuolemanvaraismääräyksen muiden henkilöiden hyväksi.

Luxemburgin lainsäädännön mukaan oikeus lakiosaan on vain perittävän jälkeläisillä (eli lapsilla, tai jos nämä ovat kuolleet ennen perittävää, lapsenlapsilla). Lakiosa on puolet jäämistöstä, jos perittävältä jää vain yksi lapsi, mutta $\frac{2}{3}$ siinä tapauksessa että lapsia on kaksi, ja $\frac{1}{4}$ silloin kun lapsia on kolme tai useampia.

Lakiosasta on mahdollista luopua. Luopuminen on tehtävä nimenomaisesti toimittamalla asiaa koskeva ilmoitus sen tuomioistuimen kirjaamoon, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut. Kirjaamossa on tätä varten erityinen rekisteri.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole tehty, perimys määräytyy lain säännösten nojalla.

Pääsääntöisesti perimysjärjestys on seuraava:

jälkeläiset (lapset, lapsenlapset)

eloonjäänyt puoliso

perittävä vanhemmat ja kaikki sisarukset ja näiden jälkeläiset

muut ylenevää polvea olevat sukulaiset kuin vanhemmat (isovanhemmat, isoisovanhemmat jne.)

muut sivusukulaiset kuin sisarukset (enot, sedät ja tädit ja näiden jälkeläiset jne.)

valtio.

Perimysjärjestyksestä voidaan esittää joitakin esimerkkitapauksia:

Tapaus 1: perittävältä jää eloonjäänyt puoliso ja lapsia (tai lapsenlapsia)

Eloinjääneellä puolisoilla tarkoitetaan laissa puolisoa, josta perittävä ei ollut eronnut tai jonka kanssa hän ei ollut lainvoimaiseksi tulleessa asumerossa.

Perintö jaetaan perittävän lasten kesken yhtä suuriin osiin heidän lukumääränsä mukaan, ellei eloonjääneen puolison oikeuksista muuta johdu.

Esimerkki:

Jos perittävältä jää yksi lapsi, tämä saa perinnön kokonaisuudessaan, ellei eloonjääneen puolison oikeuksista muuta johdu.

Jos perittävältä jää kaksi lasta, nämä jakavat perinnön keskenään, ellei eloonjääneen puolison oikeuksista muuta johdu.

Tässä esimerkkitapauksessa eloonjäänyt puoliso voi valita seuraavista vaihtoehdoista:

puolisoiden yhteisenä asuntona toimineen kiinteistön ja sen irtaimiston käyttöoikeus, edellyttäen että perittävä omisti kiinteistön yksin tai yhdessä eloonjääneen puolison kanssa, ja

pienin aviolapselle kuuluva perintöosa, jonka on oltava vähintään neljäsosa perinnöstä.

Eloojääneen puolison on ilmoitettava valinnastaan viimeistään kolmen kuukauden ja 40 päivän kuluttua kuolemasta tekemällä ilmoitus sen alioikeuden kirjaamoon, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut. Jos valintaa ei tehdä määräajassa, katsotaan että eloonjäänyt puoliso on valinnut asunnon käyttöoikeuden.

Jos eloonjäänyt puoliso valitsee lapsen perintöosan, perittävän lasten perintöosia supistetaan suhteellisesti niin, että eloonjääneen puolison osa saadaan muodostettua.

Entä jos joku perittävän lapsista on kuollut ennen perittävää, mutta tällä edesmenneellä lapsella on lapsia?

Tällöin puhutaan sijaantulo-oikeudesta. Se tarkoittaa, että edesmenneen lapsen lapset (perittävän lapsenlapset) jakavat keskenään edesmenneen vanhempansa perintöosan.

Toisin sanoen he saavat yhteensä saman verran kuin vanhempi olisi saanut, jos olisi elänyt vielä perittävän kuollessa.

Entä jos eloonjäänyt puoliso, joka on valinnut yhteisen asunnon käyttöoikeuden, menee uusiin naimisiin?

Siinä tapauksessa perittävän lapset tai (jos joku lapsista on kuollut ennen perittävää) lapsenlapset voivat yhteisestä sopimuksesta vaatia, että käyttöoikeus muunnetaan pääomaksi.

Pääoman tulee vastata käyttöoikeuden arvoa, joka määräytyy muun muassa käyttöoikeuden haltijan iän mukaan.

Kaikkien lasten tai lastenlasten on yhdessä haettava muuntamista tuomioistuimelta kuuden kuukauden kuluessa uuden avioliiton solmimisesta.

Jos lapset eivät vaadi muuntamista yksimielisesti, tuomioistuin tekee asiassa ratkaisun oman harkintansa mukaan.

Tapaus 2: perittävältä ei jää lapsia, vain eloonjäänyt puoliso

Jos perittävältä ei jää lapsia eikä näiden jälkeläisiä, eloonjäänyt puoliso on etuasemassa kaikkiin edesmenneen puolisonsa muihin sukulaisiin nähden ja saa näin ollen koko perinnön, vaikka menisi myöhemmin uusiin naimisiin.

Eloojäänyt puoliso ei kuitenkaan ole puolisonsa lakiosaperillinen. Toisin kuin perittävän lapsilla, hänellä ei sen vuoksi ole oikeutta lakiosaan. Tämä tarkoittaa, että jos perittävältä ei jää lapsia, eloonjäänyt puoliso voitaisiin periaatteessa syrjäyttää puolisonsa perimyksessä joko lahjoituksen tai testamentin perusteella.

Tapaus 3: perittävältä ei jää lapsia eikä puolisoa, vaan ainoastaan sisaruksia (tai näiden lapsia)

Tässä tapauksessa tehdään ero sen mukaan, ovatko perittävän vanhemmat vielä elossa.

Jos perittävän vanhemmat ovat vielä elossa, he saavat kumpikin neljäsosan perinnöstä eli yhteensä puolet.

Perittävän sisarukset jakavat keskenään toisen puolen.

Jos vain toinen vanhemmista on elossa, tämä saa neljäsosan perinnöstä ja sisarukset tai näiden jälkeläiset jakavat keskenään loput kolme neljäsosaa.

Jos perittävän sisarukset ovat kuolleet, näiden lapset jakavat keskenään sijaantulo-oikeuden nojalla ennen perittävää kuolleen vanhempansa perintöosan.

Näin he saavat kokonaisuudessaan saman osan, jonka heidän vanhempansa olisi saanut, jos olisi elänyt vielä perittävän kuollessa.

Tapaus 4: perittävältä ei jää lapsia, puolisoa, sisaruksia eikä näiden lapsia, mutta hänen vanhempansa ovat yhä elossa

Tässä tapauksessa perintö kuuluu vanhemmille, kummallekin puolelta.

Jos vain toinen vanhemmista on elossa, tämä perii edesmenneen lapsensa koko omaisuuden.

Tapaus 5: perittävältä ei jää lapsia, puolisoa, sisaruksia eikä näiden lapsia, ja myös hänen vanhempansa ja muut ylenevää sukupolvea olevat sukulaiset ovat kuolleet

Tässä tapauksessa perillisiä ovat perittävän sedät, enot ja tädit, isosedät, -enot ja -tädit sekä serkut ja näiden jälkeläiset.

Perintö jaetaan puoleksi isän- ja äidinpuoleisten sukulaisten kesken.

Perimysjärjestyksessä viimeisiä perillisiä ovat isän- ja äidinpuoleisten serkkujen lapsenlapset. Jos jäljellä on vain tätä kaukaisempia sukulaisia, nämä eivät enää peri. Silloin perinnön katsotaan olevan vailla perillisiä ja testamentinsaajia, ja se menee valtiolle.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioihin liittyvien menettelyjen vireillepano kuuluu perilliselle tai perillisille, jo(t)ka omasta aloitteestaan ottaa/ottavat yhteyttä valitsemaansa tai perittävän valitsemaan notaariin.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Luxemburgin lainsäädännössä ei nimetä erikseen viranomaista, jolle perinnön vastaanottamisesta on ilmoitettava. Asiaa koskevien säännösten mukaan perinnön vastaanottaminen voi tapahtua joko nimenomaisesti tai hiljaisesti. Nimenomainen vastaanottaminen tarkoittaa, että ilmoitetaan perilliselle virallisella tai yksityisellä asiakirjalla. Hiljainen vastaanottaminen taas tarkoittaa, että perillinen toteuttaa teon, joka edellyttää perinnön vastaanottamista ja jonka hän voi toteuttaa ainoastaan perillisen ominaisuudessa.

Perinnöstä luopumisesta on sen sijaan ilmoitettava siviililain (*Code civil*) mukaan erityisesti tätä varten pidettävään rekisteriin sen tuomioistuimen kirjaamoon, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut.

Koska perinnöstä saattaa aiheutua monenlaisia seurauksia, oikeuksia ja velvoitteita, on suositeltavaa ottaa yhteyttä notaariin ennen perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Luxemburgin siviililaissa ei ole erityisiä tätä koskevia sääntöjä. Oikeuskäytännön mukaan testamenttisaanto voidaan vastaanottaa millä tavalla hyvänsä, olipa kyseessä koko perintö tai sen osaa koskeva yleistestamentti tai erityistestamentti.

Sama pätee erityistestamenttisaannosta luopumiseen. Luopuminen on siis mahdollista tehdä hiljaisesti, esimerkiksi siten, että legataari kieltäytyy suorittamasta saantoon liittyviä maksuja.

Kun kyseessä on koko perintö tai sen osaa koskeva yleistestamenttisaanto, eräät tuomioistuimet vaativat, että on noudatettava perinnöstä luopumista koskevia muutosääntöjä, toiset taas katsovat, ettei kyseisiä sääntöjä voida soveltaa.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosan vastaanottamiseen sovelletaan edellä mainittuja sääntöjä.

Lakiosasta luopuminen edellyttää nimenomaista ilmoitusta sen tuomioistuimen kirjaamoon, jonka tuomiopiirissä perimys on alkanut. Kirjaamossa on tätä varten erityinen rekisteri.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkamisen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perintöasioihin liittyvien menettelyjen vireillepano kuuluu perilliselle tai perillisille, jo(t)ka omasta aloitteestaan ottaa/ottavat yhteyttä valitsemaansa tai perittävän valitsemaan notaariin.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Omistusoikeus perittävän omaisuuteen siirtyy perilliselle välittömästi perittävän kuollessa. Tämä ei silti tarkoita, että perillisten on otettava perintö vastaan (ks. edellä).

Periä voivat seuraavat:

henkilö, joka on juridisesti olemassa perittävän kuollessa, eli esimerkiksi sitä ennen siitetty lapsi, jos tämä sittemmin syntyy elävänä;

henkilöt, joita ei ole lain nojalla suljettu perimyksen ulkopuolelle, kuten esimerkiksi vajaavaltaiset

lääkärit ja kirurgit, terveydenhoitoalan ammattilaiset ja apteekkarit, jotka hoitavat perittävää tämän kuolemaan johtavan sairauden aikana, jos testamentti on tehty heidän hyväkseen kyseisen sairauden aikana;

henkilö, joka on tehty perinnöttömäksi oman menettelynsä johdosta.

Testamenttisaannolle on tapauksen mukaan hankittava joko lakimääräisten perillisten tunnustus (*délivrance de legs*) tai tuomioistuimen vahvistus (*envoi en possession*).

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä, jos perilliset ottavat perinnön vastaan sellaisenaan (*purement et simplement*).

Perilliset voivat myös ottaa perinnön vastaan sillä ehdolla, että he vastaavat pesän veloista perinnön määrään saakka (*acceptation sous bénéfice d'inventaire*).

Tässä tapauksessa perillinen vastaa pesän veloista ainostaan saamiensa varojen enimmäismäärään asti ja voi vapautua velkojen maksusta luovuttamalla koko jäämistöomaisuuden pesän velkojille ja legataareille.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Testamentintekijä voi määrätä testamentin toimeenpanijaksi haluamansa henkilön tai henkilöt, ei kuitenkaan alaikäistä.

Jäämistöhoitajan tehtäviä käsitellään jäljempänä.

Kiinteää omaisuutta koskevien esineoikeuksien kirjaamisesta 25 päivänä syyskuuta 1905 annetun lain 1 §:ssä säädetään, että kaikki vastikkeettomat tai vastikkeelliset inter vivos oikeustoimet, joilla siirretään muita esineoikeuksia kiinteään omaisuuteen kuin etuoikeuksia ja kiinnityksiä, kirjataan kiinnitysrekisteritoimistossa siinä tuomiopiirissä, jossa omaisuus sijaitsee. Kyseisen lain 2 §:ssä säädetään, että kirjaaminen voidaan tehdä ainoastaan tuomioistuimen päätöksen, virallisen asiakirjan tai hallinnollisen asiakirjan nojalla.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Luxemburgin perintöoikeuden mukaan on olemassa kolme tapaus, joissa on nimittävä jäämistöhoitaja:

1) Vailla perillistä olevan jäämistön hallinnointi

Jos jäämistöllä ei ole perillistä, toimivaltainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimeää uskotun miehen hallinnoimaan jäämistöä niiden henkilöiden pyynnöstä, joiden etua asia koskee, tai syyttäjän vaatimuksesta.

2) Hallinnointitoimet silloin kun perintö on vastaanotettu sillä ehdolla, että veloista vastataan perinnön määrään saakka

Tässä tapauksessa jäämistön hallinnoinnista vastaa perillinen, joka on ottanut perinnön vastaan ehdollisesti. Hänen on annettava toiminnastaan selvitys kuolinpesän velkojille ja legataareille.

Luxemburgin oikeuskäytännön mukaan näihin hallinnointitoimiin sisältyy erottamattomasti muun muassa velvollisuus periä takaisin pesän saatavat.

Tuomioistuimet voivat poikkeustapauksissa uskoa hallinnointitehtävät myös sivulliselle. Näin voidaan tehdä silloin kun perinnön ehdollisesti vastaanottaneet perilliset vaarantavat pesän velkojen edut toimimattomuutensa, harkitsemattomien toimiensa tai kokemattomuutensa vuoksi (Luxemburgin oikeuskäytäntö).

3) Hallinnointitoimet silloin kun perintö on jakamattomassa yhteisomistuksessa

Kun perintö on jakamattomassa yhteisomistuksessa, toimivaltaisen piirituomioistuimen (*tribunal d'arrondissement*) presidentti voi nimetä yhden pesän osakkaista hoitamaan jäämistöä.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Testamentintekijä voi määrätä testamentin toimeenpanijaksi haluamansa henkilön tai henkilöt, ei kuitenkaan alaikäistä.

Jäämistöhoitajan tehtäviä on kuvattu edellä.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Ks. edellä.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Kyseessä on notaarin laatima todistus tosiseikan notorisuudesta (*acte de notoriété*), ja sillä on erityinen todistusvoima.

Päivitetty viimeksi: 29/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [hu](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Unkari

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUe) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

a) Testamentit

Unkarin oikeusjärjestelmän mukaan on olemassa pääasiassa kolmenlaisia testamentteja: virallisesti vahvistettu testamentti, kirjallinen testamentti sekä suullinen testamentti (poikkeustapauksissa) (Unkarin siviililain 7:13 §).

aa) *Virallisesti vahvistettu testamentti* on tehtävä notaarin läsnä ollessa. Notaari soveltaa virallisesti vahvistettua testamenttia laadittaessa erityisiä oikeudellisia säännöksiä (notaareista annetun lain säännökset, jotka koskevat notaarien vahvistamia asiakirjoja).

ab) *Kirjallisia virallisesti vahvistamattomia testamentteja* on Unkarin lainsäädännön mukaan kolmenlaisia:

- *omakätinen testamentti (holografinen testamentti)*: testamentti on muodoltaan pätevä, jos testamentintekijä on laatinut ja allekirjoittanut sen kokonaisuudessaan omakätisesti (siviililain 7:17 §:n 1 momentin a) kohta);

- *toisen henkilön laatima testamentti (allografinen testamentti)*: testamentintekijän on allekirjoitettava testamentti kahden todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä tai (jos hän on jo aiemmin allekirjoittanut testamentin) hänen on vahvistettava kahdelle yhtä aikaa läsnä olevalle todistajalle, että kyseessä on hänen allekirjoituksensa. Todistajien on allekirjoitettava testamentti ja ilmoitettava, että he toimivat todistajina. Koneella kirjoitettu testamentti katsotaan aina allografiseksi, vaikka testamentintekijä olisi kirjoittanut sen itse (siviililain 7:17 §:n 1 momentin b) kohta);

- *notaarin haltuun talletettu virallisesti vahvistamaton testamentti*: tällainen testamentti on muodoltaan pätevä, jos testamentintekijä on allekirjoittanut (joko omakätisen tai toisen henkilön laatiman) testamentin ja sen jälkeen henkilökohtaisesti tallettanut sen notaarin haltuun ja erikseen ilmoittanut, että kyse on testamentista. Testamentti voidaan tallettaa notaarin haltuun joko avoimena tai sinetöitynä asiakirjana (siviililain 7:17 §:n 1 momentin c) kohta).

Kaikki kolme kirjallista virallisesti vahvistamatonta testamenttityyppiä ovat muodoltaan päteviä vain, jos itse testamentissa ilmoitetaan selkeästi sen *laatimispäivä*.

Kirjallisiin virallisesti vahvistamattomiin testamentteihin sovelletaan erityisiä sääntöjä silloin kun testamentti on laadittu *useammalle kuin yhdelle paperiarkille*:

- jos testamentintekijä on laatinut testamentin omakätisesti, hänen on numeroitava järjestyksessä testamentin jokainen sivu,

- jos testamentin on laatinut joku toinen henkilö, testamentti on sivunumerointivaatimuksen lisäksi muodoltaan pätevä vain, jos testamentintekijä ja kaksi todistajaa ovat erikseen allekirjoittaneet jokaisen sivun (siviililain 7:17 §:n 2 momentti).

Kirjallinen testamentti on laadittava *kielellä*, jota testamentintekijä ymmärtää ja jota hän osaa

- kirjoittaa (kun on kyse omakätisestä testamentista) tai

- lukea (kun on kyse toisen henkilön laatimasta testamentista).

Testamentti ei ole muodoltaan pätevä, jos se on laadittu pikakirjoituksella tai jollakin muulla tavallisesta kirjoituksesta poikkeavalla symboli- tai koodikirjoituksella (siviililain 7:16 §).

ac) *Suullisen testamentin* voi tehdä henkilö, jonka henki on vaarassa sellaisen poikkeustilanteen takia, joka estää häntä tekemästä testamenttia kirjallisesti (siviililain 7:20 §). Suullinen testamentti on tehtävä kahden todistajan ollessa läsnä yhtä aikaa siten, että testamentintekijä esittää viimeisen tahtonsa kokonaisuudessaan todistajien ymmärtämällä kielellä (jos perittävä on viittomakielinen, hän voi käyttää viittomakieltä) ja ilmoittaa, että kyse on suullisesta testamentista (siviililain 7:21 §). Suullisen testamentin poikkeuksellista luonnetta korostaa myös säännös, jonka mukaan testamentti raukeaa, jos testamentintekijällä on ollut mahdollisuus tehdä ongelmitta kirjallinen testamentti 30 peräkkäisen päivän ajan siitä hetkestä, kun suullisen testamentin laatimiseen oikeuttanut tilanne päättyi (siviililain 7:45 §).

b) Yhteisten testamenttien muotoseikkoja koskevat erityiset säännöt

Siviililain (7:23 §) mukaan aviopuolisot voivat yhteiselämänsä aikana tehdä yhteisen testamentin.

Myös rekisteröidyn parisuhteen osapuolet voivat tehdä yhteisen testamentin ottaen huomioon rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain (vuoden 2009 laki XXIX) 3 §:n 1 momentti.

Aviopuolisot (rekisteröidyn parisuhteen osapuolet) voivat tehdä yhteisen testamentin jossakin seuraavista muodoista:

ba) *virallisesti vahvistettu testamentti* (notaarin avustuksella);

bb) *omakätinen (holografinen) kirjallinen virallisesti vahvistamaton testamentti*: toinen testamentintekijä kirjoittaa testamentin kokonaisuudessaan käsin ja allekirjoittaa sen, kun taas toinen testamentintekijä ilmoittaa (samassa asiakirjassa) omakätisesti antamassaan ja allekirjoittamassaan lausunnossa, että kyse on myös hänen viimeisestä tahdostaan;

bc) *toisen henkilön laatima (allografinen) testamentti*: testamentintekijät allekirjoittavat asiakirjan toistensa sekä kahden todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä tai – jos he allekirjoittivat testamentin jo aiemmin – kumpikin testamentintekijä ilmoittaa erikseen toisen osapuolen sekä kahden todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä, että asiakirjassa oleva allekirjoitus on hänen.

Myös yhteisiin testamentteihin sovelletaan erityisiä sääntöjä silloin kun testamentti on laadittu *useammalle kuin yhdelle paperiarkille*:

- jos jompikumpi testamentintekijä on laatinut testamentin omakätisesti, testamentin jokainen sivu on numeroitava järjestyksessä, ja toisen testamentintekijän on allekirjoitettava jokainen sivu;

- jos testamentin on laatinut joku toinen henkilö, testamentti on sivunumerointivaatimuksen lisäksi muodoltaan pätevä vain, jos testamentintekijä ja kaksi todistajaa ovat erikseen allekirjoittaneet jokaisen sivun (siviililain 7:23 §:n 3 momentti).

c) Perintösopimus

Unkarin lainsäädännön mukaan perintösopimus on sopimus, jossa yksi sopimuspuoli eli testamentintekijä nimeää toisen sopimuspuolen perillisekseen *elatusta, elinkorkoa tai huolenpitoa* vastaan (siviililain 7:48 §).

Unkarin lainsäädännön mukaan perintösopimus on siis aina vastikkeellinen sopimus. Perintösopimuksessa testamentintekijä voi nimetä toisen sopimuspuolen perillisekseen joko koko jäämistön tai sen osan tai vain tiettyjen erikseen määrättyjen omaisuuserien osalta. Siirron vastineeksi tarjottava elatus, elinkorko tai huolenpito voidaan myöntää joko testamentintekijälle tai jollekin toiselle, sopimuksessa nimetylle henkilölle. Perintösopimus muodostaa kuolemanvaraismääräyksen ainoastaan testamentintekijän sopimuksessa antaman lausuman osalta, mutta ei toisen sopimuspuolen (elatuksen, elinkoron tai huolenpidon tarjoajan) osalta.

Perintösopimuksiin sovelletaan samanlaisia *muodollisia pätevyysvaatimuksia* kuin kirjallisiin testamentteihin sillä erotuksella, että sopimuksen on täytettävä myös allografista testamenttia koskevat muodolliset vaatimukset, vaikka jompikumpi sopimuspuolista olisi laatinut sen omakätisesti (siviililain 7:49 §:n 1 momentti). Näin ollen perintösopimus on muodoltaan pätevä, jos

- notaari on vahvistanut sen virallisessa asiakirjassa (samalla tavalla kuin virallisesti vahvistetun testamentin) tai

- sen laatimisessa on noudatettu toisen henkilön laatimaa (allografista) testamenttia koskevaa menettelyä (se on laadittu kahden todistajan läsnä ollessa).

Jotta perintösopimus olisi pätevä, tarvitaan *oikeudellisen edustajan ja holhousviranomaisen suostumus*, jos perintösopimuksen tekevät testamentintekijä on

- alaikäinen, jonka oikeustoimikelpoisuus on rajallinen, tai

- täysi-ikäinen, jonka oikeustoimikelpoisuutta on osittain rajoitettu omaisuutta koskevien oikeudellisten tahdonilmaisujen osalta (7:49 §:n 2 momentti).

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Kuolemanvaraismääräystä ei tarvitse rekisteröidä. Kuolemanvaraismääräys on pätevä, vaikka sitä ei merkittäisi viralliseen rekisteriin. Jos notaari kuitenkin osallistuu kuolemanvaraismääräyksen laatimiseen, hän huolehtii viran puolesta siitä, että asiakirjan laatiminen (tai peruuttaminen, muuttaminen tai vetäminen

pois notaarin hallusta) merkitään kansalliseen testamenttirekisteriin (Végrendeletek Országos Nyilvántartás, VONY). Rekisteriin merkitään seuraavat kuolemanvaraismääräykset (niiden tekeminen, peruuttaminen, muuttaminen tai vetäminen pois notaarin hallusta):

- virallisesti vahvistettu testamentti (notaarin virallisessa asiakirjassa vahvistama)
- notaarin haltuun talletettu virallisesti vahvistamaton testamentti
- perintösopimus (jos se on notaarin virallisessa asiakirjassa vahvistama)
- testamenttilahjoitus (jos se on notaarin virallisessa asiakirjassa vahvistama).

Jos kuolemanvaraismääräystä ei jostain syystä kuitenkaan merkitä rekisteriin, tämä ei vaikuta sen pätevytyteen.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Siviililain 7:10 §:n mukaan testamentintekijä voi vapaasti määrätä jäämistöstään tai sen osasta kuolemanvaraismääräyksellä.

Testamenttausvapaus koskee testamentintekijän koko jäämistöä. Unkarin lainsäädännössä mainitaan erälle testamentintekijän lähisukulaisille (rintaperillinen, aviopuoliso, vanhempi) kuuluva lakiosa. Kyseessä on kuitenkin *sopimus oikeudellinen* vaatimus, jonka edunsaaja voi esittää perillisille. (Sen vanhentumisaika on viisi vuotta.) Lakiosaan oikeutetusta ei tule perillistä, eli hänellä ei ole minkäänlaista esineoikeudellista (*in rem*) osuutta jäämistöön edes siinä tapauksessa, että hänen perillistä vastaan esittämänsä lakiosavaatimus hyväksyttäisiin.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, perimysjärjestys määräytyy lakimääräisen perimyksen mukaan. Perimysjärjestyksen mukaan perillisiä ovat lähisukulaiset (suoraan alenevassa ja ylenevässä polvessa olevat sukulaiset sekä sivusukulaiset) ja eloonjäänyt puoliso (tai rekisteröidyn parisuhteen osapuoli) seuraavien sääntöjen mukaisesti.

a) Lähisukulaisten perintöoikeus

aa) Rintaperillisten perintöoikeus (siviililain 7:55 §)

Ensisijaisia lakimääräisiä perillisiä ovat perittävän lapset, joista kukin saa yhtä suuren osuuden. Jos lapsi (tai kaukaisempi jälkeläinen) on menettänyt perintöoikeutensa, sijaan tulevat lapsen jälkeläiset,

- joista kukin saa yhtä suuren osuuden ja
- joiden yhteenlaskettu osuus vastaa perintöoikeutensa menettäneen perillisen osuutta.

Määritettäessä rintaperillisten osuutta jäämistöstä on kuitenkin otettava huomioon myös niin sanottu *laskennallinen jäämistö* (ks. e) kohta).

ab) Vanhempien ja heidän jälkeläistensä perintöoikeus (siviililain 7:63 §)

Jos perittävällä ei ole rintaperillisiä eikä aviopuolisoa (tai kyseiset henkilöt ovat menettäneet perintöoikeutensa), kumpikin hänen vanhemmistaan perii yhtä suuren osuuden. Jos vanhempi on menettänyt perintöoikeutensa, sijaan tulevat kyseisen vanhemman jälkeläiset samalla tavalla kuin lapsen kohdalla tämän jälkeläiset (sijaantuloperiaatteen mukaisesti). Jos perintöoikeutensa menettäneellä vanhemmalla ei ole jälkeläisiä (tai nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa), perii joko toinen vanhempi yksin tai hänen jälkeläisensä.

ac) Isovanhempien ja heidän jälkeläistensä perintöoikeus (siviililain 7:63 §)

Jos perittävällä ei ole rintaperillisiä, vanhempia tai näiden jälkeläisiä eikä aviopuolisoa (tai puoliso on menettänyt perintöoikeutensa), lakimääräisiä perillisiä ovat perittävän isovanhemmat, jotka perivät kukin yhtä suuren osan. Jos isovanhempi on menettänyt perintöoikeutensa, sijaan tulevat hänen jälkeläisensä samalla tavalla kuin perintöoikeutensa menettäneen vanhemman kohdalla tämän jälkeläiset (sijaantuloperiaatteen mukaisesti).

Jos perintöoikeutensa menettäneellä isovanhemmalla ei ole jälkeläisiä (tai nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa), sijaan tulee hänen puolisonsa, ja jos tämäkin on menettänyt perintöoikeutensa, perivät hänen jälkeläisensä. Jos joko äidin- tai isänpuoleiset isovanhemmat ovat menettäneet kokonaan perintöoikeutensa eikä heillä ole jälkeläisiä (tai nämäkin ovat menettäneet perintöoikeutensa), perintö menee kokonaisuudessaan toisen puolen isovanhemmille tai heidän jälkeläisilleen.

ad) Isoisovanhempien ja heidän jälkeläistensä perintöoikeus (siviililain 7:65 §)

Jos perittävällä ei ole isovanhempia, jotka voisivat perii, lakimääräisiä perillisiä ovat hänen isoisovanhempansa, joista kukin perii yhtä suuren osuuden. Jos isoisovanhempi on menettänyt perintöoikeutensa, sijaan tulevat hänen jälkeläisensä samalla tavalla kuin perintöoikeutensa menettäneen isovanhemman kohdalla tämän jälkeläiset (sijaantuloperiaatteen mukaisesti).

Jos perintöoikeutensa menettäneellä isoisovanhemmalla ei ole jälkeläisiä (tai nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa), sijaan tulee hänen puolisonsa, ja jos tämäkin on menettänyt perintöoikeutensa, perivät hänen jälkeläisensä. Jos jotkut isoisovanhemmat ovat menettäneet kokonaan perintöoikeutensa eikä heillä ole jälkeläisiä (tai nämäkin ovat menettäneet perintöoikeutensa), perintö menee kokonaisuudessaan muille isoisovanhemmille, joista kukin perii yhtä suuri osuuden.

ae) Kaukaisempien ylenevää polvea olevien sukulaisten perintöoikeus (siviililain 7:66 §)

Jos perittävän jälkeen ei jäänyt isoisovanhempia eikä näiden jälkeläisiä (tai nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa), lakimääräisiä perillisiä ovat perittävän kaukaisemmat ylenevää polvea olevat sukulaiset, joista kukin perii yhtä suuren osuuden.

af) Valtion perintöoikeus (siviililain 7:74 §)

Jos muita perillisiä ei ole, perintö menee valtiolle.

Koska Unkarin valtio perii vain siinä tapauksessa, että muita perillisiä ei ole, se ei voi luopua perinnöstä. Muilta osin valtion oikeudellinen asema on samanlainen kuin muiden perillisten. Valtion perintöoikeus perustuu Unkarin lainsäädännössä siis yksityisoikeuteen eikä julkisoikeuteen.

b) Aviopuolison perintöoikeus (siviililain 7:58–7:62 §)

Eloonjääneellä aviopuolisolla on perintöoikeus sillä edellytyksellä, että hänellä oli perittävän kanssa *oikeudellisesti pätevä* aviosuhde. Pelkkä aviosuhde ei kuitenkaan ole riittävä edellytys eloonjääneen puolison perimykselle. Siviililain 7:62 §:ssä säädetään erityisestä perusteesta, jonka mukaisesti puoliso menettää perintöoikeutensa, jos *puolisolla ei ollut yhteiselämää*: kyseisen pykälän mukaan eloonjäänyt puoliso ei voi periä siinä tapauksessa, että puolisoit eivät asuneet yhdessä perimyksen alkaessa ja jos olosuhteiden perusteella on ilmeistä, ettei yhteen palaaminen ollut todennäköistä. Tähän perintöoikeuden menettämistä koskevaan perusteeseen voi vedota henkilö, joka itse tämän jälkeen perisi tai saisi vapautuksen kuolemanvaraismääräyksen nojalla hänelle kuuluvasta velvoitteesta tai muusta rasitteesta.

Puolisoiden perintöoikeutta koskevia siviililain säännöksiä on sovellettava soveltuvin osin myös *rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin*. Rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain (vuoden 2009 laki XXIX) 3 §:n 1 momentin mukaan rekisteröidyn parisuhteen osapuolilla on samat perintöoikeudet kuin aviopuolisolla.

Rekisteröidystä parisuhteesta poiketen Unkarin oikeusjärjestys ei takaa perintöoikeutta avoliitossa eläville. Tällä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ovat eläneet yhdessä perittävän kanssa, mutta eivät ole olleet hänen kanssaan avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa.

Aviopuolison asema perimyksessä riippuu muiden lakimääräisten perillisten olemassaolosta:

ba) Aviopuolison ja jälkeläisten perintöoikeudet (siviililain 7:58 §)

Jos perittävältä jää sekä aviopuoliso että jälkeläisiä, puolisoilla on seuraavat perintöoikeudet:

- elinikäinen hallintaoikeus puolisoitten yhteiseen asuntoon ja siihen kuuluvaan irtaimistoon sekä

- samankokoinen osuus muusta jäämistöstä kuin perittävän lapsilla.

Aviopuoliso voi milloin tahansa pyytää hallintaoikeutensa lunastamista (tulevaisuuden osalta) (siviililain 7:59 §). Siinä tapauksessa puolisollla on oikeus saada lunastettavasta jäämistöstä yhtä suuri osuus kuin yhdellä perittävän lapsella, joko luontoissuorituksena tai rahana. Hallintaoikeuden lunastaminen voi tapahtua myös perintöasian käsittelyn aikana. Hallintaoikeuden lunastamisen yhteydessä on otettava asianmukaisesti huomioon asianomaisten (puolison ja jälkeläisten) kohtuulliset edut.

Perintöasian käsittelyn aikana puoliso ja jälkeläiset voivat myös tehdä perinnönjakosopimuksen (*osztályos egyezség*), jonka perusteella eloonjäänyt puoliso saa lakimääräisen osuuden sijasta hallintaoikeuden koko jäämistöön.

bb) Aviopuolison ja vanhempien perintöoikeudet (siviililain 7:60 §)

Jos perittävällä ei ole jälkeläisiä (tai nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa), mutta hänellä on eloonjäänyt aviopuoliso ja vanhemmat, puolisollla on seuraavat perintöoikeudet:

- puolisoiden yhteinen asunto ja siihen kuuluva irtaimisto (omistusoikeus, ei pelkkä hallintaoikeus!) sekä

- puolet muusta jäämistöstä. Jäämistön toiseen puolikkaaseen sovelletaan seuraavaa perimysjärjestystä:

- tämä osuus jäämistöstä jaetaan tasan perittävän vanhempien kesken

- jos jompikumpi perittävän vanhemmista on menettänyt perintöoikeutensa, kyseisen vanhemman osuus jaetaan tasan toisen vanhemman ja eloonjääneen puolison kesken.

bc) Aviopuoliso ainoana perillisenä (siviililain 7:61 §)

Jos perittävällä ei ole jälkeläisiä eikä vanhempia (tai nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa), koko jäämistö menee eloonjääneelle puolisolle.

Eloojääneen puolison lakimääräinen perimys sulkee siis pois perittävän vanhempien jälkeläisten (perittävän sisarusten) sekä ylenevää polvea olevien kaukaisempien sukulaisten ja sivusukulaisten perimyksen.

c) Adoptio-oikeudelliset vaikutukset lakimääräiseen perimykseen

Adoptio luo lakimääräisen perimysuhteen adoptiolapsen ja adoptiovanhemman sekä tämän sukulaisten välille. Eräissä tapauksissa adoptiolapsi säilyttää myös lakimääräisen oikeuden periä biologiset sukulaisensa:

ca) Adoptiolapsen lakimääräinen perintöoikeus

Adoptiolapsi on lakimääräisen perimyksen kannalta samassa asemassa kuin adoptiovanhemman biologiset jälkeläiset: adoptiovanhemman sekä tämän sukulaisten kuoltua adoptiolapset perivät samalla tavalla kuin adoptiovanhemman biologiset jälkeläiset. Adoptiolapsella on myös edelleen lakimääräinen oikeus periä biologiset sukulaisensa, mutta vain jos adoptiovanhempi on hänen suoraan ylenevää polvea oleva sukulaisensa, sisaruksensa tai muu hänen suoraan ylenevää polvea olevan sukulaisensa jälkeläinen (siviililain 7:72 §).

cb) Lakimääräinen perimys adoptiolapsen kuoltua

Adoptio vaikutus perimykseen toimii myös toiseen suuntaan, ja seuraavat henkilöt ovat adoptiolapsen lakimääräisiä perillisiä:

- jälkeläiset ja eloonjäänyt aviopuoliso

- jos jälkeläisiä ei ole, aviopuoliso ja adoptiovanhemmat

- jos perittävällä ei ole jälkeläisiä eikä eloonjäänyttä aviopuolisoa, adoptiovanhemmat ja näiden sukulaiset lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti.

Adoptiovanhemman ja tämän sukulaisten lakimääräisen perimyksen ehtona on, että adoptiosuhde oli olemassa perimyksen alkaessa.

Jos edellä mainitut henkilöt eivät peri adoptiolasta, lakimääräisiä perillisiä ovat adoptiolapsen biologiset sukulaiset sillä edellytyksellä, että adoptiovanhempi on hänen suoraan ylenevää polvea oleva sukulaisensa, sisaruksensa tai muu hänen suoraan ylenevää polvea olevan sukulaisensa jälkeläinen (siviililain 7:73 §).

d) Perimys ylenevässä tai alenevassa polvessa – tiettyjen omaisuuserien perimystä koskevat erityiset säännöt

Unkarin oikeuden erityispiirre on perimys ylenevässä tai alenevassa polvessa (*ági öröklés*). Tällä tarkoitetaan erityisiä oikeudellisia perimyssääntöjä, joiden mukaisesti eräiden jäämistöön kuuluvien omaisuuserien perimykseen sovelletaan tavanomaisesta poikkeavia sääntöjä.

On huomattava, että ylenevässä tai alenevassa polvessa tapahtuvaa perimystä koskevia sääntöjä sovelletaan vain siinä tapauksessa, että perittävällä ei ole jälkeläisiä. Jos perittävällä on jälkeläisiä, jotka ovat lakimääräisiä perillisiä, sovelletaan tavallisia perimyssääntöjä.

da) Ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvät omaisuuserät (siviililain 7:67 §)

Ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvät omaisuuserät muodostavat erillisen kokonaisuuden jäämistöstä. Niihin lasketaan

- omaisuuserät, jotka perittävä on saanut joltakulta ylenevää polvea olevalta sukulaiselta joko perintönä tai lahjana, sekä

- omaisuuserät, jotka perittävä on perinyt tai saanut lahjana sisarukseltaan tai tämän jälkeläiseltä edellyttäen, että sisarus tai tämän jälkeläinen on perinyt kyseisen omaisuuserän tai saanut sen lahjana perittävän kanssa yhteiseltä ylenevää polvea olevalta sukulaiselta.

Lain mukaan eräät omaisuuserät on kuitenkin jätetty ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvien omaisuuserien ulkopuolelle (ks. *dd*) kohta).

Henkilön, joka perisi tällaisia omaisuuseriä, on todistettava, että kyseinen omaisuuserä kuuluu ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyviin omaisuuseriin.

db) Ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvän jäämistön perimysjärjestys (siviililain 7:68 §)

Ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvää omaisuutta voivat periä perittävän vanhemmat (tai, jos nämä ovat menettäneet perintöoikeutensa, heidän jälkeläisensä) ja isovanhemmat sekä kaukaisemmat ylenevää polvea olevat sukulaiset. Ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvää omaisuutta koskevat seuraavat perimyssäännöt:

- Perittävän vanhempi perii ne omaisuuserät, jotka perittävä on saanut häneltä tai joltakulta ylenevää polvea olevalta sukulaiselta. Jos vanhempi on menettänyt perintöoikeutensa, hänen sijaansa perivät hänen jälkeläisensä yleisten perimyssääntöjen mukaisesti.

- Jos sekä vanhempi että tämän jälkeläinen ovat menettäneet perintöoikeutensa, ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvä omaisuus menee perittävän isovanhemmalle.

- Jos myös perittävän isovanhempi on menettänyt perintöoikeutensa, ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvän omaisuuden perii kaukaisempi ylenevää polvea oleva sukulaisten.

Jos perittävän jälkeen ei jää yhtään edellä mainituista perillisistä, ei sovelleta ylenevässä tai alenevassa polvessa tapahtuvaa perimystä koskevia sääntöjä, vaan ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyviin omaisuuseriin sovelletaan tavanomaisia perimyssääntöjä.

dc) Eloojääneen puolison elinikäinen hallintaoikeus ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvään omaisuuteen (siviililain 7:69 §)

Edellä *db* kohdassa mainitut perilliset saavat omistusoikeuden perimäänsä ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvään omaisuuteen. Perittävän eloonjäänyt puoliso puolestaan saa elinikäisen hallintaoikeuden kyseiseen jäämistöön.

Kyseisen hallintaoikeuden lunastamista voi pyytää seuraavasti:

- Kuka tahansa asianomaisista (joko hallintaoikeuden saanut puoliso tai ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvän omaisuuden perillinen) voi pyytää hallintaoikeuden lunastamista.

- Kun on kyse eloonjääneen puolison ja perittävän yhteisenä kotina käytetystä asunnosta, ainoastaan puoliso voi pyytää asuntoa ja siihen kuuluvaa irtaimistoa koskevan hallintaoikeuden lunastamista.

Jos hallintaoikeus lunastetaan, puolisollla on oikeus kolmasosaan ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvästä omaisuudesta.

dd) *Ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvän perimyksen ulkopuolelle jätetyt omaisuuserät (siviililain 7:70 §)*

Sen estämättä, mitä *da*) kohdassa todetaan, ylenevässä tai alenevassa polvessa siirtyvä omaisuus ei sisällä seuraavia omaisuuseriä:

- arvoltaan tavanomaiset lahjat

- kaikki sellaiset omaisuuserät, joita ei enää ole perittävän kuollessa. Ylenevässä tai alenevassa polvessa tapahtuvaa perimystä koskevat säännöt kattavat kuitenkin tällaisen jäämistön sijaan tulleet tai tällaisen jäämistön tuotolla hankitut omaisuuserät.

Jos perittävältä jää eloonjäänyt puoliso, ylenevässä tai alenevassa polvessa tapahtuvaa perimystä koskevien sääntöjen nojalla ei ole mahdollista esittää vaateita arvoltaan tavanomaisen koti-irtaimiston suhteen.

e) Velvollisuus huomioida lahjoitukset, jotka perittävä on eläessään antanut edunsaajilleen

Rintaperillisten perintöosaan vaikuttaa velvollisuus ilmoittaa heidän perittävältä tämän eläessä saamansa lahjoitukset (*osztályrabocsátási kötelezettség*)

Tämä tarkoittaa sitä, että jos perittävällä on useita rintaperillisiä, kunkin on ilmoitettava *lahjoitukset*, jotka hän on saanut perittävältä tämän elinaikana ja joiden arvo lisätään laskennallisesti perinnön arvoon (siviililain 7:56 §).

Tähän velvollisuuteen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

Perillisten on tämän velvollisuuden mukaisesti ilmoitettava lahjoitukset, jos

- perittävä on itse määrännyt, että hänen antamansa lahjoitukset on laskettava mukaan perintöosaan, tai

- olosuhteista voi päätellä, että perittävän tarkoituksena on ollut lahjoituksen tekohekkellä määrätä ilmoittamisvelvollisuudesta.

Velvollisuus ilmoittaa perittävän elinaikanaan antamat lahjoitukset ei kuitenkaan koske seuraavia lahjoituksia (siviililain 7:56 §:n 3 momentti):

- arvoltaan tavanomaiset lahjoitukset sekä

- varattomalle jälkeläiselle myönnetty elatusapu,

vaikka perittävä olisi nimenomaisesti edellyttänyt tällaisten lahjoitusten laskennallista huomioimista.

Perittävän eläessään tuleville edunsaajilleen antamien lahjoitusten ilmoitusvelvollisuus pannaan täytäntöön seuraavien toimenpiteiden avulla (siviililain 7:57 §:n 1 momentti):

- perillisten on lisättävä perittävältä saamiensa lahjoitusten arvo jäämistön arvoon,

- näin saatu perinnön kokonaisarvo (eli perinnön arvo, johon on lisätty lahjoitusten nettoarvot) on jaettava perillisten kesken samassa suhteessa kuin heidän lakimääräinen perintöosansa,

- kunkin perillisen perintöosasta on vähennettävä hänen ilmoittamansa lahjoitusten arvo (perittävän elinaikanaan perilliselle antamien lahjoitusten arvo).

Jos jonkin perillisen ilmoittama lahjoitusten arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin hänen osuutensa edellä mainitun laskentatavan perusteella saadusta perinnön laskennallisesta arvosta, hänen katsotaan saaneen osuutensa jaettavasta perinnöstä, mutta hänen ei kuitenkaan tarvitse palauttaa yli menevää osuutta (siviililain 7:57 §:n 4 momentti).

Jälkeläisten on ilmoitettava lahjoitukset siinä tapauksessa, että

- kyseessä on lakimääräinen perimys tai

- jälkeläiset perivät lakimääräistä perintöosaansa vastaavan osuuden perinnöstä testamentin perusteella (siviililain 7:56 §:n 2 momentti).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöoikeuden alaan liittyvät menettelyt kuuluvat Unkarissa joko notaarien tai tuomioistuinten toimivaltaan:

- Jos perintöasian asianosaisten välillä ei ole riita-asiaa, perintöasia ratkaistaan yleensä notaarin johtamassa perintöasian käsittelyssä (ks. tarkemmin 6 kohta). Kyseessä on riitauttamaton menettely, jonka aikana notaari toimii tuomioistuimen tavoin ja jonka päätteeksi annetaan virallinen päätös.

- Jos asianosaisten välillä on riita-asia, perintöasiaa ei ratkaise notaari, vaan se ratkaistaan oikeudenkäynnissä.

Perintöasian vieminen tuomioistuimeen on Unkarissa melko harvinaista, ja suurin osa perintöasioista ratkaistaan lopullisesti notaarien johdolla perintöasian käsittelyssä.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Unkarin lainsäädännön mukaan perimys tapahtuu *ipso iure*, eli perintö siirtyy perilliselle perittävän kuollessa ilman erityisiä oikeustoimia. Unkarin lainsäädännön mukaan perinnön *vastaanottamisesta* ei siis tarvitse erikseen ilmoittaa.

Jos perillinen ei halua ottaa perintöä vastaan, hän voi ilmoittaa *luopuvansa* perinnöstä. Laissa ei säädetä erikseen, missä muodossa perinnöstä luopumista koskeva ilmoitus on tehtävä. Ilmoitus on pätevä riippumatta siitä, onko se tehty suullisesti vai kirjallisesti.

Koska perimysjärjestys määräytyy Unkarissa erityisesti virallisessa menettelyssä eli perintöasian käsittelyssä (ks. 6 kohta), käsittelystä vastaavalle notaarille on ilmoitettava perinnöstä luopumisesta, jotta tämä voidaan ottaa huomioon käsittelyssä. Käytännössä perinnöstä luopuminen tapahtuu perintöasian käsittelyä johtavan notaarin läsnä ollessa, tai perillinen toimittaa perinnöstä luopumista koskevan kirjallisen ilmoituksen notaarille.

Jos perillinen luopuu perinnöstä, tämän katsotaan tapahtuneen takautuvasti perittävän kuolinhetkellä. Näin ollen perimystä ei ole tapahtunut.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevia sääntöjä (b kohta) sovelletaan soveltuvin osin myös testamenttisaantoon.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Kuten edellä on jo todettu, Unkarin lainsäädännön mukaan lakiosa on sopimusoikeudellinen vaatimus, jonka edunsaaja voi esittää perilliselle. Kyseessä ei siis ole esineoikeudellinen (*in rem*) osuus jäämistöön. Näin ollen Unkarin lainsäädännössä ei tunneta käsitettä "lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskeva ilmoitus". Lakiosavaatimuksen käsittelytapa riippuu ensisijaisesti siitä, mikä on perillisen ja lakiosaan oikeutetun välinen suhde:

Jos perillinen ja lakiosaan oikeutettu ovat päässet asiassa *yksimielisyyteen* (eli perillinen tunnustaa lakiosavaatimuksen), he voivat perintöasian käsittelyn yhteydessä tehdä sopimuksen lakiosavaatimuksen täyttämiseksi (esim. perillinen voi luovuttaa lakiosaan oikeutetulle henkilölle jäämistöomaisuutta vaatimuksen täyttämiseksi).

Jos yksimielisyyteen ei päästä, lakiosaan oikeutettu voi nostaa perillistä vastaan kanteen tuomioistuimessa.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkamisen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Unkarin lainsäädännössä säädetään virallisesta oikeudellisesta menettelystä eli perintöasian käsittelystä. Käsittely käynnistetään *viran puolesta*, ja sen tarkoituksena on mahdollisuuksien mukaan ratkaista yhdessä menettelyssä kaikki perimyksen liittyvät oikeudelliset kysymykset kaikkien asianosaisten kesken (perilliset, testamentinsaajat, lakiosaan oikeutetut, kuolinpesän velkojat jne.).

Perintöasian käsittelyyn kuuluu Unkarissa kaksi vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa hallintoviranomainen (toimivaltaisen paikallisviranomaisen tehtävään nimittämä hallintovirkamies) toimittaa *perunkirjoituksen*. Tämän vaiheen tarkoituksena on valmistella notaarin suorittamaa perintöasian käsittelyä, ja siinä

pyritään selvittämään perimysasiaan liittyvät, sekä henkilöitä koskevat että aineelliset olosuhteet (erityisesti perittävän jättämät omaisuuserät, perintöasian osapuolet sekä se, onko perittävä tehnyt kuolemanvaraismääräyksen). Kaikki nämä seikat merkitään perukirjaan, joka lähetetään sen jälkeen toimivaltaiselle notaarille.

Käsittelyn toiseen vaiheeseen, josta vastaa *notaari*, sovelletaan riittauttamattomia menettelyjä koskevia sääntöjä. Notaari käyttää tässä menettelyssä julkista valtaa, ja hänellä on samanlainen tehtävä kuin tuomarilla.

Menettelyyn sovelletaan erityisiä *toimivaltasääntöjä*, ja menettelyä johtaa säännösten mukaisesti toimivaltainen notaari. Asianosaiset (esim. perilliset) eivät siis voi itse valita notaaria perintöasian käsittelyssä.

Notaari tarkastelee käsittelyn aikana viran puolesta kaikkia tosiseikkoja ja olosuhteita, jotka vaikuttavat perimysjärjestykseen. Tosiseikkojen toteamiseksi on yleensä järjestettävä kuuleminen, johon notaari kutsuu asianosaiset. Jos voidaan olettaa, että perittävä on tehnyt kuolemanvaraismääräyksen, notaari toteuttaa viran puolesta tarvittavat toimenpiteet hankkiakseen sen.

Perinnönjako perillisten kesken toteutetaan Unkarissa yleensä perintöasian käsittelyn puitteissa. Perinnönjaossa olennaista on, että perimyksen johdosta muodostunut perillisten yhteisomistus päättyy. Perinnönjako toteutetaan yleensä perillisten keskinäisellä *perinnönjakosopimuksella*. Jos perilliset tekevät perinnönjakosopimuksen, notaari antaa sen pohjalta samansisältöisen päätöksen, jossa vahvistetaan jäämistön siirto.

Perintöasian käsittelyn aikana myös perilliset ja eräät muut asianomaiset voivat tehdä keskinäisen sopimuksen. Perilliset voivat luovuttaa perintönä saamansa omaisuuden, joko osittain tai kokonaan, kuolinpesän velkojalle tai lakiosaan oikeutetulle täyttääkseen näiden vaatimukset. Näin kuolinpesän velkojien tai lakiosaan oikeutettujen vaatimuksista voidaan päästä sopuun perintöasian käsittelyn puitteissa.

Notaari antaa perintöasian käsittelyn päätteeksi *virallisen päätöksen*, jossa vahvistetaan jäämistön siirto. Tällä päätöksellä jäämistöön kuuluvat omaisuuserät siirtyvät juridisesti perillisille (tai testamentinsaajille).

Henkilöt, joita asia koskee, voivat *hakea muutosta* notaarin jäämistön siirrosta tekemään päätökseen toimivaltaiselta aluetuomioistuimelta (törvényeszkék). Jos päätökseen ei haeta muutosta, se saa lainvoiman. Jäämistön siirtoa koskeva lainvoimainen päätös on virallinen asiakirja, joka todistaa, että siinä mainitut henkilöt ovat perillisiä (testamentinsaajia). Notaari lähettää lainvoimaisen päätöksen viran puolesta viranomaiselle, joka ylläpitää kiinteistörekisteriä (tai muuta omaisuusrekisteriä).

Jos asianosaisten välillä on riita-asia, notaarilla ei ole toimivaltaa päättää asiasta perintöasian käsittelyssä, sillä riita-asia ratkaistaan aina tuomioistuimessa.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Unkarin siviililain 7:1 §:n mukaan perittävän kuollessa koko hänen jäämistönsä siirtyy perillisille. Unkarin lainsäädännössä noudatetaan siten *ipso iure* -perimyksen periaatetta. Perillinen saa kaikki oikeudet jäämistöön perittävän kuolinhetkellä ilman eri oikeustoimia (esim. perinnön vastaanottamista koskeva ilmoitus). Unkarin lainsäädäntö ei siis tunne tilannetta, jossa kuolinpesällä ei olisi perillisiä (*hereditas iacens*). Jos perillisiä on useita, he saavat perittävän kuollessa perintöosansa mukaisen osuuden perinnöstä. Perillisten kesken muodostuu perittävän kuolinhetkellä siis yhteisomistus.

Unkarin siviilioikeudessa säädetään kahdenlaisesta testamenttisaannosta: erityistestamenttisaanto (*legatum vindicationis*) ja velvoittava testamenttisaanto (*legatum damnationis*).

Eryistestamenttisaanto on testamentintekijän kuolemanvaraismääräyksessä tietylle edunsaajalle tekemä, tiettyä jäämistöön sisältyvää omaisuuserää koskeva lahjoitus. Eryistestamenttisaanto merkitsee suoraa perintöoikeutta, eli saannon kohteena oleva jäämistön osa siirtyy edunsaajalle perittävän kuolinhetkellä.

Velvoittavassa testamenttisaannossa on kyse siitä, että testamentintekijä velvoittaa kuolemanvaraismääräyksessä perillisen antamaan jonkin aineellisen edun määrättylle edunsaajalle (esim. maksamaan tietyn rahamäärän). Tämä testamenttisaanto luo oikeudellisen velvoitteen perilliselle, eikä siinä ole kyse oikeuksien automaattisesta siirtymisestä perittävältä edunsaajalle.

Edellä esitetyn perusteella sekä perillinen että erityistestamenttisaannon edunsaaja saavat Unkarin lainsäädännön mukaisesti kaikki oikeudet perintöön tai testamenttisaantoon välittömästi perittävän kuolinhetkellä. Huolimatta oikeuksien siirtymisestä suoraan *ipso iure* Unkarin lainsäädännön mukaan on kuitenkin yleensä noudatettava virallista oikeudellista menettelyä eli perintöasian käsittelyä lakisääteisen perimyksen vahvistamiseksi.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä. Siviililain 7:96 §:n mukaan perilliset vastaavat pesän veloista. Tätä perillisen vastuuta on kuitenkin rajoitettu seuraavasti:

- Perillinen vastaa kuolinpesän veloista ensisijaisesti kuolinpesään sisältyvillä omaisuuserillä (kuolinpesän omaisuus ja sen tuotto) (*cum viribus* -periaatteen mukainen vastuu).

- Jos kuolinpesän omaisuus tai sen tuotto eivät kuitenkaan ole vaateen täytäntöönpanohetkellä perillisen hallussa, perillinen vastaa veloista myös muulla omaisuudellaan perinnön arvoon saakka (*pro viribus* -periaatteen mukainen vastuu).

Muista oikeusjärjestelmistä poiketen Unkarin lainsäädännössä ei ole yhteyttä perillisten vastuun ja perunkirjoituksen välillä. Koska perillisten vastuuta on rajoitettu lainsäädännön nojalla, perillisten ei perintöä vastaanottaessaan tarvitse tehdä ilmoitusta, jolla rajoitetaan perillisen vastuuta pesän veloista.

Siviililain 7:94 §:ssä määritellään pesän velat seuraavasti:

- a) perittävän hautaamisesta aiheutuvat kulut;
- b) jäämistön vastaanottamisesta, säilyttämisestä ja hallinnoinnista aiheutuvat kulut sekä perintöasian käsittelyn kustannukset;
- c) perittävän velat;
- d) lakiosaan perustuvat velvoitteet;
- e) testamenttisaantoon liittyvät velvoitteet.

Edellä mainitut viisi erityyppistä pesän velkaa ovat keskenään tietyssä *tärkeysjärjestyksessä* (siviililain 7:95 §). Sen vuoksi velat on myös suoritettava tärkeysjärjestyksessä. Jos kaikkia samaan luokkaan kuuluvia velkoja ei ole mahdollista suorittaa kokonaisuudessaan, velat maksetaan määräsuhteessa kunkin velan suhteelliseen osuuteen kaikista samaan luokkaan kuuluvista veloista.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Jos kuolinpesään kuuluu kiinteää omaisuutta, notaari lähettää viran puolesta perinnön siirtymistä koskevan lainvoimaisen päätöksen kiinteistörekisteriä ylläpitävälle viranomaiselle (ks. 6 kohta), jotta kiinteää omaisuutta koskevat muutokset voidaan kirjata rekisteriin.

Kiinteistörekisteristä annetun vuoden 1997 lain CXLI 29 §:n mukaan omistusoikeudet ja tiedot kirjataan rekisteriin ensisijaisesti virallisen asiakirjan, todistusvoimaisen yksityisen asiakirjan tai tällaisen asiakirjan jäljennöksen perusteella, jonka notaari on todistanut oikeaksi. Asiakirjassa todistetaan rekisteröinnin kohteena olevan oikeuden tai tiedon luominen, muuttaminen tai voimassaolon päättymisen. Asiakirjassa on lisäksi oltava kiinteistörekisteriin kirjatun oikeudenomistajan tai kiinteistörekisteriin kirjattavan väliaikaisen oikeudenomistajan lupa rekisteriin kirjaamiseen (oikeudenomistaja voi antaa rekisteröintiluvan myös erillisessä asiakirjassa, joka täyttää samat muotovaatimukset kuin rekisteröinnin perusteena oleva asiakirja).

Kiinteistörekisteristä annetun lain 32 §:n mukaan asiakirjassa, jonka perusteella oikeus tai tieto kirjataan rekisteriin, on oltava seuraavat tiedot:

- a) asiakkaan tunnistetiedot, osoite ja henkilötunnus
- b) jos organisaatiolla on tilastollinen numero, organisaation nimi, tilastollinen tunnus, toimipaikka ja tuomioistuini- tai yritysrekisterin rekisteröintinumero (myös kirkollisten oikeushenkilöiden rekisterinumero)

- c) kyseisen kiinteän omaisuuden tarkka kuvaus (sijaintikunta ja kiinteistötunnus) sekä se osuus omaisuudesta, jota rekisteröinti koskee
- d) tarkka kuvaus kyseessä olevasta oikeudesta tai tosiseikasta
- e) muutoksen oikeudellinen peruste
- f) asianosaisten suostumus ja rekisteriin kirjatun omistajan varaukseton ja peruuttamaton ilmoitus kirjaamisen hyväksymisestä
- g) sopimuspuolten kansallisuutta koskevat ilmoitukset.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Unkarin oikeus ei tunne jäämistön hoitajan käsitettä.

Toimivaltainen notaari voi kuitenkin tietyissä tapauksissa nimittää edunvalvojan hoitamaan eräitä hallinnollisia tehtäviä, jotka koskevat kuolinpesän omaisuuseriä. Näitä tapauksia ovat muun muassa seuraavat:

aa) edunvalvoja, jonka tehtävänä on käyttää yhtiöiden jäsenten oikeuksia (perintöasioista annetun lain 32 §:n 2 momentti);

Jos kuolinpesään kuuluu yhtiön (tai osuuskunnan) osakkeita tai omistusosuuksia, notaari voi nimittää edunvalvojan hallinnoimaan tilapäisesti osakkeista /omistusosuuksista johtuvia oikeuksia. Edunvalvojan nimittäminen tapahtuu yhtiön (osuuskunnan) tai kenen tahansa sellaisen henkilön (yhteisön) pyynnöstä, jonka etua yhtiön (osuuskunnan) toiminta koskee.

ab) perinnästä vastaava edunvalvoja (perintöasioista annetun lain 32 §:n 3 momentti)

Jos kuolinpesään kuuluu saatavia, notaari voi nimittää edunvalvojan huolehtimaan niiden perinnästä sellaisen henkilön pyynnöstä, jonka etua perimys koskee. Edunvalvojan tehtävänä on toteuttaa oikeudelliset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen kuolinpesän saatavien perimiseksi.

Kummassakaan edellä mainituista tapauksista ei nimetä edunvalvojaa, jos toimenpiteistä huolehtii *testamentin toimeenpanija*.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Unkarissa on olemassa erillinen perintöasian käsittely, jonka puitteissa ratkaistaan kaikki perimyksen liittyvät oikeudelliset kysymykset (ks. 6 kohta).

Notaari tarkistaa viran puolesta, onko kansallisessa testamentirekisterissä (VONY) kuolemanvaraismääräystä perittävän nimellä. Jos voidaan olettaa, että perittävä on tehnyt kuolemanvaraismääräyksen, notaari hankkii sen viran puolesta.

Unkarin lainsäädännön mukaan perintöasiaa hoitavan *notaarin tehtävä ja velvollisuus on huolehtia kuolemanvaraismääräyksen toimeenpanosta*.

Lain mukaan myös testamentintekijä voi nimetä kuolemanvaraismääräyksessä testamentin toimeenpanijan. Testamentin toimeenpanijan nimeäminen ei kuitenkaan korvaa perintöasian käsittelyä, eikä toimeenpanija voi hoitaa notaarin tehtäviä.

Testamentin toimeenpanijan oikeuksista ja velvollisuuksista määrätään kuolemanvaraismääräyksessä. Jos kuolemanvaraismääräyksessä ei ole tältä osin tarkempia määräyksiä, testamentin toimeenpanijalla on seuraavat oikeudet ja velvollisuudet (perintöasioista annetun lain 99 §):

- auttaa toimivaltaisia viranomaisia toimittamaan perunkirjoitus

- esittää tarvittaessa turvaamistoimia kuolinpesän turvaamiseksi

- hallinnoida kuolinpesää. Testamentin toimeenpanijalla on kuolinpesän hallinnoinnin yhteydessä oikeus ja velvollisuus

- vaatia perillistä tai testamentinsaajaa panemaan kuolemanvaraismääräys täytäntöön

- suorittaa pesän velat velkojille (jäämistöstä, mutta omissa nimissään)

- hoitaa kuolinpesään kuuluvista yhtiöiden (osuuskunnan) osakkeista tai omistusosuuksista johtuvia oikeuksia tilapäisesti

- periä pesän velat (kuolinpesän hyväksi, mutta omissa nimissään).

Testamentin toimeenpanijan oikeudet hallinnoida omaisuutta ovat kuitenkin rajalliset: hän ei voi tehdä sitoumuksia kuolinpesän suhteen eikä myydä sen omaisuutta, paitsi jos kaikki henkilöt, joiden etua perimys koskee, antavat suostumuksena tällaisiin toimenpiteisiin. Testamentin toimeenpanija ei myöskään voi toteuttaa kuolinpesää rasittavia määräämistöitä maksutta.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Notaarin nimittämän edunvalvojan sekä testamentin toimeenpanijan oikeuksia ja velvollisuuksia kuvataan 9.1 kohdassa.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Kuten edellä 6 kohdassa todetaan, perintöasian käsittelystä vastaa Unkarissa notaari. Käsittelyn päätteeksi annetaan *virallinen päätös*, jossa vahvistetaan jäämistön siirto. Tällä päätöksellä notaari juridisesti siirtää kuolinpesään kuuluvat omaisuuserät perillisille.

Perillisen omistusoikeus perintöön ei kuitenkaan riipu kyseistä virallisesta päätöksestä: edellä esitetyn mukaisesti perimyksen sovelletaan Unkarin lainsäädännössä *ipso iure* -periaatetta, eli jäämistö on perillisten omaisuutta perittävän kuolinhetkestä alkaen. Sen vuoksi virallisella päätöksellä on pelkästään *toteava* vaikutus.

Sen jälkeen kun notaarin antama virallinen päätös on saanut lainvoiman, sillä on *juridinen tehtävä*: päätös on virallinen asiakirja, joka osoittaa kolmansille siinä mainitun perillisen (tai testamentinsaajan) juridisen aseman, ellei tuomari toisin määrää mahdollisessa riita-asian oikeudenkäynnissä.

Päivitetty viimeksi: 20/10/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Malta

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Jäämistöstä voidaan määrätä kuolemanvaraisesti a) testamentilla, joka voi olla aviopuolisoiden yhteistestamentti (*unica carta*) tai b) salateamentilla, jonka testamentintekijä tai notaari tallettaa tuomioistuimeen; c) jos testamenttia ei ole, jäämistö jaetaan lakimääräisen perimyjärjestyksen mukaisesti.

Testamentissa voidaan määrätä joko koko omaisuudesta tai sen osasta. Testamenttimääräysten ulkopuolelle jäävään omaisuuteen sovelletaan lakimääräistä perimyjärjестystä. Testamentti voi olla yleistestamentti, jossa perittävä määrää koko omaisuutensa tai sen osan yhdelle tai useammalle testamentinsaajalle, tai erityistestamentti eli legaatti, jossa määrätään tiettyjä esineitä tai rahasummia legaattinsaajille.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Notaari laatii 15 päivän kuluessa testamentin allekirjoittamispäivästä kirjaamisilmoituksen ja rekisteröi sen yleiseen rekisteriin (*Registru Pubbliku / Public Registry*). Testamentintekijä voi toimittaa laatimansa salatestatmentin riita-asioiden tuomioistuimen vapaaehtoisen oikeudenhoidon jaostoon (*Court of Voluntary Jurisdiction / Qorti ta' Ġurisdizzjoni Volontarja*). Salatestatmentin voi myös antaa henkilökohtaisesti notaarille, jonka on toimitettava se neljän päivän kuluessa kyseiseen tuomioistuimen jaostoon kirjaajan säilytettäväksi.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lakiosasta säädetään siviililaissa. Sen mukaan lakiosa on oikeus siihen jäämistön osaan, joka on varattu lain mukaan vainajan ja tämän lesken rintaperillisille. Rintaperillisiksi luetaan siviililain 616 §:n mukaan avioliitossa ja sen ulkopuolella siitetyt tai syntyneet lapset sekä adoptiolapset. Lakiosa on kolmasosa jäämistön arvosta, jos rintaperillisiä on enintään neljä, tai puolet jäämistön arvosta, jos heitä on vähintään viisi.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole tai se on pätemätön, tai jos perilliset eivät halua tai voi vastaanottaa perintöä, tai jos perintöosaa ei voida siirtää toiselle perilliselle, sovelletaan lakimääräistä perimysjärjestystä.

Tällöin vainajan perivät etusijajärjestyksessä rintaperilliset, ylenevää polvea olevat sukulaiset, sivusuukulaiset, vainajan puoliso tai valtio. Perimysjärjestys määräytyy sukulaisuussuhteen läheisyyden mukaan, mikä riippuu puolestaan sukupolvien läheisyydestä. Jos vainajan jälkeen ei jää perillisiä, perintö menee valtiolle.

Perintö ei kuitenkaan voi mennä henkilölle, joka on petollisesti tai väkivalloin estänyt perittävää tekemästä testamenttia, minkä vuoksi katsotaan, että hän ei voi tai ei ansaitse saada perintöä.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Maltan tuomioistuimilla on yleinen toimivalta ratkaista perintöön liittyviä oikeusriitoja. Perinnönjaon erityistuomioistuimella (*Tribunal ta' Arbitraġġ dwar il-Qsim tal-Wirt / Partition of Inheritances Tribunal*) on joissakin tilanteissa erityinen toimivalta käsitellä tapauksia, joissa perilliset eivät pysty sopimaan perinnönjaosta. Jos perinnönjaosta päästään sopimukseen eikä sitä riitauteta, käytetään yleensä notaaria ja lakimiestä.

Kuka tahansa asianosainen voi myös hakea riita-asioiden tuomioistuimen vapaaehtoisen oikeudenhoidon jaostolta (*Court of Voluntary Jurisdiction / Qorti ta' Ġurisdizzjoni Volontarja*) määräystä perimyksen alkamisesta hakijan hyväksi.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tuomioistuimen kirjaaja ja notaarit

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tuomioistuimen kirjaaja ja notaarit

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tuomioistuimen kirjaaja ja notaarit

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perimys alkaa, kun joku asianosaisista pyytää notaaria tai lakimiestä etsimään testamenttia yleisestä rekisteristä (julkiset testamentit) tai tuomioistuimesta (salatestatmentit). Notaari tai lakimies selvittää, ketkä ovat perilliset ja testamentinsaajat, ja ilmoittaa heille tutkimustensa tuloksista. Sen jälkeen jäämistöön kuuluva omaisuus jaetaan testamentin mukaisesti. Jos perittävä ei ole jättänyt testamenttia, perinnönjakoon sovelletaan lakimääräistä perimystä. Sekä irtaimisto että kiinteä omaisuus voidaan myydä, jos kaikki perilliset suostuvat siihen. Myynnin tuotto jaetaan perillisten kesken testamentissa määrättyssä suhteessa.

Muun muassa testamentin aitous tai perinnönjaon oikeellisuus voidaan riitauttaa nostamalla kanne siviilituomioistuimen ensimmäisessä jaostossa tai perinnönjakotuomioistuimessa.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perimys alkaa perittävän kuollessa tai, jos perittävä on kadonnut, sinä päivänä, jona kuolleeksi julistaminen tulee lainvoimaiseksi.

Kenenkään ei ole pakko ottaa vastaan hänelle kuuluvaa perintöä. Perintö voidaan ottaa vastaan joko nimenomaisesti tai hiljaisesti. Vastaanottaminen tapahtuu hiljaisesti, jos perillinen toteuttaa sellaisen toimen, joka osoittaa hänen aikovan ottaa perinnön vastaan, ja nimenomaisesti, jos hän ilmaisee julkisessa tai yksityisessä asiakirjassa omaksuvansa perillisen aseman. Perinnöstä ei voi luopua hiljaisesti.

Legaatinsaajalla on perittävän kuolinpäivästä alkaen oikeus pyytää saada haltuunsa hänelle legaatin perusteella kuuluva esine.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset vastaavat vainajan veloista testamentissa määrättyssä suhteessa ja siinä esitetyllä tavalla. Jos vainaja ei ollut tehnyt testamenttia tai jos testamentissa ei määrätä velkojen jakautumisesta, perilliset vastaavat veloista perintöosuutensa mukaisessa suhteessa. Kukin perillinen vastaa veloista henkilökohtaisesti.

Jos jollakin perillisistä on vainajan velan vakuutena kiinnitettyä omaisuutta, hän vastaa tällä omaisuudella koko velasta. Jos jonkun perillisen vastuu yhteisistä veloista on tällaisen kiinnityksen vuoksi muiden vastuita suurempi, hänellä on oikeus saada muilta perillisiltä enintään heidän perintöosuutensa suuruinen korvaus.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Perintölainsäädännössä ei veloiteta perillisiä rekisteröimään perimäänsä kiinteää omaisuutta. Kiinteää omaisuutta perineiden henkilöiden on kuitenkin tehtävä leimaverolain (*Att dwar it-Taxxa fuq Dokumenti / Duty on Documents and Transfers Act*) mukainen ilmoitus (*dikjarazzjoni causa mortis / causa mortis declaration*) viralliseen rekisteriin. Ilmoituksessa on esitettävä vähintään seuraavat tiedot: päivämäärä, vainajan ja perillisen tai testamentinsaajan henkilötiedot, kuolinpäivä ja -paikka, kiinteistön kuvaus, lainhuutotodistus, kiinteistön arvo, ilmoituksen tekopaikka sekä ilmoittajan ja notaarin allekirjoitukset.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajan nimittäminen ei ole pakollista.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Kuolemanvaraismääräyksen panee toimeen perillinen tai testamentin toimeenpanija.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Perukirjan laatii pesänhoitaja tai testamentin toimeenpanija. Hän käyttää ja edistää perintöön liittyviä oikeuksia vastaamalla kuolinpesää vastaan mahdollisesti esitettyihin vaateisiin, hallitsemalla pesään sisältyviä tai irtaimiston tai kiinteän omaisuuden myynnistä saatuja rahamääriä (talletusvelvollisuus) ja tiedottamalla toimistaan asianosaisille.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Edunsaajan aseman ja oikeudet osoittavia asiakirjoja ei yleensä anneta, koska perimysmenettely alkaa automaattisesti perittävän kuollessa. Asianosaiset voivat kuitenkin hakea riita-asioiden tuomioistuimen vapaaehtoisen oikeudenhoidon jaostolta määräystä perimyksen alkamisesta hakijan hyväksi

Päivitetty viimeksi: 06/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Alankomaat

Sivu on laadittu yhteistyössä [Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Lukuun ottamatta tiettyjä poikkeustilanteita (ks. siviililain 4:97–107 §) testamentti voidaan laatia ainoastaan notaarin vahvistamana asiakirjana tai omakätisenä asiakirjana, joka luovutetaan notaarin säilytettäväksi (siviililain 4:94 §). Kahden tai useamman perittävän yhteinen testamentti ei ole sallittu (siviililain 4:93 §). Myöskään perintösopimukset eivät ole sallittuja. Sen vuoksi sopimukset, jotka koskevat tulevaa perimystä tai sen osaa, ovat siviililain 2 luvun 4 §:n 4 momentin mukaan pätemättömiä.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamentin laatineen notaarin on rekisteröitävä testamentti laatimista seuraavana arkipäivänä testamenttien keskusrekisteriin (Centraal Testamenten Register, CTR).

Ks. myös <http://www.centraaltestamentenregister.nl/>. Tietoa testamentin säilyttämisestä, rekisteröinnistä ja etsimisestä on saatavilla eurooppalaisen testamenttirekisterin verkoston (ENRWA) sivuilla kohdassa "Information sheets": <http://www.arert.eu/>

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lakiosaan (*legitime portie*) ovat oikeutettuja ainoastaan rintaperilliset eli perittävän lapset, ja jos nämä ovat jo kuoolleet, heidän lapsensa. Puolisolla ja ylenevää sukupolvea olevilla sukulaisilla ei ole oikeutta lakiosaan. Lakiosa on puolet lakimääräisen perintöosan arvosta (ks. siviililain 4:64 §). Jos rintaperillinen vaatii lakiosaansa, häntä ei kohdella perillisenä vaan velkojana.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole, sovelletaan eri tilanteissa seuraavia sääntöjä:

Jos perittävä oli naimaton eikä hänellä ollut lapsia, perintö jaetaan hänen vanhempiansa ja sisarustensa kesken yhtä suuriin osiin siten, että kumpikin vanhemmista saa aina vähintään neljänneksen.

Jos perittävä oli naimaton, mutta hänellä oli lapsia, perintö jaetaan lasten kesken yhtä suuriin osiin.

Jos perittävä oli naimisissa, mutta hänellä ei ollut lapsia, eloon jäävä puoliso perii kaiken.

Jos perittävä oli naimisissa ja heillä oli yhteisiä lapsia, perintö jaetaan puolison ja lasten kesken yhtä suuriin osiin, mutta eloon jäävä puoliso saa automaattisesti jäämistöön sisältyvät käteisvarat. Perinnönjako toimitetaan puolison kustannuksella. Kullakin lapsella on perillisenä automaattisesti oikeus saada eloon jäävältä puolisolta rahasuoritus, jonka suuruus vastaa lapsen perintöosuutta. Tämä saatava on täytäntöönpanokelpoinen, jos eloon jäävä puoliso julistetaan konkurssiin tai velkasaneeraukseen (ks. myös laki luonnollisten henkilöiden velkasaneerauksesta) tai jos hän kuolee (siviililain 4:13 §). Aviopuolisoita ja rekisteröidyn parisuhteen osapuolia kohdellaan samalla tavoin.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Alankomaissa perintöasioissa toimivaltainen viranomainen on notaari. Osapuolet voivat valita notaarin vapaasti, riippumatta siitä, mikä oli perittävän viimeinen asuinpaikka.

Perillisellä on kolme vaihtoehtoa. Jos hän haluaa vastaanottaa perinnön sellaisenaan, hän voi tehdä sen joko ottamalla perinnön tosiasiallisesti haltuunsa tai antamalla erillisen vastaanottoilmoituksen, joka ei edellytä erityisiä muodollisuuksia. Tässä tapauksessa perillisellä on rajoittamaton henkilökohtainen vastuu jäämistön veloista. Hän voi kuitenkin rajoittaa vastuutaan ilmoittamalla erikseen, että ottaa perinnön vastaan sillä ehdolla, että vastaa pesän veloista ainoastaan perinnön määrään saakka. Jos perillinen haluaa luopua perinnöstä tai ottaa sen vastaan edellä mainitun ehdon mukaisesti, hänen on tehtävä asiasta ilmoitus tuomioistuimelle. Viimeksi mainitussa tapauksessa tuomioistuin asettaa perinnön vastaanottamiselle määräajan.

Testamenttilahjoituksen eli legaatin voi ottaa vastaan tai siitä voi luopua ilman muodollisuuksia. Alankomaissa testamenttilahjoitusta ei ole mahdollista ottaa vastaan vain osaksi.

Lakiosaperillinen voi luopua oikeudestaan lakiosaan yksinkertaisesti siten, että ei vaadi sitä. Laissa ei säädetä tätä varten mistään erityisestä ilmoituksesta.

Jos lakiosaperillinen haluaa luopua lakiosastaan, asia on kuitenkin mahdollista vahvistaa erillisellä ilmoituksella.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Useimmissa tapauksissa, etenkin kun on olemassa joko avioliittosopimus tai testamentti, perinnönjako sujuu helpoiten notaarin avustuksella. Alankomaissa notaarin puoleen voi kääntyä joko joku perillisistä tai mahdollinen testamentin toimeenpanija. Osapuolet voivat valita notaarin vapaasti, riippumatta siitä, mikä oli perittävän viimeinen asuinpaikka. Notaari auttaa perillisiä perinnönjaon suorittamisessa. Hän määrittää, ketkä ovat perillisiä ja tarkistaa, onko olemassa testamentti. Hän myös antaa perillisille neuvoja siitä, kannattaako heidän ottaa perintö vastaan vai olisiko parempi kieltäytyä siitä. Notaari myös laatii pesänselvityksen ja hoitaa pesänjaon. Hän voi avustaa perillisiä myös verovelvollisuuksien hoitamisessa. Tuomioistuin puuttuu perinnönjakoon vain tietyissä tilanteissa, esimerkiksi jos perinnönjako riitautetaan tai jos joku perillisistä ei kykene itse ajamaan etujaan (esimerkiksi alaikäisyyden vuoksi).

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Alankomaissa ei ole tätä varten mitään tuomioistuinmenettelyä. Sen sijaan käytössä on todistus perintöoikeudesta (*Verklaring van Erfrecht*, siviililain 4:188 §), jonka notaari antaa kaikille asianomaisille osapuolille eli perillisille (siviililain 3:31 §). Myös testamentin toimeenpanija voi vaatia todistuksen perintöoikeudesta. Kyseisessä todistuksessa notaari vahvistaa valtuutuksensa nojalla niiden henkilöiden nimet, joilla on oikeus perintöön, heidän osuutensa perinnöstä ja mahdollisen testamentin toimeenpanijan nimen. Todistuksen avulla perilliset tai testamentin toimeenpanija voivat muun muassa vahvistaa henkilöllisyytensä jäämistön velallisille ja käyttää perittävän pankkitiliä. Kiinteän omaisuuden tai siihen liittyvän oikeuden siirto perilliselle tapahtuu notaarin laatimalla asiakirjalla.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Jos perillinen on ottanut perinnön vastaan ehdoilla, hän vastaa perittävän veloista täysimääräisesti (siviililain 4:182 §). Jos hän on ottanut perinnön vastaan sillä ehdolla, että vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka, hän on vastuussa veloista vain siltä osin kuin ne voidaan kattaa perintöön sisältyvistä varoista. Hän ei ole niistä henkilökohtaisesti vastuussa.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Todistus perintöoikeudesta voidaan rekisteröidä julkisessa kiinteistörekisterissä. Kiinteän omaisuuden omistusoikeuden tai muun siihen liittyvän oikeuden siirto perilliselle tapahtuu erillisellä notaarin laatimalla asiakirjalla.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Alankomaiden lainsäädännössä ei säädetä jäämistönhoitajan nimittämistä koskevasta velvollisuudesta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvarais määräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perittävä voi testamentissa nimetä sille toimeenpanijan, jonka tehtävänä on suorittaa perinnönjakoa. Jos perintö otetaan vastaan ehdollisesti, tuomioistuimien voi nimetä erillisen jäämistönhoitajan.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Testamentissa nimetyllä toimeenpanijalla on yleensä rajoitetut valtuudet (siviililain 4:144 §). Hän voi hallinnoida jäämistöä ja maksaa sen velat. Perittävä voi antaa testamentin toimeenpanijalle laajemmat valtuudet, esimerkiksi oikeuden luovuttaa jäämistöomaisuutta ilman perillisten lupaa. Jos testamentin toimeenpanijalle myönnetään erityinen valtuutus pesänjakajana (*afwikkelingsbewindvoerder*), hän voi luovuttaa omaisuutta ja ratkaista kaikki pesänjakoon liittyvät kysymykset.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perilliset voivat laatia perinnönjakokirjan virallisen asiakirjan muodossa. Näin on tehtävä, jos joku perillisistä on rajoitetusti oikeustoimikelpoinen (esimerkiksi alaikäisyyden tai holhouksenalaisuuden/konkurssimenettelyn vuoksi). Kiinteän omaisuuden tai siihen liittyvien oikeuksien siirtoon tarvitaan Alankomaissa virallinen asiakirja, ks. vastaus kysymykseen 7. Muuten perinnönjakokirjaa ei tarvita. Muun omaisuuden, kuten pankkitilien ja muun irtaimen omaisuuden, siirtoon riittää todistus perintöoikeudesta.

Päivitetty viimeksi: 01/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Itävalta

Sivu on laadittu yhteistyössä [E](#) Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamenttia laadittaessa on noudatettavat erityisiä muotomääräyksiä. Itävallan oikeudessa tunnetaan mm. seuraavat testamenttilajit.

Virallisesti varmennettu testamentti (*öffentliches Testament*), joka tehdään notaarin luona tai tuomioistuimessa, omakätinen testamentti (*eigenhändiges Testament*), joka testamentintekijän on kirjoitettava kokonaan käsin ja allekirjoitettava, ja "vieraskätinen" testamentti (*fremdhändiges Testament*, jonka joku muu kuin testamentintekijä kirjoittaa käsin tai koneella), joka laaditaan kolmen todistajan läsnä ollessa.

Perintösopimuksen (yleisen siviililakikirjan *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch* (ABGB) 1249 § ja sitä seuraavat) voi tehdä vain aviopari tai kihlapari sillä ehdolla, että pari avioituu. Perintösopimus tehdään notaarin vahvistamana asiakirjana (notaarin vahvistamia asiakirjoja koskevan lain *Notariatsaktsgesetz* 1 §:n 1 momentin a kohta) kahden todistajan tai toisen notaarin läsnä ollessa. Perintösopimus, jonka on täytettävä viimeistä tahtoa koskevat pätevyysvaatimukset, voi koskea enintään kolmea neljäsosaa omaisuudesta. Rekisteröidyssä parisuhteessa elävät rinnastetaan tässä suhteessa avio- ja kihlapareihin (ABGB:n 1217 §).

Ainoastaan aviopuolisot ja rekisteröidyn parisuhteen osapuolet voivat tehdä yhteisen testamentin (ABGB 583 § ja 1248 §). Rekisteröidyn parisuhteen voivat muodostaa vain samaa sukupuolta olevat.

Kuolemanvaraislahjoista säädetään ABGB:n 956 §:ssä. Niistä voidaan määrätä notaarin vahvistamassa jälkisaädöksessä tai sopimuksessa.

2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?

Notaarin, tuomioistuimen tai asianajajan säilytettäväksi annettu testamentti, perintösopimus ja sopimus, jolla luovutaan perinnöstä tai lakiosasta, voidaan rekisteröidä Itävallan notaarikamarin (*Österreichischer Notariatskammer*) sähköiseen testamenttien keskusrekisteriin (notaariasetuksen (*Notariatsordnung*) 140b §). Se on ainoa testamenttirekisteri, josta on säädetty laissa. Tuomioistuimilla ja notaareilla on velvollisuus ilmoittaa näistä asiakirjoista rekisteriin (notaariasetuksen 140c §:n 2 momentti). Rekisteröinti helpottaa asiakirjojen löytymistä jäämistöoikeudellisessa menettelyssä (*Verlassenschaftsverfahren*).

3 Sovellataanko kuolemanvarais määräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Testamenttausvapautta rajoittava lakiosa on perittävän jälkeläisten osalta puolet lakimääräisestä perintöosasta ja, jos jälkeläisiä ei ole, ylenevää polvea olevien sukulaisten osalta kolmannes lakimääräisestä perintöosasta. Jälkeen elävä aviopuoliso tai rekisteröidyn parisuhteen osapuoli saa lakiosana puolet lakimääräisestä perintöosasta. Jos lakiosaperillinen ei ole koskaan ollut läheisessä perhesuhteessa perittävään, on lakiosaa mahdollisuus pienentää.

Lakiosaan oikeutetut voivat ennen perimyksen alkamista luopua lakiosastaan perittävän kanssa tehtävällä sopimuksella (notaarin vahvistama asiakirja).

Lakiosa tarkoittaa oikeutta vaatia suhteellista osuutta jäämistön arvosta rahana.

Lakiosavaatimus on esitettävä tuomioistuimessa kolmen vuoden kuluessa (ABGB:n 1487 §). Vanhentumisaika alkaa, kun riidattomia menettelyjä koskevan lain (*Außerstreitgesetz* – AußStrG) 152 §:n mukainen vastaanottopöytäkirja on laadittu.

Lakiosasta voi luopua jo perittävän elinaikana. Tämä on tehtävä notaarin vahvistamalla asiakirjalla tai oikeuden pöytäkirjassa (ABGB:n 551 §).

4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävä oli naimaton ja lapseton, hänen vanhempansa saavat perinnöstä kumpikin yhtä suuren osan. Jos vanhemmat ovat kuolleet, perinnön saavat perittävän sisarukset.

Jos naimattomalta perittävältä jää lapsia, lapset saavat perinnöstä kukin yhtä suuren osan.

Jos perittävältä jää aviopuoliso, mutta ei lapsia, jälkeen elävä aviopuoliso on ainoa perillinen, elleivät perittävän vanhemmat, sisarukset tai isovanhemmat ole elossa.

Jos perittävältä jää aviopuoliso ja lapsia, puoliso saa jäämistöstä kolmanneksen ja loput jaetaan lasten kesken tasan.

Rekisteröidyt kumppanit perivät kuten aviopuolisot. Rekisteröimätön kumppani (avopuoliso) perii vain, jos asiasta on tehty testamentti. Jälkeen elävän avopuolison asema on kuitenkin turvattu vuokraoikeuslaissa (*Mietrechtsgesetz*) ja asunnon yhteisomistusta koskevassa laissa (*Wohnungseigentumsgesetz*). Jos perittävä ja hänen avopuolisonsa omistavat yhteisen asunnon (*Wohnungseigentumspartnerschaft*), perittävän omistusosuus siirtyy jälkeen elävälle puolisolalle.

Jos perittävältä ei jää aviopuolisoa eikä lapsia, perintöoikeus kuuluu perittävän vanhemmille ja heidän jälkeläisilleen (perittävän sisaruksille) (ABGB:n 735 ja 736 §).

Jos perittävältä jää lapsia, mutta ei aviopuolisoa, lapset perivät kukin yhtä suuren osan.

Jos vainajalta jää aviopuoliso ja lapsia, aviopuoliso perii jäämistöstä yhden kolmasosan sekä lakimääräisen koti-irtaimiston (*Vorausvermächtnis*). Kaksi kolmasosaa jaetaan lapsille tasan (ABGB:n 757 §).

Rekisteröidyt kumppanit rinnastetaan aviopuolisoihin (ABGB:n 537a §). Rekisteröidyn parisuhteen voivat muodostaa vain samaa sukupuolta olevat.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Piirioikeus (*Bezirksgericht*), jonka asiamiehenä (*Gerichtskommissär*) toimii notaari.

Asiallinen ja alueellinen toimivalta on sillä piirioikeudella, jonka alueella perittävän viimeinen yleinen oikeuspaikka (asuinpaikka, tavanomainen oleskelupaikka) oli (tuomioistuimen toimivaltaa koskevan lain (*Jurisdiktionsnorm* – JN) 105 § ja 65–66 §). Notaari huolehtii piirioikeudessa menettelyn täytäntöönpanosta tuomioistuinasiamiehenä (tuomioistuinasiamieslain (*Gerichtskommissärsgesetz* – GKG) 1 §).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Piirioikeus (*Bezirksgericht*), jonka asiamiehenä (*Gerichtskommissär*) toimii notaari.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Piirioikeus (*Bezirksgericht*), jonka asiamiehenä (*Gerichtskommissär*) toimii notaari.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Piirioikeus, jonka alueella perittävän viimeinen asuinpaikka tai tavanomainen oleskelupaikka oli, aloittaa automaattisesti jäämistöoikeudellisen menettelyn (*Verlassenschaftsverfahren*), kun perimyksen alkamisesta on saatu tieto. Menettelyn hoitaa notaari tuomioistuinasiamiehen ominaisuudessa, ja sen päätteeksi annetaan tuomioistuimen päätös.

Menettely on aloitettava automaattisesti heti, kun tuomioistuin saa tiedon kuolintapauksesta (riidattomia menettelyjä koskevan lain AußStrG 143 §:n 1 momentti).

Tuomioistuinasiamies määrittää perilliset jäämistöoikeudellisissa menettelyssä (ABGB:n 797 §).

Tuomioistuinasiamies (tuomioistuinasiamieslain GKG 1 §:n 2 momentin 2b kohta ja 2 §:n 2 momentti) laatii pesäluettelon, jos on annettu ehdollinen ilmoitus perinnön vastaanottamisesta (*bedingte Erbantrittserklärung*); lakiosaan oikeutetut ovat alaikäisiä tai tarvitsevat jostain muusta syystä laillisen edustajan; on annettu lupa erottaa jäämistö perillisen omaisuudesta; on otettava huomioon toissijainen saaja; viimeisenä tahtona on yksityisen säätien perustaminen; jäämistö saattaa perillisten puuttuessa siirtyä valtiolle; tai joku siihen oikeutettu henkilö tai väliaikainen pesänhoitaja sitä pyytää (AußStrG:n 165 §).

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Kukaan ei voi ottaa perintöä haltuunsa omavaltaisesti. Se täytyy luovuttaa perillisten haltuun perintötuomioistuimen (*Abhandlungsgericht*) määräyksellä (*Einantwortung*) (ABGB:n 797 § ja AußStrG:n 177 §). Luovutuksen edellytyksenä on, että jäämistöoikeudellinen menettely on saatu tuomioistuimessa päätökseen ja esitetään perinnön vastaanottamista koskeva ilmoitus (*Erbantrittserklärung*), jolla asianomaiset osoittavat perimisoikeutensa. Myös kiinteän omaisuuden omistus siirtyy luovutusmääräysmenettelyssä ennen kiinteistörekisteriin merkitsemistä. Tuomioistuinasiamiehen on haettava merkitsemistä kiinteistörekisteriin perillisten puolesta, jos he eivät itse tee sitä kohtuullisessa ajassa.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset vastaavat vainajan veloista koko omaisuudellaan. Jos perunkirjoitus on tehty, he vastaavat veloista vain jäämistön arvoon asti.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistörekisterituomioistuimelle (*Grundbuchgericht*) on esitettävä saantokirja. Perillisen on esitettävä perintötuomioistuimen antama luovutusmääräys, testamenttinsaajan puolestaan viranomaisen todistus (*Amtsbestätigung*). Lisäksi voi joutua esittämään verohallinnon todistuksen (*Unbedenklichkeitsbescheinigung*) siitä, että verot on maksettu, ja alueen lainsäädännöstä riippuen kiinteän omaisuuden luovutusta koskevan luvan (*grundverkehrsrechtliche Genehmigung*) ja jopa todistuksen saajan kansalaisuudesta (*Staatsbürgerschaftsnachweis*).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajaa ei tarvitse nimittää.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perillisellä, joka perinnön vastaanottaessaan voi osoittaa perimisoikeutensa riittävällä tavalla, on oikeus käyttää ja hallinnoida jäämistöä ja edustaa kuolinpesää, ellei perintötuomioistuin (*Verlassenschaftsgericht*) toisin määrää. Jos tällaisia perillisiä on useita, he käyttävät tätä oikeutta yhdessä, elleivät sovi muuta (ABGB:n 801 §:n 1 momentti).

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Testamentin toimeenpanijalla on ltävällän perimysmenettelyssä vain vähäinen merkitys. Näin on siksi, että tuomioistuin huolehtii menettelystä ja tuomioistuinasiamies varmistaa, että perittävän tahto toteutuu. ABGB:n 816 §:n mukaan perittävä voi testamentissa nimittää viimeisen tahtonsa toimeenpanijan. Testamenttimääräyksessä määritetään toimeenpanijan tehtäväkenttä, johon voi kuulua esim. velvoitteiden täyttämisen valvonta, kuolinpesän jakaminen perillisten ja testamenttinsaajien kesken tai pesän hallinnointi.

Jos pyydetäessä pesän velkoja ilmoittautumaan (ABGB:n 813–815 §) järjestetään suullinen käsittely, tuomioistuinasiamiehen tehtävänä on antaa käsittelyn ajankohta tiedoksi ja kutsua testamentin toimeenpanija.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Tuomioistuinasiamiehen on annettava edunsaajille pyynnöstä todistus (*Amtsbestätigung*) heidän edustusvallastaan (AußStrG:n 172 §).

Kun perilliset ja heidän osuutensa perinnöstä on määritetty ja niiden edellytysten on osoitettu täyttyvän, tuomioistuin luovuttaa jäämistön perillisille (AußStrG:n 177 §: luovutusmääräys). Lainvoimaiseksi vahvistetun luovutusmääräyksen jäljennös riittää rahoituslaitoksissa olevien varojen vapauttamiseen (AußStrG:n 179 §).

Päivitetty viimeksi: 16/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [PL](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Puola

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Puolan lainsäädännön mukaan omaisuutta voi hallinnoida kuolemanvaraismääräyksiin ainoastaan testamentilla. Yhteiset testamentit on kuitenkin kielletty.

Puolan lainsäädännössä tunnetaan seuraavanlaiset testamentit:

testamentintekijän omakätisesti laatima testamentti, jonka hän on itse myös päivännyt ja allekirjoittanut;

notaarin laatima testamentti notaarin vahvistaman asiakirjan muodossa;

suullinen testamentti, jonka testamentintekijä esittää kunnan- tai kaupunginjohtajalle kahden todistajan läsnä ollessa

suullinen testamentti kolmen todistajan läsnä ollessa (vain jos testamentintekijän kuolema on jo lähellä ja edellä mainittujen menettelyjen noudattaminen olisi mahdotonta tai hyvin vaikeaa).

Perintösopimuksista on sallittu ainoastaan perinnöstä luopumista koskeva sopimus tulevan perinnönjättäjän ja hänen lakimääräisen perillisensä välillä. Jotta tällainen sopimus olisi pätevä, se on vahvistettava notaarin asiakirjalla.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamenttia ei tarvitse rekisteröidä, jotta se olisi pätevä. Notaarin vahvistaman asiakirjan muodossa laadittu testamentti tai notaarin haltuun talletettu

testamentti on mahdollista rekisteröidä kansallisen notaariliiton (Krajowa Rada Notarialna) toimesta.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Puolan lainsäädännössä ei millään tavoin rajoiteta testamentintekijän vapautta määrätä perillisistään. Testamenttivapautta ei rajoita myöskään se, että

testamentintekijän lähisukulaisten ja puolison etujen suojaamiseksi heille on varattu tietty rahana maksettava lakimääräinen perintöosa (*zachowek*).

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole, sovelletaan seuraavia periaatteita:

Jos perittävä ei ollut naimisissa eikä hänellä ollut lapsia, perillisiä ovat hänen vanhempansa. Jos jompikumpi vanhemmista ei ole enää elossa perimyksen alkaessa, hänelle kuuluva osa perinnöstä jaetaan perittävän sisarusten kesken yhtä suuriin osiin. Jos joku perittävän sisaruksista ei ole enää elossa perimyksen alkaessa, mutta hänellä on jälkeläisiä, tälle sisarukselle kuuluva osuus jaetaan hänen jälkeläistensä kesken yhtä suuriin osiin. Jos sisaruksia tai näiden jälkeläisiä ei ole, koko perintö menee perittävän isovanhemmille, jotka jakavat sen keskenään yhtä suuriin osiin. Jos joku isovanhemmista ei ole enää elossa perimyksen alkaessa, hänelle kuuluvan osan saavat hänen jälkeläisensä. Jos isovanhemmalla, joka oli kuollut ennen perimyksen alkamista, ei ole jälkeläisiä, hänen osuutensa perinnöstä siirtyy muille isovanhemmille, jotka jakavat sen keskenään yhtä suuriin osiin. Jos lakimääräisiä perillisiä ei ole, perinnön saa perittävän viimeinen asuinpaikkakunta. Jos ei ole mahdollista määrittää perittävän viimeistä asuinpaikkaa Puolassa tai jos viimeinen asuinpaikka sijaitsee ulkomailla, perintö menee valtiokonttorille.

Jos perittävällä ei ollut puolisoa, mutta häneltä jäi lapsia, nämä saavat koko perinnön.

Jos perittävältä jäi puoliso, tämä on ainoa perillinen, jos perittävällä ei ollut jälkeläisiä, vanhempia, sisaruksia tai sisarusten jälkeläisiä.

Jos perittävältä jää sekä puoliso että lapsia, nämä jakavat perinnön keskenään yhtä suuriin osiin; puolison osuuden on kuitenkin oltava vähintään 1/4 perinnöstä. Jos perittävältä jää puoliso, jonka kanssa heillä oli lakisääteinen yhteisomistus, puoliso saa puolet yhteisomistuksen alaisesta omaisuudesta, ja toinen puoli muodostaa perittävältä jäävän perinnön.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Hakijan on käännyttävä notaarin tai perittävän viimeisen asuinpaikan toimivaltaisen tuomioistuimen puoleen.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ilmoitus perinnön vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta tehdään ilmoituksen antajan asuinpaikan tai vakinaisen oleskelupaikan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai notaarille. Ulkomailla asuva henkilö voi tehdä ilmoituksen konsulille.

Ks. vastauksessa edelliseen kysymykseen mainitut elimet.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Puolan lainsäädännössä ei tunneta varsinaista lakiosan käsitettä. Sen sijaan siinä säädetään lakimääräisestä perintöosasta (*zachowek*) eli tietyn rahasumman maksamisesta lähisukulaisille. Tämän perintöosan vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta ei tarvitse tehdä ilmoitusta.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Henkilö, joka haluaa saada todistuksen asemastaan perillisenä, voi joko tehdä asiaa koskevan hakemuksen tuomioistuimelle tai pyytää notaaria laatimaan tällaisen rekisteröidyn asiakirjan. Jos perillisiä on useita, he voivat pyytää tuomioistuinta jakamaan perintöomaisuuden pesänjakomenettelyssä, tai notaari voi tehdä perinnönjakosopimuksen vahvistamallaan asiakirjalla.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perilliseksi tai testamentinsaajaksi tullaan, kun perimys alkaa lain mukaisesti. Perinnöstä tai testamenttisaannosta on kuitenkin mahdollista luopua.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Periaatteessa perillisellä on rajoittamaton vastuu perittävän veloista. Perillinen voi rajoittaa vastuutaan ottamalla perinnön vastaan sen nettomäärään asti (eli ottamalla vastaan vain määrän, joka jää jäljelle velkojen vähentämisen jälkeen). Tätä varten perillisen on tehtävä asiasta ilmoitus notaarille tai toimivaltaiselle tuomioistuimelle kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hän sai tiedon perinnöstä. Jos perillisiä on useampia, he vastaavat perittävän veloista yhteisvastuullisesti.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Voidakseen rekisteröidä perintöomaisuuteen kuuluvan kiinteistön kiinteistörekisteriin perillisen on yleensä esitettävä todistus asemastaan perillisenä tai tuomioistuimen päätös, jossa todetaan hänen vastaanottaneen perinnön, tai notaarin laatima perintötodistus.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Puolan lainsäädännön mukaan on mahdollista nimittää jäämistön hoitaja joko viran puolesta tai hakemuksesta, jos on syystä tai toisesta olemassa riski, että perintöomaisuutta ei hoideta asianmukaisella tavalla. Se, jonka etua asia koskee, voi tehdä tätä varten hakemuksen tuomioistuimelle, jonka tuomiopiirissä jäämistöomaisuus sijaitsee. Hänen on todistettava olevansa perillinen tai testamentinsaaja tai että hänellä on oikeus tiettyyn perintöosaan. Jäämistön hoitajan nimittämistä voivat hakea myös testamentin toimeenpanija, jäämistöomaisuuden toinen haltija (yhteisomistuksen perusteella), henkilö jolla on jaettu oikeus perittävältä jääneisiin oikeuksiin, velkoja jolla on kirjallinen todiste saatavista perittävää kohtaan tai verotoimisto.

Jos perillistä ei ole, tuomioistuin voi nimittää jäämistön hoitajan joko viran puolesta tai hakemuksesta hallinnoimaan jäämistöomaisuutta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perittävä voi testamentissa määrätä toimeenpanijan, joka hänen kuolemansa jälkeen hallinnoi jäämistöomaisuutta.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Testamentin toimeenpanijan velvollisuuksiin kuuluu hoitaa jäämistöomaisuutta, maksaa perimyksen liittyvät velat ja erityisesti panna täytäntöön testamenttilahjoituksia koskevat määräykset ja muut ohjeet sekä toimittaa perintöomaisuus perillisille perittävän tahdon ja lain mukaisesti heti kun pesänjako on tehty.

Testamentin toimeenpanija voi nostaa kanteen tai häntä vastaan voidaan nostaa kanne asioissa, jotka liittyvät jäämistön tai sen osan tai tietyn omaisuuserän hoitoon. Hän voi myös nostaa kanteen jäämistöomaisuuteen liittyviä oikeuksia koskeissa asioissa ja häntä vastaan voidaan nostaa kanne jäämistöön kohdistuvia velkoja koskeissa asioissa.

Testamentin toimeenpanijan on toimitettava testamentinsaajalle tälle kuuluva testamenttilahjoitus.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Lakimääräisen perillisen on osoitettava sukulaisuussuhteensa perittävään esittämällä asianmukainen henkilöasiakirja (esim. syntymä- tai vihkitodistus).

Testamentissa mainitun perillisen tai testamentinsaajan on todistettava oikeutensa perintöön esittämällä testamentti.

Päivitetty viimeksi: 20/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Portugali

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kuolemanvaraismääräykset voidaan laatia joko i) testamentin tai ii) perintösopimuksen avulla.

i) Testamentti

Testamentti on henkilökohtainen, eikä sitä voi tehdä toisen puolesta.

Yhteisiä testamentteja, joissa sama asiakirja sisältää kahden tai useamman henkilön yhteisiä kuolemanvaraismääräyksiä, ei hyväksytä riippumatta siitä, ovatko asianosaiset laatineet sen toistensa hyväksi (keskinäinen testamentti) vai onko se laadittu kolmannen osapuolen hyväksi.

Testamentti on ainoastaan yhden henkilön tahdonilmaus, jota ei tarvitse osoittaa kenellekään tai antaa tietyn henkilön tiedoksi. Sitä voi muuttaa yksipuolisesti. Omaisuus siirtyy testamentinsaajille vasta testamentintekijän kuoleman jälkeen.

Portugalissa on määrämuotoisia ja muita testamentteja.

Määrämuotoisia ovat virallisesti varmennettu testamentti (*testamento público*) ja holografinen testamentti (*testamento cerrado*).

Virallisesti varmennettu testamentti on laadittu notaarin avustuksella ja kirjattu tämän rekistereihin.

Holografinen testamentti on testamentintekijän itsensä laatima ja allekirjoittama tai toisen henkilön hänen pyynnöstään laatima. Notaarin on kuitenkin hyväksyttävä se. Testamentintekijä voi säilyttää testamentin itse tai antaa sen kolmannen osapuolen tai notaarin säilytettäväksi. Holografisen testamentin haltijan on esitettävä testamentti kolmen päivän kuluessa siitä, kun hän saa tietää, että testamentintekijä on kuollut. Jos näin ei tehdä, haltijan katsotaan olevan vastuussa mahdollisista tappioista tai vahingoista. Jos haltija on testamentinsaaja, hän menettää tällöin perintöoikeutensa velvollisuutensa laiminlyönnin vuoksi.

Laissa säädetään seuraavista muista testeistä: sotilastestamentti, laivalla laadittu testamentti, lentokoneessa laadittu testamentti ja yleisen katastrofin yhteydessä laadittu testamentti. Testamentti voidaan tehdä näissä erityismuodoissaan ainoastaan tietyissä laissa säädettyissä poikkeuksellisissa olosuhteissa (häätätilanteissa). Häätätilateamentti on voimassa vain kahden kuukauden ajan niiden poikkeuksellisten olosuhteiden päättymisestä, jotka estivät määrämuotoisen testamentin laatimisen.

Portugalin lainsäädännössä säädetään myös testamentista, jonka Portugalin kansalainen voi tehdä ulkomailla kyseisen maan lainsäädännön nojalla.

Tällainen testamentti tulee voimaan Portugalissa, jos se on laadittu tai hyväksytty virallisesti.

ii) Perintösopimus

Portugalin oikeusjärjestelmässä hyväksytään poikkeustapauksissa sopimukseen perustuva kuolemanvaraismääräys. Sopimukseen perustuva periminen voidaan vahvistaa perintösopimuksella tai jälkeen elävälle puolisolle osoitettavalla lahjoituksella, joka tulee voimaan lahjoituksen antajan kuoleman jälkeen. Jotta perintösopimus tai lahjoitus jälkeen elävälle puolisolle olisi pätevä, sen tulee sisältyä avioehtosopimukseen.

Sopimukseen perustuvat kuolemanvaraismääräykset ovat kuitenkin pääsääntöisesti kiellettyjä. Tämän vuoksi perintösopimukset ovat periaatteessa kiellettyjä, ja ne voivat olla pätemättömiä. Myös kuolemanvaraiset lahjoitukset ovat kiellettyjä. Ne eivät kuitenkaan ole pätemättömiä, vaan ne muunnetaan testamenttimääräyksiksi lain nojalla ja niitä voidaan myös muuttaa yksipuolisesti.

Portugalin lainsäädännössä hyväksytään poikkeuksellisesti seuraavat perintösopimukset: a) puolison nimeäminen sopimuksella perilliseksi tai testamentinsaajaksi, kun määräyksen esittäjänä on toinen puoliso tai kolmas osapuoli; b) kolmannen osapuolen nimeäminen sopimuksella perilliseksi tai testamentinsaajaksi, kun määräyksen esittäjänä on jompikumpi puolisoista. Perillisen ja testamentinsaajan ero selitetään jäljempänä vastauksessa kysymykseen "Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?".

Päteviksi katsottavien perintösopimusten vaikutukset tulevat voimaan vasta perintösopimuksen tekijän kuoleman jälkeen. Edellä a kohdassa tarkoitettua perintösopimusta ei kuitenkaan voi peruuttaa yksipuolisesti sen hyväksymisen jälkeen, eikä perintösopimuksen tekijä saa elinaikanaan aiheuttaa haittaa perilliselle tai testamentinsaajalle luovuttamalla omaisuuttaan vastikkeetta. Edellä b kohdassa tarkoitettu perintösopimus voidaan peruuttaa yksipuolisesti, jos kolmas osapuoli ei ollut avioehtosopimuksessa vastaanottavana osapuolena.

Näiden kahden perintösopimustyyppiin lisäksi lainsäädännössä hyväksytään myös kuolemanvarainen lahjoitus jälkeen elävälle puolisolle. Kyse on tällöin toisen puolison tai kolmannen osapuolen lahjoituksista toiselle puolisolle avioliiton aikana. Lahjoitus jälkeen elävälle puolisolle kuuluu perintösopimusjärjestelyjen piiriin, ja siitä on sovittava avioehtosopimuksessa.

Huomautus:

Portugalin lainsäädännössä säädetään kahdesta perimystyyppistä. Toinen näistä tyypeistä on tahdonilmaukseen perustuva perimys (joko testamentti tai perintösopimus), jota käsitellään tässä vastauksessa. Toinen on lakimääräinen perimys (lakiosa tai muu lakimääräinen perintöosa), jota käsitellään vastauksissa kysymyksiin "Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?" ja "Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?"

Tahdonilmaukseen perustuva perimys seuraa perinnön antajan omasta tahdostaan laatimasta testamentista tai perintösopimuksesta.

Lakimääräisestä perimyksestä säädetään lailla. Lakimääräisellä perimyksellä tarkoitetaan lakiosaa (sucessão legítima), kun perimys johtuu suoraan lainsäädännöstä eikä perinnön antaja voi vaikuttaa siihen. Lakimääräisellä perimyksellä voidaan tarkoittaa myös muuntyyppistä perintöosaa (sucessão legítima), joka perustuu lainsäädäntöön mutta johon perinnön antaja voi vaikuttaa viimeitahtoisesti.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Kuolemanvarainmääräyksiä ei tarvitse rekisteröidä.

Tähän pääsääntöön on kuitenkin poikkeuksia, joista säädetään eri säädöksissä. Kuolemanvaraismääräykset on rekisteröitävä esimerkiksi seuraavissa tapauksissa: i) etuuskohtelua koskevat testamenttimääräykset, jotka ovat lainvoimaisia; ii) yksinoikeusjärjestelyt ja niiden muutokset; iii) rasitteet, jotka johtuvat jaettavaan perintöön laskettavista lahjoituksista; iv) avioehtosopimukset.

Edellä i, ii ja iii kohdissa mainituissa tapauksissa rekisteröinti on tehtävä kiinteistörekisteritoimistossa (*Conservatórias do Registo Predial*).

Rekisteröintivelvoite on oikeussuhteen aktiivisilla tai passiivisilla asianosaisilla, henkilöillä, joiden edun mukaista rekisteröinti on, tai henkilöillä, joiden tehtävänä on lain mukaan toimittaa rekisteröinti (virallista rekisteröintiä vaativat joissakin tapauksissa tuomioistuimet, syyttäjänvirasto tai rekisteriviranomainen itse). Rekisteröinti tapahtuu siten, että esitetään kiinteistörekisteriote, kirjataan tosiasiat ja asianosaisten lausunnot sekä tietyt asiaan liittyvät olosuhteet.

Edellä iv kohdassa mainitussa tapauksessa rekisteröinnin tekee väestörekisteriviranomainen (*Conservatória do Registo Civil*) asianomaisten esittämän ilmoituksen perusteella. Tällöin rekisteröinnin osapuolina voivat asianosaisten lisäksi olla myös henkilöt, joita asia suoraan koskee, tai henkilöt, joiden hyväksyntää pätevä rekisteröinti edellyttää.

Huomautus:

Leskellä on yksinoikeusjärjestelyjen perusteella oikeus saada elatusapua vainajan varoista.

Perintöomaisuuteen palauttamisella (colação) tarkoitetaan sitä, että jälkeläiset palauttavat jaettavaan perintöön ylempää polvea olevalta sukulaiselta lahjoituksena saatua omaisuutta tai arvoesineitä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Kyllä, Portugalin lainsäädännössä rajoitetaan kuolemanvaraismääräyksiä säätämällä lakiosasta. Lakiosalla tarkoitetaan sitä osaa kuolinpesän omaisuudesta, jota testamentintekijä ei saa luovuttaa, koska se kuuluu lain mukaan siihen oikeutetuille lakiosaperillisille. Tätä kutsutaan lakiosaan perustuvaksi lakimääräiseksi perimykseksi (*sucessão legítima*). Perinnön jättäjä ei voi vaikuttaa lakiosaan.

Lakiosaan oikeutettuja perillisiä ovat puoliso, alenevaa ja ylenevää polvea olevat sukulaiset. Puoliso ja alenevaa polvea olevat sukulaiset ovat perimysjärjestyksen mukaan ensisijaisia perillisiä. Jos alenevaa polvea olevia sukulaisia ei ole, perillisiä ovat puoliso ja ylenevää polvea olevat sukulaiset. Testamentintekijä ei voi luovuttaa seuraavia osuuksia omaisuudestaan (lakiosia):

puolison ja lasten lakiosa on kaksi kolmasosaa kuolinpesästä;

jos testamentintekijällä ei ole elossa olevia alenevaa tai ylenevää polvea olevia sukulaisia, puolison lakiosa on puolet kuolinpesästä;

jos testamentintekijällä ei ole puolisoa mutta hänellä on lapsia, lapsen lakiosa on puolet kuolinpesästä, jos lapsia on vain yksi, ja kaksi kolmasosaa, jos lapsia on vähintään kaksi;

toisen alenevan polven tai sitä seuraavien polvien sukulaisten lakiosa on sama kuin testamentintekijän ylenevää polvea olevien sukulaisten lakiosa;

jos alenevaa polvea olevia sukulaisia ei ole, puolison ja ylempää polvea olevien sukulaisten lakiosa on kaksi kolmasosaa kuolinpesästä;

jos alenevaa polvea olevia sukulaisia tai jälkeen elävää puolisoa ei ole, vanhempien lakiosa on puolet kuolinpesästä; jos perillisinä ovat toisen ylenevän polven tai sitä seuraavien polvien sukulaiset, lakiosa on yksi kolmasosa kuolinpesästä.

Huomautus:

Jos puoliset ovat testamentintekijän kuollessa eronneet tai asuvat erillään ja tästä on jo annettu tai ollaan antamassa lopullinen päätös, jälkeen elävällä puolisollla ei ole perintöoikeutta. Jos avioero- tai asumuseromennettely on kesken testamentintekijän kuollessa, perilliset voivat jatkaa menettelyä varallisuussuhteisiin kohdistuvien vaikutusten aikaansaamiseksi. Jos avioero tai asumusero vahvistetaan tällaisessa tapauksessa takautuvasti, puolisollla ei katsota olevan perintöoikeutta.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos vainaja ei ole laatinut kuolemansa jälkeen luovutettavaa omaisuutta tai sen osaa koskevaa pätevää kuolemanvaraismääräystä, omaisuuden perivät tällöin lain mukaan siihen oikeutetut perilliset. Tätä kutsutaan lakimääräiseksi perimykseksi (*sucessão legítima*). Testamentintekijä voi kuitenkin vaikuttaa tämäntyyppiseen lakimääräiseen perimyksen viimeitahtoisesti.

Lakimääräisiä perillisiä ovat puoliso, sukulaiset ja valtio seuraavassa järjestyksessä: a) puoliso ja alenevaa polvea olevat sukulaiset; b) puoliso ja ylenevää polvea olevat sukulaiset; c) sisarukset ja heidän alenevaa polvea olevat sukulaisensa; d) muut sivuperilliset neljänteen polveen asti; e) valtio.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

Perintöasioita koskeva toimivalta määräytyy sen perusteella, liittykö perimyksen kiistaa (vastaanottaminen perukirjan perusteella) vai ei (vastaanottaminen suoraan).

Notaarit ovat toimivaltaisia käsittelemään kiistanalaisia perintöasioita. Notaarit ja rekisteriviranomaiset ovat toimivaltaisia käsittelemään muita perintöasioita.

He voivat laatia perintötodistuksia ja hoitaa jäämistön ositusta. Myös asianajajat (*advogados*) ja toimistoasianajajat (*solicitadores*) voivat hoitaa perinnönjakoa varmennetun holografisen testamentin perusteella, mutta heillä ei ole toimivaltaa laatia perintötodistuksia.

Notaareilla ja väestörekisteriviranomaisilla on toimivalta laatia perintötodistus, jossa vahvistetaan perinnön saajan henkilöllisyys. Joissakin tapauksissa kuolinpesään tai testamenttiin on myös sovellettava avioehtosopimusten määräyksiä.

5.1 perintöasioissa?

Jos perimyksen liittyä kiistaa, sen kunnan notaaritoimistolla (*cartório notarial*), jonka alueella perintöasian käsittely on aloitettu, on 2. syyskuuta 2013 alkaen ollut toimivalta tehdä perunkirjoitus. Perunkirja toimitetaan lopulta tuomioistuimelle, joka vahvistaa perinnönjaon.

Perintöasian käsittely aloitetaan sillä paikkakunnalla, jolla vainajan viimeinen kotipaikka sijaitsi.

Jos viimeinen kotipaikka sijaitsi Portugalin ulkopuolella, mutta vainajalla on omaisuutta Portugalissa, asiassa toimivaltainen on sen paikkakunnan notaaritoimisto, jossa kyseinen kiinteä omaisuus tai pääosa siitä sijaitsee. Jos kiinteää omaisuutta ei ole, toimivaltainen on sen paikkakunnan notaaritoimisto, jossa pääosa irtaimesta omaisuudesta sijaitsee.

Jos viimeinen kotipaikka sijaitsi Portugalin ulkopuolella eikä vainajalla ole omaisuutta Portugalissa, asiassa toimivaltainen on sen paikkakunnan notaaritoimisto, jonka alueella sijaitsee perintötodistusta hakevan asianosaisen kotipaikka.

Jos perintö vastaanotetaan suoraan, perunkirjoitusta ei tarvitse tehdä. Tällöin perilliset ja testamentinsaajat hoitavat pesänselvityksen ja perinnönjaon yhteisellä sopimuksella. Asiaa ei tarvitse viedä notaarin tai tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Kun kyseessä on valtionperintö, pesänselvitystä koskevasta erityismenettelystä vastaa tuomioistuin.

Jos perimyksen ei liity kiistaa, toimivaltaisia ovat notaaritoimisto sekä väestö- ja kiinteistörekisteriviranomaiset alueellisesta toimivallasta riippumatta. Asianosaiset voivat siis viedä perintöasian haluamansa viranomaisen käsiteltäväksi ilman alueellisia rajoituksia.

Kuten edellä selitetään, asianosaiset voivat jakaa perinnön myös kenen tahansa portugalilaisen asianajajan tai toimistoasianajajan läsnäollessa, kunhan rekisteriviranomainen tai notaari on laatinut perintötodistukset edellä esitettyjä vaatimuksia noudattaen.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen vastaanottamista koskevan toimivallan osalta ei ole suurta eroa sillä, onko kyse testamenttisaannosta vai lakiosasta, eikä sillä onko kyseessä lakimääräinen vai tahdonilmaukseen perustuva perimys. Tästä syystä näihin kysymyksiin voidaan vastata samalla tavoin.

Jos perintö vastaanotetaan perintöasian ratkaisumenettelyn ja pesänselvityksen perusteella, vastaanottamista koskeva ilmoitus annetaan osana toimivaltaisen notaaritoimiston hoitamaa menettelyä. Tällöin vastaanottamista koskevan ilmoituksen vastaanottava viranomainen on notaari.

Perinnön vastaanottaminen perintöasian ratkaisumenettelyn perusteella tapahtuu hakemalla menettelyn aloittamista tai osallistumalla siihen.

Perinnön voi vastaanottaa myös suoraan ilman eri toimenpiteitä, kun perintö vastaanotetaan ja kuolinpesä jaetaan ilman perintöasian ratkaisumenettelyä.

Perinnön vastaanottamista koskevia sääntöjä sovelletaan myös testamenttisaannon vastaanottamiseen. Perinnön ja testamenttisaannon välistä eroa selitetään seuraavaan kysymykseen annetussa vastauksessa.

Jos pesänselvitys aloitetaan, luopumisesta on ilmoitettava perintöasian ratkaisumenettelyn yhteydessä. Tällöin luopumista koskevan ilmoituksen vastaanottava viranomainen on notaari.

Luopumista koskevan ilmoituksen voi antaa seuraavilla tavoilla: julkisena asiakirjana tai varmennettuna yksityisenä asiakirjana, jos jäämistön kuuluu omaisuutta, jonka luovuttaminen edellyttää lainsäädännön mukaan jompaakumpaa asiakirjatyyppeä. Muissa tapauksissa hyväksytään yksityinen asiakirja. Perinnön tai testamenttisaannon vastaanottaminen tai siitä luopuminen on yksipuolinen oikeustoimi, jota ei voi kiistää. Molemmat tapahtuvat perinnön vastaanottajan ilmoituksella, jota ei tarvitse osoittaa tai antaa tiedoksi tietylle henkilölle.

Jos kyseessä on perintö ilman oikeudenomistajaa, asianosainen tai syyttäväviranomainen voi pyytää tuomioistuinta ilmoittamaan perilliselle, että tämän tulee vastaanottaa perintö tai luopua siitä. Tällöin vastaanottamista koskevan ilmoituksen vastaanottava viranomainen on tuomioistuin. Perinnön katsotaan olevan ilman oikeudenomistajaa, kunnes se on vastaanotettu tai sen julistetaan menevän valtiolle.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Sovellettava menettely riippuu siitä, liittyykö perinnönjakoon kiistaa vai ei.

PERIMYKSEEN LIITTYY KIISTAA

Perintöasian ratkaisumenettelyn ja pesänselvityksen (*processo de inventário*) tarkoituksena on: jakaa kuolinpesän jäämistö lopullisesti siten, että yhteisomistus puretaan; luetteloida kuolinpesän omaisuus, jos sitä ei ole tarpeen jakaa; tarvittaessa realisoida kuolinpesän omaisuutta.

Perunkirjoituksen toimittaa notaaritoimisto (*Cartório Notarial*), ja sen eri toimenpiteistä vastaa notaari. Periaatteessa tuomioistuin osallistuu menettelyyn vasta loppuvaiheessa, jolloin alueellisesti toimivaltaisen tuomioistuimen tuomari vahvistaa kuolinpesän jakamisen. Tuomioistuin voi kuitenkin osallistua menettelyyn jo alkuvaiheessa ja nimittää jäämistön hoitajan (*cabeça de casa*), jos kaikki henkilöt, joille tehtävä kuuluisi lainsäädännön nojalla, ovat estyneitä hoitamaan tehtävää tai tällaisia henkilöitä ei ole.

Oikeudellisen edustajan käyttäminen on pakollista vain silloin, kun asiaan liittyy oikeudellisia kysymyksiä tai jos haetaan muutosta.

Perintöasian ratkaisumenettely muodostuu seuraavista vaiheista: i) vireillepanopyyntö ja jäämistön hoitajan ilmoitukset; ii) tiedoksianto; iii) vastustaminen; iv) jäämistön hoitajan vastaukset; v) velat; vi) valmisteleva kuuleminen; vii) asianomaisten kuuleminen; viii) vapaaosan määrittäminen; ix) jäämistön jakaminen; x) jaon muuttaminen tai kumoaminen.

Seuraavassa esitetään lyhyt kuvaus kyseisistä menettelyn vaiheista.

i) Vireillepanopyyntö ja jäämistön hoitajan ilmoitukset

Tuomioistuimet eivät aloita perintöasian käsittelyä automaattisesti. Perintöasian ratkaisumenettelyn aloittamista voivat hakea osapuolet, joiden etua jäämistön jakaminen suoraan koskee, sekä tarvittaessa vanhemmat, huoltaja tai holhooja, jos perinnönsaajia ovat alaikäiset, vajaavaltaiset tai poissaolevat henkilöt.

Hakemukseen on liitettävä testamentintekijän kuolinodistus ja ilmoitettava, kuka toimii jäämistön hoitajana.

Notaari nimittää jäämistön hoitajan ja kutsuu hänet kuultavaksi. Kuulemisen yhteydessä jäämistön hoitajan on toimitettava testamentti, perintösopimukset, avioehtosopimukset ja mahdolliset sopimukset lahjoituksista, ilmoitettava perilliset ja testamentinsaajat, esitettävä luettelo omaisuuseristä ja niiden arvosta sekä asiakirjat, joita tarvitaan kyseisten omaisuuserien oikeudellisen aseman määrittämiseen, ja eriteltävä kuolinpesän velat.

ii) Tiedoksianto

Notaari vastaa tiedoksiannosta niille, joiden etua jäämistön jakaminen suoraan koskee, ja velkojille. Lakiosaperillisten tapauksessa tiedoksianto koskee myös heitä.

iii) Vastustaminen

Henkilöt, joiden etua jäämistön jakaminen suoraan koskee, voivat vastustaa jäämistön hoitajan toimia tai valittaa niistä.

iv) Jäämistön hoitajan vastaukset

Edeltävässä vaiheessa esitetyt kysymykset ratkaistaan, kun jäämistön hoitajaa on kuultu. Myös muita asianosaisia voidaan kuulla ja lisäksi voidaan vaatia näytön esittämistä. Jos kysymysten monimutkaisuus johtaa viivästyksiin valitusten käsittelyssä, notaari ohjaa asianosaiset tavanomaiseen oikeudenkäyntimenettelyyn.

v) Velat

Edellä kohdissa iii ja iv kuvattua menettelyä sovelletaan myös silloin, kun mahdollinen velkoja vastustaa jäämistön jakamista.

vi) Valmisteleva kuuleminen

Kun jäämistön jakamiseen mahdollisesti vaikuttavat kysymykset on saatu ratkaistua, notaari vahvistaa valmistelevan kuulemisen (*conferência preparatória*) ajankohdan. Tässä kuulemisessa asianosaiset sopivat perintöosuuksien koostumuksesta määränemistöpäätöksin (2/3). Asianosaiset sopivat myös velkojen hyväksymisestä ja siitä, miten testamenttisaannot tai muut jäämistöä koskevat rasitteet hoidetaan. Perunkirjoitus voi päättyä valmistelevaan kuulemiseen, jos kaikki asianosaiset ovat yksimielisiä.

vii) Asianosaisten kuuleminen

Jos menettelyä jatketaan, notaari asettaa päivän asianosaisten kuulemiselle (*conferência de interessados*). Tämä kuuleminen on järjestettävä 20 päivän kuluessa valmistelevaan kuulemisesta. Asianosaisten kuulemisen tarkoituksena on jakaa omaisuuserät. Jakaminen tapahtuu suljetuissa kuorissa esitettyjen ehdotusten tai erityisen neuvottelumenettelyn avulla.

viii) Vapaaosan määrittäminen

Jos lakiosaan tai testamenttisaantoon oikeutettuja perillisiä on, voidaan edellyttää lahjoitettujen tai testamenttisaannolla saatujen omaisuuserien arvon määrittämistä ja niiden huutokauppaamista tai muiden kuolinpesän omaisuuserien arvon määrittämistä, jotta voidaan selvittää, ylittääkö näiden omaisuuserien arvo vapaaosan.

Jos lahjoituksen tai testamenttisaannon katsotaan ylittävän vapaaosan, niitä on vähennettävä.

Lahjoituksen tai testamenttisaannon katsotaan ylittävän vapaaosan, kun ne vaikuttavat lakiosaperillisille kuuluvaan lakiosaan.

ix) Jäämistön jakaminen

Asianajaja kuultuaan notaari määrittää, miten kuolinpesä olisi jaettava. Sen jälkeen notaari laatii jakokirjan (*mapa da partilha*), jossa määritetään jako-osuudet. Jos huutokaupattujen, lahjoitettujen tai testamenttisaantoon kuuluvien omaisuuserien arvo ylittää velat tai jos lahjoitusten ja testamenttisaantojen arvo ylittää vapaaosan, notaari laatii alustavan jakotaulukon (*mapa informativo*). Tässä tapauksessa asianosaisille annetaan tiedoksi, että heidän tulee vaatia korvausta, vastaavan jako-osuuden maksamista käteisellä tai, jos vapaaosa ylittyy, vaatia lahjoituksen tai testamenttisaannon vähentämistä. Asianosaiset voivat esittää jakokirjaa koskevia vastalauseita. Notaari tekee päätökset vastalauseista ja ratkaisee tarvittaessa jäämistön jaon arvalla.

Lopuksi asia siirretään sen alueen alioikeudelle (*Tribunal da Comarca*), jonka tuomiopiirissä perunkirjoituksen ja perinnönjaon hoitanut notaaritoimisto toimii. Toimivaltainen tuomari antaa päätöksen, jolla vahvistetaan lopullisesti jakokirja ja arvannon perusteella tehdyt ratkaisut. Asianosaiset maksavat aiheutuneet kulut.

Tähän päätöksen voi hakea muutosta.

x) Jaon muuttaminen tai kumoaminen

Vaikka jäämistön jakamista koskeva lopullinen päätös on tehty, päätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan kumota tiettyjen ehtojen täytyttyä. Sitä voidaan esimerkiksi muuttaa kaikkien asianosaisten välisellä sopimuksella tai se voidaan kumota, jos joku perillinen on jäänyt ottamatta huomioon.

PERIMYKSEEN EI LIITY KIISTAA

Asianosainen voi viedä perintöasian käsiteltäväksi notaarille tai rekisteriviranomaiselle. Hän voi hyödyntää tällöin yhtä viranomaispalvelua kaikissa perintöasiaan liittyvissä vaiheissa perintötodistuksesta aina jäämistön jaon lopulliseen vahvistamiseen ja rekisteröintiin asti.

Perintötodistukset ja jäämistön jaon voi siis hoitaa kumpi tahansa edellä mainituista tahoista.

Saatuun perintötodistuksen notaaritoimistosta tai rekisteriviranomaiselta asianosaiset voivat pyytää asianajajaa tai toimistoasianajajaa toimittamaan perinnönjaon varmennetun yksityisen asiakirjan perusteella.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perillisillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka perivät vainajan omaisuuden kokonaan tai osittain. Omaisuuseriä, jotka kukin perillinen perii kuolinpesästä, ei ole määrätty ennakkolta.

Legaatinsaajat puolestaan perivät tiettyjä ennalta määrättyjä omaisuuseriä tai arvoesineitä.

Lakimääräisessä perimyksessä perintöoikeus määräytyy lainsäädännön perusteella. Testamenttiperimyksessä perintöoikeus määräytyy testamentintekijän tahdonilmaisun mukaan. Kummassakin tilanteessa perinnön saajat voivat olla perillisiä tai testamentinsaajia.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Jos perintö vastaanotetaan perintöasian ratkaisumenettelyn ja pesänselvityksen jälkeen, ainoastaan perunkirjoituksessa luetteloitua omaisuutta voidaan käyttää vainajan velkojen tai muiden perimyksen liittyvien kulujen maksuun, elleivät perilliset tai testamentinsaajat osoita, että muutakin omaisuutta on olemassa. Jos pesänselvitys ja perunkirjoitus on toimitettu, tällaisten luettelon ulkopuolisten muiden omaisuuserien olemassaoloa koskeva todistustaakka on velkojilla tai testamentinsaajilla.

Jos perintö vastaanotetaan suoraan, vastuu veloista ja muihin perimyksen liittyvistä kuluista ei ylitä perittyjen omaisuuserien arvoa. Tässä tapauksessa perillisten tai testamentinsaajien tehtävänä on osoittaa, että kuolinpesässä ei ole riittävästi omaisuutta velkojen tai lakiosien kattamiseen. Tällöin perillisten tai testamentinsaajien velvollisuutena on osoittaa, että kuolinpesässä ei ole muita omaisuuseriä.

Kuolinpesän on vastattava seuraavista kustannuksista: vainajan hautauskulut ja siihen liittyvät kulut; testamenttiin sekä jäämistön hoitoon ja jakamiseen liittyvät kulut; vainajan velkojen maksaminen; lakiosien suorittaminen.

Jaotonta yhteisomaisuutta käytetään kattamaan edellä mainitut kulut. Kun jäämistö on jaettu, jokainen perillinen vastaa veloista suhteessa osuuteensa kuolinpesästä.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Seuraavassa eritellään asiakirjat ja tiedot, joita edellytetään kiinteän omaisuuden lainhuudatusta varten, ja edellytettävät maksut. Lisäksi selitetään, miten lainhuutohakemus esitetään (henkilökohtaisesti, postitse tai verkossa).

Tarvittavat asiakirjat ja tiedot

Kiinteän omaisuuden lainhuutohakemuksissa on mainittava hakijan nimi, kyseessä olevaan kiinteistöön liittyvät tiedot ja luettelo todisteena käytettävistä asiakirjoista.

Rekisteriin voidaan kirjata vain asiakirjojen todennettuja tietoja.

Muunkieliset asiakirjat hyväksytään ainoastaan silloin, kun ne on käännetty portugaliksi lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Poikkeuksena ovat englanniksi, ranskaksi tai espanjaksi laaditut asiakirjat edellyttäen, että toimivaltainen viranomaisosa kyseistä kieltä.

Kun lainhuutohakemuksen pätevyyttä on arvioitava ulkomaisen lainsäädännön perusteella, hakijan on todistettava asianmukaisin asiakirjoin lain sisältö.

Jos hakemus koskee kiinteistöä, josta ei ole kiinteistörekisteriotetta, hakemukseen on liitettävä erillinen selvitys, josta käy ilmi edeltävien omistajien nimi, asema, osoite ja aikaisempi kiinteistörekisteriviite, ellei hakija ilmoita selvityksessä, miksi näitä tietoja ei ole saatavilla.

Jos lainhuudatus koskee osuutta jakamattomasta kiinteöstä, josta ei ole kiinteistörekisteriotetta, kaikkien yhteisomistajien nimet, asemat ja osoitteet on myös ilmoitettava.

Edellytettävät ennakkomaksut

Ennakkomaksu on suoritettava hakemuksen jättämisen yhteydessä tai toimitettava sen kanssa. Maksu vastaa todennäköisesti perittävää lopullista määrää. Jos maksua ei ole suoritettu, kun lainhuutohakemus jätetään, hakemus voidaan hylätä suoraan.

Jos maksua ei ole suoritettu mutta hakemusta ei ole hylätty, rekisteriviranomainen ilmoittaa asianosaiselle, milloin maksamaton määrä on viimeistään suoritettava, jotta hakemusta ei hylätä.

Samaa menettelyä sovelletaan silloin, kun ennakkomaksu osoittautuu liian pieneksi eikä puuttuvaa summaa ole maksettu.

Henkilökohtaisesti, postitse tai verkossa esitettävä hakemus

Kiinteän omaisuuden lainhuutohakemuksen voi esittää seuraavilla tavoilla: henkilökohtaisesti, postitse tai verkossa.

Henkilökohtaisesti ja postitse esitettävät hakemukset on laadittava kirjallisesti käyttämällä lomaketta, joka on hyväksytty rekisteri- ja notaaritoiminnasta vastaavan viraston (*Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.*) vahvistamalla päätöksellä. Lomakkeen liitteenä on toimitettava lainhuudatukseen liittyvät tiedot osoittavat asiakirjat ja tarvittaessa edellä mainitut lisäselvitykset.

Edellä mainittuja lomakkeita ei tarvitse käyttää henkilökohtaisesti tai postitse esitetyissä kirjallisissa hakemuksissa, kun laatijoina ovat tuomioistuinten käsittelemissä asioissa kantajina tai vastaajina toimivat julkiset viranomaiset, syyttäviviranomainen, pesänhoitajat tai ulosottoviranomaiset.

Kun hakemuksen laatii tuomioistuin, syyttäviviranomainen tai täytäntöönpanotehtäviä hoitava ulosotto- tai haastemies, hakemus on mieluiten esitettävä sähköisesti. Liitteenä toimitetaan tällöin lainhuudatuksen edellyttämät asiakirjat ja osoitus maksusuorituksesta.

Hakemuksen voi esittää verkossa osoitteessa <http://www.predialonline.mj.pt>. Verkossa ei kuitenkaan voi tehdä rekisteriviranomaisten tekemiä päätöksiä koskeviin täydentämis-, oikaisu- ja muutoksenhakumenettelyihin liittyviä hakemuksia.

Kiinteistöjen lainhuudatukseen liittyvien hakemusten esittäminen verkossa edellyttää, että hakijalla on digitaalinen varmenne. Tällainen varmenne on digitaalisen varmентаensa aktivoineilla henkilöillä, joilla on portugalilainen henkilötodistus, asianajajilla, notaareilla ja toimistoasianajajilla.

Liikerytysten tai kaupallisessa muodossa toimivien siviilioikeudellisten yhteisöjen johtajat voivat varmentaa verkossa esitettyjen hakemusten yhteydessä, että sähköisesti toimitetut asiakirjat vastaavat alkuperäisiä asiakirjoja, kun kyseiset yritykset ovat asianosasia.

Huomautus:

Ainoastaan henkilöt ja/tai yhteisöt, joilla on lain nojalla oikeus siihen, voivat toimittaa kiinteän omaisuuden lainhuutohakemuksen. Tällaiset henkilöt ja yhteisöt on mainittu edellä vastauksessa kysymykseen "Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?", joka sisältyy osuuteen, jossa käsitellään kiinteistörekisterille toimitettavia asiakirjoja.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Pesänhoitajan nimittäminen on pakollista perintöasian ratkaisumenettely ja pesänselvityksen yhteydessä. Tällöin on nimitettävä kuolinpesän hallinnosta vastaava jäämistön hoitaja (*cabeça-de-casa*). Perintöasian ratkaisumenettelyn aloittamista hakevan henkilön on mainittava, kenen on lain nojalla toimittava jäämistön hoitajana. Tämä tieto esitetään lomakkeessa, jolla menettelyn aloittamista haetaan.

Jos perinnön katsotaan olevan ilman oikeudenomistajaa, on mahdollista, että kukaan ei ole lain nojalla velvoitettu toimimaan jäämistön hoitajana. Jos jäämistön hoitajaa ei ole, tällöin kuka tahansa perillinen voi toimia pesänhoitajana jopa ennen kuin perintö on vastaanotettu tai siitä luovuttu. Jos vaarana on, että ilman oikeudenomistajaa olevan perinnön omaisuserät voidaan menettää tai niiden arvo voi alentua, tuomioistuin nimittää uskotun miehen (*curador à herança jacente*). Uskottu mies nimitetään syyttäviviranomaisen tai kenen tahansa asianosaisen pyynnöstä. Ilman oikeudenomistajaa olevaan perintöä koskevia tietoja on esitetty edellä vastauksessa kysymykseen "Mikä on toimivaltainen viranomainen vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?".

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jäämistön hoitaja

Jäämistön hoitaja (*cabeça de casa*) vastaa kuolinpesän hallinnosta, kunnes pesänselvitys tai perinnönjako on tehty.

Lain mukaan velvollisuus toimia jäämistön hoitajana määräytyy seuraavassa järjestyksessä:

- jälkeen elävä puoliso, ellei kyseessä ole avio- tai asumuserossa, jos puoliso on perillinen tai oikeutettu avioliittoon perustuvaan jako-osuuteen yhteisestä omaisuudesta;
- testamentin toimeenpanija, ellei testamentintekijä ole toisin määrännyt;
- sukulaiset, jotka ovat lakimääräisiä perillisiä;
- testamentinsaajat.

Jos koko jäämistö jaetaan lakiosina, suurimman osuuden saava toimii jäämistön hoitajana ennen perillisiä. Jos tällaisia henkilöitä on useampi, jäämistön hoitajaksi valitaan heistä vanhin.

Erityistilanteissa koko kuolinpesän omaisuutta tai sen osaa koskeva jäämistön hoitajan tehtävä voidaan osoittaa testamentin toimeenpanijalle tai uskotulle miehelle, kuten seuraavassa selitetään.

Testamentin toimeenpanija

Kun perimys määräytyy testamentin perusteella, testamentintekijä voi nimittää yhden tai useamman henkilön, joiden tehtävänä on varmistaa testamentin noudattaminen tai sen toimeenpano kokonaan tai osittain. Tätä kutsutaan testamentin toimeenpanoksi, ja tehtävästä vastaa testamentin toimeenpanija (*testamenteiro*).

Uskottu mies

Sääntöperintömääräyksellä tarkoitetaan sitä, että testamentintekijä antaa tietyn perillisen tehtäväksi huolehtia perinnöstä siten, että jäämistö luovutetaan kuoleman jälkeen toiselle henkilölle. Tämän tehtävän saanutta perillistä kutsutaan uskotuksi mieheksi (*fiduciário*) ja lopullista edunsaajaa sääntöperinnön saajaksi (*fideicomissário*). Uskotulla miehellä on nautinta- ja hallintaoikeus sääntöperintömääräyksen kohteena olevaan omaisuuteen.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jäämistön hoitajan valtuudet

Jäämistön hoitaja hallinnoi vainajan omaisuutta ja, jos tämän avioliittoa koski omaisuuden yhteisyyden periaatteeseen perustuva aviovarallisuusjärjestelmä, myös yhteistä omaisuutta.

Jäämistön hoitaja voi pyytää perillisiä tai kolmatta palauttamaan omaisuserät, jotka kuuluvat jäämistön hoitajan hallinnoimaan omaisuuteen ja jotka ovat kyseisen henkilöiden hallussa. Jäämistön hoitaja voi nostaa omistusoikeuskanteen perillisiä tai kolmatta osapuolta kohtaan. Hän voi myös periä kuolinpesän saatavia, jos viivästyminen vaarantaisi takaisinperinnän tai jos maksu suoritetaan oma-aloitteisesti.

Jäämistön hoitajan on myytävä herkästi pilaantuvat tuotteet ja tavarat. Niistä saatuja tuloja voidaan käyttää hautauskulujen ja siihen liittyvien kulujen sekä hallintokulujen maksamiseen.

Jäämistön hoitaja voi myös myydä herkästi pilaantuvia tuotteita siinä määrin kuin on tarpeen hautauskulujen ja niihin liittyvien kulujen sekä hallintokulujen maksamiseksi.

Edellä mainittuja tapauksia lukuun ottamatta, perintöön liittyviä oikeuksia voivat käyttää vain kaikki perilliset yhdessä tai niitä voidaan käyttää kaikkia perillisiä vastaan.

Testamentin toimeenpanijan valtuudet

Jos perimys määräytyy testamentin perusteella ja testamentin toimeenpanija on nimetty, hänellä on testamentintekijän antamat valtuudet.

Jos testamentintekijä ei ole määrittänyt toimeenpanijan valtuuksia, tämä vastaa seuraavista tehtävistä: hautajaisten ja niihin liittyvien järjestelyjen hoitaminen sekä kulujen maksaminen; kuolemanvaraismääräysten toimeenpanon seuranta ja tarvittaessa niiden pätevyuden osoittaminen tuomioistuimessa; jäämistön hoitajana toimiminen.

Testamentintekijä voi antaa toimeenpanijan tehtäväksi lakiosien ja perintökulujen maksun, kun toimeenpanija on jäämistön hoitaja eikä perunkirjoitusta tarvita. Tätä varten testamentintekijä voi valtuuttaa toimeenpanijan myymään kuolinpesän (kiinteän tai irtaimen) omaisuuden kokonaisuudessaan tai vain testamentissa luetellut omaisuuserät.

Uskotun miehen valtuudet

Uskotulla miehellä on nautinta- ja hallintaoikeus sääntöperintömääräyksen kohteena olevaan omaisuuteen. Nautintaoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan, jos ne eivät ole ristiriidassa sääntöperintömääräyksen kanssa. Uskotun miehen on saatava tuomioistuimen lupa sääntöperintömääräyksen kohteena olevan omaisuuden luovuttamiseen tai rasittamiseen.

Perilliset ja ilman oikeudenomistajaa olevan perinnön hoitaja

Kun perintö on ilman oikeudenomistajaa, kuolinpesä katsotaan erilliseksi varallisuudesta muodostuvaksi oikeushenkilöksi. Kuolinpesä voi tämän vuoksi toimia vireillepanijana tai sitä vastaan voidaan aloittaa menettelyjä. Jos kuolinpesällä ei tällöin ole lainkaan hoitajaa, voidaan soveltaa jotakin seuraavista ratkaisuista:

Ennen perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista kuka tahansa perillinen voi toteuttaa kiireellisiä hallintoimia, kun perintö on ilman oikeudenomistajaa.

Jos perillisiä on useita tai jos vastalauseita esitetään, enemmistön kanta ratkaisee.

Myös tuomioistuin voi nimittää ilman oikeudenomistajaa olevan perinnön pesänhoitajaksi uskotun miehen (*curador à herança jacente*). Tämän pesänhoitajan velvollisuutena on toteuttaa tarvittavat turvaamistoimet ja panna vireille asiat, joita ei voi viivyttää ilman kuolinpesän etujen vaarantumista. Hän myös edustaa kuolinpesää kaikissa sitä vastaan aloitetuissa oikeustoimissa. Pesänhoitajan on pyydettävä tuomioistuimelta lupa kuolinpesän kiinteän omaisuuden, arvoesineiden, velkasitoumusten, liikeyritysten tai muun omaisuuden luovuttamiseen tai rasittamiseen, jos kyseessä ei ole hallintotoimi. Tuomioistuin myöntää luvan vain, jos toimi on perusteltu omaisuuserien arvon heikkenemisen tai menettämisen riskin välttämiseksi, kuolinpesän velkojen maksamiseksi ja välttämättömien tai hyödyllisten parannusten toteuttamiseksi tai jonkin muun kiireellisen tarpeen täyttämiseksi.

Kun perintö ei ole enää ilman oikeudenomistajaa, koska se on vastaanotettu, mutta jäämistöä ei ole vielä jaettu, lain mukaan kuka tahansa perillinen voi pyytää tuomioistuinta vahvistamaan aseman perillisenä ja vaatia kuolinpesän koko omaisuuden tai sen osan palauttamista henkilöltä, jonka hallussa omaisuus on joko siksi, että kyseessä on perillinen, tai jonkin muun valtuutuksen perusteella tai sitä ilman. Kyseessä on tällöin perintökanteen vireillepano. Perintökanteen voi nostaa myös yksittäinen perillinen, vaikka muut eivät siihen osallistuisi. Se ei kuitenkaan vaikuta jäämistön hoitajan oikeuteen vaatia omaisuutta luovutettavaksi hallintaansa, kuten edellä selitettiin.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Asiakirjat, jotka vahvistavat aseman perillisenä tai lakiosaperillisenä

Tuomioistuimen päätös

Notaarin laatima asiakirja

Väestörekisteriviranomaisen yksinkertaistetuissa menettelyissä laaditut perintötodistukset.

Edellä mainitut asiakirjat vahvistavat vainajan jälkeen elävien perillisten ja/tai lakiosaperillisten aseman.

Tuomiot, notaarin laatimat asiakirjat ja yksinkertaistetuissa menettelyissä laaditut perintötodistukset ovat virallisia asiakirjoja, joilla on täysi todistusvoima. Perilliset ja lakiosaperilliset kirjataan väestörekisteriin lisäämällä sitä koskeva merkintä vainajan kuolintodistukseen.

Asiakirjat, jotka vahvistavat jäämistön jakamisen

Perimyksen liittyä kiistaa:

Toimivaltaisen tuomioistuimen tuomio, jossa vahvistetaan toimivaltaisen notaarin hoitaman perintöasian ratkaisumenettelyn lopuksi suoritettu jäämistön jakaminen. Tuomiossa määritetään, miten osuudet (eli jokaisen perillisen tai lakiosaperillisen perimät omaisuuserät) jaetaan. Kyseessä on virallinen asiakirja, jolla on täysi todistusvoima.

Tahdonilmaukseen perustuvassa perimyksessä:

Yksityinen asianajajan tai toimistoasianajan avulla laadittu oikeaksi todistettu asiakirja, jossa vahvistetaan, miten osuudet jaetaan. Kyseessä ei ole virallinen asiakirja, vaan oikeaksi todistettu yksityinen asiakirja, jolla on tässä tilanteessa täysi oikeusvoima.

Jäämistön jakokirja, joka on laadittu väestörekisteriviranomaisen hoitamassa yksinkertaistetussa menettelyssä. Kyseessä on virallinen asiakirja, jolla on täysi todistusvoima.

Notaarin laatima jäämistön jakokirja. Kyseessä on virallinen asiakirja, jolla on täysi todistusvoima.

Mitä tahansa edellä mainittua jäämistön jakamisen vahvistavaa asiakirjaa voidaan käyttää kuolinpesän omaisuuden lainhuudatukseen perillisen tai testamentinsaajan hyväksi riippumatta siitä, onko kyseisellä asiakirjalla täysi todistusvoima.

Huomautus

Tämän tietosivun tiedot ovat luonteeltaan yleisiä. Ne eivät sido Portugalin yhteysviranomaista, Euroopan siviili- ja kauppaoikeudellista verkostoa, tuomioistuimia tai muita asianomaisia tahoja. Tässä esitettyjen tietojen lisäksi on aina perehdyttävä sovellettavaan lainsäädäntöön.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Romania

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Keskinäinen testamentti ja perintösopimus ovat kiellettyjä Romanian oikeudessa.

Tavanomainen testamentti voi olla omakätinen tai virallisesti oikeaksi todistettu.

Testamentintekijä on itse kirjoittanut, päivännyt ja allekirjoittanut **omakätisen testamentin**. Notaarin on leimattava ja vahvistettava se.

Virallisesti oikeaksi todistetun testamentin panee toimeen notaari tai muu henkilö, jolla on julkisen viranomaisen toimivalta. Testamentintekijä sanelee sen notaarille, joka kirjaa sen ja lukee sen ääneen mainiten nämä muodollisuudet. Jos testamentintekijä on jo laatinut testamentin, notaari lukee sen ääneen, minkä jälkeen testamentintekijä vahvistaa asiakirjan ilmentävän hänen viimeistä tahtoaan ja allekirjoittaa testamentin. Notaari todistaa sen oikeaksi. Oikeaksi todistamisella voi olla yksi tai kaksi todistajaa. Erytystilanteessa tietyt toimijat voivat tehdä kahden todistajan läsnä ollessa **hätätilatestamentin**, jolla on virallisen asiakirjan todistusvoima.

Tietyille laitoksille jätettyjen rah summien on täytettävä niiden järjestämistä koskevien erityislakien muotovaatimukset.

Testamenttiin **sisältyy** määräyksiä testamentinsaajan suorasta tai välillisestä nimeämisestä, omaisuuden jakamisesta, perinnöttömäksi tekemisestä, testamentin toimeenpanijoiden nimeämisestä, vastuista, testamentin peruuttamisesta, testamenttilahjoituksista ym.

Testamenttilahjoitukset tarkoittavat kuolinpesän tai omaisuuden siirtämistä. **Testamenttilahjoitus** on yleis- tai erityisseuraanto. **Yleisseuraannossa** siirtyy oikeus koko perintöön ja **erityisseuraannossa** sen osaan.

Ks. siviililain 1 034 § ja seuraavat pykälät.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamentin oikeaksi todistaneen notaarin on kirjattava se **RNNEL-rekisteriin (Registrul național notarial de evidență a liberalităților)**, jonne rekisteröidään myös lahjoitukset.

Ks. siviililain 1 046 § sekä julkisista notaareista ja näiden tehtävistä annetun lain nro. 36/1995, sellaisena kuin se on uudelleen julkaistuna, 162 §.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lakiosa on se osa perinnöstä, johon lakiosaperillisillä (leski, jälkeläiset, ensisijaiset perilliset ylenevässä polvessa eli vainajan vanhemmat) on oikeus vainajan tahdosta riippumatta. Kukin lakiosa on puolet siitä perintöosasta, jonka perillinen olisi saanut lakimääräisenä perillisenä tilanteessa, jossa ei olisi tehty lahjajärjestelyjä tai jätetty ketään perinnöttömäksi.

Ks. siviililain 1 086 § ja seuraavat pykälät.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Lakimääräisten perillisten perimisjärjestys on seuraava:

jälkeläiset (ensimmäisinä)

ensisijaiset perilliset ylenevässä polvessa ja etuoikeutetut sivuperilliset (toisena)

tavanomaiset perilliset ylenevässä polvessa (kolmantena)

tavanomaiset sivuperilliset (neljäntenä).

Perilliset alenevassa ja ylenevässä polvessa ovat oikeutettuja perintöön riippumatta sukulaisuusasteesta, ja sivuperilliset vain neljänteen asteeseen.

Sijaantulo-oikeutta voivat käyttää ainoastaan vainajan lasten jälkeläiset ja vainajan sisarusten jälkeläiset. Tällöin jako tehdään sukulinjan mukaan. Jos alalinjoja on useita, näiden kesken tehdään tasajako.

Leski saa perintöä yhdessä kaikkien lakimääräisten perillisten luokkien kanssa siten, että hänen perintöosansa on

1/4, jos on jälkeläisiä

1/3, jos on ensisijaisia perillisiä ylenevässä polvessa ja ensisijaisia sivuperillisiä

1/2, jos on joko ensisijaisia perillisiä ylenevässä polvessa tai ensisijaisia sivuperillisiä

3/4, jos on joko tavanomaisia perillisiä ylenevässä polvessa tai sivuperillisiä.

Leski voi saada oikeuden jäädä asumaan puolisoiden yhteiseen asuntoon sekä oikeuden pitää kalusteet ja yhteiset kotitaloustavarat.

Jälkeläiset eli vainajan lapset ja näiden jälkeläiset suoraan alenevassa polvessa ovat ensisijaisessa asemassa muihin perillisluokkiin nähden. He ovat oikeutettuja perintöön sen mukaan, kuinka kaukaisia jälkeläisiä he ovat. Jos perinnönjaossa on mukana leski, jälkeläiset saavat yhdessä 3/4 perinnöstä.

Ensisijaiset perilliset ylenevässä polvessa ovat vainajan vanhemmat, joiden kesken perintö jaetaan tasan.

Ensisijaisia sivuperillisiä ovat vainajan sisarukset ja näiden jälkeläiset neljänteen polveen saakka.

Jos leski on mukana perinnönjaossa, jossa on mukana myös ensisijaisia perillisiä ylenevässä polvessa ja ensisijaisia sivuperillisiä, toisena perinnön saavien perintöosa on 2/3, ja jos mukana on vain joko ensisijaisia perillisiä ylenevässä polvessa tai ensisijaisia sivuperillisiä, toisena perinnön saavien perintöosa on 1/2.

Ensisijaisten perillisten ylenevässä polvessa ja ensisijaisten sivuperillisten saama perintö jakautuu sen mukaan, kuinka monta on ensisijaisia perillisiä ylenevässä polvessa. Jos vanhempia on yksi, hän perii 1/4 ja ensisijaiset sivuperilliset 3/4. Jos vanhempia on kaksi, he perivät yhdessä 1/2 ja ensisijaiset sivuperilliset 1/2.

Ensisijaiset sivuperilliset saavat tasaosuudet tai, jos heillä on sijaantulo-oikeus, osuus määräytyy sukuun haaran mukaan. Jos sivuperillissuhteita on monenlaisia, perintö jaetaan tasan äidin- ja isänpuoleisen sukulinjan kesken siten, että edellä esitettyjä sääntöjä noudatetaan. Sivuperilliset, jotka kuuluvat molempiin sukulinjoihin, saavat yhteenlasketut perintöosansa.

Jos perillisistä ei ole, **jäämistö on vailla perillistä** ja sen perii se kunta tai kaupunki, jossa omaisuus sijaitsee perinnönjaon ajankohtana.

Ks. siviililain 970–983 § ja 1 135–1 140 §.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Julkinen notaari riidattomissa tapauksissa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa (*judecătoria*), jos perintö on riitautettu.

Perillinen tai muu asianosainen voi viedä asian suoraan tuomioistuimeen jätettyään ensin asiaa koskevan notaarin laatiman asiakirjan (*încheierea notarială de verificare a evidențelor succesoriale*).

Ks. lain nro 36/1995 101 § ja sitä seuraavat pykälät ja siviiliprosessilain 193 §.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ks. b kohta.

Perillisen katsotaan suostuvan perinnön vastaanottamiseen, kun hän hyväksyy asemansa selkeästi. Hiljaiseksi hyväksynnäksi katsotaan sellaisen toimen toteuttaminen, jonka ainoastaan perinnönsaaja voi tehdä (siviililain 1 108 §).

Ilmoitus perinnöstä luopumisesta tehdään oikeaksi todistettuna julkiselle notaarille tai Romanian konsuliedustustoon (siviililain 1 120 §:n 2 momentti).

Kaikki perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevat asiakirjat kirjataan RNNEOS-rekisteriin (*Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesoriale*).

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ks. b kohta

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ks. b kohta.

Sen jälkeen kun perintömenettely on aloitettu, lakiosaa rikkovat lahjat voidaan peräyttää lakiosaperillisten, perinnönsaajien sekä lakiosaperillisten vakuudettomien velkojien pyynnöstä. Jos lakiosaperillisiä on useita, peräyttäminen koskee vain sitä pyytäneen perillisen perintöosaa. Peräyttäminen merkitsee, että testamenttilahjoitukset mitätöityvät ja lahjoitukset peruuntuvat.

Ks. siviililain 1 092–1 097 §.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Notaarin perintömenettely aloitetaan pyynnöstä. Pyyntö kirjataan notaarin perintörekisteriin sen jälkeen kun se on kirjattu notaarien yhdistysten rekisteriin. Asianomainen notaari tarkistaa alueellisen toimivallan ja kutsuu perintöön oikeutetut koolle, ja jos on olemassa testamentti, testamentinsaajan, testamentin toimeenpanijan, vajaanvaltaiseksi julistetun perillisen laillisen edustajan, vastuussa olevan viranomaisen sekä julkishallinnon edustajan (jos perillistä ei ole). Notaari vahvistaa perinnönsaajien ja testamentinsaajien aseman, oikeuksien laajuuden ja jäämistön sisällön.

Perinnönsaajien lukumäärä ja asema ja/tai testamentinsaajan asema vahvistetaan väestörekisteriasiakirjalla, testamentilla ja todistajien avulla.

Omaisuuksista esitetään todistukset asiakirjoin tai muiden laissa sallittujen todistuskeinojen avulla.

Ks. lain nro 36/1995, sellaisena kuin se on uudelleen julkaistuna, 101–118 §.

Perinnönsaaja tai muu asianosainen voi viedä asian suoraan tuomioistuimeen jätettyään ensin notaarin laatiman perintöä koskevien tietojen tarkistamista koskevan asiakirjan. Pesänjako voidaan toteuttaa osapuolten välisellä sopimuksella tai, jos sellaista ei ole, tuomioistuin voi vahvistaa omaisuuden, perinnönsaajien aseman, perintöosat, saamiset, velat ja vastuut. Tuomioistuin voi antaa ratkaisun liian suurten lahjojen ja lahjoitusten peräyttämisestä.

Omaisuuksista jaetaan luontoissuorituksina, muodostamalla eria tai osoittamalla omaisuutta tietyille perinnönsaajalle siten, että tämä maksaa niistä asianmukaisen hinnan muille perinnönsaajille. Tuomioistuin voi määrätä omaisuutta myytäväksi osapuolten suostumuksella tai ulosottomiehen suorittamalla julkisella huutokaupalla. Tuomioistuin antaa ratkaisun ja jakaa perinnönsaajan muille suorittamat maksut ja myyntitulot.

Ks. lain nro 36/1995 108 § ja siviiliprosessilain 193 §:n 3 momentti.

Notaari voi **selvittää kuolinpesän velat** kaikkien perinnönsaajien suostumuksella sekä periä saatavat, maksaa velat, myydä irtaimen omaisuuden ja suorittaa lahjoitukset.

Notaari antaa pakollisessa pesänjakoa edeltävässä vaiheessa **perukirjan (certificat succesoral de lichidare)**, josta käyvät ilmi pesän varat ja velat, perinnönsaajat ja näiden perintöosat sekä perinnönsaajien suostumus velkojen selvittämistapaan, pesänselvittäjän nimi sekä pesänselvityksen aikataulu. Pesänselvittäjä realisoi saamiset, maksaa velat ja myy omaisuuden. Hän esittää toimeenpanijana toimivalle notaarille yhteenvedon saatavien perimiseksi toteutetuista toimista ja velan kuolettamistavasta. Tämän jälkeen notaari antaa jäämistöstä **perintötodistuksen**, jossa otetaan huomioon pesänselvityksestä saatu nettotuotto.

Ks. lain nro 36/1995 119–132 § ja siviiliprosessilain 1 114 §.

Ositus suoritetaan sen jälkeen kun pesänselvitys on tehty ja perinnönsaajille on annettu perintötodistus. Ositus voi olla vapaaehtoinen. Lahjoitusten peräyttäminen on vainajan lesken ja jälkeläisten velvollisuus lahjoitetun omaisuuden palauttamiseksi lakimääräiseen kuolinpesään, jos asiaa koskevaa vapautusta ei ole.

Velkojen maksaminen. Kuolinpesän velkojen lakimääräisen jakamisen poikkeukset.

Yleis- tai erityistestamentin saajat osallistuvat velkojen ja vastuiden maksuun suhteessa perintöosaan.

Perinnönsaajien henkilökohtaiset velkojat ja muut asianosaiset voivat pyytää ositusta, vaatia saada olla paikalla vapaaehtoisessa osituksessa tai puuttua ositukseen. Jotta kolmannet osapuolet voivat esittää velkojien vaateista vastaväitteitä, ne kirjataan asiaa koskevaan RNNEC-rekisteriin (*Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral*).

Yleis- tai erityistestamentin saajalla, joka on maksanut yhteisestä velasta liian suuren osuuden, on muihin nähden takautumisoikeus. Se koskee kuitenkin ainoastaan kullekin perinnönsaajalle kuuluvaa osaa yhteisestä velasta, vaikka se olisi siirretty velkojien oikeuksiin.

Ylenevän polven sukulaisten omaisuuden jako

Ylenevässä polvessa olevat sukulaiset voivat jakaa omaisuuden omien jälkeläistensä kesken lahjoituksella tai testamentilla. Jos kaikkea kuolinpesään kuuluvaa omaisuutta ei ole jaettu, loppuosa jaetaan laissa säädetyllä tavalla.

Ks. siviililain 669–686 § ja 1 143–1 163 §.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Henkilöllä on perintöoikeus, mikäli hän on perinnönjaon aikaan *elossa*, hänellä on oikeus vastaanottaa lahjoituksia, hän on perillinen, hän ei ole menettänyt perintöoikeuttaan eikä häntä ole tehty perinnöttömäksi.

Perilliseksi tehty henkilö voi hyväksyä perinnön tai kieltäytyä siitä. Jos henkilö on sekä testamentinsaaja että lakimääräinen perillinen, hän voi valita jommankumman aseman. Jos testamentista käy ilmi, että vainaja on halunnut pienentää lakimääräisen perillisen perintöosaa, vaikka lakiosaa ei olekaan rikottu, perillinen voi saada vain testamentinsaajan aseman.

Ks. siviililain 957–963, 987, 989, 993, 1 074–1 076, 1 100 ja 1 102 §.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä. Ks. 6 kohta.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistörekisteriin kirjaamista koskevaan hakemukseen on liitettävä alkuperäinen asiakirja tai sen oikeaksi todistettu jäljennös, ja jos kyseessä on tuomioistuimen päätös, oikeaksi todistettu jäljennös, josta käy ilmi, että se on lopullinen. Rekisterinpitäjä suorittaa kirjaamisen, mikäli tietyt muutoseikat täytyvät. Näitä ovat esimerkiksi osapuolten henkilötietojen ja kiinteistön rekisteritietojen esittäminen, virallisen käännöksen esittäminen (jos kyseessä on virallinen notaarin asiakirja, sen on oltava romanialaisen notaarin tekemä), kiinteistörekisteriotteen esittäminen ja maksun suorittaminen. Kiinteistö voidaan kirjata ensimmäisen kerran yhdistettyyn kiinteistö- ja maarekisterijärjestelmään perintötodistuksen ja kiinteistörekisteriasiakirjojen perusteella.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Vapaaehtoinen nimittäminen

Testamentintekijä voi määrätä yhden tai useampia henkilöitä testamentin toimeenpanijaksi. Toimeenpanija hallinnoi jäämistöä enintään kaksi vuotta perintömenettelyn aloittamisen jälkeen. Tuomioistuin voi jatkaa tätä aikaa.

Pakollinen nimittäminen

Jos velallinen kuolee ennen toimeenpanijan nimittämistä, pakkotäytäntöönpanoa ei voida aloittaa. Jos velallinen kuolee pakkotäytäntöönpanon aloittamisen jälkeen, sitä ei voida jatkaa ennen kuin perinnönjako on hyväksytty tai erityinen uskottu mies nimitetty. Jos velkoja tai toimeenpanija saa tiedon velallisen

kuolemasta, tämän on pyydyttävä vainajan viimeisen kotipaikan julkisten notaarien yhdistystä kirjaamaan asia erityisrekisteriin, jotta voidaan pakkotäytäntöönpano aloittaa. Yhdistykseltä on saatava todistus, josta käy ilmi, onko perinnönjako käsitelty, ja jos on, ketkä ovat perinnönsaajia. Todistuksessa on myös mainittava, onko perinnönjaossa nimitetty uskottu mies.

Jos on olemassa riski, että omaisuutta luovutetaan, kadotetaan, korvataan tai tuhoetaan, notaari sinetöi sen tai luovuttaa omaisuudenhoitajalle.

Siihen asti kun perinnönjako hyväksytään sekä tapauksissa, joissa perinnönsaajaa ei tunneta, notaari voi nimittää erityisen uskotun miehen mahdollisen perinnönsaajan oikeuksien suojaamiseksi.

Ks. siviiliprosessilain 686 § ja siviililain 1117§:n 3 momentti, 1136 § ja 1077–1085 §.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvarais määräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Testamentin toimeenpanijalla, pesänselvittäjällä, lakimääräisellä perinnönsaajalla ja testamentin saajalla sekä nimitetyllä omaisuudenhoitajalla ja uskotulla miehellä (ks. a kohta).

Pesänselvittäjä, joka toimii notaarin valvonnassa, voi olla vainajan, perillisten tai asiaa käsittelevän tuomioistuimen nimittämä.

Ks. lain nro 36/1995 124 § ja siviililain 1 117 §:n 3 momentti ja 1 136 §.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Ks. a kohta.

Testamentin toimeenpanija vastaa omaisuuden sinetöinnistä, luetteloinnista, myyntiä koskevan hyväksynnän pyytämisestä tuomioistuimelta, pesän velkojen maksamisesta ja saamisten perimisestä.

Ks. siviililain 1 114–1 085 § ja lain nro 36/1995 101-132 §.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Notaari laatii perustellut **päätelmät** sekä neuvottelujen jälkeen lopulliset päätelmät, joiden perusteella laaditaan perintötodistus tai perinnönsaajan todistus.

Perintötodistuksessa esitetään, miten oikeuksien laajuus vahvistetaan, ja todistetaan perinnönsaajan henkilöllisyys ja omistusoikeus. Notaari voi laatia **todistuksen perinnönsaajan henkilöllisyydestä**, jossa mainitaan oikeuksien määrä, laatu ja laajuus, mutta ei kuolinpesää.

Todistus voidaan laatia myös tilanteessa, jossa **perillisiä ei ole**.

Notaari voi antaa **täydentävän perintötodistuksen**, johon sisältyy omaisuusluettelo.

Kuka tahansa, joka katsoo kärsineensä vahinkoa, voi hakea tuomioistuimelta todistuksen kumoamista ja omien oikeuksiensa vahvistamista. **Jos perintötodistus kumotaan, notaari laatii uuden todistuksen tuomioistuimen lopullisen päätöksen perusteella.**

Yleis- tai erityistestamentin saaja voi tehdä **perintöhakemuksen** asemansa tunnustamiseksi tilanteessa, jossa tietyllä henkilöllä on jäämistön omaisuutta, mutta *ei oikeutta* siihen.

Jos perintö riitautetaan, tuomioistuimet laativat siitä päätelmät ja tekevät päätökset. Perinnönjakoa koskevalla päätöksellä on konstitutiivinen vaikutus, ja tultuaan lopulliseksi se muodostaa täytäntöönpanoperusteen.

Ks. siviililain 1 130–1 134 ja 1635–1639 § ja lain nro 36/1995 111–118 §.

Päivitetty viimeksi: 13/10/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Slovenia

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

a) Testamentti: Testamentti on pätevä, jos se on laadittu perintölaissa (*Zakon o dedovanju, ZD*) säädetyssä muodossa ja täyttää laissa säädetyt edellytykset. Perintölain mukaisia testamenteja ovat seuraavat: omakätinen testamentti, todistajien läsnä ollessa allekirjoitettu testamentti, tuomioistuintestamentti, suullinen testamentti, ulkomailla laadittu testamentti, slovenialaisella aluksella laadittu testamentti, hätätilanteessa tai sodassa laadittu testamentti ja kansainvälinen testamentti.

Testamentin muodosta perintölaissa todetaan seuraavaa:

Omakätinen testamentti on pätevä, jos testamentintekijä on kirjoittanut ja allekirjoittanut sen omakätisesti (perintölain 63 §:n 1 momentti).

Todistajien läsnä ollessa allekirjoitettu testamentti laaditaan niin, että luku- ja kirjoitustaitoinen testamentintekijä allekirjoittaa omakätisesti kahden todistajan läsnä ollessa jonkun muun hänelle laatiman asiakirjan, jonka hän ilmoittaa todistajien edessä testamentikseen. Todistajat allekirjoittavat testamentin, ja siinä mainitaan, että he ovat allekirjoittaneet sen todistajan ominaisuudessa. Tällainen maininta ei kuitenkaan ole edellytys testamentin pätevyydelle (perintölain 64 §).

Tuomioistuintestamentin voi testamentintekijän pyynnöstä laatia toimivaltaisen tuomioistuimen tuomari, joka ensin tarkistaa testamentintekijän henkilöllisyyden. Sitten testamentintekijä lukee ja allekirjoittaa testamentin ja tuomari todistaa testamentissa, että testamentintekijä on sen hänen läsnä ollessaan lukenut ja allekirjoittanut. Jos testamentintekijä ei osaa tai voi lukea tuomarin hänelle laatimaa testamenttia, tuomari lukee sen hänelle kahden todistajan läsnä ollessa. Tämän jälkeen testamentintekijä allekirjoittaa testamentin samojen todistajien läsnä ollessa tai kirjoittaa siihen puumerkinsä ilmoitettuaan, että se on hänen testamenttinsa. Todistajat allekirjoittavat testamentin (perintölain 65 ja 66 §).

Ulkomailla laaditun testamentin voi laatia ulkomailla olevalle Slovenian kansalaiselle konsuliasioita hoitava Slovenian konsuli- tai diplomaattiedustaja tuomioistuintestamenttien laatimiseen sovellettavia sääntöjä noudattaen (perintölain 69 §).

Slovenialaisella aluksella testamentin voi laatia aluksen kapteeni tuomioistuintestamenttien laatimiseen sovellettavia sääntöjä noudattaen. Testamentin voimassaolo lakkaa 30 päivän kuluttua siitä, kun testamentintekijä on palannut Sloveniaan (perintölain 70 §).

Hätä- tai sotatilassa laadittu testamentti: Hätä- tai sotatilassa sotilashenkilölle voi laatia testamentin tuomioistuintestamenttien laatimiseen sovellettavia sääntöjä noudattaen hänen komppaniensa komentaja tai vastaavan tai ylempään yksikön päällikkö tai joku muu henkilö tällaisen päällikön läsnä ollessa. Testamentin voimassaolo lakkaa 60 päivän kuluttua hätä- tai sotatilan päättymisestä riippumatta siitä, päättykö testamentintekijän sotapalvelus sitä ennen tai sen jälkeen, vai 30 päivän kuluttua hänen sotapalveluksensa päättymisestä (perintölain 71 §).

Kansainvälinen testamentti on laadittava kirjallisesti. Testamentintekijän ei tarvitse laatia testamenttia omakätisesti. Sen voi laatia millä tahansa kielellä käsin tai muulla tavoin. Toimivaltaisen tuomioistuimen tuomari voi laatia testamentintekijälle testamentin tämän pyynnöstä. Ulkomailla olevalle Slovenian kansalaiselle testamentin voi perintölain 69 §:n nojalla laatia diplomaatti- tai konsuliedustaja (valtuutettu henkilö). Testamentintekijän on ilmoitettava kahden todistajan ja valtuutetun henkilön läsnä ollessa, että kyseessä on hänen testamenttinsa, jonka sisällöstä hän on tietoinen, ja allekirjoitettava se heidän läsnä ollessaan tai, jos hän on allekirjoittanut sen aiemmin, myönnettävä ja vahvistettava, että allekirjoitus on hänen. Jos testamentintekijä ei voi allekirjoittaa testamenttia, hän kertoo synn valtuutetulle henkilölle, joka kirjaa sen testamenttiin. Lisäksi testamentintekijä voi pyytää, että joku muu allekirjoittaa testamentin hänen nimissään. Todistajat ja valtuutettu henkilö allekirjoittavat testamentin testamentintekijän läsnä ollessa erityisen lisäyksen, jossa mainitaan, että he ovat allekirjoittaneet sen todistajan tai valtuutetun henkilön ominaisuudessa (perintölain 71 §). Laissa säädetään myös siitä, kuka voi olla todistajana kansainvälisessä testamentissa (perintölain 71 b §), kansainvälisten testamenttien allekirjoittamisesta ja päiväämisestä (perintölain 71 c §), kansainvälisten testamenttien säilyttämisestä (perintölain 71 c §), kansainvälisten testamenttien peruuttamisesta (perintölain 71 d §), kansainvälisten testamenttien vahvistamisesta (perintölain 71 f §) sekä muodollisesta pätevydestä ja allekirjoitusmuodollisuuksista (perintölain 71 g §).

Suullinen testamentti: Testamentintekijä voi ilmoittaa viimeisen tahtonsa suullisesti kahden todistajan edessä ainoastaan, jos hän ei erityisten olosuhteiden vuoksi voi laatia kirjallista testamenttia. Suullisen testamentin voimassaolo lakkaa 30 päivän kuluttua siitä, kun erityiset olosuhteet, joissa se on laadittu, päättyvät (perintölain 72 §). Laissa säädetään myös siitä, ketkä voivat olla todistajana suullisessa testamentissa (lain 73 §), mitkä ovat heidän velvollisuutensa (lain 74 §), millaiset säännökset ovat suullisessa testamentissa pätemättömiä (lain 75 §), mikä on testamentin pätemättömäksi julistamisen määräaika (lain 76 §) ja millaiset todisteet testamentin olemassaolosta vaaditaan (lain 77 §).

Notaarilaissa (*Zakon o notariatu*, ZN) säädetään myös notaarin vahvistamasta testamentista, jonka notaari laatii testamentintekijän suullisen ilmoituksen perusteella notaarin asiakirjan muodossa, tai jonka testamentintekijä laatii kirjallisesti viimeisen tahtonsa ilmaisemiseksi ja tuo notaarin vahvistettavaksi.

Notaarin vahvistamalla testamentilla on samat oikeusvaikutukset kuin tuomioistuintestamentilla (perintölain 46 §:n 1 momentti).

Edellä mainittujen muotovaatimusten lisäksi testamentin pätevyys edellyttää myös testamentintekokelpoisuutta. Perintölain mukaan testamentin voi laatia kuka tahansa arvostelukykyinen 15 vuotta täyttänyt henkilö (perintölain 59 §:n 1 momentti). Jos testamentin laatimiseen on vaikuttanut uhka, pakko, huijaus tai erehdys, testamentti ei ole pätevä, sillä siinä ilmaista tahto ei vastaa perittävän todellista tahtoa (perintölain 60 §:n 1 momentti).

b) Yhteinen testamentti: Perintölaissa ei mainita yhteistä testamenttia. Koska se ei ole mikään laissa säädettyistä testamentin muodoista, se on lain 62 §:n mukaan pätemätön. Oikeuskäytännössä pätemättömänä pidetään kuitenkin vain testamentteja, joissa kaksi henkilöä (yleensä puoliso) määräävät toinen toisensa perijöikseen (todennäköisesti siksi, että tällainen testamentti on hyvin lähellä perintölain 103 §:ssä kiellettyä perintösopimusta). Sen sijaan testamentteja, jonka kaksi henkilöä tekevät kolmannen hyväksi, ei pidetä oikeuskäytännössä pätemättöminä (ks. prof. dr. K. Zupančič ja prof. dr. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (perimyoikeus), *Uradni list* (virallinen lehti) 2009, s. 127–128).

c) Perintösopimus: Perintölain mukaan (103 §) perintösopimukset, joissa perittävä jättää jäämistönsä tai osan siitä toiselle sopimuspuolelle tai jollekin kolmannelle, ovat kiellettyjä. Samoin ovat kiellettyjä sopimukset tulevasta perinnöstä tai testamenttisaannosta (perintölain 104 §) ja sopimukset testamentin sisällöstä (perintölain 105 §).

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Rekisteröintiä ei tarvita. Laissa ei ole säädetty testamenttien rekisteröinnistä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Kyllä. Lakiosaperillisillä on oikeus saada jäämistöstä lakiosa, josta perittävä ei voi määrätä testamentilla (perintölain 26 §:n 1 momentti). Lakiosaperillisistä ovat vainajan jälkeläiset, hänen adoptiolapsensa ja näiden jälkeläiset, hänen vanhempansa ja hänen puolisonsa. Vainajan isovanhemmat ja sisarukset ovat lakiosaperillisinä vain, jos he ovat pysyvästi työkyvyttömiä eikä heillä ole toimeentulon tarvittavia varoja. Edellä mainitut henkilöt ovat lakiosaperillisinä, jos he ovat lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaan oikeutettuja perintöön (perintölain 25 §).

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Perimys määräytyy lain perusteella. Lain mukaan perittävän jäämistön perivät hänen jälkeläisensä, hänen adoptiolapsensa ja näiden jälkeläiset, hänen puolisonsa ja hänen vanhempansa, hänen adoptiovanhempansa ja näiden sukulaiset, hänen sisaruksensa ja näiden jälkeläiset sekä hänen isovanhempansa ja näiden jälkeläiset. Mies ja nainen, jotka ovat asuneet pitkään yhdessä parisuhteessa avioitumatta, voivat periä toinen toisensa kuten aviopuolisot ainoastaan siinä tapauksessa, että ei ole mitään syytä, jonka vuoksi avioliitto heidän välillään olisi ollut pätemätön. He perivät perimysjärjestyksen mukaan eli perimysjärjestyksessä ensin olevat perilliset syrjäyttävät perimysjärjestyksessä kauempana olevat (perintölain 10 §).

Ensimmäinen perillisryhmä:

Ensimmäiseen perillisryhmään kuuluvat vainajan jälkeläiset ja puoliso. He perivät yhtä suuren osuuden ennen muita perillisiä (perintölain 11 §).

Jos perillinen kuolee ennen perittävää, hänen lapsensa, jotka ovat perittävän lapsenlapsia, jakavat sukuhaaroihin perustuvan perimysjärjestyksen mukaan perinnön, jonka perillinen olisi saanut, jos olisi elänyt perittävän kuollessa. Jos taas joku lapsenlapsista on kuollut ennen perittävää, perinnön, jonka hän olisi saanut, jos olisi elänyt perittävän kuollessa, jakavat hänen lapsensa, jotka ovat perittävän lapsenlapsenlapsia. Perimysjärjestys jatkuu tällä tavoin perittävän viimeiseen jälkeläiseen asti (perintölain 12 §).

Jos perittävän puolisoilla ei ole toimeentulon tarvittavia varoja, tuomioistuin voi puolison pyynnöstä päättää, että tämä perii myös osan siitä jäämistöstä, joka lain mukaan olisi kuulunut muille ensimmäiseen perillisryhmään kuuluville. Puoliso voi pyytää, että hänen perintöosansa lisäys otetaan kaikilta tai vain yksittäisiltä kanssaperillisiltä. Tuomioistuin voi päättää, että puoliso perii koko jäämistön, jos jäämistön arvo on niin vähäinen, että puoliso joutuisi taloudelliseen ahdinkoon, jos se jaettaisiin (perintölain 13 §:n 1 momentti).

Jos muilla ensimmäiseen perillisryhmään kuuluvilla ei ole toimeentulon tarvittavia varoja, tuomioistuin voi heidän pyynnöstään päättää, että he perivät myös osan siitä jäämistöstä, joka lain mukaan olisi kuulunut perittävän puolisolle. Kaikki tai vain yksittäiset kanssaperilliset voivat pyytää, että heidän perintöosaansa kasvatetaan perittävän puolison kustannuksella (perintölain 13 §:n 2 momentti).

Yksittäiset kanssaperilliset, joilla ei ole toimeentulon tarvittavia varoja, voivat vaatia perintöosansa kasvattamista myös muiden kanssaperillisten kustannuksella (perintölain 13 §:n 3 momentti).

Tuomioistuin voi päättää, että kaikki tai yksittäiset kanssaperilliset perivät koko jäämistön, jos jäämistön arvo on niin vähäinen, että he joutuisivat taloudelliseen ahdinkoon, jos se jaettaisiin (perintölain 13 §:n 4 momentti).

Päätätessään edellä mainituista perintöosuuksien suurentamista tai pienentämistä koskevista vaatimuksista tuomioistuin ottaa huomioon kaikki tapaukseen liittyvät seikat, kuten kanssaperillisten varallisuustilanteen ja tulonhankkimismahdollisuudet sekä jäämistön arvon (perintölain 13 §:n 5 momentti).

Toinen perillisryhmä:

Jos vainajalta ei jää jälkeläisiä, hänet perivät toiseen perillisryhmään kuuluvina hänen vanhempansa ja puolisonsa. Vainajan puoliso saa puolet jäämistöstä ja vainajan vanhemmat saavat kumpikin yhtä suuren osan jäämistön toisesta puolikkaasta. Jos vainajalta ei jää puolisoa, perivät hänen vanhempansa jäämistön puoliksi.

Jos perittävän vanhemmista toinen on kuollut ennen perittävää, sukuhaaroihin perustuvan perimysjärjestyksen mukaan perintöosan, jonka hän olisi saanut, jos olisi elänyt perittävän kuollessa, saavat hänen lapsensa (perittävän sisarukset), hänen lapsenlapsensa, lapsenlapsenlapsensa jne. niiden sääntöjen perusteella, joita sovelletaan tapauksiin, joissa lapset ja muut jälkeläiset perivät vainajan (perintölain 15 §:n 1 momentti).

Jos molemmat vanhemmat ovat kuolleet ennen perittävää, perintöosan, jonka kumpikin heistä olisi saanut, jos olisi elänyt perittävän kuollessa, saavat heidän jälkeläisensä: isän osuuden perivät isän jälkeläiset ja äidin osuuden äidin jälkeläiset. Perittävän puolisisarukset, joiden kanssa heillä on sama isä, saavat kukin yhtä suuren osuuden isän perintöosasta ja perittävän puolisisarukset, joiden kanssa heillä on sama äiti, saavat kukin yhtä suuren osuuden äidin perintöosasta, kun taas täyssisarukset saavat puolisisarusten kanssa yhtä suuren osuuden sekä isän että äidin perintöosasta (perintölain 15 §:n 2 ja 3 momentti).

Jos toinen perittävän vanhemmista on kuollut ennen perittävää jättämättä jälkeläisiä, perintöosan, jonka tämä olisi saanut, jos olisi elänyt perittävän kuollessa, saa toinen vanhemmista. Jos myös tämä on kuollut ennen perittävää, perivät tämän jälkeläiset sen, mitä vanhemmat olisivat perineet (perintölain 15 §). Jos perittävän molemmat vanhemmat ovat kuolleet ennen perittävää jättämättä jälkeläisiä, perittävän puoliso perii koko jäämistön (perintölain 16 ja 17 §).

Kolmas perillisryhmä:

Jos ensimmäiseen ja toiseen perillisryhmään kuuluvia ei ole, perilliseksi tulevat kolmanteen perillisryhmään kuuluvat.

Jos vainajalta ei ole jäänyt jälkeläisiä eikä vanhempia eikä myöskään näiltä ole jäänyt jälkeläisiä eikä puolisoa, perillisiä ovat vainajan isovanhemmat.

Isovanhemmat isän puolelta saavat jäämistöstä puolet ja isovanhemmat äidin puolelta toisen puolen (perintölain 18 §).

Isoisä ja isoäiti saavat kummallakin puolella yhtä suuren osan. Jos joku perittävän isovanhemmista on kuollut ennen perittävää, sukuhaaroihin perustuvan perimysjärjestyksen mukaan perintöosan, jonka hän olisi saanut, jos olisi elänyt perittävän kuollessa, saavat hänen lapsensa, hänen lapsenlapsensa jne. niiden sääntöjen perusteella, joita sovelletaan tapauksiin, joissa lapset ja muut jälkeläiset perivät vainajan. Kaikkien muiden osalta oikeuteen perii isovanhemmat ja heidän jälkeläisensä sovelletaan samoja sääntöjä kuin perittävän vanhempien ja näiden jälkeläisten perimisoikeuteen (perintölain 19 §).

Jos isovanhemmat isän tai äidin puolelta ovat kuolleet ennen perittävää jättämättä jälkeläisiä, perintöosan, jonka he olisivat saaneet, jos olisivat eläneet perittävän kuollessa, saavat toisen puolen isovanhemmat, heidän lapsensa, heidän lapsenlapsensa jne. perintölain 19 §:n mukaisesti (perintölain 20 §).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioita hoitavat Sloveniassa toimivaltaiset tuomioistuimet. Asiallinen toimivalta on paikallisilla tuomioistuimilla (*okrajno sodišče*).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tuomioistuin perintöasian käsittelyn yhteydessä.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tuomioistuin perintöasian käsittelyn yhteydessä.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tuomioistuin perintöasian käsittelyn yhteydessä.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Väestörekisteriin kirjaamisesta vastaavan rekisterinpitäjän on lähetettävä kuolleen tai kuolleeksi julistetun henkilön kuolintodistus perintöasian käsittelevälle tuomioistuimelle 30 päivänä kuluessa kirjauksesta (perintölain 179 §:n 1 momentti).

Kun tuomioistuin vastaanottaa kuolintodistuksen, menettely aloitetaan viran puolesta.

Jos vainajalta ei kuolintodistuksen mukaan ole jäänyt omaisuutta, tuomioistuin päättää, että perintöasian käsittelyistuntoa ei järjestetä. Tuomioistuin toimii näin myös siinä tapauksessa, että vainajalta on jäänyt vain irtainta omaisuutta eikä kukaan perintöön oikeutetuista vaadi käsittelyistuntoa (perintölain 203 §:n 1 ja 2 momentti). Kaikissa muissa tapauksissa tuomioistuin järjestää käsittelyistunnon. Perintöasiamenettelyssä tuomioistuin toteaa, ketkä ovat vainajan perilliset, mitä omaisuutta hänen jäämistönsä sisältää ja mitä oikeuksia perilliset, testamentinsaajat ja muut henkilöt jäämistöstä saavat (perintölain 162 §). Perintöasiat ovat luonteeltaan hakemusasioita. Jos osapuolet ovat eri mieltä asiasta, joka vaikuttaa heidän oikeuksiinsa, tuomioistuin keskeyttää perintöasian käsittelyn ja kehottaa osapuolia panemaan vireille oikeudenkäynnin tai hallintomenettelyn (perintölain 210 §:n 1 momentti).

Kun tuomioistuin ratkaisee, keillä on oikeus jäämistöön, se julistaa nämä henkilöt päätöksellään perilliseksi (perintölain 214 §:n 1 momentti). Perimyspäätös toimitetaan kaikille perillisille ja testamentinsaajille sekä niille, jotka ovat menettelyn aikana esittäneet perintöä koskevia vaatimuksia (perintölain 215 §:n 1 momentti).

Kun perimyspäätös on saanut lain voiman, tuomioistuin määrää tarvittavat merkinnät tehtäviksi kiinteistörekisteriin.

Kuka tahansa perillisistä voi vaatia pesän jakamista milloin tahansa tiettyjen aikarajoitusten puitteissa. Tämä oikeus ei vanhene. Sopimus, jossa perillinen luopuu oikeudestaan vaatia pesän jakamista, on pätemätön, kuten myös testamenttimääräys, jossa kielletään pesän jakaminen tai rajoitetaan sitä (perintölain 144 §). Perintölaissa ei ole säännöksiä siitä, miten pesä jaetaan. Siitä säädetään omaisuuslaissa (*Stvarnopravni zakonik*, SPZ), jossa on säännöksiä yhteisen omaisuuden jakamisesta. Jäämistö on nimittäin perillisten yhteistä omaisuutta. Perilliset voivat sopia yhteisymmärryksessä pesän jakamisesta. Jos he eivät pääse yhteisymmärrykseen, tuomioistuin päättää jakotavasta hakemusasiamenettelyssä. Jos kaikki perilliset esittävät yhteisymmärryksessä pesän jakamista ja jakotapaa, tuomioistuin viittaa tähän yhteisymmärrykseen perintöasiaa koskevassa päätöksessään (perintölain 214 §:n 3 momentti).

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perintölaissa säädetään, että vainajan jäämistö siirtyy perillisille ilman eri toimenpiteitä (*ipso iure*) perittävän kuolinhetkellä (perintölain 132 §). Näin ollen perintöasiaa koskeva päätös, jossa tuomioistuin perintöasiamenettelyn lopuksi toteaa perilliset, on pelkästään ilmoituksen luonteinen.

Myös testamentinsaaja saa testamenttisaannon perittävän kuollessa, ellei saanto ole riippuvainen ehdoista tai määräajoista. Siinä tapauksessa hän saa testamenttisaannon, kun ehdot ovat täyttyneet tai määräaika on saavutettu. Testamenttisaannon saaminen tarkoittaa, että testamentinsaaja voi vaatia testamenttisaannon toteuttamista. Omistusoikeus siirtyy testamentinsaajalle omaisuuslain yleisten säännösten mukaisesti.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä, mutta vastuuta on rajoitettu. Perillinen vastaa perittävän veloista perimänsä omaisuuden arvoon asti. Jos perillisillä on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisesti vastuussa perittävän veloista kukin siihen perintöosansa arvoon asti siitä riippumatta, onko jäämistö jaettu vai ei. Perillisten kesken velat jaetaan suhteessa heidän perintöosaansa, ellei testamentissa ole toisin määrätty (perintölain 142 §).

Perillinen, joka on luopunut perinnöstä, ei ole vastuussa perittävän veloista (perintölain 142 §:n 2 momentti).

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistörekisterituomioistuin (*zemljiškopravni sodišče*) päättää, voidaanko rekisterimerkintä tehdä saannon oikeusperustan osoittavien asiakirjojen perusteella edellyttäen, että muut laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Perityn kiinteistön rekisteriin kirjaamisen perustana on perintöasiamenettelyssä annettu lainvoimainen päätös (kiinteistörekisterilain *Zakon o zemljiški knjigi* (ZZK-1) 40 §:n 1 momentin 6 kohta). Kiinteistörekisterituomioistuin määrää perintöasiaa koskevan lainvoimaisen päätöksen perusteella viran puolesta perillisen omistusoikeuden kirjaamisesta kiinteistörekisteriin.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajan nimittäminen ei ole pakollista.

Periaatteessa jäämistöä hoitavat ja käyttävät pesän jakamiseen asti perilliset yhdessä. Jäämistön hoitaminen voidaan antaa yhdessä sopien erityiselle jäämistön hoitajalle tehtäväksi. Jos perilliset eivät pysty sopimaan jäämistön hoitamisesta, tuomioistuin nimittää jonkun perillisen pyynnöstä jäämistön hoitajan, joka hoitaa koko jäämistöä, tai määrää kullekin perillisille tietyin osan jäämistöstä hoidettavaksi (perintölain 145 §).

Testamentintekijä voi testamentissa määrätä yhden tai useamman henkilön testamentin toimeenpanijaksi (perintölain 95 §:n 1 momentti). Testamentin toimeenpanija muun muassa hoitaa jäämistöä (perintölain 96 §:n 1 momentti).

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Testamentintekijä voi testamentissa määrätä yhden tai useamman henkilön testamentin toimeenpanijaksi (perintölain 95 §:n 1 momentti). Jos testamentintekijä ei ole muuta määrännyt, testamentin toimeenpanoon kuuluu kuolinpesän hoito, velkojen ja testamenttisaantojen maksaminen ja ennen kaikkea se, että testamentti pannaan toimeen niin kuin testamentintekijä on halunnut (perintölain 96 §:n 1 momentti). Jos testamentin toimeenpanijaa ei ole määrätty, perilliset, jotka ennen pesän jakamista hoitavat jäämistöä yhdessä, voivat antaa jäämistön hoitamisen tehtäväksi erityiselle jäämistön hoitajalle. Jos perilliset eivät pysty sopimaan jäämistön hoitamisesta, tuomioistuin nimittää jonkun perillisen pyynnöstä jäämistön hoitajan, joka hoitaa koko jäämistöä, tai määrää kullekin perillisille tietyin osan jäämistöstä hoidettavaksi (perintölain 145 §).

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Jos testamentintekijä on määrännyt testamentin toimeenpanijan testamentissa, sen perusteella määräytyvät myös toimeenpanijan valtuudet.

Jos testamentintekijä ei ole muuta määrännyt, lain mukaan testamentin toimeenpanijalla on seuraavat tehtävät (perintölain 96 §:n 1 momentti):

kuolinpesän hoitaminen. Hänen on huolehdittava mm. vakuutusasioista, perunkirjoituksesta ja arvonmäärityksestä (perintölain 184 §) ja tiettyjen irtainten esineiden säilytyksestä (perintölain 190 ja 191 §).

kuolinpesän hallinnointi, johon kuuluu myös kuolinpesään kuuluvien yksittäisten esineiden hallinta. Testamentin toimeenpanijan hoitaessa tehtäväänsä perilliset eivät voi hoitaa kuolinpesää eivätkä hallita siihen kuuluvia esineitä.

perittävän velkojen, testamentin toimeenpanon ja velvoitteiden hoitaminen,

huolehtiminen siitä, että testamentti pannaan toimeen testamentintekijän haluamalla tavalla (prof. dr. K. Zupančič ja prof. dr. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (perimyoikeus), *Uradni list* (virallinen lehti) 2009, s. 170–171).

Jos testamentin toimeenpanijoita on useampia, he hoitavat heille annetut tehtävät yhdessä, ellei testamentintekijä ole toisin määrännyt (perintölain 96 §:n 2 momentti). Testamentin toimeenpanijan on annettava tuomioistuimelle selvitys työstään. Hänellä on oikeus saada korvaus kuluistaan ja vaivoistaan. Korvaus maksetaan jäämistön käytävissä olevasta osasta tuomioistuimen päätöksen perusteella (perintölain 97 §).

Jos testamentin toimeenpanijaa ei ole määrätty, perilliset, jotka ennen pesän jakamista hoitavat jäämistöä yhdessä, voivat antaa jäämistön hoitamisen tehtäväksi erityiselle jäämistön hoitajalle. Jos perilliset eivät pysty sopimaan jäämistön hoitamisesta, tuomioistuin nimittää jonkun perillisen pyynnöstä jäämistön hoitajan, joka hoitaa koko jäämistöä, tai määrää kullekin perillisille tietyin osan jäämistöstä hoidettavaksi (perintölain 145 §).

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Tuomioistuin antaa perintöasiamenettelyn lopuksi päätöksen pääasiassa. Siinä se toteaa jäämistön suuruuden, perilliset ja testamentinsaajat sekä muut, joilla on oikeus perintöön. Perintölain mukaan perintöä koskevassa päätöksessä on oltava seuraavat asiat (perintölain 214 §:n 2 momentti):

vainajan etu- ja sukunimi (myös entiset sukunimet) ja hänen isänsä nimi, vainajan ammatti, syntymäaika ja kansallisuus,

kiinteää omaisuutta koskeva maininta maarekisteritietoineen ja irtainta omaisuutta koskeva maininta, jossa viitataan perukirjaan,

perillisen etu- ja sukunimi sekä ammatti, perillisen suhde perittävään, tieto siitä, periikö hän lain nojalla vai testamentin perusteella, ja jos perillisillä on useita, heidän perintöosuutensa,

tieto siitä, onko perillisen määrittäminen keskeytetty,

tieto siitä, onko perillisen oikeutta lykätty, koska sen aika ei ole vielä tullut, onko perillisen oikeus rajoitettu tiettyyn ajankohtaan, onko oikeutta lykätty, koska ehdot eivät ole täyttyneet tai koska oikeus on riippuvainen purkavasta ehdosta tai tehtävästä, jota voidaan pitää purkavana ehtona, tai onko oikeutta rajoitettu nautintaoikeudella ja kenen hyväksi,

testamenttisaantoon, nautintaoikeuteen tai johonkin muuhun jäämistöä koskevaan oikeuteen oikeutettujen henkilöiden etunimi, sukunimi, ammatti ja asuinpaikka.

Päivitetty viimeksi: 24/06/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sk](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Slovakia

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Perintösopimuksen tai yhteisen testamentin tekemistä ei hyväksytä Slovakian oikeusjärjestyksessä.

Testamentti voidaan laatia eri tavoin.

1. Omakätisesti laadittu testamentti on allekirjoitettava ja päivättävä omakätisesti. Tällä tavoin laaditussa ns. holografisessa testamentissa ei tarvitse olla todistajien allekirjoitusta.

2. Jos testamentti laaditaan muulla tavoin kirjallisesti (esim. tekstinkäsittelylaitteella tai kirjoituskoneella tai jonkun toisen henkilön kirjoittamana), siinä on oltava kahden todistajan allekirjoitus. Allekirjoituksellaan he todistavat, että testamentissa on kyse viimeisen tahdon ilmaisemisesta. Myös näin laadittu testamentti on allekirjoitettava ja päivättävä omakätisesti.

3. Notariasiakirjan muodossa laaditun testamentin sisältö- ja muotoseikoista vastaa notaari. Jokainen notariasiakirjana laadittu testamentti on rekisteröitävä Slovakian notaariiltoon ylläpitämään testamenttien keskusrekisteriin (*Notársky centrálny register závetov*).

4. Testamentti laaditaan erityisessä muodossa, jos sen laatijan terveydentila on heikko tai jos hän on sokea, kuuro tai luku- tai kirjoitustaidoton. Tällöin on oltava läsnä kolme todistajaa, jotka testamentin kuultuaan todistavat sen oikeaksi allekirjoituksellaan. Asiakirjassa on mainittava, kuka sen laati ja kuka sen luki ääneen ja millä tavoin vahvistettiin, että asiakirja sisältää perittävän viimeisen tahdon.

Todistajien on oltava oikeustoimikelpoisia. Todistajina eivät voi toimia sokeat, kuurot tai mykät henkilöt, henkilöt, jotka eivät ymmärrä kieltä, jolla viimeinen tahto ilmaistaan, eivätkä henkilöt, jotka ovat testamentintekijän perillisiä.

Jotta testamentti olisi pätevä, siinä on mainittava sen laatimispäivä, -kuukausi ja -vuosi. Testamentin keskeisessä sisällössä määritetään perilliset, jotka perivät jäämistön kokonaisuudessaan, suhteellisin osuuksina tai yksittäisinä omaisuuserinä (kuka perii mitään).

Jos testamentti on laadittu omakätisesti, on suositeltavaa antaa tieto sen olemassaolosta läheisille, jotta he tietäisivät, minne se on tallennettu.

Testamenttiin liitettyillä ehdoilla ei ole oikeusvaikutuksia.

2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?

Notaareilla on viran puolesta velvollisuus kirjata notariasiakirjana laaditut testamentit testamenttien keskusrekisteriin, jota ylläpitää Slovakian notaariilto. Edellä olevien kohtien 1, 2 ja 4 mukaisesti laadittuja testamentteja ei tarvitse rekisteröidä, mutta ne voidaan testamentintekijän tai muun henkilön pyynnöstä tallettaa notaarin huostaan. Notaari rekisteröi myös tällä tavoin talletetut testamentit testamenttien keskusrekisteriin.

3 Sovelletaanko kuolemanvarais määräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Kyllä. Siivillain (lain 40/1964) 479 §:ssä säädetään, ketkä ovat ns. lakiosaperillisiä ja millainen osa jäämistöstä heille kuuluu: *”Alaikäisille jälkeläisille kuuluu vähintään heidän lakiosansa ja täysi-ikäisille jälkeläisille vähintään puolet heidän lakiosastaan. Jos testamentti on ristiriidassa tämän kanssa, se on kyseisiltä osiltaan pätemätön, ellei mainittuja jälkeläisiä ole tehty perinnöttömiksi.”*

4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Periminen tapahtuu laissa säädetyllä tai testamentissa määrättyllä tavalla tai kummallakin näistä tavoista. Jos perittävä ei ole tehnyt testamenttia tai jos hänellä on omaisuutta, jota ei ole sisällytetty testamenttiin, periminen tapahtuu laissa säädettyssä järjestyksessä perillisryhmien mukaan.

1. perillisryhmä

Ensimmäisessä ryhmässä perillisiä ovat perittävän lapset ja puoliso samansuuruisin osuuksin. Jos joku lapsista ei ole perillinen, hänen perintöosansa saavat hänen lapsensa samansuuruisin osuuksin. Jos nämäkään lapset tai joku heistä ei ole perillinen, perintöosan saavat heidän jälkeläisensä samansuuruisin osuuksin.

Jos perittävällä ei ole jälkeläisiä tai jos he eivät ole perillisiä (jos kaikki heistä ovat luopuneet perinnöstä, kukaan heistä ei ole kelpoinen perimään sitä, kaikki heistä on tehty lainvoimaisesti perinnöttömiksi tai heitä ei oteta huomioon), tulevat kyseeseen toisen perillisryhmän perilliset.

2. perillisryhmä

Jos perillistä ei löydy perittävän jälkeläisistä, perinnön saavat toisessa perillisryhmässä puoliso, perittävän vanhemmat sekä henkilöt, jotka asuivat perittävän kanssa yhteisessä taloudessa vähintään vuoden ajan ennen hänen kuolemaansa ja jotka tästä syystä huolehtivat yhteisestä taloudesta tai olivat perittävän huollettavina. Toisen ryhmän perillisille kuuluu samansuuruisin osuus, mutta puolisolle kuuluu kuitenkin aina vähintään puolet jäämistöstä.

3. perillisryhmä

Jos puoliso ja kumpikaan vanhemmista ei ole perillinen, perinnön saavat kolmannessa perillisryhmässä samansuuruisin osuuksin perittävän sisarukset sekä henkilöt, jotka asuivat perittävän kanssa yhteisessä taloudessa vähintään vuoden ajan ennen hänen kuolemaansa ja jotka tästä syystä huolehtivat yhteisestä taloudesta tai olivat perittävän huollettavina. Jos joku perittävän sisaruksista ei ole perillinen, hänen perintöosansa saavat hänen lapsensa samansuuruisin osuuksin.

4. perillisryhmä

Jos perillistä ei löydy kolmannesta perillisryhmästä, perinnön saavat neljännessä perillisryhmässä samansuuruisin osuuksin perittävän isovanhemmat. Jos kukaan heistä ei ole perillinen, perintö kuuluu samansuuruisin osuuksin heidän lapsilleen.

Jäämistö, jolle ei löydy ketään perillistä, siirtyy valtiolle perintönä ilman oikeudenomistajia.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Toimivaltainen on piirituomioistuin (*okresný súd*), jonka toimivalta-alueella perittävällä oli viimeinen asuinpaikka, tai – jos perittävällä ei ollut asuinpaikkaa tai sitä ei voida määrittää – jonka toimivalta-alueella hän viimeksi oleskeli. Jos tällaistakaan tuomioistuinta ei ole, toimivaltainen on tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella perittävällä oli omaisuutta. Piirituomioistuin antaa perintöasian koko käsittelyn tehtäväksi notaarille, joka toimii oikeuskomissaarin (*súdny komisár*) ominaisuudessa. Notaarin toimenpiteet katsotaan tuomioistuimen toimenpiteiksi. Notaarin toimenpiteisiin ei lueta kuuluvaksi hakemuksia oikeusavusta ulkomailla.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perillinen tekee perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen suullisesti notaarille tai kirjallisena ilmoituksena, jonka hän toimittaa perintöasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle yhden kuukauden kuluessa päivästä, jona tuomioistuin ilmoitti hänelle oikeudesta vastaanottaa perintö tai luopua siitä sekä kyseisen ilmoituksen seuraamuksista.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Testamenttisaannosta ei säädetä Slovakian oikeusjärjestyksessä.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista varten ei ole omaa ilmoitusmenettelyä. Menettely on sama kuin perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen tapauksessa, kuitenkin ilman yhden kuukauden määräaikaa.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Väestörekisteri ilmoittaa rekisterialueellaan tapahtuneesta kuolemasta toimivaltaiselle piirituomioistuimelle. Tuomioistuin käynnistää menettelyn myös omasta aloitteestaan saadessaan tiedon siitä, että joku on kuollut tai julistettu kuolleeksi. Tuomioistuin tarkistaa aluksi testamenttien keskusrekisteristä, oliko perittävä jättänyt testamentin, perinnöttömäksi tekemistä koskevan määräyksen tai jommankumman peruutuksen, sekä hakee notaarin, jonka huostaan asiakirja on talletettu. Tuomioistuin suorittaa sitten alustavan selvityksen perittävän perillisistä, omaisuudesta ja veloista ja toteuttaa tarvittavat välittömät toimenpiteet jäämistön suojaamiseksi. Perintöasian käsittelemiseksi ei ole tarpeen määrätä istuntoa.

Tuomioistuimen valtuuttaman oikeuskomissaarin ominaisuudessa notaari antaa perillisten suostumuksella perintötodistuksen, jos

jäämistön saa yksi ainoa perillinen,

jäämistö siirtyy valtiolle perintönä ilman oikeudenomistajia,

perilliset ovat sopineet keskenään jäämistön jaosta,

perilliset ovat tehneet perittävän velkojen kanssa sopimuksen yivelkaantuneen jäämistön luovuttamisesta velkojen maksamiseksi.

Lainvoimainen perintötodistus on asiakirja, jonka nojalla omistusoikeus siirtyy perillisille.

Jos perintöasian käsittely ei pääty perintötodistuksen antamiseen (esim. riidan tapauksessa), notaari valmistelee kaikki tarvittavat asiakirjat tuomioistuimen määräyksen antamiseksi, muun muassa luonnoksen tuomioistuimen määräykseksi, sekä laskutuksen kuluistaan ja notaarinpalkkiostaan.

Jos jäämistö on yivelkaantunut ja jos perilliset eivät ole tehneet perittävän velkojen kanssa sopimusta yivelkaantuneen jäämistön luovuttamisesta velkojen maksamiseksi, tuomioistuin voi määrätä jäämistön asetettavaksi selvitystilaan. Selvitystilaan asettamista koskevassa määräyksessä se pyytää velkoja ilmoittamaan sille saatavansa tietystä määräajassa. Muussa tapauksessa saamiset raukeavat.

Tuomioistuin (sen valtuuttamana oikeuskomissaarina toimiva notaari) selvittää yivelkaantuneen jäämistön myymällä perittävän kaiken omaisuuden siihen verrattavasta omaisuudesta maksettavaan käypään hintaan. Omaisuuden myynnin yhteydessä oikeuskomissaari toimii osapuolen puolesta omiin nimiinsä, mutta ottaa huomioon osapuolten ehdotukset omaisuuden myymisestä parempaan hintaan. Jos omaisuuseriä jää jäljelle, ne siirtyvät valtiolle perittävän kuolinpäivästä alkaen.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perilliset saavat perintöoikeuden perittävän kuollessa. Perintötodistuksella tai tuomioistuimen määräyksellä on vain deklaratiivinen vaikutus sellaisten asioiden suhteen, jotka ovat jo toteutuneet menneisyydessä. Jäämistöstä voidaan määrätä täydessä laajuudessa kuitenkin ainoastaan lainvoimaisen perintötodistuksen tai tuomioistuimen määräyksen perusteella.

Perittävän kuolinpäivä on näytettävä toteen kuolintodistuksella, Slovakian sisäasiain ministeriön erityisrekisterin antamalla kuolinilmoituksella tapauksissa, joissa Slovakian kansalainen kuolee ulkomailla, tai tuomioistuimen kuolleeksi julistamista koskevassa menettelyssä antamalla päätöksellä kadonneiden henkilöiden tapauksissa, jolloin kuolinpäivä määritetään tuomioistuimen lauselmalla. Slovakian kansalaisen voi julistaa kuolleeksi vain slovakialainen tuomioistuin. Slovakialainen tuomioistuin voi julistaa kuolleeksi ulkomaiden kansalaisia, mutta tällöin oikeusvaikutukset rajoittuvat Slovakian alueella vakinaisesti asuviin henkilöihin ja Slovakian alueella sijaitsevaan omaisuuteen.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä, perilliset ovat vastuussa perittävän veloista, mutta vain saamansa perintöosan arvoon saakka. Perillinen ei ole velvollinen maksamaan perittävän velkoja omasta omaisuudestaan.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Tietojen kirjaamisesta kiinteistörekisteriin vastaa se maapiiri (*Okresný úrad*), jonka alueella kiinteistö sijaitsee. Maapiiri kirjaa tiedot omasta aloitteestaan tai omistajan tai muun oikeudenhaltijan hakemuksesta. Hakemus tietojen kirjaamisesta on tehtävä kirjallisesti, ja siinä on oltava a) hakijan nimi (toiminimi) ja vakainainen asuinpaikka (toimipaikka), b) sen maapiirin nimi, jolle hakemus osoitetaan, c) virallinen todistus tai muu virallinen asiakirja, joka vahvistaa oikeuden kiinteistöön, ja d) liiteluettelo. Liitteenä on perintötodistus tai perintöasiaa käsittelevän tuomioistuimen määräys.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajan nimittäminen ei ole pakollista. Kuitenkin jos yleinen etu tai osapuolten tärkeä etu niin edellyttää, tuomioistuin ryhtyy omasta aloitteestaan välittömiin toimiin jäämistön suojelemiseksi ja voi myös nimittää jäämistön hoitajan. Jäämistön hoitaja on useimmiten joku perillisistä tai muu perittävän läheinen, mutta tehtävää voi hoitaa myös notaari, joka ei kuitenkaan saa olla kyseisen perintöasian oikeuskomissaari.

Slovakian oikeusjärjestyksen mukaan nimitetty jäämistön hoitaja poikkeaa tapaoikeudessa (common law) tarkoitetusta jäämistön hoitajasta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Testamentin panee toimeen notaari, jonka tuomioistuin on valtuuttanut toimimaan oikeuskomissaarina. Perittyä omaisuutta hallinnoivat perilliset, mutta jäämistöön kuuluvien omaisuuserien myyntiin ja muihin juoksevan hallinnon ulkopuolisiin toimenpiteisiin he tarvitsevat tuomioistuimen luvan.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Perintöasian käsittelyn aikana jäämistön hoitaja vastaa tuomioistuimen määrittämässä laajuudessa toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen jäämistöön kuuluvan omaisuuden säilyttämiseksi. Tuomioistuin määrittää valtuudet siten, että jäämistön hoitaja voi huolehtia jäämistön omaisuusarvojen säilyttämisestä. Hän vastaa itse vahingoista, jotka aiheutuvat lakisääteisten tai tuomioistuimen määräämien velvollisuuksien rikkomisesta. Perintöasian käsittelyn päätyttyä hän antaa perillisille lopullisen selonteon ja tuomioistuin päättää hänen palkkiostaan ja kulukorvauksistaan, jotka peritään jäämistön saaneilta perillisiltä.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perintöasian käsittelyn päätyttyä notaari antaa perintötodistuksen, joka katsotaan tuomioistuimen määräykseksi. Todistuksessa mainitaan perillisten nimet sekä kullekin perilliselle kuuluvat omaisuuserät ja osuudet jäämistöstä.

Perintöasian käsittelyn aikana notaari voi perillisen pyynnöstä antaa erityisen vahvistuksen perillisistä. Kyseessä on ”vahvistus seikoista, jotka käyvät ilmi asiakirjoista”, ja perintöasiaa käsittelevä notaari antaa sen virallisena asiakirjana, jolla todistetaan erityisesti perillisen tai muun sellaisen oikeudenhaltijan asema, jolle perittävältä siirtyy jokin oikeus (esim. vakuutusosuus, jäsenoikeudet tai asema meneillään olevissa menettelyissä).

Päivitetty viimeksi: 14/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Suomi

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Perintöasioista säädetään perintökaareissa (40/1965). Jäämistöstä voidaan kuolemanvaraisesti määrätä vain testamentilla. Testamentti on tehtävä kirjallisesti kahden todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä. Testamentin tekijän on testamentin tekoilaisuudessa allekirjoitettava testamentti tai tunnustettava siihen aiemmin merkitsemänsä allekirjoitus. Todistajien on todistettava testamentti nimikirjoituksillaan, kun testamentintekijä on allekirjoittanut testamentin tai tunnustanut siinä olevan allekirjoituksensa. Myös suullinen testamentti on tiettyissä poikkeuksellisissa tilanteissa pätevä.

Myös keskinäisen testamentin laatiminen on mahdollista. Keskinäinen testamentti on useimmiten aviopuolisoiden toistensa hyväksi laatima omistusoikeustestamentti. Keskinäistä testamenttia koskevat samat muotovaatimukset kuin muitakin testamentteja. Puolisoiden keskinäistä testamenttia koskevat säännökset soveltuvat myös rekisteröidyn parisuhteen osapuolten tekemään keskinäiseen testamenttiin.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Suomessa ei ole viranomaisten ylläpitämää testamenttirekisteriä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Testamenttausvapautta on rajoitettu rintaperillisten ja lesken hyväksi. Rintaperillisellä ja adoptiolapsella sekä tämän jälkeläisellä on lakiosa perittävän jälkeen. Lakiosa on puolet mainitulle perilliselle lakimääräisen perimisjärjestyksen mukaan tulevan perintöosan arvosta.

Myös leski nauttii suojaa ensiksi kuolleen puolison tekemää testamenttia vastaan. Eloonjäänyt puoliso saa pitää kuolleen puolison jäämistön jakamattomana hallinnassaan, jollei rintaperillisen jakovaatimuksesta tai perittävän tekemästä testamentista muuta johdu. Eloonjäänyt puoliso saa kuitenkin aina pitää jakamattomana hallinnassaan puolisoiden yhteisenä kotina käytetyn asunnon sekä tavanmukaisen asuntoirtoimiston, jollei kodiksi sopivaa asuntoa sisälly lesken varallisuuteen.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Ensisijaisia perinnönsaajia ovat rintaperilliset, joista kukin saa yhtä suuren osan perinnöstä. Jos lapsi on kuollut, tulevat lapsen jälkeläiset hänen sijaansa, ja kukin haara saa yhtä suuren osan.

Jos perittävä oli naimisissa eikä häneltä jäänyt rintaperillistä, eloonjäänyt puoliso perii ensiksi kuolleen puolison. Rekisteröidyn parisuhteen osapuolilla on oikeus perintöön samoin ehdoin kuin aviopuolisoilla.

Jos perittävältä ei jäänyt rintaperillistä eikä hän kuollessaan ollut naimisissa, saavat hänen isänsä ja äitinsä kumpikin puolet perinnöstä. Jos perittävän isä tai äiti on kuollut, jakavat perittävän veljet ja sisaret hänen osansa. Kuolleen veljen tai sisaren sijaan tulevat hänen jälkeläisensä, ja joka haara saa yhtä suuren osan. Jollei veljiä tai sisaria tai heidän jälkeläisiään ole, mutta jompikumpi perittävän vanhemmista elää, saa tämä koko perinnön.

Jollei perittävältä ole jäänyt edellä mainittuja perillisiä, saavat perittävän isän ja äidin vanhemmat koko perinnön. Jos isänisä, isänäiti, äidinisä tai äidinäiti on kuollut, menee hänen lapsilleen se osa perinnöstä, mikä hänelle olisi tullut. Serkuilla ei ole perintöoikeutta.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioiden hoitoon liittyvät asiat on hajautettu eri viranomaisiin. Perukirja eli vainajan varoista ja veloista laadittava luettelo on toimitettava perittävän kotipaikan verotoimistoon kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta. Lisäksi perukirjan osaksluettelon vahvistamista voi hakea Digi- ja väestötietovirastolta tai Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastolta. Valtion jäämistösaantoa koskevien asioiden keskusviranomainen on valtiokonttori. Toimivaltainen tuomioistuin jäämistöä koskevassa asiassa on kärjäoikeus, jonka tuomiopiirissä vainaja asui.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottaminen voi tapahtua ottamalla omaisuus tosiasiallisesti vastaan. Perillinen voi tehdä myös erillisen vastaanottoilmoituksen. Jos jäämistö on ehditty jakaa, perinnön vastaanottamista koskeva ilmoitus tulee tehdä sille tai niille, jotka ovat ottaneet perinnön vastaan. Jos perintöä ei ole jaettu, ilmoitus tulee tehdä sille, joka hoitaa pesää. Tällainen ilmoitus voidaan esittää myös tuomioistuimelle.

Perinnöstä luopumista koskeva ilmoitus vapaamuotoinen, mutta se on tehtävä kirjallisesti. Luopumisilmoitus voidaan tehdä kuolinpesän osakkaalle tai osakkaille, pesänselvittäjälle, pesänjakajalle, testamentin toimeenpanijalle tai sijaantuloperilliselle. Jotta luopuminen olisi tehokas suhteessa perillisen ulosmittausvelkoihin, tulee perillisen joko antaa kirjallinen luopumisilmoitus tiedoksi kuolinpesälle tai jättää luopumisilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon tai Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastoon tallettamista varten (ulosottokaari 4:81).

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Testamentin vastaanottamista koskevan tahdon ilmaisemiselle ei ole säädetty määrämuotoa. Testamentin vastaanottamiseksi katsotaan varsinainen pesänhoitajalle tai pesänselvittäjälle tehty vastaanottoilmoitus samoin kuin jäämistöä koskeviin tosiasiallisiin toimenpiteisiin ryhtyminen. Testamentin tiedoksianto perillisille riittää osoittamaan sen, että testamentin saaja haluaa saattaa voimaan testamenttiin perustuvan oikeutensa.

Testamenttisaannosta luopumista koskeva ilmoitus on tehtävä kirjallisesti. Jotta luopuminen olisi tehokas suhteessa testamentinsaajan ulosmittausvelkoihin, tulee testamentinsaajan joko antaa kirjallinen luopumisilmoitus tiedoksi kuolinpesälle tai jättää luopumisilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon tai Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastoon tallettamista varten (ulosottokaari 4:81).

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perillisen on tehtävä testamentin saajalle lakiosailmoitus haastemiehen välityksellä tai muutoin todistettavasti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun testamentti on annettu tiedoksi perilliselle. Lakiosaa koskeva vaatimus voidaan tehdä myös ilmoittamalla siitä edellä mainitun ajan kuluessa julkaistavassa virallisessa lehdessä, jos vaatimusta ei ole saatu ilmoitetuksi testamentin saajalle sen vuoksi, että hänen voidaan olettaa välittelevän vaatimuksen tiedoksiantoa tai hänen osoitteensa on tuntematon.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Suomessa viranomainen ei aloita perintöasioita koskevia menettelyitä omasta aloitteestaan. Henkilön kuoleman jälkeen toimitetaan ensin perunkirjoitus, jossa laaditaan perukirja. Perukirja on asiakirja, jossa selvitetään kuolinpesän tila eli luetteloidaan vainajan omaisuus ja velat. Perukirjaan merkitään myös kuolinpesän osakkaat sekä lesken varat ja velat ja puolisoiden yhteiset varat ja velat. Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa kuolemantapauksesta. Verotoimisto voi erityisestä syystä pidentää määräaikaa.

Perunkirjoituksen toimitusvelvollisuus on sillä osakkaalla, jonka hoidettavana pesän omaisuus on, taikka mahdollisella pesänselvittäjällä tai testamentin toimeenpanijalla. Tämän on valittava kaksi uskottua miestä toimittamaan perunkirjoitus. Perukirjaan liitetään vainajan sukuselvitys. Suomessa väestökirjanpito on jaettu kirkollisen ja yleisen väestörekisterin pitäjän välillä, ja virkatodistukset tilataan joko Digi- ja väestötietovirastosta tai Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastosta taikka niistä seurakunnista, joissa perittävä on ollut kirjoilla. Perukirja toimitetaan Verohallinnolle kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta.

Testamentin tekijän kuoltua testamentin saajan on annettava testamentti tiedoksi perillisille haastemiehen välityksellä tai muutoin todistettavasti ja annettava heille oikeaksi todistettu jäljennös testamentista. Jos perillinen tahtoo moittia testamenttia, hänen on nostettava kante kuuden kuukauden kuluessa saatuaan testamentista tiedon.

Perinnönjakoon voidaan ryhtyä vasta sitten, kun pesä on selvitetty. Pesänselvityksessä selvitetään jäämistön laajuus ja täytetään vainajan ja pesän velkojien sekä erityisjälkisaädöksen saajien oikeudet. Pesän selvittämistä varten osakkaat hallitsevat yhteisesti pesän omaisuutta, ellei erityistä kuolinpesän hallintoa ole järjestetty. Yhteishallinnon sijaan osakkaat voivat hakea tuomioistuimelta pesänselvittäjän määräämistä kuolinpesään. Kun kuolinpesä luovutetaan pesänselvittäjän hallintoon, pesän osakkaiden yhteishallinto lakkaa eikä heillä ole enää oikeutta määrätä kuolinpesää koskevista asioista. Pesänselvittäjän tehtävänä on ryhtyä kaikkiin pesän selvittämiseksi tarvittaviin toimiin. Kun pesä on selvitetty, pesänselvittäjän tulee ilmoittaa tästä osakkaille ja tehdä tili hallinnostaan.

Kun pesä on selvitetty, jokaisella osakkaalla on oikeus vaatia jakoa. Jos perittävä oli naimisissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa, on ennen perinnönjakoa toimitettava omaisuuden ositus. Osakkaat saavat toimittaa perinnönjaon sopimallaan tavalla. Perinnönjaosta laaditaan jakokirja, jonka osakkaat allekirjoittavat ja kaksi esteetöntä todistajaa todistavat oikeaksi.

Perinnönjakoa varten voidaan hakea myös pesänjakajan määräys tuomioistuimelta. Näin toimitaan yleensä silloin, kun osakkaat eivät pääse sovintoon perinnönjaosta. Pesänselvittäjä tai testamentin toimeenpanija, joka ei ole osakas, on ilman erityistä määräystä pesänjakaja, jos osakkaat pyytävät häntä toimittamaan jaon eikä toista pesänjakajaa ole määrätty.

Pesänjakajan on määrättävä perinnönjaon aika ja paikka sekä todistettavasti kutsuttava osakkaat toimitukseen. Pesänjakajan on koettava saada osakkaat sopimaan jaosta. Jos sopimus saadaan aikaan, jako on toimitettava sen mukaisesti. Jos sopimusta ei synny, pesänjakajan on suoritettava jako siten, että kullekin osakkaalle annetaan osa kaikenlaatuisesta omaisuudesta. Jos jakoa ei muutoin saada toimitetuksi, voi tuomioistuin pesänjakajan esityksestä määrätä, että tietty omaisuus tai tarvittaessa pesän koko omaisuus on pesänjakajan toimesta myytävä. Pesänjakaja laatii jaosta perinnönjakokirjan, jonka hän allekirjoittaa. Kuolinpesän osakas voi moittia pesänjakajan toimittamaa jakoa nostamalla kanteen muita osakkaita vastaan kuuden kuukauden kuluessa jaon toimittamisesta.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Henkilö on perillisen asemassa, mikäli hänen ja perittävän välillä vallitsee laissa edellytetty sukulaisuus-, avioliitto- tai adoptiosuhde. Testamentinsaajana voi olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Perillisenä tai testamentinsaajana voi olla vain henkilö, joka elää perittävän tai testamentin tekijän kuolinhetkellä. Poikkeuksen tästä muodostaa ennen perittävän kuolemaa siitetty lapsi, joka sittemmin syntyy elävänä.

Perillisen tai testamentinsaajan, joka tahtoo saattaa oikeutensa voimaan, tulee ottaa perintö vastaan tai ilmoittaa vaatimuksensa sille tai niille, jotka ovat ottaneet perinnön vastaan. Jos perintöä ei ole jaettu, vaatimus tehdään sille, joka hoitaa pesää. Vaatimus voidaan esittää myös tuomioistuimelle. Perillisen tai testamentinsaajan on katsottava vastaanottaneen perinnön tai testamentin, jos hän on yksin tai muiden kanssa ottanut pesän hoitoonsa, osallistunut perunkirjoitukseen tai perinnönjakoon taikka muutoin ryhtynyt jäämistöä koskeviin toimiin.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kuolinpesän osakas ei vastaa henkilökohtaisesti vainajan velasta. Perunkirjoitusvelvollinen osakas vastaa henkilökohtaisesti vainajan velasta ainoastaan, jos hän laiminlyö perunkirjoituksen toimittamisen määräajassa.

Kuolinpesän ja vainajan velat suoritetaan kuolinpesän varoista. Kuolinpesän osakkaat vastaavat kuitenkin henkilökohtaisesti velasta, jonka he ovat tehneet pesän lukuun.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten edellytettävät asiakirjat ovat erilaiset riippuen siitä, onko kiinteä omaisuus saatu perinnön vai testamentin nojalla. Haettaessa lainhuutoa perintösaannon perusteella hakemukseen on liitettävä perukirja, perinnönjakokirja, vainajan sukuselvitys, mahdollinen osituskirja sekä mahdolliset perintöosuuden luovutusta koskevat asiakirjat. Hakijan on myös osoitettava perinnönjaon tulleen lainvoimaiseksi liittämällä hakemukseen joko kaikkien kuolinpesän osakkaiden allekirjoittama hyväksymisasiakirja tai perittävän kotipaikan tuomioistuimen antama lainvoimaisuustodistus.

Haettaessa lainhuutoa testamentin perusteella lainhuutohakemukseen on liitettävä perukirja, vainajan sukuselvitys, alkuperäinen testamentti ja todistus siitä, että testamentti on lainvoimainen, sekä näyttö testamentin tiedoksiantamisesta kaikille perillisille. Jos perukirjan osaksluettelo on Digi- ja väestötietoviraston tai Ahvenanmaan valtionviraston oikeaksi vahvistama, hakemukseen ei tarvitse liittää sukuselvitystä.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Pesänselvittäjän hakeminen ei ole pakollista. Jos tuomioistuimelle tehdään hakemus pesänselvittäjän määräämisestä, sen on määrättävä pesänselvittäjä pitämään huolta pesän hallinnosta. Hakemuksen voi tehdä pesän osakas, testamentin toimeenpanija tai testamentinsaaja. Pesän omaisuus voidaan luovuttaa pesänselvittäjän hallintoon myös pesän tai vainajan velkojan taikka pesän tai vainajan velasta vastuussa olevan hakemuksesta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Kuolinpesän osakkaat hallitsevat yhteisesti pesän omaisuutta, ellei erityistä kuolinpesän hallintoa ole järjestetty. Kuolinpesän osakkaat voivat myös tehdä sopimuksen kuolinpesän yhteishallinnosta ja sopia, että pesä jätetään jakamatta toistaiseksi tai määräajaksi.

Kuolinpesä voidaan tuomioistuimen päätöksellä luovuttaa pesänselvittäjän hallintoon. Jos kuolinpesä luovutetaan pesänselvittäjän hallintoon, osakkaiden yhteishallinto lakkaa eivätkä he tämän jälkeen voi päättää kuolinpesän asioista edes yksimielisesti.

Perittävä voi testamentissaan nimetä tietyn henkilön testamentin toimeenpanijaksi hallitsemaan pesää. Testamentin toimeenpanijan tehtävänä on huolehtia jäämistön selvittämisestä ja testamentin täytäntöönpanosta. Toimeenpanija huolehtii tällöin asioista, jotka muutoin olisivat osakkaiden tai pesänselvittäjän vastuulla. Toimeenpanijaa koskeva määräys ei estä pesänselvittäjän määräämistä. Jos testamentissa on nimetty toimeenpanija, hänet määrätään pesänselvittäjäksi, ellei vastasyitä ole.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Kuolinpesän yhteishallinto on yksimielisyyshallintoa, josta voidaan poiketa vain tietyissä erityistilanteissa. Kuolinpesän yhteishallinnossa osakkaat edustavat kuolinpesää kolmatta henkilöä vastaan sekä kantavat ja vastaavat pesää koskevissa asioissa yhdessä. Toimenpide, joka ei siedä viivytystä, voidaan kuitenkin suorittaa, vaikkei kaikkien osakkaiden suostumusta saada hankituksi. Lisäksi osakkaat voivat valtuuttaa jonkun henkilön huolehtimaan pesän asioista.

Määrätessään pesänselvittäjän tuomioistuin antaa pesänselvittäjälle määräyskirjan, josta ilmenee, mitä kuolinpesää määräys koskee. Pesänselvittäjän toimivalta käsittää vain sen kuolinpesän, johon tuomioistuin on hänet määrännyt. Sen jälkeen, kun kuolinpesä on luovutettu pesänselvittäjän hallintoon, pesänselvittäjä edustaa kuolinpesää kolmatta henkilöä vastaan sekä kantaa ja vastaa pesää koskevissa asioissa. Pesänselvittäjän tehtävänä on ryhtyä kaikkiin pesän selvittämiseksi tarpeellisiin toimiin. Pesänselvittäjän on tiedusteltava osakkaiden mielipidettä silloin, kun kyse on tietyistä osakkaille tärkeistä asioista. Osakkaiden suostumus ei kuitenkaan näissäkään tilanteissa ole edellytys pesänselvittäjän toimille.

Testamentin toimeenpanijan valtuuksien laajuus selvityshallinnon aikana riippuu testamentista. Jos testamentista ei muuta ilmene, testamentin toimeenpanijalla on sama valtuus kuin pesänselvittäjällä.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perintöasioita koskevan menettelyn aikana laadittavia perinnön saajan tai testamentin saajan asemaa osoittavia asiakirjoja ovat perukirja ja perinnönjakokirja.

Perukirjaan merkitään kuolinpesän osakkaat, vainajan varat ja velat, testamentin saajat sekä ulonjäänyt puoliso silloinkin, kun tämä ei ole osakas.

Perinnönjakokirja toimii perinnönjaon perusteena. Perinnönjakokirja ei kuitenkaan ole täytäntöönpanokelpoinen asiakirja siinä mielessä, että sen perusteella voitaisiin ryhtyä ulosmittaukseen tai esineen hallinnan luovuttamiseen. Täytäntöönpanotoimiin vaaditaan erillinen lainvoimainen tuomioistuinratkaisu.

Suomessa ei tunneta asiakirjan muodollisen todistusvoiman käsitettä.

Päivitetty viimeksi: 13/01/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Yleistä - Ruotsi

Sivu on laadittu yhteistyössä [EUROPEAN UNIONIN NOTAARIEN LIITON \(CNUE\) KANSSA.](#)

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamentin voi laatia, jos on täyttänyt 18 vuotta. Testamentti ei ole pätevä, jos se on laadittu mielenhäiriössä. Jotta testamentti olisi pätevä, sen on oltava kirjallisessa muodossa ja testamentintekijän allekirjoittama. Testamentilla on oltava myös kaksi todistajaa, joiden on allekirjoitettava se samaan aikaan. Todistajilla on oltava tieto siitä, että he ovat todistamassa testamenttia, mutta heillä ei tarvitse olla tietoa sen sisällöstä.

Todistajien on oltava vähintään 15-vuotiaita, eikä todistajana voi olla testamentintekijän puoliso, avopuoliso, sisarus tai sukulainen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa tai sukulainen avioliiton kautta. Todistajana ei voi olla myöskään henkilö, jolle itselleen tai jonka puolisolle, avopuolisolle, sisarukselle tai sukulaiselle suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa tai sukulaiselle avioliiton kautta määrätään testamentissa perintöä.

Testamentti on mahdollista tehdä ns. hätätestamenttina, jos testamentintekijä ei sairauden tai jonkin muun hätätilanteen takia voi laatia testamenttia edellä esitetyllä tavalla. Tällaisessa tilanteessa testamentintekijä voi sanella testamentin suullisesti kahden todistajan edessä tai laatia ja allekirjoittaa sen omakätisesti.

Testamentin julistaminen pätemättömäksi edellyttää, että testamenttia vastaan nostetaan mitätöintikanne kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun testamentista on saatu tieto.

Kuolemanvaraismääräys on pätevä vain, jos se on laadittu testamentteja koskevien säännösten mukaisesti. Perintösopimukset ja muut omaisuuden siirtymistä kuolemantapauksessa koskevat sopimukset ovat näin ollen pätemättömiä.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Ruotsissa ei ole säädetty testamenttien rekisteröinnistä.

Testamentintekijän on kerrottava testamentin säilytyspaikka jollekulle, johon hän luottaa, varmistaakseen, että testamentti löydetään ja pannaan toimeen hänen kuoltuaan. Tavallisesti testamenttia säilytetään juristi tai sitä säilytetään pankissa. Jos testamenttia ei testamentintekijän kuoleman jälkeen löydetä, noudatetaan laissa säädettyä perimysjärjestystä. Jos testamentti löydetään myöhemmin, voidaan perimysjärjestystä muuttaa. Vanhentumisaika on kymmenen vuotta.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Kyllä. Jos henkilö on naimisissa ja/tai hänellä on lapsia, hänen oikeuttaan määrätä jäämistöstään on rajoitettu.

Naimisissa olleen testamentintekijän leskellä on oikeus saada omaisuus, joka yhdessä lesken osituksessa saaman omaisuuden tai hänen oman erillisen omaisuutensa kanssa on neljä kertaa sosiaaliturvakaaren (*socialförsäkringsbalk*) 2 luvun 6 ja 7 §:n mukainen perusmäärä (*prisbasbelopp*) (2014: 44 400 kruunua x 4 = 177 600 kruunua). Sääntö on voimassa niin pitkälle kuin jäämistöä riittää. Tämä tarkoittaa, että jos omaisuuden arvo on tätä pienempi, leski perii sen omaisuuden, joka perittävältä jää. Testamentti, jossa tätä oikeutta rajoitetaan, ei ole tältä osin pätevä.

Vainajan lapsia kutsutaan rintaperillisiksi ja heillä on oikeus lakiosaan. Lakiosa on puolet siitä, mikä lain mukaan kuuluu rintaperillisille. Lain mukaan rintaperillisillä on yhtäläinen oikeus perintöön. Testamentti, jossa tätä lakiosaoikeutta rajoitetaan, ei ole tältä osin pätevä. Jotta rintaperillinen saa lakiosansa, hänen on vaadittava tasinkoa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut testamentista tiedon.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole, perintö jaetaan laissa säädettyssä perimysjärjestyksessä. Oikeus perintöön edellyttää, että henkilö oli elossa perittävän kuollessa. Myös henkilöllä, joka perittävän kuollessa oli siitetty ja syntyy myöhemmin elävänä, on oikeus perintöön.

Lain mukaan perillisryhmiä on kolme. Ensimmäiseen kuuluvat perittävän lapset tai lapsenlapset. Toiseen kuuluvat perittävän vanhemmat ja sisarukset ja kolmanteen isovanhemmat sekä heidän lapsensa eli perittävän vanhempien sisarukset. Perintö jaetaan tasan kunkin haaran kesken. Toiseen perillisryhmään kuuluvat perivät, jos ensimmäisessä ryhmässä ei ole ketään elossa. Kolmanteen perillisryhmään kuuluvat perivät, jos toisessa ryhmässä ei ole ketään elossa. Jos vainaja oli naimisissa, jäämistö kuuluu leskelle. Hänen kuoltuaan perivät yhteiset rintaperilliset, ja jos sellaisia ei ole, toiseen tai kolmanteen perillisryhmään kuuluvat. Heillä on siis oikeus jälkiperintöön lesken kuoltua.

Jos perittävällä on rintaperillisiä, jotka eivät ole lesken rintaperillisiä, heillä on oikeus saada perintöosansa.

Jos perillisiiä ei ole ollenkaan, jäämistö siirtyy yleiseen perintörahoon.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perinnönjako tapahtuu pitkälti ilman viranomaisia. Perintöön oikeutetut osapuolet, kuolinpesän osakkaat, jakavat vainajan jäämistön yhdessä. Kuolinpesän osakkaita ovat leski tai jälkehen elävä avopuoliso, perilliset ja testamentinsaajat. Verovirastoon (*skatteverket*) on jätettävä perukirja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua kuolemasta. Perukirja laaditaan kuolinpesän varoista ja veloista. Perukirjasta käy ilmi myös, keillä on oikeus edustaa kuolinpesää. Verovirastolla on myös toimivalta julkaista virallisessa lehdessä (*Post- och Inrikes Tidningar*) ilmoitus perillisestä, jonka olinpaikka on tuntematon.

Jos joku kuolinpesän osakkaista sitä pyytää, tuomioistuin määrää, että omaisuus annetaan pesänselvittäjän (*boutredningsman*) hoidettavaksi ja määrää sellaisen. Jos osapuolet eivät pysty sopimaan perinnönjaosta, määrätään erityinen pesänjakaja (*skiftesman*), joka jakaa perinnön. Pesänjakajan määrää toimivaltainen yleinen tuomioistuin.

Myös jäämistöoikeudelliset riidat ratkaistaan yleisessä tuomioistuimessa.

Jos joku kuolinpesän osakkaista on oikeuskelvoton, määrätään uskottu mies (*god man*). Uskotun miehen määrää yliedunvalvoja (*överförmyndare*).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottaminen ei edellytä erityistä ilmoitusta. Perinnönsaajan on kuitenkin ilmoitettava itsestään ja, jos hän on kuolinpesän osakas, autettava kuolinpesän hoidossa.

Testamentin nojalla perintöön oikeutetun on testamentin toimeenpanemiseksi annettava testamentti tiedoksi lain mukaan perintöön oikeutetuille. Testamentin antaminen tiedoksi tarkoittaa, että testamentin oikeaksi todistettu jäljennös annetaan perillisille, jotka kuittaavat sen vastaanotetuksi. Tiedoksi antamisen jälkeen perillisellä, joka katsoo, että testamentti pitäisi julistaa pätemättömäksi, rintaperillisellä, joka haluaa vaatia tasinkoa saadakseen lakiosansa, tai leskellä, joka haluaa vedota perusmääräsääntöön, on kuusi kuukautta aikaa nostaa mitätöintikanne tuomioistuimessa.

Vainajan rintaperillisen on mahdollista luopua oikeudestaan perintöön lesken hyväksi. Kyse ei ole perinnöstä luopumisesta vaan rintaperillinen lykkää oikeuttaan perintöön. Rintaperillinen saa oikeuden jälkiperintöön lesken jäämistöstä ja saa perintöosansa tämän kuoltua. Jos rintaperillinen ei ole elossa lesken kuollessa, tulevat rintaperilliset tämän sijaan.

Perillinen tai testamentinsaaja voi luopua oikeudestaan perintöön ilmoittamalla luopumisestaan suoraan perittävälle ennen tämän kuolemaa. Tällainen perinnöstä luopuminen koskee myös perillisen perillisiä, ellei muuta tule esiin. Rintaperillisillä ja näiden perillisillä on kuitenkin aina oikeus lakiosaansa. Jos perillinen tai testamentinsaaja välittelee perintöään tai ei vaadi perintöään, verovirasto voi määrätä hänet käyttämään oikeutensa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun määräys on annettu hänelle tiedoksi. Jos perillinen tai testamentinsaaja ei käytä oikeuttaan, hän menettää oikeutensa perintöön. Perinnöstä on mahdollista luopua aina perinnönjakoon asti.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Kuolinpesän osakkaat eli leski tai jälkeen elävä avopuoliso, perilliset ja testamentinsaajat hoitavat yhdessä vainajan omaisuutta. He vastaavat perunkirjoituksesta ja perukirjan toimittamisesta verovirastoon. Jos varat ovat suuremmat kuin velat, yli jäävä osa jaetaan lain tai testamentin nojalla. Perinnönjaossa perilliset ja testamentinsaajat laativat kirjallisesti perinnönjakoasiakirjan, ja perilliset allekirjoittavat sen. Jos perilliset eivät pääse sopimukseen jaosta, voidaan määrätä pesänjakaja, joka jakaa pesän. Jos on määrätty testamentin toimeenpanija, tämä vastaa pesän jakamisesta. Jos vainaja oli naimisissa tai avoliitossa, tehdään useimmissa tapauksissa ositus. Ositus tehdään ennen perinnönjakoa.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perilliseksi tullaan lain nojalla. Perillisen on oltava elossa perittävän kuollessa tai hänet on täytynyt siittää ennen vainajan kuolemaa, minkä jälkeen hän on syntynyt elossa. Perillisyryhmiä on kolme, ks. kysymys 4.

Testamentinsaajaksi tullaan pätevän testamentin nojalla. Jos testamentinsaaja ei ole elossa testamentintekijän kuollessa, testamentinsaajan sukulaiset tulevan hänen sijaansa, jos he ovat oikeutettuja perintöön laissa säädetyn perimysjärjestyksen mukaisesti.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Ei. Perilliset eivät ole vastuussa vainajan veloista. Vainajan varat ja velat muodostavat kuolinpesän. Kuolinpesä on erillinen oikeushenkilö, jolla on oikeuksia ja velvollisuuksia. Jos velat ovat suuremmat kuin varat, kuolinpesä menee konkurssiin eikä perintöä voida jakaa.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteän omaisuuden omistusoikeuden saaneen on haettava saannon kirjaamista (*lagfart*, lainhuuto) maanmittausviranomaiselta (<http://www.lantmateriet.se/>) pääsääntöisesti kolmen kuukauden kuluessa saannosta. Lainhuutoa hakevan on esitettävä saantokirja ja muut asiakirjat, joita saannon vahvistaminen edellyttää. Tämä tarkoittaa, että kaupan yhteydessä on esitettävä mm. kauppakirja. Jos kiinteistö on saatu perintönä, tietyissä tapauksissa (jos kuolinpesän osakkaita on vain yksi) periaatteessa riittää, että rekisteröidystä perukirjasta esitetään alkuperäiskappale ja oikeaksi todistettu jäljennös. Muissa tapauksissa on esitettävä myös perinnönjakoasiakirjan alkuperäiskappale ja oikeaksi todistettu jäljennös. Myös muita asiakirjoja voi joutua esittämään, esim. yliedunvalvojan suostumus, jos joku pesän osakkaista on oikeuskelvoton. Joissakin tapauksissa lainhuutoa voidaan hakea esittämällä perinnönjakoasiakirjan sijaan lainvoimainen testamentti.

Viimeksi lainhuutoa hakenut katsotaan kiinteistön omistajaksi.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Pesänselvittäjän (*boutredningsman*) nimittäminen on pakollista, jos joku kuolinpesän osakkaista sitä pyytää. Myös legaatin saajalla eli henkilöllä, jolla on testamentissa määrätty tietty osa jäämistöstä, on oikeus pyytää pesänselvittäjän nimittämistä. Pesänselvittäjän määrää toimivaltainen tuomioistuin. Pesänselvittäjällä on oltava pesän hoitamiseen tarvittava osaaminen.

Perittävä voi testamentissa määrätä, että kuolinpesää hoitaa perillisten ja testamentinsaajan sijaan testamentin toimeenpanija.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Ensi sijassa kuolinpesän osakkailla. Kuolinpesän osakkaita ovat leski tai jälkeen elävä avopuoliso, perilliset ja testamentinsaajat. Toimivaltaiset kuolinpesän osakkaat käyvät ilmi perukirjasta. Jos on nimitetty pesänselvittäjä tai testamentin toimeenpanija, heillä on toimivalta edustaa kuolinpesää osakkaiden puolesta.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Pesänselvittäjän tehtävänä on selvittää, mitä varoja ja velkoja pesällä on, ja hoitaa omaisuutta. Hänen on selvitettävä, ketkä ovat perillisiä ja testamentinsaajia, voidakseen jakaa jäämistön perimysjärjestyksen tai testamentin mukaisesti. Näin ollen hänellä on toimivalta toteuttaa tätä varten tarvittavat oikeustoimet. Pesänselvittäjän valtuuksia on joiltakin osin rajoitettu. Esim. kiinteän omaisuuden myynti edellyttää kaikkien pesän osakkaiden kirjallista hyväksyntää tai, jos sitä ei voi saada, toimivaltaisen käräjäoikeuden (*tingsrätt*) lupaa.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Tavallisimmat asiakirjat ovat perukirja (*bouppteckning*) ja perinnönjakoasiakirja (*arvsskifte*).

Perukirja: Kaikki perilliset ja testamentinsaajat kutsutaan perunkirjoitukseen, jonka jälkeen laaditaan verovirastolle toimitettava perukirja. Perukirjasta käyvät ilmi mm. perilliset ja testamentinsaajat sekä kuolinpesän varat ja velat. Se, joka tuntee kuolinpesän parhaiten (*bouppgivare*), vahvistaa kunnian ja omantunnon kautta, että perukirjan tiedot pitävät paikkansa. Kaksi todistajaa vahvistaa, että kaikki on kirjattu oikein perukirjaan. Perukirjaan liitetään testamentti ja avioehtosopimus. Verovirasto rekisteröi perukirjan. Rekisteröidyllä perukirjalla on siviilioikeudellista merkitystä. Se on kuolinpesän osakkaiden henkilöllisyystodistus yksinään tai yhdessä perinnönjakoasiakirjojen kanssa esim., kun vainajan pankkitililtä nostetaan rahaa tai kun tehdään kiinteistöä koskeva lainhuutohakemus.

Perinnönjakoasiakirja: Jäämistön jakamisen yhteydessä laaditaan perinnönjakoasiakirja. Se on laadittava kirjallisesti ja perillisten ja/tai testamentinsaajien on se allekirjoitettava. Myös perinnönjakoasiakirjalla on siviilioikeudellista merkitystä, ja se on kuolinpesän osakkaiden henkilöllisyystodistus.

Ruotsin oikeudessa sovelletaan vapaata todistusharkintaa, eikä siksi ole erikseen säädetty, mikä tietyn asiakirjan todistusvaikutus on.

Päivitetty viimeksi: 23/10/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Yleistä - Englanti ja Wales

Sivu on laadittu yhteistyössä [EUROOPAN UNIONIN NOTAARIEN LIITON \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamentintekijä tai -tekijät laativat kuolemanvaraismääräyksen. Lainopillisten neuvojen hankkimista tai lakimiehen osallistumista ei vaadita.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamentin rekisteröintiä ei vaadita.

Testamentissa annetaan kuolinpesä testamentin toimeenpanijoiden (perittävän henkilökohtaisten edustajien) haltuun. Testamentilla ei siirretä omistusoikeuksia pesän omaisuuseriin.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Ei, mutta tietyt perheenjäsenet ja perittävän elatuksen varassa olleet henkilöt voivat pyytää tuomioistuinta määräämään heille raha-avustuksen kuolinpesästä [perheenjäsenen ja huollettavien avustuksesta vuonna 1975 annetun perintölain nojalla](#) (*Inheritance (Provision for Family and Dependents) Act 1975*).

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävältä ei jäänyt pätevää testamenttia, perintö jaetaan niiden perimyssääntöjen mukaan, jotka on määritelty [kuolinpesien hallinnosta vuonna 1925 annetussa laissa \(sellaisena kuin se on muutettuna\)](#) (*Administration of Estates Act 1925*).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perittävän henkilökohtaiset edustajat hoitavat kuolinpesää. He voivat pyytää tuomioistuinta myöntämään heille kuolinpesän edustusoikeuden (*probate*, jos perittävä jätti testamentin, ja *letters of administration*, jos testamenttia ei ole). Edustusoikeuden myöntämisellä vahvistetaan heidän valtuutensa kuolinpesän hoitamiseen testamentin tai lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti. Riidat, jotka koskevat perintöoikeutta tai kuolinpesän edustusoikeutta, voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuimenmenettelyyn sovelletaan [hakemuslainkäytöstä perintöasioissa annettuja sääntöjä](#) (*Non-Contentious Probate Rules*) tai [siviilioikeusprosessista annettuja sääntöjä](#) (*Civil Procedure Rules*).

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloitaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Henkilökohtaisten edustajien velvollisuutena on selvittää, mitä kuolinpesään kuuluu, kerätä perittävän omaisuus pesän haltuun, maksaa pesään kuuluvat velat (mukaan lukien [perintövero](#)) ja jakaa jäljelle jäänyt omaisuus perillisille ja testamentinsaajille joko testamentin tai lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perittävän kuolinhetkellä tai, jos perillinen tai testamentinsaaja kuolee pesänselvityksen aikana ja hänen sijaansa tulee muu henkilö, perillisen tai testamentinsaajan kuolinhetkellä.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Eivät. Kuolinpesä vastaa perittävän veloista.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kuten kysymyksen nro 5 vastauksesta ilmenee, perittävän henkilökohtaiset edustajat hoitavat kuolinpesää. Henkilökohtaiset edustajat siirtävät pesänhoidon aikana kiinteän omaisuuden sille, jolle se kuuluu. Kiinteän omaisuuden saanut esittää lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin todisteet kuolinpesän edustusoikeudesta ja kiinteän omaisuuden siirrosta sen mukaisesti kuin rekisteristä annetuissa säännöksissä määrätään.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Katso vastaus kysymykseen 9.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Katso vastaus kysymykseen 9.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Katso vastaus kysymykseen 9.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Henkilökohtaiset edustajat hallinnoivat kuolinpesää ja jakavat pesän nettovarat. Jakotapa riippuu varojen luonteesta. Jotkut varat jaetaan esineen hallinnan luovutuksella. Rahat voidaan maksaa sekillä. Kiinteän omaisuuden osalta katso vastaus kysymykseen 9

Päivitetty viimeksi: 27/01/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Yleistä - Pohjois-Irlanti

Sivu on laadittu yhteistyössä [Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamentintekijä tai -tekijät laativat kuolemanvaraismääräyksen. Lainopillisten neuvojen hankkimista tai lakimiehen osallistumista ei vaadita.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamentin rekisteröintiä ei vaadita.

Testamentissa annetaan kuolinpesä testamentin toimeenpanijoiden (perittävän henkilökohtaisten edustajien) haltuun. Testamentilla ei siirretä omistusoikeuksia pesän omaisuuseriin.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Yhteisomistuksessa olevan omaisuuden osa siirtyy automaattisesti eloon jääneille yhteisomistajille ns. jälkeenelevän oikeuksiin.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävältä ei jäänyt pätevää testamenttia, perintö jaetaan niiden perimyssääntöjen mukaan, jotka on määritelty [kuolinpesien hallinnosta Pohjois-Irlannissa vuonna 1955 annetussa laissa](#) (*Administration of Estates Act (Northern Ireland) 1955*).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perittävän henkilökohtaiset edustajat hoitavat kuolinpesää. He voivat pyytää tuomioistuinta myöntämään heille kuolinpesän edustus oikeuden (*probate*, jos perittävä jätti testamentin, ja *letters of administration*, jos testamenttia ei ole). Edustus oikeuden myöntämisellä vahvistetaan heidän valtuutensa kuolinpesän hoitamiseen testamentin tai lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti. Riidat, jotka koskevat perintöoikeutta tai kuolinpesän edustus oikeutta, voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuinmenettelystä säädetään [EU vuonna 1981 annetuissa alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten säännöissä](#) (*County Court Rules (NI) 1981*) ja [EU vuonna 1980 annetuissa ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen säännöissä](#) (*Rules of the Court of Judicature (NI) 1980*).

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Henkilökohtaisten edustajien velvollisuutena on selvittää, mitä kuolinpesään kuuluu, kerätä perittävän omaisuus pesän haltuun, maksaa pesään kuuluvat velat (mukaan lukien [EU perintövero](#)) ja jakaa jäljelle jäänyt omaisuus perillisille ja testamentinsaajille joko testamentin tai lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perittävän kuolinhetkellä tai, jos perillinen tai testamentinsaaja kuolee pesänselvityksen aikana ja hänen sijaansa tulee muu henkilö, perillisen tai testamentinsaajan kuolinhetkellä.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Eivät. Kuolinpesä vastaa perittävän veloista.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Henkilökohtaiset edustajat siirtävät pesänhoidon aikana kiinteän omaisuuden sille, jolle se kuuluu. Kiinteän omaisuuden siirron saanut henkilö voi joutua esittämään kiinteistö- tai lainhuutorekisteriin todisteet kuolinpesän edustus oikeudesta ja kiinteän omaisuuden siirrosta sen mukaisesti kuin määrätään [EU Pohjois-Irlannin kiinteistörekisteristä vuonna 1994 annetuissa säännöissä](#) (*the Land Registration Rules (Northern Ireland) 1994*) tai [EU Pohjois-Irlannin lainhuutorekisteristä vuonna 1997 annetuissa säännöissä](#) (*the Registration of Deeds Regulations (Northern Ireland) 1997*).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Katso vastaus kysymykseen 9.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Katso vastaus kysymykseen 9.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Katso vastaus kysymykseen 9.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päätyttyä? Onko niillä todistusvoimaa?

Henkilökohtaiset edustajat hallinnoivat kuolinpesää ja jakavat pesän nettovarat. Jakotapa riippuu varojen luonteesta. Jotkut varat jaetaan esineen hallinnan luovutuksella. Rahat voidaan maksaa sekillä. Kiinteän omaisuuden osalta katso vastaus kysymykseen 9.

Päivitetty viimeksi: 03/02/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Yleistä - Skotlanti

Sivu on laadittu yhteistyössä [EU Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUe\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Henkilö voi tehdä testamentin, jonka mukaan hän jättää kuollessaan omaisuutensa toiselle henkilölle. [EU Oikeustoimien muodosta Skotlannissa annetussa laissa](#) (*The Requirements of the Writing (Scotland) Act 1995*) säädetään, että 1. elokuuta 1995 jälkeen testamentti on tehtävä kirjallisesti ja tekijän on allekirjoitettava se.

Yksityshenkilöt voivat myös pitää irtainta tai kiinteää omaisuutta yhteisissä nimissään ja tehdä ns. eloonjääneen oikeuksia koskevan lausuman (*survivorship clause*).

Yksityshenkilöt voivat myös pitää irtainta tai kiinteää omaisuutta omista nimissään tai omistaa sitä yhdessä muiden kanssa ja määrätä erityisellä kuolemanvaraismääräyksellä (*special destination clause*), että omaisuus tai osuus siitä menee jollekin henkilölle kuoleman sattuessa.

Jos testamenttia, eloonjääneen oikeuksia koskevaa lausumaa tai erityistä kuolemanvaraismääräystä ei ole, omaisuuden perimiseen sovelletaan [EU Skotlannin perintölain](#) säännöksiä (*Succession (Scotland) Act 1964*).

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Skotlannissa ei vaadita testamentin rekisteröimistä.

Kiinteistöjen omistusoikeus samoin kuin eloonjääneen oikeuksia kiinteistöön koskeva lausuma tai erityinen kuolemanvaraismääräys rekisteröidään joko [EU maanomistusrekisteriin](#) (*Register of Sasines*) tai [EU Skotlannin kiinteistörekisteriin](#) (*Land Register of Scotland*).

Irtainta omaisuutta koskeva omistusoikeus ja tällaiseen omaisuuteen liittyvä eloonjääneen oikeuksia koskeva lausuma tai erityinen kuolemanvaraismääräys merkitään toisinaan johonkin rekisteriin, esimerkiksi yhtiön osake- ja osakasluetteloon.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Skotlannin lain mukaan lapsi tai eloonjäänyt puoliso tai rekisteröidyn parisuhteen osapuoli voi vanhemman, puolison tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolen kuollessa esittää lakiosavaatimuksen, jotka koskee kuolinpesän irtainta omaisuutta, vaikka perittävä olisikin tehnyt testamentin. Lakiosa suojaa perinnöttömäksi tekemiseltä. Lapsilla on oikeus kolmasosaan perittävän irtaimesta omaisuudesta (rahavaroista, osakkeista jne.), jos perittävältä jää puoliso

tai rekisteröidyn parisuhteen osapuoli, tai puoleen tällaisesta omaisuudesta, jos puolisoa tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolta ei jää. Puolisolla tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolella on oikeus kolmasosaan perittävän irtaimesta omaisuudesta (rahavaroista, osakkeista jne.), jos perittävältä jää lapsia, tai puoleen tällaisesta omaisuudesta, jos lapsia ei jää.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Perintöoikeus määräytyy Skotlannin perintölain mukaisesti seuraavassa järjestyksessä.

a) Aiemmat oikeudet

Eloojääneellä puolisollla tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolella ('eloojääneellä') on aiempia oikeuksia kuolleen puolison tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolen ('vainajan') kuolinpesään.

Jos vainaja omisti asunnon, jossa eloojäänyt asui, tällä on tietyin rajoituksin oikeus asuntoon, sen varustukseen ja kalusteisiin. Eloojäänyt voi vaatia: asunnon, jos sen arvo on vähemmän kuin 473 000 Englannin puntaa;

asunnon varustuksen ja kalusteet 29 000 Englannin punnan arvoon saakka.

Jos kuollut jätti lapsia tai suoraan alenevassa polvessa olevia perillisiä, eloojääneellä on oikeus ensimmäiseen 50 000 Englannin punnan osuuteen kuolinpesästä. Jos kuolleella ei ollut lapsia tai suoraan alenevassa polvessa olevia perillisiä, eloojääneellä on oikeus ensimmäiseen 89 000 Englannin punnan osuuteen kuolinpesästä.

b) Lakiosat

Jos pesään jää jaettavaa sen jälkeen, kun aiemmat oikeudet on täytetty, eloojääneellä puolisollla tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolella ja lapsilla on lakiosaoikeus vainajan irtaimen omaisuuden sen mukaan kuin edellä vastauksessa kysymykseen nro 3 selostetaan.

c) Kuolinpesän vapaaisuus

Kun aiemmat oikeudet ja lakiosat on täytetty, ilman testamenttia kuolleen henkilön kuolinpesän jäljelle jäävä osa jaetaan säännösten mukaan seuraavassa etuoikeusjärjestyksessä:

Lapset

Jos jälkeen jää vanhempia ja sisaruksia, vanhemmat perivät puolet ja veljet ja sisaret puolet

Veljet ja sisaret, jos vanhempia ei jää jälkeen

Vanhemmat, jos veljiä ja sisaria ei jää jälkeen

Eloojäänyt puoliso tai rekisteröidyn parisuhteen osapuoli

Sedät ja tädit (kumman tahansa vanhemman puolelta)

Isovanhemmat (kumman tahansa vanhemman puolelta)

Isovanhempien veljet ja sisaret (kumman tahansa vanhemman puolelta)

Muut isovanhempia kaukaisemmat esivanhemmat

Valtio

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Useimmissa kuolinpesissä on tarpeen, että pesänselvittäjä, joka joko on nimetty perittävän tekemässä testamentissa tai jonka on nimittänyt alemman asteen tuomioistuin (*Sheriff Court*), saa vahvistuksen kuolinpesän edustus-oikeudesta (*confirmation*) mainitulta tuomioistuimelta. Edustus-oikeuden kautta pesänselvittäjä saa valtuutensa hallinnoida kuolinpesää, jonka laajuus ilmenee edustus-oikeushakemuksen yhteyteen liitetystä pesäluettelosta.

Edustus-oikeus antaa pesänselvittäjälle myös valtuuden toimia kaikissa perintöasioissa, jotka liittyvät kyseiseen kuolinpesään.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkamisen ja sen omaisuuden jakamisen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Yleensä kuolinpesää hallinnoi pesänselvittäjä, joka on nimetty joko testamentissa tai jonka *Sheriff Court* nimittää silloin, kun pätevää testamenttia ei ole tai kun nimetyt pesänselvittäjät ovat kyvyttömiä tai haluttomia toimimaan.

Useimmissa kuolinpesissä pesänselvittäjän on haettava *Sheriff Courtilta* kuolinpesän edustus-oikeutta.

Tuomioistuimen määräämän pesänselvittäjän on useimmiten hankittava vastuuvakuutus (*bond of caution*) ennen pesän hallinnoinnin aloittamista.

Kun haetaan kuolinpesän edustus-oikeutta, hakemuksen mukana on annettava oikeudelle kaikki pesän omaisuuserät kattava pesäluettelo ja testamentti, jos sellainen on.

Tuomioistuin myöntää kuolinpesän edustus-oikeuden, joka koskee pesäluettelossa mainittuja omaisuuseriä ja jonka antamalla valtuuksilla pesänselvittäjä voi koota omaisuuserät pesän haltuun.

Kun pesän omaisuus on saatu pesän haltuun, pesänhoitajan on maksettava kaikki velat ja verot, ennen kuin pesä jaetaan testamentin tai Skotlannin perintölain mukaisesti.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Kun perittävältä jää testamentti ja jollei lakiosavaatimuksista muuta johdu, jäämistön tai osan siitä perivät testamentissa nimetyt edunsaajat tai tällaisten edunsaajien luokka.

Jos testamenttia ei ole, perintöoikeudet ja perijöiden etuoikeusjärjestys määräytyvät Skotlannin perintölain mukaisesti.

Jos testamenttia ei ole, myös eloojäänyt avopuoliso voi kuuden kuukauden kuluessa kuolemasta pyytää tuomioistuinta määräämään hänelle avustusta kuolinpesästä [Skotlannin perhelain](#) nojalla (*Family Law (Scotland) Act 2006*).

Perinnön saamisella (*vesting*) tarkoitetaan hetkeä, jona edunsaaja saa omistusoikeuden testamentattuun omaisuuteen. Skotlannin perintölain nojalla kuolinpesä siirtyy pesänselvittäjän haltuun pesän hallinnointia varten. Tässä vaiheessa edunsaaja saa pesänselvittäjää kohtaan subjektiivisen oikeuden, jonka perusteella pesänselvittäjän on luovutettava testamentattu omaisuus edunsaajalle. Kun testamentattu omaisuus on luovutettu edunsaajalle, tämä saa varsinaisen omistusoikeuden.

Perinnön saamisen hetki riippuu perittävän tahdosta, joka määritetään testamenttimääräysten pohjalta.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Pesänselvittäjän on maksettava kaikki pesään kuuluvat velat ennen kuin pesä jaetaan edunsaajille. Pesää ei saisi jakaa aiemmin kuin kuusi kuukautta kuoleman jälkeen, jotta velkojilla olisi riittävästi aikaa esittää vaatimuksensa. Jos velkoja ei esitä vaatimuksiaan kuuden kuukauden kuluessa kuolemasta ja pesänselvittäjä jakaa pesän, edunsaajat ovat periaatteessa vastuussa velasta perintöosuuttaan vastaavalla määrällä.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistön omistusoikeus voidaan siirtää edunsaajalle luovutuksella, joka tulisi rekisteröidä Skotlannin kiinteistörekisteriin, tai liittämällä allekirjoitettu asiakirja (*docket*) kuolinpesän edustusoikeuden vahvistamista koskevaan asiakirjaan tai edustusoikeutta koskevaan todistukseen.

Jos kiinteään omaisuuteen liittyy eloonjääneen oikeuksia koskeva lausuma, omistusoikeus tällaiseen omaisuuteen siirtyy automaattisesti eloonjääneelle omistajalle ja ote kuolintodistuksesta olisi liitettävä saantokirjoihin.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Kaikissa kuolinpesissä ei tarvitse hakea kuolinpesän edustusoikeutta tuomioistuimelta, vaan jotkin pesän varoja hallinnoivat tahot voivat tehdä siirtoja pesästä ilman tätä oikeutta. Jos edustusoikeus vaaditaan, on nimitettävä pesänhoitaja, joka on joko nimetty testamentissa tai jonka tuomioistuin määrää hakemuksesta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Kuolinpesää hallinnoi pesänselvittäjä, joka on joko testamentissa nimetty tai tuomioistuimen määräämä ja jolle tuomioistuin on antanut kuolinpesän edustusoikeuden. Joissain tapauksissa pesän varoja hallinnoivat tahot voivat jakaa pesän varat edunsaajille ilman tuomioistuimen myöntämää edustusoikeutta.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Koota hallintaansa pesään kuuluva omaisuus, joka on merkitty kuolinpesän edustusoikeutta koskevassa hakemuksessa esitettyyn pesäluetteloon. Maksaa velat ja verot.

Jakaa jäljelle jäänyt pesän omaisuus edunsaajille testamentin tai Skotlannin perintölain mukaisesti.

Periä perittävän saatavat.

Jos kuolleelle on tullut ruumiinvammoja ennen kuolemaa, tällaisen henkilön oikeudenomistajilla on sama oikeus vahingonkorvauksiin kuin kuolleella.

Pesänselvittäjällä on oikeus jatkaa ruumiinvammasta johtuvaa vahingonkorvauskannetta, jonka perittävä oli nostanut ennen kuolemaansa ja johon ei ollut saatu päätöstä.

Jos perittävä oli nostanut kunnianloukkausta koskeva vahingonkorvauskanteen eikä siihen ollut ennen kuolemaa saatu päätöstä, oikeus vahingonkorvauksiin voidaan siirtää perittävän oikeudenomistajille.

Jos perittävällä oli oikeus sopimusrikkomuksesta johtuvaan vahingonkorvaukseen, pesänhoitajalla on oikeus nostaa kante asiassa tai jatkaa kanteen ajamista.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Edunsaajan aseman ja oikeudet osoittavia asiakirjoja ei vaadita. Kuolinpesää hallinnoiva pesänhoitaja siirtää pesän omaisuuserät edunsaajille. Joillekin edunsaajille on annettava muotovaatimusten mukainen saantokirja, joka mahdollisesti on rekisteröitävä. Kuten edellä on todettu, jos kiinteään omaisuuteen liittyy eloonjääneen oikeuksia koskeva lausuma, omistusoikeus tällaiseen omaisuuteen siirtyy automaattisesti eloonjääneelle omistajalle ja ote kuolintodistuksesta olisi liitettävä saantokirjoihin. Skotlannissa perintöverolomake on annettava kuolinpesän edustusoikeutta koskevan prosessin yhteydessä, vaikka perintöveroa ei kannettaisikaan.

Päivitetty viimeksi: 24/05/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Yleistä - Gibraltar

Sivu on laadittu yhteistyössä [EU](#) Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamentintekijä tai -tekijät laativat kuolemanvaraismääräyksen. Lainopillisten neuvojen hankkimista tai lakimiehen osallistumista ei vaadita.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamentin rekisteröintiä ei vaadita.

Testamentissa annetaan kuolinpesä testamentin toimeenpanijoiden (perittävän henkilökohtaisten edustajien) haltuun. Testamentilla ei siirretä omistusoikeuksia pesän omaisuuseriin.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Ei ole.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävältä ei jäänyt pätevää testamenttia, perintö jaetaan niiden perimyssääntöjen mukaan, jotka on määritetty [EU](#) kuolinpesien hallinnosta vuonna 1933 annettussa laissa (sellaisena kuin se on muutettuna) (*Administration of Estates Act 1933*).

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Kuolinpesää hoitavat perittävän henkilökohtaiset edustajat. He voivat pyytää tuomioistuinta myöntämään heille kuolinpesän edustusoikeuden (*probate*, jos perittävä jätti testamentin, ja *letters of administration*, jos testamenttia ei ole). Edustusoikeuden myöntämisellä vahvistetaan heidän valtuutensa kuolinpesän hoitamiseen testamentin tai lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti. Riidat, jotka koskevat perintöoikeutta tai kuolinpesän edustusoikeutta, voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuinmenettelyyn sovelletaan [EU](#) hakemuslainkäytöstä perintöasioissa annettuja sääntöjä (*Non-Contentious Probate Rules*) tai [EU](#) siviilioikeusprosessista annettuja sääntöjä (*Civil Procedure Rules*).

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Henkilökohtaisten edustajien velvollisuutena on selvittää, mitä kuolinpesään kuuluu, kerätä perittävän omaisuus pesän haltuun, maksaa pesään kuuluvat velat ja jakaa jäljelle jäänyt omaisuus perillisille ja testamentinsaajille joko testamentin tai lakimääräistä perimystä koskevien sääntöjen mukaisesti.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perittävän kuolinhetkellä tai, jos perillinen tai testamentinsaaja kuolee pesänselvityksen aikana ja hänen sijaansa tulee muu henkilö, perillisen tai testamentinsaajan kuolinhetkellä.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Eivät. Kuolinpesä vastaa perittävän veloista.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Henkilökohtaiset edustajat siirtävät pesänhoidon aikana kiinteän omaisuuden sille, jolle se kuuluu. Kiinteän omaisuuden saanut esittää kiinteistörekisteriin todisteet kuolinpesän edustusoikeudesta ja kiinteän omaisuuden siirrosta sen mukaisesti kuin [kiinteistörekisteristä vuonna 2011 annetussa laissa](#) määrätään (*Gibraltar Land Titles Act 2011*).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Katso vastaus kysymykseen 9.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Katso vastaus kysymykseen 9.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Katso vastaus kysymykseen 9.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Henkilökohtaiset edustajat hallinnoivat kuolinpesää ja jakavat pesän nettovarat. Jakotapa riippuu varojen luonteesta. Jotkut varat jaetaan esineen hallinnan luovutuksella. Rahat voidaan maksaa sekillä. Kiinteän omaisuuden osalta katso vastaus kysymykseen 9.

Päivitetty viimeksi: 01/04/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.